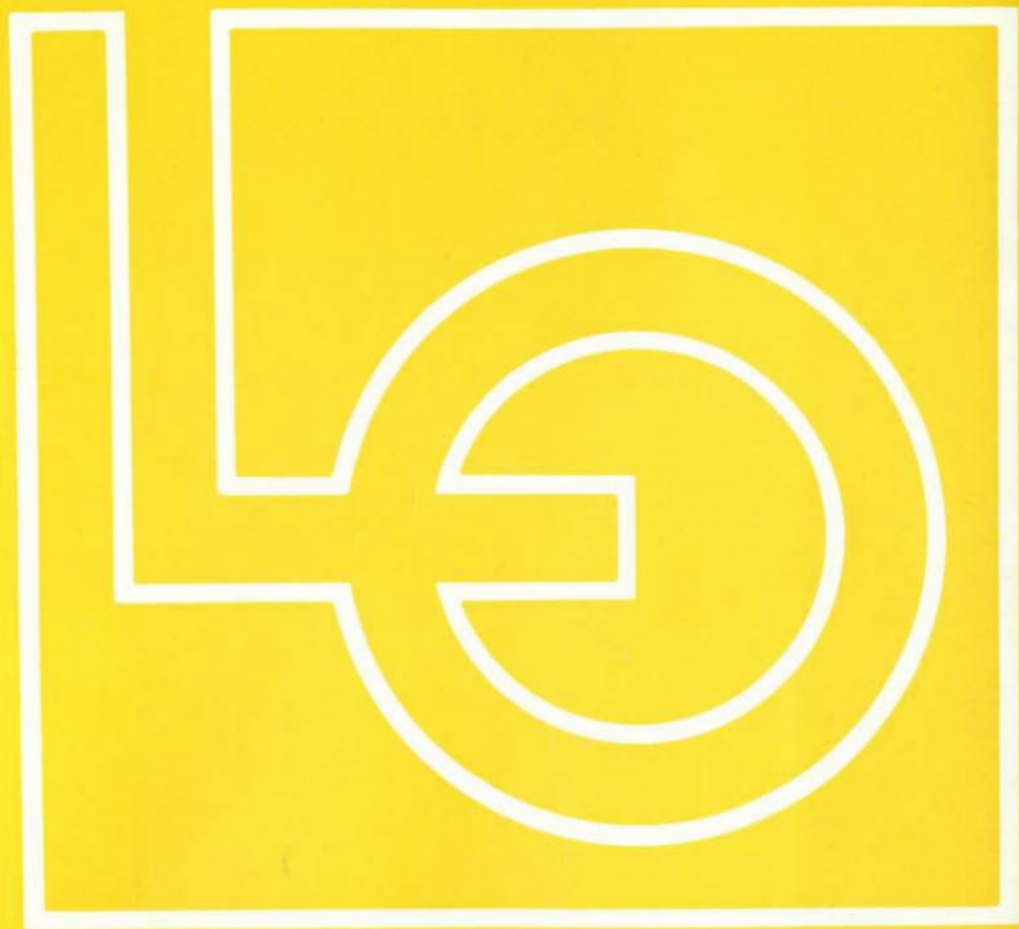
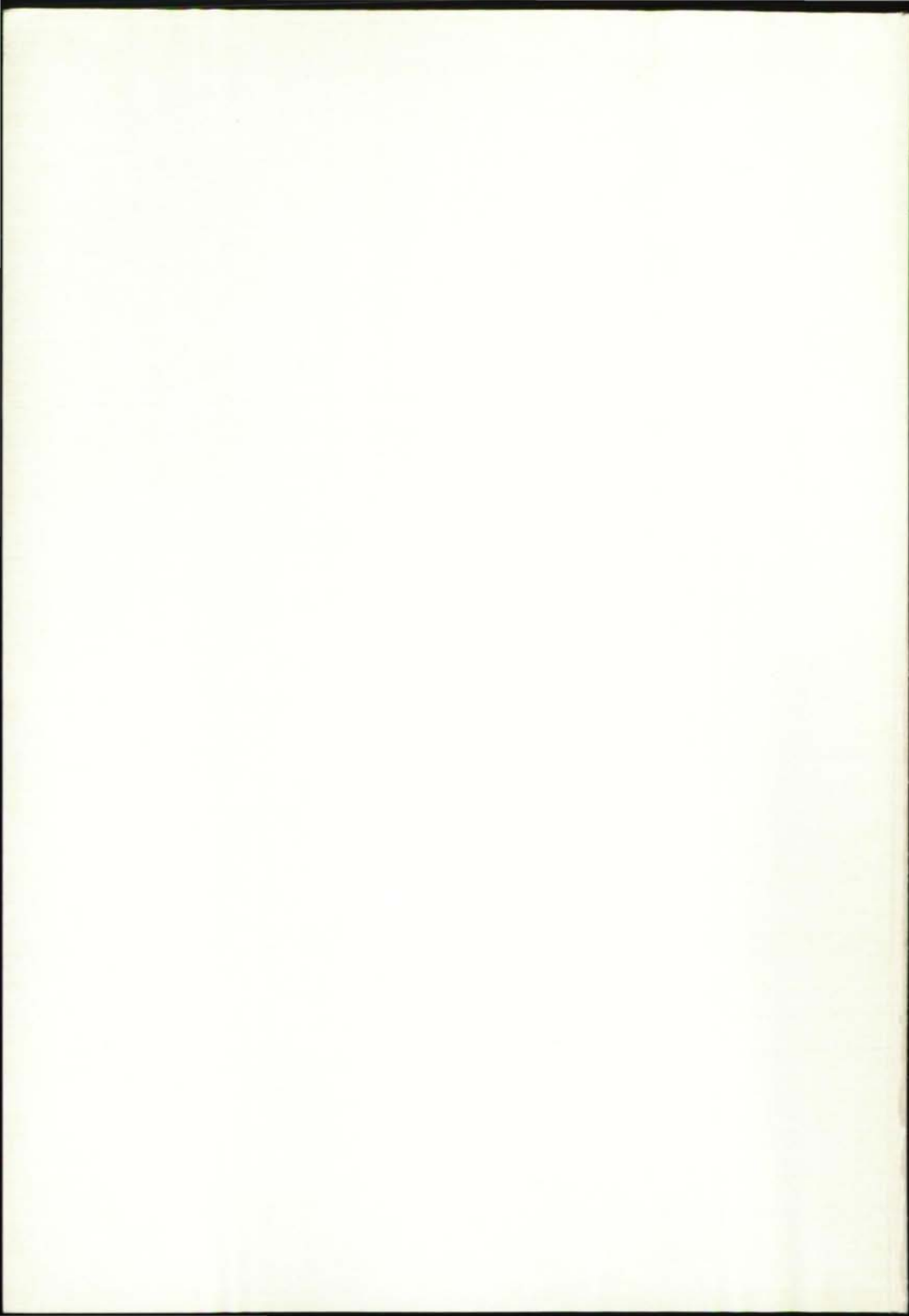

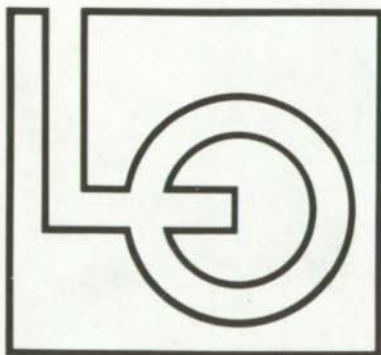
BERETNING
1992

Lands-
organisasjonen
i Norge

BERETNING
1992

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side
1. TARIFFREVISJONER – ØKONOMISK POLITIKK	7
Den økonomiske utviklingen og tariffrevisjonen i 1992	7
Lavlønnsfondet	16
2. ARBEIDS- OG NÆRINGSLIVET	17
Hovedavtalen LO-NHO	17
Hovedorganisasjonenes Fellestilltak	17
Samarbeidsrådet DKT-LO	19
3. SOSIALPOLITIKK	26
Inntektsregulering for pensjonistene	26
Arbeidslivets komite mot alkoholisme og narkomani (AKAN)	29
Arbeidslivets komite mot AIDS	30
4. UNDERVISNINGS- OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET	32
Opplysningsarbeidet i fagbevegelsen	32
Opplysnings- og utviklingsfondet LO/NHO	37
Sørmarka, LOs studie- og konferansesenter	37
Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Ringsaker	40
Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek	43
Fagbevegelsens senter for forskning, utredning og dokumentasjon (FAFO)	47
5. UTENRIKSPOLITIKK – INTERNASJONALT FAGLIG ARBEID	51
Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS)	51
Det Europeiske Faglige Institutt (DEFI)	56
Det Europeiske Faglige Tekniske Byrå	57
Den Europeiske Faglige Skole	58
EFTAs konsultative komite	58
EØS-forhandlingene	59
Frie Faglige Internasjonale (FFI)	76
Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS)	82
Sentral- og Øst-Europa	86
Sør-Afrika	90

Zambia	92
El Salvador	93
Arbeiderbevegelsens Internasjonale Solidaritetskomite (AIS)	93
Prosjektsamarbeid med fagbevegelsen i utviklingsland	98
LOs u-landsinformasjon	101
ILO – Arbeidskonferansen 1992	102
6. FORSIKRINGSSPØRSMÅL	104
Kollektiv hjemforsikring	104
Grunnforsikringen	104
LOs samleforsikring	104
Informasjons- og opplysningsvirksomheten i forsikring	104
Fagorganisasjonens Stønads-kasses Fond	105
LOs fritidsforsikring	105
Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse	106
Helkundeavtalen LO-Samvirke	106
Fellesutvalget for kollektive forsikringer	106
7. ADMINISTRASJON OG ORGANISASJON	108
LOs administrasjon	108
Sekretariatet	108
Representantskapet	110
Representasjon utenlands	110
Landsmøter i forbundene	112
Offentlige utvalg	112
Samarbeidskomiteen LO-DNA	118
Samarbeid med Norsk Lærerlag	119
Samarbeid med Norsk Skuespillerforbund/ Norsk Ballettforbund	120
Samarbeidsavtalen mellom LO og Norges Skøyteforbund	120
Arbeidslivsavdelingen	121
Internasjonal avdeling	127
Juridisk avdeling	130
Ledelses-sekretariatet	134
Næringspolitisk avdeling	135
Organisasjons- og informasjonsavdelingen	144
Personalavdelingen	148
Samfunnspolitisk avdeling	150
Økonomiavdelingen	154
LOs revisjonsutvalg	154
LOs revisjonskontor	155

LOs faste utvalg:	156
Sekretariatets Rådgivende Finanskomite	156
Familie- og likestillingspolitisk utvalg	156
Fiskeriutvalget	157
Fordelings- og sosialpolitisk utvalg	158
Informasjons- og mediapolitisk utvalg	161
Inntektspolitisk utvalg	161
Internasjonalt utvalg	162
Kultur- og fritidspolitisk utvalg	162
Miljøpolitisk utvalg	164
Nord-Norge-utvalget	165
Næringspolitisk utvalg	166
Oljekartellet	167
Organisasjonskomiteen	175
Ungdomsutvalget	175
Folkets Hus Landsforbund	179
Folkets Hus Fond	180
Distriktskontorene:	182
Østfold	182
Oslo og Akershus	186
Hedmark	190
Oppland	195
Buskerud	197
Vestfold	199
Telemark	203
Aust-Agder	207
Vest-Agder	209
Rogaland	210
Hordaland	212
Sogn og Fjordane	217
Møre og Romsdal	218
Sør-Trøndelag	220
Nord-Trøndelag	221
Nordland	224
Troms	227
Finnmark	229
LO-kontoret Kårstø	234
Lillehammer-utbyggingen OL-94	237
8. STATISTISK OVERSIKT	239

1. Tariffrevisjoner- Økonomisk politikk

Den økonomiske utviklingen og tariffrevisjonen i 1992

Året 1992 ga en moderat oppgang i norsk fastlandsøkonomi. Bruttonasjonalproduktet i fastlandsøkonomien økte med om lag 1% etter en tilnærmet nullvekst året før. I den hjemlige økonomi var det først og fremst investeringene i oljevirksomhet og i noen grad en økning i det private forbruket som gav vekstimpulser. Investeringene i fastlandsøkonomien pekte fortsatt nedover og særlig for boliginvesteringene var svikten betydelig.

I internasjonal økonomi ble det ventede konjunkturoppsvinget sterkt forsinket og vesentlig svakere enn forutsatt og den tradisjonelle vareeksporten økte i volum med rundt 3%. Mot slutten av 1992 var det tegn til en ny konjunkturoppgang i USA, mens utviklingen fortsatt var svak i viktige konkurrentland som Sverige og Storbritannia.

Tendensene til svakere konsumprisvekst her i landet fortsatte i 1992. For året under ett ble konsumprisveksten 2,3%. Dette er den laveste veksten siden 1960.

På arbeidsmarkedet ble det ingen bedring i situasjonen. Sysselsettingen gikk ned og arbeidsledigheten viste økning gjennom hele året. Ved utgangen av året ble det registrert vel 117 000 helt ledige eller 5,5% av arbeidsstyrken. Samtidig var om lag 66 000 personer på arbeidsmarkedstiltak av ulike slag, slik at over 183 000 personer var uten ordinært arbeid.

Den forholdsvis sterke bedringen som fant sted i industriens konkurransevne i 1991 fortsatte ikke i 1992. Etter foreløpige tall fra Det tekniske beregningsutvalg holdt konkurransevnen seg om lag uforandret fra 1991 til 1992. En viss nedgang i de relative lønnskostnader pr. produsert enhet for norsk industri, regnet i norske kroner, ble oppveid ved at verdien av den norske krone steg for året sett under ett. Mot slutten av 1992 ble det vedtatt å la norskekronen flyte fritt.

Dette svekket umiddelbart kronen med ca. 5% i forhold til ECU. Samtidig ble det vedtatt en del avgiftslettelser som også bidro til å styrke konkurransevnen.

Årslønnsveksten for alle grupper under ett ble av Det tekniske beregningsutvalg anslått til 3,5% fra 1991 til 1992. Det var til dels betydelige

variasjoner mellom gruppene. Lavest var årslønnsveksten for bygningsarbeidere og anleggsarbeidere med bare ca. 1% for hver av gruppene. For industrien var økningen 3%, for varehandel og hotell- og restaurant 3,5%. For kommune- og statsansatte var årslønnsveksten henholdsvis 3% og 4%. Sterkest var lønnsveksten for funksjonærer i NHO-bedrifter (+ 4%) og i forretningsmessig tjenesteyting (+ 4,2%) etter de foreløpige tall som foreligger.

På grunn av de skatteendringer som ble gjennomført i 1992, med til dels store lettelser, vil de fleste grupper av lønnstakere med normale skatteforhold ha hatt en klar forbedring i kjøpekraft fra 1991 til 1992.

Representantskapsmøtet 11. februar

Under representantskapsmøtet 11. februar 1992 ble det vedtatt en uttalelse om sysselsettingen der det blant annet heter:

«Arbeid til alle er jobb nr. 1

Representantskapet i LO krever at regjeringen ikke gir opp kampen for den fulle sysselsetting. Arbeid til alle må hamres inn som jobb nr. 1. Det er nedslående tendenser til at den høye ledigheten aksepteres som en mer normal tilstand.

LO konstaterer at regjeringen i sine økonomiske opplegg stadig har undervurdert problemene på arbeidsmarkedet. Det ser dessverre ut til å være tilfellet også for 1992. De krav LO stilte i høst, om en mer sysselsettingsfremmende politikk, har siden den gang bare fått økt berettigelse. Fagbevegelsen påpekte her behovet for en sterkere satsing både i offentlig sektor og rettet mot bedriftene gjennom næringspolitikken. Dette er ikke i tilstrekkelig grad fulgt opp av regjering og Storting. De signaler som er kommet fra Statsministeren og Næringsministeren vedrørende næringslivets avgifter er imidlertid positive.

Svikten i den innenlandske aktivitetet kan nå i stor grad tilskrives forsiktighet og høy sparing både blant husholdninger og bedrifter. Det er nettopp i slike situasjoner riktig og nødvendig at staten bidrar til å få hjulene i gang, og samtidig styrker verdiskapningen på lengresikt gjennom investeringer i infrastruktur og kompetanse. Statens finansielle stilling i Norge er i internasjonal sammenheng god, utenriksøkonomien er sterk og begrenser ikke vår handlefrihet.

I tillegg til en dreining av den økonomiske politikken i mer sysselsettingsfremmende retning, vil LO fremheve betydningen av bedre styringsredskaper og sterkere statlig medvirkning på det økonomiske området.

Næringsfondet må snarest i funksjon

Landsorganisasjonen har ved flere anledninger, bl.a. på vår sysselsettingskonferanse i august i fjor, lagt fram detaljerte forslag om hva som bør gjøres for å bedre næringslivets rammebetingelser. Representant-

skapet viser til dette, og vil særlig understreke at det må bli fortgang i etableringen av det nye næringsfondet. Dette er særlig viktig for mange små og mellomstore bedrifter. En må her først og fremst legge vekt på bedriftenes behov og legge mindre vekt på de interesser som er knyttet til dagens måte å organisere virksomheten på. Den nye institusjonen må få romsligere rammer og råde over et virkemiddelsett som i den nærmeste tida kan gi en betydelig økning i tallet på nye prosjekter.

En bør også få noe offensivt ut av statlig eierkapital. Den bør ikke bare gå til «reparasjoner», slik det er gjort overfor bankene. Krisen i finansvesenet og mangelen på langsiktige kapitaleiere med særlig tyngde tilsier en sterkere statlig medvirkning på eiersiden i bedriftene. Dette er nødvendig både for å få flere bedrifter med internasjonal slagkraft og skape en bredere basis for det øvrige bedriftsliv. Regjeringen bør bygge videre på satsingen gjennom Folketrygdfondet og de statlige ventureselskapene.

Kamp mot snusk og usunn konkurranse – redusert overtidsbruk

Snusk og uregelmessigheter i det økonomiske liv er en alvorlig hindring for sunn konkurranse og utviklingen i de seriøse bedrifter. Skatteetat, politi og tilsynsorgan må styrkes. Under de rådende forhold er det galt å bygge ned tilsynsordninger, slik det er foreslått for Statens Pristilsyn. De har nå oppgaver i forhold til Prislov, Kredittkjøpslov og Markedsføringslov. De bør også kunne tillegges tilsynsoppgaver på andre områder av betydning for sunne konkurranseforhold som ikke dekkes av andre kontrolltater.

Regjeringen må på bred basis følge opp de varslede tiltak mot svart arbeid og kontraktørvirksomhet. Dette er nødvendig for å forsvare verdige forhold i arbeidslivet, og for å hindre at utviklingen av seriøse bedrifter undergraves av de som jukser.

Av hensyn til sysselsettingen er det nå nødvendig å få fjernet den overdrevne bruken av overtid. I dag svarer overtid for så mye som 65 000 årsverk. I tillegg er det omlag 90 000 som har en eller flere bijobber. Landsorganisasjonen vil kreve at det settes i verk tiltak som motvirker dette i dagens situasjon, og arbeide aktivt for å få til holdningsendringer både blant arbeidsgivere og arbeidstakere.»

DEL 1

TARIFFREVISJONEN

Tariffoppgjøret 1992 var et hovedoppgjør. I representantskapsmøtet 11. februar 1992 ble forslag om oppgjøret lagt fram slik at Sekretariatet i påvente av mere fullstendige tall for lønnsutviklingen ble gitt fullmakt til

å utforme de endelige krav. Følgende uttalelse ligger til grunn for Representantskapets vedtak:

«UTFORDRINGER

Arbeidsløsheten er også ved dette tariffoppgjøret vårt største økonomiske og sosiale problem. Særlig sterkt har arbeidsløsheten gått ut over industri og bygge- og anleggsvirksomhet. For å snu denne utviklingen må en rekke tiltak settes i gang for å skape nye arbeidsplasser både i privat og offentlig sektor. Grunnlaget for dette er lagt gjennom en redusert pris- og kostnadsvekst. Fagbevegelsen ønsker fortsatt å bidra til et konkurransedyktig kostnadsnivå, noe som også bidrar til å øke lønnstakernes kjøpekraft. Det er nødvendig med en betydelig økning av etterspørselen i samfunnet som både vil gi økte investeringer og få flere i arbeid.

DEN ØKONOMISKE SITUASJON

Det tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene regner med en forholdsvis svak konjunkturutvikling også i 1992. En rekke av våre eksportnæringer møter problemer i sine markeder bl.a. som følge av sterk konkurranse fra land i Øst-Europa, og den ventede internasjonale oppgang er forsinket.

Innenlands er forbruksetterspørselen lav fordi forbrukerne i første rekke er opptatt av å betale ned på sin gjeld. Investeringene viser liten vekst og dette gjenspeiles i store vanskeligheter særlig innenfor bygge-, men også anleggsvirksomheten. Uten ytterligere tiltak for å stimulere etterspørselen venter Beregningsutvalget ingen nedgang av betydning i arbeidsledigheten. Pris- og kostnadsutviklingen ventes imidlertid fortsatt å bli svak og i utenriksøkonomien ligger det an til betydelige overskott. En usikkerhet er imidlertid knyttet til oljeprisen.

HOVEDMÅL VED OPPGJØRET

For Landsorganisasjonen er det overordnede hensyn ved oppgjøret å redusere arbeidsledigheten. Samtidig er det viktig å utvikle den sosiale og økonomiske standard. Med dette som utgangspunkt vil Landsorganisasjonen legge følgende mål og forutsetninger til grunn for tariffforhandlingene i 1992.

KJØPEKRAFT

Landsorganisasjonen legger til grunn at en økning i kjøpekraften i den nåværende situasjon kan bidra til å stimulere etterspørselen i norsk økonomi og dermed bidra til økt produksjon og sysselsetting. Dette er også et hensyn som ligger bak årets skatteopplegg som muliggjør en klar kjøpekraftsforbedring for gjennomsnittet med en fortsatt moderat pris- og kostnadsutvikling. Skatteopplegget gir forbedringer for de fleste grupper,

men særlig for grupper av høytlønnte som har små fradrag. Derfor må kjøpekraftsforbedringer nå særlig komme de lavest og midlere lønnte til gode. Dette vil slå spesielt gunstig ut for kvinnelige arbeidstakere.

PRISSTIGNINGEN

I de senere år er prisstigningen gradvis blitt redusert. For inneværende år ligger det an til en ytterligere reduksjon til omlag 3 prosent konsumprisstigning ifølge Beregningsutvalgets overslag. Dette tallet må imidlertid vurderes i lys av de tall som etter hvert vil komme for økningen i de kommunale avgifter og gebyrer. Lavere prisstigning har i de senere år bidratt positivt til utviklingen i lønnskraftens kjøpekraft.

LOKALE FORHANDLINGER

De lokale forhandlinger forutsettes gjennomført på vanlig måte etter de bestemmelser og kriterier som er fastlagt i de enkelte overenskomster.

GARANTIORDNINGENE

Garantiordningene forutsettes videreført. Sammen med en klar lavlønnsprofil vil dette bidra til lønnsutjamning mellom kvinner og menn og mellom grupper av lavlønnte og høytlønnte.

PENSJONSORDNINGEN

Ordnings med avtalefestet pensjon (AFP) ble forhandlet fram første gang i 1988 og utvidet til å gjelde fra 65 år i 1989. Det er Landsorgansasjonens forutsetning at ordningen må bygges ut slik at den kan bli et fullgodt alternativ til dem som ønsker å gå av før den offisielle pensjonsalder. Erfaringer har vist at ordningen blir relativt lite brukt fordi den ikke er god nok. Det er nå nødvendig med forbedringer i ordningens ytelser. Dessuten må ordningen utvides til nye aldersklasser.

FLEKSIBEL ARBEIDSTID FOR SMÅBARNFORELDRE

Småbarnsforeldre er en utsatt og presset gruppe i arbeidslivet, både tidsmessig og økonomisk. I samsvar med LOs handlingsprogram vil vi ved dette oppgjøret kreve arbeidstidsreformer med lønnskompensasjon for småbarnsforeldre som gjør det enklere å kombinere omsorg og arbeid. Reformen må innrettes slik at den virker positivt likestillingsmessig og fordelingspolitisk.

OVERTID, FLEKSIBLE ARBEIDSTIDSORDNINGER

Det er viktig å få til bedre styring og redusert bruk av overtid. I dag utgjør overtid i alt 65 000 årsværk. Dessuten har 90 000 personer en eller flere bijobber. For å motvirke overtidsbruken må det kreves strammere regler om begrensninger basert på overenskomstenes avtalte arbeidstid.

For å lette bedriftenes tilpasning og gi den enkelte flere alternativer i fastsettelsen av arbeidstiden, bør en åpne for at det lokalt mellom klubb og ledelse kan avtales fleksible arbeidstidsordninger knyttet til kompensasjonsordninger og innenfor avtalenes arbeidstidsrammer.

YRKESKADEFORSIKRING

Fra 1. januar 1990 ble lov om yrkesskadeborsikring innført. Loven ble komplettert med forskrifter om standardiserte erstatninger 1. januar 1991. Det er i dag avtaler mellom bedriftene individuelt og forsikrings-selskapene som ligger til grunn for premieinnbetalingene. Dette fører til betydelige ulikheter bedriftene i mellom. Resultatet er konkurransevridding, store svingninger i premienivå og ofte tilfeldige resultater for enkelte bedrifter. Dette er en situasjon som er uheldig både for arbeidstakerne og bedriftene. Landsorganisasjonen vil derfor ved dette tariffopp-gjør kreve at yrkesskadeborsikringen gjøres til en avtalebasert ordning mellom partene. Dette vil føre til større utjevning i premieinnbetalinger og større trygghet i forsikringsordningen.

KOMPETANSEOPPBYGGING

I flere overenskomster er det behov for å bedre bestemmelser og betingelser knyttet til kompetanseoppbygging i bedriftene. Økt kompetanse bl.a. tilpasset ny teknologi, blir en stadig viktigere faktor for sysselsetting og produksjon i vårt arbeidsliv. Forbedringer i avtalene på dette punkt som må ses i sammenheng med forbedringer i lærlingeordningene og en lovfestet rett for alle til 3-årig videregående opplæring, må foregå ved at partene på bransje- og forbundsplan gjennomfører forhandlinger og kommer til enighet. Landsorganisasjonen vil gå inn for at slike forhandlinger forankres i en avtale mellom hovedorganisasjonene ved oppgjøret.

OPPGJØRSFORM

Med de krav som stilles vil Representantskapet gå inn for at oppgjøret gjennomføres som et samordnet oppgjør, men innenfor rammer som gir adgang til forbundsvise tilpasninger i overenskomstene.

REVISJON AV TEKNISKE BESTEMMELSER I OVERENSKOMSTER

En gjennomgang av overenskomstene mellom bransjepartene må startes opp i forkant av de sentrale forhandlingene. En slik gjennomgang skal ta sikte på å kartlegge behov for endringer av teknisk art, endringer som følge av teknologi og organisasjonsforhold og ønsker om endringer i arbeidstids- og lønnsbestemmelser. Revisjoner som er aktuelle forutsettes ført inn i de sentrale forhandlinger for senere å bli innarbeidet gjennom de forbundsvise tilpasninger i overenskomstene.

AVTALEPERIODENS LENGDE

Avtaleperioden bør være 2-årig.

DEL 2

FORHANDLINGENE I PRIVAT SEKTOR

Forhandlingene i privat sektor ble startet 25. mars 1992, da LO la fram de mer detaljerte krav for den annen part. Den 30. mars resulterte forhandlingene i en protokoll om den videre framdrift og om tekniske endringer i avtalene innenfor en ramme på kr. 0,30 pr. time. Forhandlingene sentralt og mellom de enkelte bransjeparter fortsatte i de følgende dager. Etter hvert som forhandlingene trakk ut, visste det seg imidlertid at det ikke var mulig å komme til enighet i lønsspørsmålet. Forhandlingene ble derfor brutt ved utløpet av 9. april og varsel om plassoppsigelse ble sendt av LO 10. april. Den etterfølgende megling startet opp 21. april og pågikk fram til og med 27. april.

FORHANDLINGSRESULTATET

1. Meglingsforslaget stadfestet de endringer i avtalene som det var oppnådd enighet om under de forbundsvise tilpasningsforhandlinger, jfr. protokollen av 30/3-92, og de forbundsvise protokoller med utgangspunkt i denne.
2. For alle overenskomster uten lokal forhandlingsrett og en årslønn lavere enn 185 000 kroner ble gitt et lønnstillegg på kroner 1,20 pr. time fra 1/4-92. For overenskomster med lokal forhandlingsrett og årslønn lavere enn 157 000 ble gitt et tillegg på kr. 0,60 fra samme tidspunkt.
3. De lokale forhandlinger forutsettes ført på basis av de enkelte overenskomster og ut fra de fire kriterier knyttet til bedriftens økonomi, produktivitet, framtidsutsikter og konkurranseevne.
4. Meglingsforslaget anbefaler LO og NHO at utbetalingstidspunktet for de tradisjonelle lavtlønnsgarantiordninger flyttes fra 1/10 til de enkelte overenskomsters utløpstidspunkt. En flytting kan skje fra og med tariffoppgjøret i 1993 hvis overenskomstpartene er enige om det og gjennomfører det nødvendige forberedende arbeid.
5. Forslaget inneholder en bestemmelse om at ytelsen i den avtalefestede pensjon (AFP) økes med kr. 950 pr. måned fra 1/10-92. I den sammenheng forelå brev fra finansministeren om at regjeringen er innstilt på å foreslå skattefrihet for tariffestet sluttvederlag for dem som fratrer for å bli AFP-pensjonister. Finansiering skjer ved at arbeidsgivers innbetaling til AFP økes fra 0,12 % til 0,27 % fra samme tidspunkt. Partene er enige om en utvidelse av AFP-ordningen og gjennomføring utredes slik at aldersgrensen senkes til 64 år ved mellomoppgjøret i 1993 med iverksettelse fra 1/10-93.
6. Med hensyn til spørsmålet om forbedringer for småbarnsforeldre forelå brev fra statsministeren om at regjeringen vil foreslå at den sam-

lede tid for fødselspermisjon økes til 52 uker med 80 % lønnskompensasjon eller 42 uker med 100 % lønnskompensasjon.

7. Forøvrig inneholdt meglingsforslaget uttalelser om sysselsetting, om sykefraværprosjektet og enighet på en rekke punkter knyttet til kompetanse – fag og yrkesopplæring, yrkesskadeforsikring, velferdspermisjoner mv.

DEL 3

OPPGJØRET I STATEN

Kartellets konkretiserte krav ble overlevert staten 21. april og 28. april. Den 30. april ble det brudd i forhandlingene og plassoppgjørelse ble meddelt. Meglingen startet 5. april og en løsning ble oppnådd 27. mai 1992.

MEGLINGSRESULTATET

1. Det ble i meglingsforslaget ikke gitt lønnstillegg på tabell A og B, men åpnet for sentrale justeringsforhandlinger med en ramme på 0,2% fra 1.1.1993 og lokale forhandlinger 0,1% pr. 1.10.1992 og 0,1% pr. 1.1.1993.
2. Deltidstilsatte med mindre enn 15 timers ukentlig arbeidstid omfattes nå av fellesbestemmelsene på linje med andre deltidstilsatte, forutsatt at de har fast ukentlig arbeidstid. Arbeid i arbeidsmarkedstiltak skal godskrives tjenesteansiennitet. Lønnsutbetaling skal være gebyrfri. Ytelsene ved dødsfall forbedres fra 5 G til 7 G. Også etterlatte etter de med permisjon omfattes nå av bestemmelsene.
3. Svangerskapspermisjon med lønn utvides til 42 uker med full lønn fra 1. april 1993 (52 uker med 80% lønn). Normalarbeidsdagen skal fortsatt være fra kl. 0700 – 1700, men muligheten for fleksible ordninger er fremhevet klarere enn før. «Skumringstillegget» mellom kl. 0600 – 0700 og 1700 – 2000 er økt til kr. 7,50 pr. time.
4. Formuleringene i teksten om tariffestet pensjon gir garanti for en nedsettelse av pensjonsalderen til 64 år fra 1.10.1993 lik den ordning som er avtalt i LO/NHO-oppgjøret. Det skal forhandles om nivå for pensjonene. Variable tillegg skal regnes med i pensjonsgrunnlaget fra avtaleåret 1993–94. Det skal forhandles om lokalt hvilke stillinger det skal gjelde for.
5. Boliglånet til statstilsatte er økt til kr. 200 000. I tillegg vil ordningen bli gjort gjeldende for lærere fra 1.1.1993.
6. Hovedtariffavtalen inneholder bestemmelser om at partene skal utforme sentrale retningslinjer for omstillingsarbeidet i statlig sektor innen 1.12.1992.

7. Det er avsatt 30 mill. kr. til kompetanseutvikling i forbindelse med omstillings- og utviklingstiltak. Reglene for bruk av midlene fastsettes i samråd med organisasjonene.
8. Det er laget en rammeavtale om produktivitetstiltak som gir åpning for at partene lokalt kan forhandle om produktivitetskriterier, deling av produktivitets-gevinst og utbetalingsformer.
9. Forhandlingsstedene ved lokale forhandlinger i tariffperioden er avtalt mellom partene ved en konkret opplisting.
10. Den totale økonomiske rammen for meglingsmannens forslag ligger på ca. 4%, der overhenget fra 1991 er på ca. 3,5%. I tillegg kommer forventet lønnsglidning for 1992. Selve meglingsresultatet gir en lønnsvekst på vel 0,2% for 1992. De sentrale justeringsforhandlingene og de lokale forhandlingene pr. 1.1.1993 vil gi en lønnsvekst på 0,3% i 1993.

DEL 4

OPPGJØRET I KOMMUNESEKTOREN

Den 16/3-92 overleverte LOK sine hovedkrav. KS leverte motkravtilbud som inneholdt krav om svekkelse av opparbeidede rettigheter.

Det var enighet om å nedsette fire partssammensatte utvalg. Utvalgene arbeidet i perioden fram til 6/4-92. Bare for ett av utvalgene som gjaldt tilpasningsforhandlinger for Bærum og Lørenskog var det mulig å komme fram til enighet. Partene ble heller ikke enige i beregningsutvalget om spørsmål vedrørende overheng og glidningsproblematikk.

Forhandlingene fortsatte, men gikk meget tregt fram til 29/4-92, da LOK overleverte sine krav om regulering av lønnsregulativet. KS opprettholdt sitt standpunkt og kom ikke med tilbud til organisasjonene. Meglingen startet opp hos riksmeglingsmannen 4/5-92 og fortsatte etter en rekke opphold og avbrudd helt fram til 5/6-92 uten at partene ble enige om noe forslag.

Den 27/5 godkjente akademikergruppen i kommunene (AF-K) og YS seksjon kommune et forslag fra riksmeglingsmannen. Dette forslaget innebar blant annet følgende:

1. Stigeendringer og ett lønnstrinns opprykk for direkte plasserte stillinger. Dette utgjorde 1,95% pr. 1. mai.
2. De lokale forhandlinger pr. 1. mai ble det avsatt 0,45%, i tillegg ble det avsatt 0,3% til lokale forhandlinger pr. 1. januar 1992.

Etter en periode med streik ble konflikten mellom KS og LOK brakt inn for Rikslønnsnemnda som avga kjennelse i oktober 1992. Kjennelsen inne-

bærer i hovedtrekk at det ble gitt samme lønnstillegg som for AF og YS ved forhandlingene våren 1992. Virkningstidspunktet for tillegget for LOKs medlemmer ble imidlertid forskjøvet fra 1. mai til 16. juni.

Lavlønnsfondet

I beretningsperioden har styret bestått av: Svein-Erik Oxholm, LO, formann, Olav Magnussen, NHO, Erik Aagaard, NHO, Einar Hysvær, NNN, og Tor Harald Berg, LO, fast sekretær.

I Lavlønnsfondets funksjonstid, 1.4.1980 – 30.9.1992, har fondet utbetalt refusjoner til bedriftene med tilsammen 1.868 millioner kroner. Premieinngangen har i samme periode vært 2.097 millioner kroner.

Lavlønnsfondets samlede aktiva, 242 millioner kroner, ble pr. 1. okt. 1992 overført til Utdanningsfondet. Utdanningsfondet overtok fra samme dato Lavlønnsfondets forpliktelser.

At dette skal påføre Utdanningsfondet økonomiske uttelling av noen størrelse anses for lite sannsynlig, da de aktuelle bedrifter har fått god informasjon om Lavlønnsfondets opphør både gjennom Norsk Lysningsblad og ved direkte henvendelse fra Lavlønnsfondet. Bedriftene har også fått god tid til å fremme sine krav.

2. Arbeids- og næringslivet

Hovedavtalen LO – NHO

Forhandlingene om revisjon av Hovedavtalen mellom LO og NHO ble sluttført 31. januar 1990, og vedtatt av Representantskapet i møte 13. februar 1990. Den nye avtalen fikk virkning fra 1. mars 1990 og gjelder til 31. desember 1993.

Når det gjelder selve avtalen henvises det til protokoll fra Representantskapets møte 13. februar 1990 og til den trykte Hovedavtalen.

Hovedorganisasjonenes Fellestilltak (HF-B) Bedriftsutvikling/seksjon samarbeid – kurs/ konferanser

Styret har hatt følgende medlemmer i 1992:

Fra Landsorganisasjonen i Norge:

Jan Kr. Balstad, LO, Magnus Midtbø, NFATF, Gunnar Nilsen, Fellesforbundet.

Varamedlemmer:

Aase Morin, LO (i Børre Pettersens fravær), Inger Furmyr, NNN, Birger Blomkvist, NKIF.

Fra Næringslivets Hovedorganisasjon:

Lars Chr. Berge, NHO, Ragnar Aasland, NHO, Sigrun Vågang, Norsk Hotell- og Restaurantforbund.

Varamedlemmer:

Olaf Stene, NHO, Ragnar Sæveraas, Tiedemanns Tobaksfabrik, Lars A. Ødegaard, NHO.

Sekretariatsansvarlig: Gunnar Jan Hansen, LO

Sekretariatsmedlem: Ingunn Olsen, LO

Som saksforberedende organ for styret fungerer et fellessekretariat for seksjonene Bedriftsutvikling og Samarbeid-Kurs/konferanser, bestående av fire medlemmer – to fra LO og to fra NHO. Fellessekretariatet har hatt følgende sammensetning:

Fra LO:

Sekretariatsleder Gunnar Jan Hansen, sekretær Ingunn Olsen.

Fra NHO:

Sekretariatsleder Kristian Skjølaas, bedriftsrådgiver Inger Harnæs Foss.

Hva angår vedtak, bevilgninger og øvrige aktiviteter henvises til HF-Bs årsmelding for 1992.

FELLESTILTAK I ORGANISAJONENS REGI

Sekretariat og prosjektmedarbeidere med assistanse fra LOs og NHOs distriktskontorer eller forbund og landssammenslutninger har gjennomført fellestiltak når det gjelder oppfølging, informasjons- og erfaringsspredning og andre fellestiltak.

Av fellestiltak som er gjennomført kan nevnes:

- Oppfølging av prosjektmedarbeidere ved den enkelte bedrift og ved prosjektmedarbeidersamlinger.
- Erfarings- og informasjonskonferanser med presentasjon av bedriftsutviklingsprosjekter.
- Møter med partene og prosjektmedarbeidere på bedriften ved start av prosjekter.

I 1992 ble det gjennom HF-B gjennomført to startseminarer for nye bedrifter med prosjektmedarbeidere og to prosjektmedarbeidersamlinger for alle prosjektbedriftene.

KURS/KONFERANSER

I 1992 har det vært holdt seks Felleskurs om samarbeidsforhold og produktivitet. Det samlede antall deltakere var 149 fra 45 bedrifter. Regnet fra og med to prøvekurs i 1971 og frem til utgangen av 1992 har samlet antall deltakere vært 5 120 fra 1 778 bedrifter på i alt 164 kurs.

En har også i 1992 hatt med bedrifter med mellom 20 og 50 ansatte som har opprettet samarbeidsorganer og som har gitt uttrykk for at de er interessert i en videre utvikling i bedriftene, enten etter Tilleggsavtale I eller Hovedavtalens del B.

Det har i 1992 vært utviklet åtte konferanser for bedriftenes arbeidsmiljøutvalg. Det samlede antall deltakere på AMU-konferansene i 1992 var

244 fra 67 bedrifter. I alt har det vært avviklet 99 AMU-konferanser med 3 769 deltakere fra 807 bedrifter. Foranstående gjelder fra starten i 1979 og ut 1992.

Ingen kurs er avholdt for bedriftenes styrerepresentanter i 1992. Av Felleskurs, AMU-konferanser og Styrekonferanser er det tilsammen, fra 1971 og til idag, avholdt 304 kurs/konferanser med tilsammen 10 135 deltakere fra 2 847 bedrifter. I samme tid er det avlyst 17 Felleskurs, 8 AMU-konferanser og 8 Styrekonferanser.

Kurs i bedriftsøkonomi med EDB for ledere og tillitsvalgte

Kursene tar sikte på å gi deltakerne større forståelse for resultatregnskapet og balanse, avskrivninger, driftsregnskapet etc. EDB er tatt i bruk for raskere å kunne analysere regnskap med vekt på likviditet og soliditet.

Kursavgift kr. 2 500,- pro pers. dekker EDB-program som deltakerne får med seg hjem etter endt kurs.

I 1992 er det for første gang avviklet to kurs på Sørmarka med 37 deltakere fra 25 bedrifter.

Bedriftsinterne kurs

I løpet av 1992 har 11 bedrifter søkt om økonomisk refusjon i forbindelse med internatkurs/konferanser etter foreliggende retningslinjer. Det er ialt bevilget kr. 554 880,-.

Bedriftslære

Etterspørsel etter «Bedriftslære» har stagnert noe, men fremdeles sendes det ut eksemplarer til skoler, bedrifter og forbundsområder.

Regnskapslære

Det er solgt 128 eksemplarer av den reviderte utgaven: «Økonomi og regnskap for bedrift og ansatte» fra Folkets Brevskole.

Konsekvensanalyse

I 1992 er det solgt 129 eksemplarer.

Video: Bedriftsutvikling mot år 2000 og sammen for en bedre bedrift

I 1992 er det solgt 3 eksemplarer.

Samarbeidsrådet DKT-LO

Etter henstilling fra fellesmøte mellom Opplysnings- og Utviklingsfondets styre og Samarbeidsrådet DKT-LO i protokoll 1/77, har partene også for 1992 oppnevnt de samme personer til de to organer. Opplysnings- og

Utviklingsfondets styre og Samarbeidsrådet DKT-LO har i perioden hatt følgende sammensetning:

Fra Landsorganisasjonen:

Liv Undheim, Sidsel Bauck, Arve Sabel.

Vararepresentanter:

Gunnar Jan Hansen, personlig vararep. for Liv Undheim, Rolf Frøysland, Ruth Samuelsen, Svein Fjæstad.

Fra Den Kooperative Tarifforening:

Thor A. Johansen, Kjetil Bull, Bjørg Brattেকås.

Vararepresentanter:

Joar Eikås til 29/6-92, Trygve Tronsgaard fra samme dato. Trond Lunde, Hans Hodt.

Thor A. Johansen avløste Liv Undheim som formann 12/3-92. Liv Undheim overtok som nestformann fra samme dato.

Samarbeidsrådet har hatt 3 møter. 24 saker er behandlet.

Av de viktigste sakene nevnes:

- Regnskap og beretning for 1991
- Sykefraværprosjekt
- Internkontroll
- Økonomisk støtte til Forbrukersamvirket Øst
- Retningslinjer for økonomisk støttet til lokale samarbeidstiltak.
- Bevilgninger til Hovedorganisasjonene
- Budsjett og arbeidsplan for 1993.

OPPLYSNINGS OG UTVIKLINGSFONDET DKT-LO

Det er for 1992 innbetalt kr 5 292 046,- i medlemskontingent til OU-fondet DKT-LO. Det er overført til hovedorganisasjonene kr 3 000 000,- og til Samarbeidsrådets virksomhet (fellestiltak) kr 2 500 000,-.

REVISJON

Revisjonsfirmaet Deloitte Noraudit Oslo A/S ved revisor Strøm har utført revisjon.

FAGLIG UTVALG DKT-LO

Faglig Utvalg består av to representanter fra hver av partene. Partene oppnevner selv sine representanter. Utvalget har ansvar for planlegging, innhold og gjennomføring av vedtatte tiltak. Innenfor rammen av vedtatte retningslinjer behandler utvalget søknader om økonomisk støtte til lokale

tiltak. Utover dette er utvalget et rådgivende og innstillende organ overfor Samarbeidsrådet. I perioden har utvalget bestått av:

Fra Den Kooperative Tarifforening

Joar Eikås og Trygve Tronsgaard.

Fra Landsorganisasjonen i Norge:

Tore Kjeserud og Helge Egeland.

Joar Eikås var utvalgets leder fram til 8. april. Da overtok Tore Kjeserud ledervervet. Utvalget har hatt 9 møter og behandler 80 saker.

Av de viktigste sakene nevnes:

- Søknader om økonomisk støtte til lokale samarbeidstiltak.
- Sykefraværprosjekt.
- Internkontroll.
- Rapport fra Medarbeiderkonferansen 1991.
- Innholdet i Samarbeidsrådets kurs om avtalebestemt samarbeid.
- Stipend i forbindelse med deltakelse i lokale samarbeidstiltak.
- Råd og tips til planlegging og gjennomføring av bedriftsinterne samarbeidstiltak.
- FAFO-rapporten.
- Studiehefte vedrørende budsjettforståelse.

ADMINISTRASJONSUTVALGET

Utvalget består av Samarbeidsrådets formann og nestformann. Sekretariatets ledelse deltar i møtene. Utvalget behandler administrative saker, personalsaker og lønnsfastsettelse. Utvalget innstiller overfor Samarbeidsrådet i saker som ikke er tillagt andre organ.

Utvalget har i perioden bestått av:

Thor A. Johansen, DKT, formann, Liv Undheim, LO, nestformann, Trond Svendsen er utvalgets sekretær.

Administrasjonsutvalget har hatt 5 møter og behandlet 27 saker.

SEKRETARIATET

Sekretariatet har ansvar for planlegging, tilrettelegging og effektivering av tiltak, samt koordinere og holde oversikt over tidligere vedtak.

I 1992 hadde sekretariatets ansatte 117 reisedager.

Ansatte i perioden har vært:

Grete Kjellstrøm og Trond Svendsen.

LOKALE SAMARBEIDSTILTAK

Det er vedtatt retningslinjer for økonomisk støtte til lokale samarbeidstiltak.

Hensikten med tiltak som gis økonomisk støtte skal være å:

- Gi de ansattes tillitsvalgte og bedriftsledelsen opplæring og utviklingsmuligheter med sikte på å skape samarbeidsformer til beste for alle i bedriften.
- Utvikle samarbeidet i bedriften, eller deler av denne.
- Gi medarbeidere og tillitsvalgte reell mulighet til å delta i planlegging og tilrettelegging for utvikling av bedriften eller deler av denne.
- Planlegge og utvikle bedriftsorganisasjonen slik at denne fungerer bedre i de daglige gjøremål.
- Gi ledere og tillitsvalgte et felles kunnskapsnivå for beslutninger i forhold til de forannevnte områder.

Av temaer som har vært behandlet kan nevnes:

- Sykefravær
- Bedriftsinternt samarbeid.
- Prestasjonslønn.
- Samarbeid om bedriftsutvikling.
- Forbedre bedriftens resultat gjennom samarbeid.
- Samarbeid og arbeidsmiljø.
- Motivasjon.
- Internkontroll.

SAMARBEIDSPROSJEKTER

Hensikten med samarbeidsprosjektene skal være å gi økonomisk og faglig hjelp til bedrifter som over tid vil planlegge og drive systematisk arbeid med å:

- Finne fram til arbeidsformer som utvikler og legger til rette slik at alle ansatte, gjennom medinnflytelse og samarbeid bidrar med sine erfaringer og sin innsikt til å skape de økonomiske forutsetninger for bedriftens fortsatte utvikling og for trygge og gode arbeidsforhold til beste for såvel bedriften som arbeidstakere.

Programmet «Samarbeid om bedriftsutvikling»

Opplegget for programmet ble i 1992 endret, og praktiseres nå som følger:

Fase 1: Orientering om opplegget.

Fase 2: I tilknytning til orienteringen legges det til rette for «klimaundersøkelse» i form av spørreundersøkelse blant de ansatte. Til orienteringsmøte er alle ansatte og bedriftens styremedlemmer invitert.

Fase 3: Spørreundersøkelsen blir gjenstand for gjennomgang på en 3-dagers samling hvor alle ansatte samt bedriftens styremedlemmer er invitert. (For store bedrifter inviteres et representativt antall medarbeidere.) Samlingen legger opp til handlingsplaner, d.v.s. hva man skal jobbe videre med.

Fase 4: Hvordan man skal jobbe videre, f.eks. i form av et prosjekt med arbeidsgrupper i h.t. Samarbeidsrådets opplegg eller gjennom alternative opplegg, avgjøres av partene i bedriften. M.a.o. kan partene i bedriften selv velge opplegg for handling etter at fase 3 er gjennomført.

- Det som dekkes av fasene 1 – 3 er å anse som et tilbud til bedriftene som sekretariatet administrerer og gjennomfører. Samarbeidsrådet bærer alle utgiftene i forbindelse med disse 3 faser.
- Velger den enkelte bedrift i fase 4 å jobbe videre i henhold til Samarbeidsrådets opplegg sender bedriften søknad til Samarbeidsrådet om økonomisk og faglig støtte.
- Hvis bedriften i denne fase velger et annet opplegg, men som er forankret hos partene lokalt, er grunnlaget for å søke økonomisk støtte fra Samarbeidsrådet fortsatt til stede.

Denne praksis gir større fleksibilitet og kan tilpasses enhver bedrifts behov, noe som må være grunnlaget for Samarbeidsrådets virksomhet på dette området.

KURSER – «LOV- OG AVTALEBESTEMMELSER»

Hensikten med disse kursene er:

- Å diskutere samarbeidsspørsmål.
- Å utveksle erfaringer om praktiske løsninger på problem og oppgaver innen områder som reguleres av lover og avtaler.
- Å gi deltakerne en felles forståelse for avtalene.

Målgruppen for kursene er:

Bedriftens daglige leder, ledere med personalansvar, styrerepresentanter og de ansattes tillitsvalgte.

OPPFØLGING AV FAFO-RAPPORTEN – INFORMASJONS- OG ERFARINGSKONFERANSER

FAFO-rapporten forelå på slutten av 1989. Rapporten ble i januar 1990 tilsendt alle Samvirkelag med ett eksemplar til ledelsen og ett til de ansattes tillitsvalgte. Undersøkelsen avdekket at det mangler mye på at samarbeidet er organisert og fungerer slik det er forutsatt i Hovedavtalen.

Høsten 1991 ble det gjennomført tre konferanser der hensikten var å drøfte med representanter fra bedriftene Hovedavtalens intensjon om samarbeid, FAFO-rapportens beskrivelse av hvordan samarbeidet fungerer i bedriftene og hvilke tiltak som kan/bør gjennomføres i den enkelte bedrift.

Ovennevnte tre konferanser var å anse som pilotkonferanser. Samarbeidsrådet vedtok i møte 14.11.91 at sekretariatet skulle legge tilrette for slike konferanser for hele landet.

Med erfaring fra pilotkonferansene ble programmet justert noe og sekretariatet gjennomførte de etterfølgende konferanser uten medvirkning fra hovedorganisasjonene.

Det ble invitert til 12 konferanser. 5 ble avlyst p.g.a. liten eller ingen påmelding.

I etterkant av konferansene har Samarbeidsrådet registrert følgende fra bedrifter som var representert på konferansene:

- 2 bedrifter har gjennomført «Samarbeid om bedriftsutvikling».
- 8 bedrifter har søkt om økonomisk støtte til lokalt tiltak.
- I én bedrift har Samarbeidsrådet deltatt på møte med oppstart av Internkontroll.
- 1 bedrift med generell informasjon om Samarbeidsrådets aktiviteter.

Oppgaver og tiltak knyttet til de forhold FAFO-rapporten setter søkelyset på er en kontinuerlig prosess med flere aktører, ikke minst hovedorganisasjonene. I denne prosess er FAFO-rapporten et viktig bidrag.

Det er ikke planlagt noen konkrete, ytterligere tiltak knyttet opp mot FAFO-rapporten spesielt.

SYKEFRAVÆRSPROSJEKTET MELLOM LO OG DKT

Samarbeidsrådet er tillagt sekretariatsfunksjon for prosjektet. Prosjektets første delmål er å redusere sykefraværet med 10% på ett år – fra 1. kvartal 1992 til 1. kvartal 1993.

Det er utarbeidet 2 hefter: «Hva koster sykefraværet egentlig» og «Redusert sykefravær er lønnsomt». Disse heftene ble sendt ut til daglig leder og hovedtillitsvalgt i alle bedrifter i Forbrukersamvirket i april, sammen med et brev undertegnet av representanter for de 2 hovedorganisasjoner.

I tillegg har sekretariatet utarbeidet et kurshefte som er beregnet på kurs, konferanser og andre skolerings- og aktivitetstiltak i f.m. sykefraværssamarbeidet.

Goman-bakeriene og Narvik Samvirke er de eneste som med støtte fra Samarbeidsrådet har satt igang prosjektarbeid på sykefravær spesielt.

INTERNKONTROLL

Gjennom Forskrift om Internkontroll fra Kommunaldepartementet slås det fast at med virkning fra 1.1.1992 plikter alle bedrifter å sørge for systematisk oppfølging av gjeldende krav i norsk lov hva angår helse, miljø og sikkerhet.

Sekretariatet utarbeidet et opplegg for hvordan bedriftene kan sette arbeidet med Internkontroll i system. Informasjon om dette opplegget ble sendt til alle bedrifter i mars måned. Opplegget er først og fremst beregnet på anvendelse i butikker. Det er understreket at opplegget er ment som et tilbud til bedriftene fra Samarbeidsrådets side, idet det er opp til den enkelte bedrift selv å velge hvilket opplegg man vil ha for sitt arbeid med Internkontroll.

Sekretariatet har fått et fåtall henvendelser etter at informasjon om opplegget var sendt ut. Dette til tross for at opplegget må anses å være tilfredsstillende, idet opplegget som sådan har fått rosende omtale fra flere fagmiljøer. Det antas derfor at mangel på interesse for opplegget skyldes at det stort sett ikke er satt i gang arbeid med å få etablert et Internkontroll-system.

OPPLÆRINGSRÅDET FOR HANDELEN

Samarbeidsrådets sekretariat er sekretariat for Opplæringsrådet for handelen, som består av representanter fra Landsorganisasjonen, Handel og Kontor i Norge, Handelens Hovedorganisasjon, Den Kooperative Tarifforening og Statens arbeidstilsyn.

Opplæringsrådet for handelen har rettighetene til studiemateriellet «Vår jobb».

Opplæringsrådet har ikke hatt møter i 1992.

Hva angår innholdet i et eventuelt nytt opplegg for den obligatoriske arbeidsmiljøopplæring i varehandelen, søkes det å komme fram til noe som alle parter kan gi sin tilslutning. Arbeidet med dette vil fortsette i 1993.

På egen konto har Opplæringsrådet kr 68 116,75 til disposisjon.

Opplæringsrådets medlemmer i 1992 var:

Sidsel Bauck, Handel og Kontor, leder. Thor A. Johansen, Den Kooperative Tarifforening. Liv Undheim, Landsorganisasjonen i Norge. Berit Asker Krogh, Arbeidstilsynet. Erik Prytz, Handelens Hovedorganisasjon.

Berit Asker Krogh og Erik Prytz har begge sluttet i henholdsvis Arbeidstilsynet og Handelens Hovedorganisasjon. Samarbeidsrådet har ikke fått melding om hvem som erstatter disse i Opplæringsrådet.

3. Sosialpolitikk

Inntektsregulering for pensjonistene

OPPSUMMERING AV TRYGDEOPPGJØRET

Med hjemmel i avtale om regler for forhandlinger/drøftinger mellom Regjeringen og pensjonistenes organisasjoner ble det ført forhandlinger i tiden 12. – 15. mai 1992 om regulering av trygdeytelsene pr. 1. mai 1992.

Kravene fra organisasjonene kan sammenfattes slik:

1. Grunnbeløpet reguleres med 4 pst på årsbasis fra 1991 til 1992. Det vil si med kr 1 400,- fra 1.5.92.
2. Særtillegget økes med 2,5 pst. poeng for enslige og tilsvarende for hver av ektefellene fra 1.5.92. Heri inngår resterende del av kompensasjonstilletget.
3. *Bostøtteordningen*

Någjeldende bostøtteordning for pensjonister med brutto inntekt/pensjon på 110 pst av minstepensjon, med 15 pst av inntekten som rimelig boutgift og med 100 pst dekning av berettiget refusjonsbeløp utvides til å gjelde: Pensjonister med årlige brutto inntekt/pensjon inntil kr. 165 000,- for pensjonistektepar og kr. 110 000,- for enslige.

Det fastsettes en prosentuell dekningsgrad av det berettigede refusjonsbeløp under hensyn til flg. inntektstrinn:

<i>Enslig Pensjonist</i>	<i>Pensjonistektepar</i>	<i>Pst. dekning</i>
inntil 70 000,-	inntil 105 000,-	100 – 80
70 – 80 000,-	105 – 120 000,-	80 – 60
80 – 90 000,-	120 – 135 000,-	60 – 40
90 – 100 000,-	135 – 150 000,-	40 – 20
100 – 110 000,-	150 – 165 000,-	20 – 0

Bostøtteordningen fastsettes som overslagsbevilgning i Statsbudsjettet.

Det legges til rette for en informasjonskampanje om ordningen overfor pensjonister med rett til bostøtte.

4. Som et første skritt i retning av lik pensjonsordning for ektefellepensjonister og enslige økes grunnpensjonen fra 75 pst til 77,5 pst av grunnbeløpet.

Gjennom de forhandlinger/drøftingene som pågikk ble partene enige om følgende:

1. Grunnbeløpet øker med kr 1 400 fra kr 35 500 til kr 36 900 med virkning fra 01.05.92. Dette bygger på en vurdering av inntektsutviklingen for pensjonister sammenlignet med yrkesaktive i år og i tidligere år.
2. Det bevilges 80 mill kroner til botilskuddsordningen for pensjonister for 1992.
3. Sluttpoengtallet for unge uføre født før 01.01.1945 økes fra 2,5 til 3,0.
4. Aldersgrensen for unge uføre økes fra 22 til 24 år. Endringen gis tilbakevirkende kraft.

Totalt vil årets pensjonsoppgjør ha en ramme på 2 170 mill kroner på årsbasis.

Partene var enige om følgende protokolltilførsel:

- I Det innføres et skråtak i botilskuddsordningen for pensjonister med virkning fra 01.01.1993. Kostnadene ved innføringen av skråtaket skal ligge innenfor en ramme på 80 mill kroner på årsbasis og omfatte personer med inntekt inntil minstepensjon pluss 30 pst.

Regjeringen vil fremme forslag for Stortinget om dette i forbindelse med budsjettet for 1993.

De nærmere reglene for utformingen av skråtaket vil bli vurdert av en arbeidsgruppe hvor både organisasjonene og staten er representert. Arbeidsgruppen vil også se nærmere på reglene for tildeling av botilskudd generelt, deriblant hvordan formuesforhold og avdrag på lån bør behandles.

Protokolltilførsel fra statens side:

- II Fra statens side vil en peke på at bevilgningen på 80 mill kroner til innføringen av skråtak i botilskuddsordningen fra 01.01.1993 vil bidra til å øke pensjonistenes inntekter, og derfor må tas hensyn til ved beregningene av den totale inntektsveksten for pensjonister fra 1992 til 1993.

Protokolltilførsel fra organisasjonenes side:

- III Pensjonistorganisasjonene vil be om at det blir nedsatt et partsammensatt utvalg for å vurdere hvilke faktorer som skal/må tas med i vurderingen av utviklingen av grunnbeløpet. Utvalgets arbeid bør være ferdig innen utgangen av januar 1993.

IV Organisasjonene vil sterkt reservere seg mot at botilskuddet tas med i beregning av den totale inntektsvekst for pensjonister.

Organisasjonene vil be om at de framtidige endringer i botilskuddsordningen knyttes til de årlige drøftinger/forhandlinger i tilknytning til statsbudsjettet.

I forhandlingene deltok fra LO: Per Gunnar Olsen, Kjell Samuelsen og Stein Gunnes, og Hans Øverby fra Statstjenestemannskartellet.

Bostøtteordningen

På bakgrunn av felles protokolltilførsel i sluttprotokollen fra forhandlingene/drøftingene våren 1992 om pensjonistenes inntektsutvikling, ble det i perioden 30.10 til 09.11.1992 gjennomført forhandlinger/drøftinger om regelverket i botilskuddsordningen for pensjonister.

Det var enighet om flg. forhold i tilknytning til utformingen av botilskuddsordningen:

1. Alternativ 1 fra arbeidsgruppens rapport legges til grunn for innføring av skråtak.
2. Dagens regelverk for minsteutbetaling av bostøtte videreføres.
3. Arbeidsgruppens forslag til informasjon om ordningen gjennom riksannonser i landsdekkende aviser, og gjennom brev til de enkelte pensjonister, følges opp.
4. I gjeldende regelverk tas det ikke hensyn til stønadmottakerens formuesforhold. Samtidig godkjennes avdrag på boliglån (innenfor skjønsmessige grenser) som tilskuddsberettiget boutgift. Det er knyttet stor usikkerhet til stønadmottakernes formuesforhold og størrelsen på avdragene, særlig for de nye gruppene. Partene er enige om at Sosialdepartementet bør gjennomføre en undersøkelse blant mottakerne av botilskudd, beregnet separat for uførepensjonister og alderspensjonister med sikte på få bedre data for formuesforhold og avdrag. Undersøkelsen bør være avsluttet i god tid før pensjonsreguleringene våren 1994. Partene er inneforstått med at en da, på bakgrunn av undersøkelsen, kan ta opp behandlingen av formue og avdrag i forhold til botilskuddsordningen.

Kommentar til bostøtteordningen:

Fra organisasjonenes side var det et betydelig krav som ble gjennomført, ved at bostøtteordningen nå er blitt et element i de årlige forhandlinger for pensjonistenes inntektsutvikling.

Ved bostøtteforhandlingene deltok fra LO: Kjell Samuelsen og Stein Gunnes.

Statsbudsjettet 1993

Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Pensjonistforbund tok opp flg. saker med Sosialdepartementet før statsbudsjettet for 1993 ble lagt fram:

1. Bostøtteordningen
2. Styrking av tilbudet i institusjoner
3. Egenandelsordningene
4. Gravferdshjelpen
5. Folketrygdens ektefellepensjon
6. Ekstraordinære sysselsettingsmidler innen helse- og sosialsektoren

Arbeidslivets komité mot alkoholisme og narkomani (AKAN)

AKANs formål er gjennom opplysning og rådgivning å bidra til å forebygge alkohol- og narkotikamisbruk på arbeidsplassene og hjelpe rusmiddelskadde til et normalt liv.

AKAN-komiteen hadde i 1992 følgende sammensetning:

Næringslivets Hovedorganisasjon:	Advokat Brit Spilling Bedriftslege Geir Riise
Varamedlemmer:	Direktør Sverre Lie Overlege Per Wium
Landsorganisasjonen i Norge:	Stedfort. avd. leder Kjell Samuelsen Sekretær Kåre Myhre
Varamedlemmer:	1. sekretær Liv Buck Sekretær Arvid Stein
Rusmiddeldirektoratet:	Direktør Stein Berg
Varamedlem:	Forsker Fanny Duckert
Ansattes representant:	Konsulent Hans Ole Berg
Daglig leder:	Tor Rønning Lucie Paus Falck

I 1992 har bedriftslege Geir Riise vært leder og stedfortredende avdelingsleder Kjell Samuelsen vært nestleder.

Tor Rønning var daglig leder fram til 1. mars 1992, da han tiltrådte som ordfører i Nittedal. Fra 1. september ble Lucie Paus Falck ansatt som ny generalsekretær i AKAN. Mari Ann Heimgård ledet sekretariatet fra 1. mars til 31. august 1992.

Komiteen har hatt ni møter. Medlemmene av utvalget har dessuten deltatt i ulike konferanser.

AKAN-komiteens virksomhet finansieres gjennom tilskudd fra hovedorganisasjonene og Staten, samt inntekter fra kursavgifter.

Landsorganisasjonen i Norge	Kr 600 000
Næringslivets Hovedorganisasjon	Kr 600 000
Sosialdepartementet	Kr 2 290 000
Kommunal- og arbeidsdepartementet	Kr 625 000

I tillegg krever virksomheten lokal finansiering av kursavgifter, reiseutgifter og tapt arbeidsfortjeneste ved deltakelse i kurs, konferanser og informasjonsmøter. Ved enkelte bedrifter er det opprettet stillinger for personer som driver AKAN-arbeid på hel- eller deltid. Bedriftene betaler også utgiftene for AKAN-kontakter, bl.a. tapt arbeidsfortjeneste. Det foreligger ingen samlet oversikt over de midler bedriftene bruker til AKAN-arbeid, men det dreier seg om hundretusener.

Uten den lokale finansieringen ville det ikke være mulig å drive AKAN-arbeid. Interessen for AKAN-arbeid gir en pekepinn om at bedriften får kompensert en del av utgiftene, bl.a. redusert fravær og økt produksjon.

For 1992 har AKAN lagt hovedvekt i sine områdekonferanser på problemet prøvetaking av ansatte.

Dette er et nytt problem i arbeidslivet med prøvetaking av den enkelte arbeidstaker, for kontroll av enten alkohol eller narkotika. AKAN har tatt dette problemet opp, og har også i 1992 arrangert en rekke konferanser rundt i landet.

Bedriftene bruker sekretariatet i økende grad når det gjelder råd og veiledning i enkeltsaker. Omfanget av denne virksomhet er betydelig. Sekretariatet blir også kontaktet av fagforbund og andre hovedorganisasjoner som får henvendelse fra sine medlemmer om rusmiddelproblemer i arbeidsmiljøet.

Opplysningsmaterieill

AKAN søker i sitt arbeid å legge forholdene til rette for et saklig og nøkternt opplysningsarbeid. Organisasjonen har et meget godt opplysningsmaterieill til bruk ved kurs, konferanser og bedriftsinternt informasjonsarbeid.

Arbeidslivets komité mot AIDS

Arbeidslivets komité mot AIDS ble opprettet i juni 1987, med formål å arbeide med tiltaksplaner for å spre opplysning i arbeidslivet om HIV-og AIDS-epidemien.

På slutten av 1992 besto komiteen av flg. personer:

NHO: Advokat Einar O. Paulsen og
avd. leder Merete G. Stokstad
LO: Stedfortr. avd. leder Kjell Samuelsen
NEKF: Sekretær Kjell Olsen
Helsedirekt.: Førstekonsulent Inger Risberg
Førstekonsulent Ragnhild Lavik

Arbeidslivets komité mot AIDS vil ha ansvar for utforming og utsendelse av generell informasjon om AIDS og mulig smittefare for HIV i arbeidslivet.

Komiteen har i 1992 valgt å ha en beredskapsfunksjon overfor arbeidslivet. Dette har medført en lavere aktivitet i komiteén i 1992 enn tidligere år.

4. Undervisnings- og opplysningsvirksomhet

Opplysningsarbeidet i fagbevegelsen

Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge (AOF) er landets største opplysningsorganisasjon. Det er AOF som av sine eiere blant annet Landsorganisasjonen i Norge, fagforbundene og Det norske Arbeiderparti, er satt til å forvalte de pengene myndighetene hvert år, sentralt, regionalt og lokalt, bevilger til voksenopplæring. Det er *bare* de organisasjoner som har opplæring som hovedgeskjeft som kan få slike fullmakter. Gjennom disse mulighetene tilføres medlemsorganisasjonene store ressurser knyttet til opplæring for voksne mennesker.

I tillegg til dette er AOF fagbevegelsens koordinerende og utøvende organ når det gjelder studie- og opplysningsvirksomhet. Riktignok har denne rollen blitt noe redusert de seinere åra, da stadig flere av forbundene gjerne vil utøve denne rollen på egenhånd. AOF har derfor tatt dette signalet alvorlig og gjennom sitt arbeid med å utvikle en helt ny grunnopplæring for tillitsvalgte, «Fagbevegelsens arbeidslivsskole» (FA-skolen) – tatt hensyn til at det blir forbundene som foretar den forbundsvisе presentasjonen. Deretter vil medlemmene være klare for opptak til FA-skolen, og søknad kan sendes på «gammeldags» måte.

Det er Virksomhetsavdelingen i AOF som har hovedansvaret for det utviklingsarbeid som er knyttet til tillitsvalgt skolering, og Faglig Utvalg, der alle fagforbund møter, er gode støttespillere.

LOs fondsstyre vedtar disponeringen av midlene fra Opplysnings- og Utviklingsfondet etter innstilling fra AOFs forretningsutvalg.

LOs fondsstyre

hadde i 1992 følgende sammensetning: Svein-Erik Oxholm, LO, leder, Aage Søgård, AOF, sekretær.

Medlemmer: Yngve Hågensen, LO, Kjell Martinsen, Fellesforbundet, Terje Moe Gustavsen, Statstjenestemannskartellet, Nils Totland, AOF, Magnus Midtbø, NFATF.

Varamedlemmer: Arnfinn Nilsen, Norsk Arbeidsmandsforbund, Gunnar Grimnes, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Tore Lundberg, Tele- og Dataforbundet.

AOFs forretningsutvalg

hadde i 1992 følgende sammensetning: Esther Kostøl, LO, leder, Dag Terje Andersen, DNA, nestleder.

Medlemmer: Nils Totland, AOF, Liv Undheim, LO, Brit Renngård, Norsk Tjenestemannslag, Jens Petter Jensen, Fellesforbundet, Siri Ulvin, DNA, Einar Hysvær, NNN, Karl Johan Schjønberg, Norsk Jernbaneforbund, Anne Solvor Brodowski, AOF (ansattes representant).

Varamedlemmer: Vidar Korneliussen, AUF, Finn Bærland, Norsk Kommuneforbund, Sture Arntzen, Handel og Kontor, Finn Jota, DNA, Roar Wilhelmsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Per Gunnar Olsen, LO, Anne-Cathrine Thommesen, Den norske Postorganisasjon, Anton Solheim, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Ingeborg Odland, AOFs avdk. Stavanger (ansattes vararepresentant).

Protokollsekretær: May-Britt Christensen, AOF.

Observatører: LO-skolens styrer, Jan Andersen, AOF, Aage Søgård, AOF.

AOFs faglige utvalg

hadde følgende sammensetning: Liv Undheim, LO, leder, Aage Søgård, AOF, sekretær.

Medlemmer: Jan Bråten, Statstjenestemannskartellet, Kristian Halvorsen, Norsk Sjømannsforbund, Harry Jørgensen, Fellesforbundet, Terje Kristiansen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Hildegunn Brune, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Kjell Solberg, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Tore Kjeserud, Handel og Kontor i Norge, Villy Nordmo, Norsk Kommuneforbund, Bjørn Johansen, Norsk Tjenestemannslag, Kjell E. Fixdal, Norsk Arbeidsmandsforbund, Roger Engesbak, NFATF,

Varamedlemmer: Oddvar Hvidsten, Tele- og Dataforbundet, Knut Volan, Norsk Transportarbeiderforbund, Helge Egeland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Svein Fjæstad, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Lisbeth Gundersen, Norsk Grafisk Forbund, Asbjørn Aune, Norsk Postforbund.

Protokollsekretær: Tore E. Hansen, AOF.

Varamedlemmene innkalles til møtene.

Observatører: LO-skolens styrer, Faglig-politisk sekretær DNA, LOs skolesekretær, AUFs faglige sekretær.

De fagforbund som ikke er representert i faglig utvalg kan møte med en representant hver som observatør med talerett.

VIRKSOMHETEN

Det er vedtak i LOs ulike organer som danner grunnlaget for AOFs aktiviteter knyttet til midler fra Opplysnings- og Utviklingsfondet. I 1992 ble det totalt registrert 259 ukekurs/dagskoler arrangert i fagbevegelsen, hvorav 103 i AOF. Kursene ble markedsført gjennom egen kurskatalog samt kursplakater. Det er verd å merke seg at forbundenes mangel på rapportering gjør at ovennevnte tall ikke er etterrettelige. Mange forbund lar være å rapportere sine tiltak til AOF, og dermed avskjæres mulighetene for å operere med korrekte statistikker og til å tilføre bevegelsen mer penger fra det offentlige.

Imidlertid er det den grunnleggende tillitsvalgtskoleringen som dominerer kursbildet sammen med arbeidsmiljøkursene. Ellers finnes gamle travere med temaer som økonomi, kultur, data, pedagogikk, teknologi og bedriftsøkonomi fortsatt i AOFs kurstilbud.

I 1992 hadde AOF en langt høyere avlysningsprosent enn normalt. Stor arbeidsledighet og forbundenes tilbakeholdenhet med å gi stipend, er hovedårsaken, uten at dette skal bringe oppmerksomheten bort fra viktige områder som bekjentgjøring og markedsføring.

Samarbeidet med fagforbundene er meget bra og samarbeidsavtalene vi har med flere forbund og Norges Statsbaner fungerer tilfredsstillende.

FAGBEVEGELSENS ARBEIDSLIVSSKOLE (FA-skole)

Arbeidet med å oppdatere/endre den faglige grunnopplæringen har i mange år vært AOFs oppgave. Når det etter om lag 10 års drift med det nåværende Faglig Grunnkurs igjen skulle foretas en endring, gikk AOF til LOs nødvendige organer for å få klarsignal for dette. Arbeidet er i full gang og Faglig Utvalg benyttes som referansegruppe i arbeidet. FA-skolen vil så langt en kan se i dag gjennomgå store forandringer. Temavalg, pedagogiske metoder og den kompetanseforutsetning som ligger i bunn for utviklingen, styrer FA-skolen mot en moderne skole der nyskapninger på alle nevnte felter vil bli tatt i bruk. Dette arbeidet, som har topp-prioritet i AOF, vil være ferdig utprøvd i 1993 og klart til bruk året etter.

FAG- OG YRKESRETTET OPPLÆRING

AOF har i inneværende kongress-periode satset mye på yrkes- og etterutdanning som en oppfølging av kongressdiskusjonene i 1989. 5 M'er ble utviklet som et kartleggingsopplegg for å dokumentere utdanningsbehov. Dette har igjen resultert i samarbeidsprosjekter i virksomheter i flere fylker. «Bedriftenes egenutviklingsprogram» er gjennomført hvor kompetanseoppbygging i små og mellomstore bedrifter er målet. Samarbeidsforsøk i kommunalsektoren har vært i gang i Rogaland for å prøve ut fagbrevkurs for «generalistene» innen omsorgssektoren. Forøvrig har

AOF gjennomført et utall av kurs innen ulike sertifikatordninger. §20-kurs, kurs som ender opp med muligheter for å fremstille seg for fagprøven, er også hyppig gjennomført i AOFs regi.

Et ikke lite gjennombrudd skjedde da AOF, som den eneste opplysningsorganisasjonen i landet, fikk full eksamensrett med pedagogisk ansvar for samtlige handverksfag. Dette skjedde på slutten av 1992. Den mulighet AOF gjennom denne ordningen har fått til å yte service for medlemsforbundene hva gjelder fag- og yrkesrettet opplæring, er unik i historien og gir folkeopplysningsideen nye perspektiver.

AOF har samarbeidet med arbeidskraftmyndighetene over hele landet. Dette samarbeidet har resultert i en mengde fag- og yrkeskurs for arbeidsledige, i tillegg har AOF etablert «møteplasser» for arbeidsledige. For voksne over 19 år har det, i samarbeid med fylkesskolekontorene, vært igangsatt mange klasser på den videregående skoles nivå.

AOF har påbegynt et kompetanseutviklingsprogram for sine medarbeidere med sikte på å yte nødvendig service til bedrifter som har behov for omstilling og kunnskapstilførsel.

KVINNER OG ØKONOMI

Studieopplegget «Kvinner og økonomi» ble revidert i 1992. Skattereformer, trygdeendringer og behovet for et supplerende kapittel var hovedårsaken til endringene, og vi kan ved årsskriftet meddele at opplegget er solgt i over 8000 eksemplarer.

ARBEIDSMILJØSKOLERING

1992 ga oss nytt materiell til bruk på 40-timersopplæringen i arbeidsmiljø. Materialet ble utviklet i Folkets Brevskole og var tilgjengelig på våren. Parallelt med materiellutviklingen foretok AOF opplæring av veiledere, slik at vi i dag har 96 velskolerte veiledere til disposisjon over det ganske land.

AOF I NORDEN

AOF i Norden avviklet sin forbundskonferanse på Åland i tiden 3.–6. september.

Norge deltok med 7 representanter.

AOF i Nordens arbeidsutvalg har i perioden hatt 5 møter. Aage Søgård er AOFs representant i arbeidsutvalget.

En god del arbeid er i løpet av året lagt ned i forbindelse med AOF Internasjonalens generalkonferanse i Canada.

Det har vært gjennomført konferanse for søsterorganisasjonen i Baltikum.

AOF i Norden har tatt initiativ i forhold til de øvrige nordiske folkeopplysningsorganisasjonene om kriterier for tildeling av penger fra

Nordisk Ministerråd. Samarbeidet har resultert i konkret forslag til Ministerrådet.

Det er videre ført drøftinger med de øvrige nordiske arbeiderbevegelses organisasjoner om utvikling av et felles kultur- og folkeopplysningsprogram. Et konkret forslag er under utarbeidelse.

Det er i 1992 vedtatt nye vedtekter for AOF i Norden. Dette innebærer blant annet at forbundskonferanser i framtiden bare blir avviklet annet hvert år mot tidligere hvert år.

Det lokale/regionale samarbeidet på tvers av landegrensene utvikles i positiv retning.

MANCHESTERSKOLEN

Den Nordiske Folkehøgskolen i Manchester ble avviklet i tiden 24. mai til 3. juli 1992 med følgende norske deltakere:

Karl Erik Eriksen, Den Norske Postorganisasjon, Einar Rune Vinningland, Fellesforbundet, Tor Amdal, Norsk Fængselstjenestemannsforbund, Tove Helvik, Norsk Kommuneforbund, Jacob K. Kristoffersen, Norsk Kommuneforbund, Tor Henrik Olsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Ole Myrbekk, Norges Offiserforbund, Ingvild S. Huse, Norsk Sosionomforbund, Kjell Langøen, Norsk Postforbund, Leif Kristiansen, Norsk Transportarbeiderforbund, Steinar S. Bergsens, Norsk Tjenestemannslag, Terje Bringsli, Norsk Fængselstjenestemannsforbund.

GENEVESKOLEN

Den Nordiske Folkehøgskolen i Geneve ble avviklet i tiden 24. mai til 4. juli 1992 med følgende norske deltakere:

Guri Paulsen, Norsk Tjenestemannslag, Jan Ørnevik, Fellesforbundet, Torbjørn Ingebrigtsen, Norsk Kommuneforbund, Astrid Lund, Norsk Sosionomforbund, Gunnar Bjørnstad, Norges Offisersforbund, Øystein Gudbrands, Tele- og Dataforbundet, Dag Fjeldsbø, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Randi Thronæs, Norsk Lærerlag, Ronald Bradal, Norsk Lærerlag, Knut Torgnes, Norges Fiskarlag.

DEN NORDISKE AOF-SKOLEN

Den Nordiske AOF-skolen ble avviklet i tiden 21. mai til 2. juni 1992 med følgende norske deltakere:

Truls Gerhardsen, Norsk Grafisk Forbund, Roar Olasveengen, Norsk Tjenestemannslag, Kjeld Pedersen, Fellesforbundet, Trine Gjersøe, Norsk Tjenestemannslag, Ivan T. Bjørndal, Handel og Kontor i Norge, Gunn Marthiniussen, Norsk Kommuneforbund.

Opplysnings- og utviklingsfondet LO/NHO

LOs medlemmer av LO/NHOs fondsstyre i 1992 har vært: Esther Kostøl, Svein-Erik Oxholm og Børre Pettersen. Tor Andersen er oppnevnt fra og med 7. februar 1992, i den tid Børre Pettersen har permisjon fra LO. NHOs medlemmer i fondsstyret har vært Gunnar Flaata, Kjell I. Grue og Harald Rysst.

Tor Andersen har fungert som fondsstyrets sekretær.

Fondsstyret har i årets løp behandlet en rekke søknader både for 1992 og 1993. Følgende søknader er innvilget:

AKAN: Kr. 1 200 000,- i 1992

og Kr. 1 200 000,- for 1993

Norsk Komite for Yrkes-OL: kr. 277 000,- i 1992

kr. 273 000,- for 1993

Rekruttering og jobbskaping i bilfagene: kr. 300 000,- for 1993

Prosjekt om kvalitetssikring av fagopplæringen: kr. 600 000,- fra hver av partene.

Hovedorganisasjonens Fellestiltak – Bedriftsutvikling:

kr. 15 636 000,- i 1992

kr. 15 636 000,- for 1993

Sørmarka, LOs studie- og konferansesenter

Styret

Styret har i år bestått av: Per Gunnar Olsen, leder, LO, Nils Totland, AOF, Gunvor Reidarson, NKF, Jens-Petter Jensen, Fellesforbundet, Arthur Svensson, NKIF, Liv Undheim, LO, Trygve Bang, repr. for de ansatte, Anne Barlie repr. for de ansatte, Jakob Grava.

Vararepresentanter: Terje Moe Gustavsen, Kartellet, Jan Kr. Balstad, LO, Aage Søgård, for Nils Totland, Laszlo Horvath, repr. for de ansatte.

Det har vært holdt 6 møter.

Av større enkeltsaker av betydning på driftssiden kan nevnes:

– Tilbygg til spisesal ble ferdigstilt våren 1992.

– ENØK-tiltakene ferdigstilt.

– Oppgradering av spisesal.

– Ordinært er det et tilbud til alle kursdeltakere/gjester på Sørmarka hver tirsdagskveld (Sørmarkakvelder). Tilbudet vil være politiske foredrag, konserter og annen underholdning.

Kapasitetsutnyttelsen har sammenlignet med de fire foregående år vært følgende:

	1988	1989	1990	1991	1992
Gjestedøgn	27 662	27 972	27 954	25 654	25 496
Dagsbesøk	2 317	1 478	2 206	2 005	1 644
Gjennomsnittsbelegg	91 p	92 p	92 p	86 p	85 p
43 uker à 7 døgn	72 %	73 %	73 %	67 %	67 %
47 uker à 7 døgn			67 %	61 %	62 %
Avlyste kurs:					
Tap av persondøgn	4 652	3 480	3 534	5 110	4 530
Tap av persondøgn etter leieavtalen	3 094	2 825	3 002	3 037	2 384
Barnehagen, kursbarn	109	111	70	96	60

Kursinntektene har i 1992 vært noe lavere enn budsjettert, men vi har samtidig maktet å holde vedlikeholdskostnadene tilsvarende lavere.

Annet salg er høyere enn budsjettert.

Personalet

Senteret har i dag 38 ansatte, hvorav 7 på deltid. Turnover i året utgjør 3 stillinger. Fire av de ansatte, herav skolens leder, har gått av med pensjon.

Undervisningsutvalget

Undervisningsutvalget har i år bestått av:

Liv Undheim, leder, Aage Søgård, Jens Petter Jensen, Brit Renngård, Finn Bærland, Sture Arntzen, Grete-Johanne Helland, sekretær.

Skolens leder innkalles til møtene.

Utvalget har hatt 5 møter. Sist år ble en arbeidsgruppe, med Per Ørnulf Andersen som leder, oppnevnt for å se på den framtidige LO-skolen. Det ble bl.a. foreslått å gjeninnføre forkurs på LO-skolen. Dette ble vedtatt i Faglig Utvalg, og Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek har gjennomgått en del litteratur, og Stein Bjørlos bok «Fra avmakt til A-makt» ble valgt. Det er utarbeidet en del oppgaver som søkerne kan velge mellom til sitt forkurs.

Forkurset vil bli brukt f.o.m. LO-skolen nr. 1/93.

Sørmarkadagene

ble arrangert for fjerde gang. Programmet ble godt mottatt, og det skapte debatt, noe det også var satt av god tid til.

Tema: Miljø.

Hovedemner: Miljø og økonomi, klimakonvensjonen, vår felles framtid, internasjonalt miljøperspektiv hos arbeidslivets organisasjoner, politiske

målsettinger, samferdsel og miljø, energi og miljø, kommunens ansvar.
Ca. 55 deltakere.

LO-skolen

LO-skolen har gjennomført 2 kurs à 7 uker. Hovedfag: Arbeidsrett, økonomi, historie/politisk teori og organisasjonslære. Timetall ca. 300.

42 deltakere, herav 16 kvinner, fordelt på 18 forbund, har gjennomført kursene.

Følgende emnekurs er i første rekke tilbud til tidligere LO-skoledeltakere:

Jus for tillitsvalgte

To kurs i jus for tillitsvalgte ble tilbudt i 1992. Grunnet få søkere ble kun vårkurset gjennomført.

Hovedemner: Stillingsvern, vernetjeneste/erstatning/trygd, forvaltningsrett, ferieloven, likestillingsloven, kollektiv arbeidsrett, rettsfilosofi/rettsforståelse, politiske spørsmål. Arbeidsretten.

14 deltakere, herav 3 kvinner, fordelt på 8 forbund, har gjennomført kurset.

Økonomisk styring i offentlig og privat virksomhet – Bedriftsøkonomi

Dette kurset ble gjennomført for første gang vinteren 1992.

Hovedtema: Budsjettering, langtidsplanlegging, driftsregnskap og analyse. Bedriftsbeskatning, aksjemarkedsspørsmål. Produktivitets- og kapitalrasjonalisering. Fusjoner/fisjoner. Sosialøkonomi. Styrearbeid.

Timetall: Ca. 90.

14 deltakere, herav 3 kvinner, fordelt på 10 forbund, har gjennomført kurset.

Arbeidsmiljøskolen

Trinn I (2 uker):

Hovedemner: Kommunikasjon, jus, bedriftshelsetjeneste, AML 8 12 – psykososiale forhold, mobbing, AKAN, kjemiske helsefarer, indre/ytre miljø, internkontroll, prosjektarbeid – problemløsning.

Timetall ca. 90.

94 deltakere, herav 32 kvinner, fordelt på 18 forbund, har gjennomført kurset.

Trinn II (4 uker)

Hovedemner: Kommunikasjon, helhetsforståelse, prosjektarbeid, løsemidler/løsemiddelskader, yrkesskadeforsikring, miljø og økonomi.

Timetall ca. 170.

43 deltakere, herav 8 kvinner, fordelt på 16 forbund, har gjennomført kurset.

Bedriftsøkonomi for ledere og tillitsvalgte

Sørmarka har i 1992 avviklet 2 prøvekurs i «Bedriftsøkonomi for ledere og tillitsvalgte». Hvert kurs er på ca. 40 timer, og går i regi av Hovedorganisasjonenes Fellestiltak – Bedriftsutvikling (HF-B), og i samarbeid med Sørmarka.

Hovedemner: Bruk av regneark (PC), kostnadstyper, dekningsbidrag, resultat og balanse, avskrivninger, nøkkeltall, aksjeloven og styrearbeid.

37 deltakere, herav 8 kvinner, fordelt på 16 forbund, har gjennomført kurset.

Bedriftsøkonomi for ledere og tillitsvalgte

Sørmarka har i 1992 avviklet 2 prøvekurs i «Bedriftsøkonomi for ledere og tillitsvalgte». Hvert kurs er på ca. 40 timer, og går i regi av Hovedorganisasjonenes Fellestiltak – Bedriftsutvikling (HF-B), og i samarbeid med Sørmarka.

Hovedemner: Bruk av regneark (PC), kostnadstyper, dekningsbidrag, resultat og balanse, avskrivninger, nøkkeltall, aksjeloven og styrearbeid.

37 deltakere, herav 8 kvinner.

Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Ringsaker

Etter omfattende byggarbeider kom skolen igang igjen med ordinær drift høsten 1991 og har hatt vanlige vinterkurs skoleåret 1991–92 og 1992–93.

Det er gjort få endringer i skolens faglige tilbud.

HOVEDGRUPPENE

Dagspressejournalistikk

Denne hovedgruppe gir teoretisk og praktisk innføring i informatikk, kommunikasjonsteori, norsk språk, informasjonsspråk, journalistikk, markedsføring, grafisk formgivning, lay-out, foto og reklame. Det legges vekt på kunnskaper om intern/ekstern informasjonsvirksomhet, samsfunnsforvaltning, organisasjonskunnskap og innsikt i norsk næringsliv. Første halvår er et grunnkurs i media, med innføring i samsfunns- og mediefaglige emner. I skoleåret 1992–93 har gruppa 23 elever.

Fotografi og bildemedier

Denne hovedgruppa gir innføring i bildejournalistikk i redaksjonelt avisarbeid gjennom teoretisk og praktisk skoling. Det gis undervisning

på et nivå som gjør elevene i stand til å fungere selvstendig som pressefotograf.

Undervisningen gir basiskunnskaper i følgende emner:

- Bildefag
- Bildemedier
- Samfunnskunnskap
- Kommunikasjon
- Fotografisk teknikk
- Mørkeromsarbeid og kjemi
- Kamerabruk og praktisk fotografering
- Form, komposisjon og lyssetting
- Bildejournalistikk
- Språk og bilderedigering
- Film og videoproduksjon
- Fotografi- og bildehistorie.

Skoleåret 1992–93 har gruppa 15 elever.

Media videreutdanning (Media II)

Denne hovedgruppa er et tilbud til elever som vil satse på en yrkeskarriere som journalist eller fotograf, eller på andre felter innenfor mediebransjen. Media II er et videregående studieopplegg for den som allerede har gjennomført første år på en av mediegruppene ved skolen eller som har tilsvarende forkunnskap. Skoleåret gir en bredere yrkesmessig plattform gjennom de teoretiske kunnskaper og praktiske erfaringer elevene får.

Skoleåret er lagt opp som en kombinasjon av kurs ved skolen og lengre praksisperioder i en mediebedrift. Hvert kurs er avsluttende og består av ett hovedtema. For skoleåret 1992/93 er det lagt opp i alt seks kurs ved skolen.

Hvert kurs er delt opp i en mediefaglig del og en samfunnsfaglig del. Den mediefaglige delen omfatter tre hovedretninger (journalistikk, fotografi og informasjonsarbeid) og ett sideliggende hovedfag (mediefag). Den samfunnsfaglige delen legger vekt på fire hovedområder som er kommunal-, fylkeskommunal og statlig forvaltning, næringsliv/arbeidsliv, organisasjoner, politiske tema.

Skoleåret 1992–93 har gruppa 12 elever.

Sosialt arbeid, ungdom og fritid

Denne gruppas mål er å gi en forståelse av samfunnet, dets oppbygging og utvikling, med hovedvekt på sosiale institusjoner, forhold og problemer. Undervisningen legger spesiell vekt på fire emner: Barnehagedrift, fritids- og ungdomsarbeid, rusproblematikk og psykisk utviklingshem-

ming. For å få undervisningen mest mulig praktisk orientert samarbeider vi med barnehage, fritidsklubb, narkotikakollektiv og en institusjon for psykisk utviklingshemmede i kommunen. Det gis undervisning i psykologi gjennom hele skoleåret. Gruppen har i skoleåret 1992-93 13 elever.

Norsk språk og samfunnskunnskap

Hvert år tar skolen opp omlag 10 fremmedspråklige elever. I 1992-93 har gruppa 12 elever. De fleste søker videre utdanning i Norge. Det gis grunnopplæring i norsk språk, med undervisning i grammatikk, rettskriving, setningsbygning og lydlære. Elevene skal dessuten bli kjent med norsk litteratur.

Undervisningen i samfunnskunnskap gir innføring i vårt politiske system med de ulike partier og samfunnsinstitusjoner. Kunnskap om vårt skolesystem og våre organisasjoner i arbeidslivet er viktig grunnlag for arbeid og utdanning i Norge.

UNDERVISNING

Det har vært avsatt 20 - 24 timer pr. uke til arbeid i hovedgruppene. Dessuten har 3 skoleuker fullt ut vært disponert til arbeidet i disse gruppene. Da har tida vært nyttet til spesielle prosjekter, studieturer og arbeidslivspraksis.

I tillegg har elevene hatt obligatoriske fag og valgfag, slik at timeplanen tilsammen har utgjort minimum 30 undervisningstimer pr. uke.

Samarbeidsforhold

Skolen har hatt god kontakt med lokalsamfunnet gjennom bedrifter, institusjoner og organisasjoner. Sosialgruppa hadde også i 1991 et samarbeid med Tyrilikkollektivet og flere lokale institusjoner innen helse- og sosialsektoren. Skolen samarbeider nært med Norsk Arbeiderpresse gjennom praksis og utplassering av skolens mediaelever.

Radio Ringsaker

Skolen har siden desember 1984 drevet sin egen øvingsradio - Radio Ringsaker. Nå har skolen konsesjon for drift av ordinær nærradio. Media-gruppene står for driften av radioen, i samarbeid med radiointeresserte i nærmiljøet.

Internasjonalt solidaritetsarbeid

Etter et opphold i byggeperioden fortsatte skolen sitt internasjonale engasjement i samarbeid med Norsk Folkehjelp. Det ble gjennomført to dagers jordbruksdugnad. Inntektene fra dugnaden, og penger samlet inn i løpet av en aksjonsuke i vårhalvåret blir oversendt til Norsk Folkehjelp.

Pengene går til et prosjekt i Mosambik.

Styret

Skolens styre har bestått av:

Per Gunnar Olsen, LO/leder, Aage Søgård, AOF/nestleder, Gunnar Petersen, LO, Jan Løkken, LO, Grete Fossli, LO, Silvia Brustad, Statens representant, Knut Aagesen/Finn By, rektor, Arne Robert Eidstuen, repr. for undervisningspers., Liv Skaug, repr. for de øvrige ansatte, Tore Broberg, elevenes representant.

Skolen hadde 25 ansatte i full stilling eller deltidsstilling.

Våren 1992 var Finn By skolens rektor. Fra høsten 1992 har Knut Aagesen igjen overtatt rektorstillingen.

Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek

Beretningsperioden i hovedtrekk

Året 1992 var arkivets 83. driftsår. Arbeidet i 1992 var som vanlig preget av arkivets omfattende service- og veiledningsoppgaver, sikring og grovordning av arkiv-, bilde-, video- og lydmateriale, utbyggingen av en edb-katalog, en omfattende historiefaglig virksomhet og en jevn tilgang av nytt arkivmateriale. Ombyggingen av lesesalen måtte føre til en midlertidig stengning i to måneder, men den innebærer en vesentlig forbedring av miljøet og serviceytelsen.

Arkivets situasjon og framtid er blitt drøftet av en egen Arkivkomité. Komiteens innstilling poengterer arkivets oppgave som «et best mulig senter for informasjon, dokumentasjon og forskning om arbeiderbevegelsen og dens historie». Innstillingen danner innen de til enhver tid tilgjengelige ressurser grunnlaget for arkivets virksomhet og organisering.

Innkjøp, overføringer og gaver

Arkivet har i årets løp tatt imot 65 arkiver med tilsammen ca. 300 hyllemeter. De to største er arkivene etter LO med 103 meter og NTL-foreninger med 95 meter. Ellers kan det nevnes følgende større overføringer: Forbrukersamvirket Øst, Oslo Arbeiderpartis bystyregruppe, Oslo Handel og Kontor, Sosialistisk Opplysningsforbund, Den norske Afghani-stanhjelpen og Thorstein Treholt.

På bibliotekssiden ble det lagt særlig vekt på å skaffe og registrere organisasjonspublikasjoner. Arbeidet med å legge inn fagforbundene på data er fullført. Dessuten ble en egen arbeidsplan for kartlegging, avgrensning, registrering og oppbevaring av organisasjonspublikasjoner utarbeidet. For å øke bibliotekets standard som forskningsbibliotek på høyt nivå, ble innkjøps- og abonnementspolitikken diskutert og nye internasjonale tidskrifter anskaffet.

Serviceytelser

I 1992 ble 1973 besøkende betjent på lesesalen (1947 i 1991). Det ble lånt ut 1245 (1338 i 1991) bøker og skrifter (hjemlån), 455 (942) fotografier og 5 (4) faner. Det samlede utlånet (hjemlån og lesesalslån) av bøker, arkivmateriale, mikrofilmer osv, besto av 4922 (3124) enheter, dvs. en markant økning til tross for stengning i to måneder. Henvendelser pr. telefon er som vanlig ikke tatt med i statistikken. Brukergruppen spenner som tidligere fra forskere og studenter til bevegelsens egne folk, journalister og skoleelever. Også i år var det en stor interesse blant utenlandske forskere og studenter for arkivet.

Internt arbeid

Det interne arbeidet utgjør hovedtyngden i arkivets virksomhet, men det er likevel for en stor del «usynlig»: Bestilling og katalogisering av bøker, ordning og registrering av arkiver, ordning, sikring og registrering av bildemateriale og annet audiovisuelt materiale.

Hovedoppgaven på arkivsidene var edb-registrering av arkivene etter partiforeninger utenfor Oslo, ordning og registrering av arkivene etter lokale ungdomslag, ordning og registrering av en rekke sentrale personarkiver og grovordning av organisasjonsarkiver.

I forbindelse med edb-registreringen har samordningen av arkiv- og bibliotekskatalogene fortsatt vært et overordnet mål. Arkiv- og bibliotekssiden har utviklet nære samarbeidsrutiner ved oppbyggingen av felle-skatalogen.

Offentlighetsarbeid

Som vanlig har arkivet hatt besøk av grupper som ble vist omkring og orientert om institusjonens virksomhet. Bl.a. fikk LOs kultur- og fritidspolitiske utvalg, elevene fra LO-skolen og elever fra Statens Biblioteks- og Informasjonshøyskole omvisninger i arkivet.

Den årlige tilvekstkatalogen «Aktuelle bøker og skrifter fra Arbeiderbevegelsens Arkiv og bibliotek» ble som vanlig sendt ut.

Universitetsbibliotekets samkatalog har fått melding om tilveksten av utenlandsk litteratur samt norske og utenlandske tidsskrifter.

Nordisk og internasjonalt samarbeid

Arkivet var i tiden 18.–20.5. 1992 vertskap for konferansen for arbeiderbevegelsens arkiver i Norden som hadde deltakere fra Danmark, Finland, Sverige og Norge. Samarbeidet med de nordiske søsterarkivene har også ellers vært tett. Et synlig tegn på dette samarbeid var bibliografien over fremmedspråklig litteratur om den nordiske arbeiderbevegelsen, boka *Foreign Language Literature on the Nordic Labour Movements*.

Trond Bergh representerte arkivet på den 22. IAHLI-konferansen i

Praha (International Association og Labour History Institutions). Solveig Halvorsen deltok på den 27. Linz-konferansen (Internationale Tagung der Historiker der Arbeiterbewegung).

Arkivet har videreført sitt samarbeid med Litauens sosialdemokratiske parti (LSDP) for å støtte LSDPs planer om å bygge opp et arbeiderarkiv i Litauen. I den anledning besøkte Einhart Lorenz Litauen i august 1992.

Representasjon i eksterne råd og utvalg

Trond Bergh har vært medlem av LOs kultur- og fritidspolitiske utvalg, LOs forberedende 100 års jubileumskomite, LOs utvalg for arbeiderbevegelsens faneskatt, styret for Eilert Sundts forskningsfond, dessuten medlem av prosjektgruppen for «Industrisamfunnets historie i Norge» og arbeidsgruppen for LOS-prosjekt «Etterkrighistorisk register».

Historiefaglig virksomhet

Arkivets historiefaglige virksomhet har vært preget av arbeidet med årboka *Arbeiderhistorie* (se nedenfor), historieundervisningen på LO-skolen på Sørmarka og annen undervisnings- og foredragsvirksomhet. På LO-skolen har Trond Bergh, Solveig Halvorsen, Lill-Ann Jensen og Einhart Lorenz undervist i moderne historie. Til denne undervisningen ble det utarbeidet et omfattende kompendium med historiske kilder.

Trond Bergh har dessuten holdt forelesninger for Den norske Postorganisasjon, Oslo og omegn krets, ved Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Norges Handelshøyskole, Agder Distriktshøgskole. Ved Universitetet i Oslo var han sensor i historie og ved Agder Distriktshøgskole medlem av faglig bedømmelseskomite. Han var videre bidragsyter til fjernundervisningsprosjektet *Norsk historie* i NRK.

Einhart Lorenz har holdt gjesteforelesninger ved to av Berlins universiteter. Han leder dessuten prosjektgruppen som forbereder et felles nordisk eksilforskningsprosjekt. I denne sammenheng deltok han på flere prosjektmøter i København og Stockholm. Solveig Halvorsen har forelest om arbeiderbevegelsens historie på grunnkurs for Sporveispersonalets arbeiderforening i Oslo. Einar A. Terjesen har fått i oppdrag å skrive et bind av Norsk Kommuneforbunds historie og har derfor del-permisjon.

Trond Bergh er medlem av bokkomiteen for Finansdepartementets historie og medlem av det forberedende utvalget for Postverkets historie. Solveig Halvorsen er medlem i bokkomitéene til Skog og Landarbeiderforbundets og Bygningsarbeiderforbundets historie.

Årboka «Arbeiderhistorie»

Arkivet har også i 1992 publisert årboka *Arbeiderhistorie*, som hadde to hovedoppslag: Arbeiderbevegelsen og Europa og Velferdsstaten. Årboka ble støttet av Norges allmennvitenskapelige forskningsråd (NAVF).

Abonnementstallet er steget til rundt 650. Reaksjonene på årboka var igjen meget positive.

Årbokas redaksjon består av Trond Bergh, Solveig Halvorsen, Lill-Ann Jensen, Einhart Lorenz og Einar A. Terjesen. Følgende er medlemmer av *Arbeiderhistories* redaksjonsråd: Jorunn Bjørgum, Øivind Bjørnson, Alf Frotjold, Gro Hagemann, Knut Kjeldstadli, Arnfinn Malme, Per Maurseth, Tore Pryser og Odd Harald Røst.

Publikasjoner fra arkivets medarbeidere

Trond Bergh, Stig-Audun Hansen, Lill-Ann Jensen og Einhart Lorenz har skrevet artikler i *Arbeiderhistorie*, Bergh har dessuten publisert artikler i *LO-Aktuelt* og det svenske tidsskriftet *Arbetarhistoria*. Lorenz har skrevet boka *Exil in Norwegen. Lebensbedingungen und Arbeit deutschsprachiger Flüchtlinge 1933–1943* (Baden-Baden 1992) og artikler i SPDs tidsskrift *Vorwärts* og boka *European Labor Unions* (Westport/London 1992).

Gjesteforsker

Terje Halvorsen hadde til 1.8.1992 sin arbeidsplass i arkivet for å arbeide med sitt NAVF-finansierte prosjekt om «NKPs virksomhet under okkupasjonen 1940–1945».

Styret

Arkivets styre har bestått av Alf Frotjold (leder), Kåre Myrvold, Ingeborg Botnen, Knut Endreson, Solveig Halvorsen, Martin Kolberg og Dag Mangset, med følgende vararepresentanter: Nina Hveem Carlsen, Aud Lundemo, Magne Nedregård, Finn Olsen, Britt Schultz og Arne Kr. Sollid. Styret har i beretningsåret holdt 3 møter, og behandlet bl.a. budsjett og regnskap, årsmelding og arbeidsplan, innstillingen fra «Arkivkomiteen» om arkivets situasjon og framtid, finansieringen av arbeiderbevegelsens regionale arkiver samt personal- og lønnsaker.

Budsjett

Arkivets samlede budsjett for 1992 var kr. 7 451 000. Av dette utgjorde statstilskuddet kr. 2 195 000, fra Opplysnings- og Utviklingsfondet kom 2 200 000 kr., mens kr. 2 000 000 var direkte bevilgninger fra Landsorganisasjonen. Resten besto av et tilskudd fra Norsk Kommuneforbund, overføringer og avsetninger, samt egne inntekter.

Personale

Arkivets personale har hatt følgende sammensetning: Leder: Trond Bergh, nestleder: Einhart Lorenz, arkivarer: Solveig Halvorsen, Einar A. Terjesen (delpermisjon), Lars Langengen (vikar for Terjesen fra 15.6),

arkivsekretærer: Kåre Auale, Stig-Audun Hansen, bibliotekarer: Marianne Berthelsen (bibliotekar-vikar til 31.8.1992, fast ansatt fra 1.9.1992), Kari Lund Bråthen, konsulent: Lill-Ann Jensen, kontorsekretær: Aud Lundemo, arkivsekretær: Vivi Melkersen som hadde permisjon fra 1.9.1991, sa opp sin 50%-stilling og fratrådte 31.8.1992.

I tillegg har arkivet benyttet en de timebetalt ekstrahjelp.

Arbeiderbevegelsens regionale arkiver

Regionale og lokale arkiver finnes i Tromsø (for Finnmark, Troms og Nordland), Trondheim (for Nord- og Sør-Trøndelag), Ålesund (for Møre og Romsdal), Hermannsverk (for Sogn og Fjordane), Bergen (for Hordaland), Stavanger (for Rogaland), Kristiansand (for Aust- og Vest-Agder), Skien (for Telemark), Tønsberg (for Vestfold), Lillehammer (for Oppland), Hamar (for Hedmark) og Sarpsborg (for Østfold).

Arkivet har holdt jevn kontakt med lokal- og regionalarkiver og har vært representert på flere årsmøter. Bl.a. ble arkivene i Nord-Norge, Trøndelag, Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Hedmark, Oppland og Agder besøkt. Av økonomiske grunner kunne de regionale arkivene heller ikke få økonomisk støtte i 1992. Einhart Lorenz har vært medlem av et utvalg som LOs kultur- og fritidspolitiske utvalg nedsatte for å utrede regionalarkivenes finansiering.

Trond Bergh, Lill-Ann Jensen, Kåre Auale og Einhart Lorenz deltok på AOFs Landskonferansen for historielagene, arkivene og museene på Sørmarka. Arkivet er ellers representert i styringsorganene til flere lokal- og regionalarkiver.

FAFO, Fagbevegelsens Senter for Forskning, Utredning og Dokumentasjon

FAFOs målsetning er å drive samfunnsvitenskapelig forskning-, utrednings- og dokumentasjonsvirksomhet for å utvikle handlingsrelevant kunnskap for sentrale beslutningsfattere i det norske samfunn, med særlig vekt på fagbevegelsens samfunnsmessige rolle.

1992

- Omsetningen var på om lag 20 millioner kroner
- Prosjektporteføljen var på i alt 46 forskjellige oppdrag
- Prosjektinntektene var på om lag 12 millioner kroner. Inntektene kom fra fagbevegelsen/LO, offentlige myndigheter, forskningsråd, bedrifter, organisasjoner.
- FAFO fikk 3,9 millioner kroner i grunnbevilgning fra LO
- FAFO fikk 2,3 millioner kroner i grunnbevilgning fra KUF.

FAFO skilte i 1991 ut FAFO International som eget selskap, som driver FAFOs internasjonale prosjekter.

FAFOs virksomhet og oppgaver

FAFO hadde i 1992 en stab bestående av ledelse på fem personer, servicepersonale med ansvar for kontortjenester, økonomi, publisasjon, data, bibliotek mv. og 19 forskere, hvorav noen tidsengasjerte forskere og forskningsassistenter. Gjennomsnittlig sysselsatte instituttet, i hel og halv stilling, ca. 40 personer, hvorav om lag halvparten var kvinner.

Ved siden av den fortløpende prosjektvirksomheten har FAFOs forskere deltatt i ekstern formidlings- og foredragsvirksomhet, i tillegg til at det er avholdt en rekke seminarer og gjesteforelesninger ved instituttet.

FAFO gjennomfører prosjekter innen et vidt felt, med tyngdepunkt i arbeidslivs- og velferdsstatsforskning. Oppdragsgiverne spenner over et bredt spekter. Offentlig forvaltning, forskningsråd, interesseorganisasjoner, private bedrifter og fagbevegelsen.

Et overordnet perspektiv for FAFOs prosjekter er at de skal ha et handlingsorientert siktemål. Dette innebærer en sterk prioritering av formidling til offentligheten i en tilgjengelig form, med sikte på å levere innspill på strategiske områder i samfunnsdebatten. Dette skjer både gjennom et tett samarbeid med involverte aktører i prosjektene og gjennom satsing på egen publisasjonsvirksomhet.

Prosjektvirksomheten

FAFO hadde i 1992 en prosjektportefølje bestående av i alt 46 forskjellige oppdrag.

Akerselva mot år 2000 – næringsdrift og sysselsetting

Arbeidsmiljø på 80-tallet.

Barnepolitikk og EF-tilknytning

Beslutningsstruktur i EØS og fagbevegelsens mulighet til påvirkning

Det norske maritime kompleks.

Effektivisering i offentlig sektor.

Elkems internasjonaliseringsvirksomhet.

Europeisk integrasjon, velferdsstaten og den sosiale dimensjon.

Europeisk standardisering og nordisk samarbeid.

Europeisk integrasjon og EØS-avtalens betydning for norske myndigheters overvåking, kontroll og tilsyn med fri bevegelse av varer.

Evalueringsprosjekt av NFA.

Evalueringsprosjekt av lederopplæring.

Fagbevegelsens betydning i sør-afrikansk politikk.

Frivillige organisasjoners opplæringsvirksomhet, del 2

Funksjonshemmede og Europa – trygd, arbeid og rettsstilling
Holdninger til offentlig sektor
Høring om barn og arbeidsløshet
Industrisamfunnets sosial- og kulturhistorie.
Institusjonelle rammer for lønnsforhandlinger
Konfliktløsende mekanismer i det norske lønnsforhandlingssystemet.
Konsekvenser for statsforvaltningen av ulike former for EF-tilknytning
Konsekvenser for norsk næringsmiddelindustri ved et eventuelt EF-medlemskap.
Kvinner og EF.
Levekårsundersøkelse i Oslo.
LOs organisasjon mot Kongressen i 1993.
Medlemsundersøkelse for Jernbaneforbundet.
NNN i et åpent marked – arbeidstidsordninger og europeisk faglig strategi.
Norge som industrinasjon.
Næringsutvikling – utfordringer for bankansatte.
Organisasjonskartlegging og utviklingstiltak. Bistand til NTLs strategikutvalg.
Overskuddsdeling – inntektsforhandlinger og økonomisk demokrati
Personalpolitikk for eldre arbeidstakere – fase II
Personalpolitikk for eldre arbeidstakere
Personalutvikling og lederkultur i arbeiderbevegelsen.
Rapportering av voksenopplæringen i Norge.
Rasjonalitet og organisering.
Segmentering, fleksibilitet, kvalifisering.
Sosial puls: Tilstandsrapport for levekår og sosiale forhold.
Sosialhjelp i Europa.
Staten som arbeidsgiver.
Tilknytning til EF – konsekvenser for funksjonshemmede.
Uførepensjonering i offentlig sektor.
Undersøkelse om bedriftsintern attføring.
Unge gutters vandring i skole og arbeidsliv 1985–90.
Yrkesopplæring i prosessindustrien.

FAFO International arbeidet i 1992 bl.a. med følgende prosjekter:
Levekårsstudier Moskva, Leningrad og Kola.
Levekårsstudier Gaza og Vestbredden.
NORADs urbefolkningsprogram i Latin-Amerika.

FAFO publiserte følgende rapporter i 1992.
Norsk økonomi og europeisk integrasjon.
Er det europeisk standard over norske myndigheter.

Én for alle. En undersøkelse av fullføringsgrad og frafall i vernepliktsmassen 1970–90.

Før vi vet ordet av det. En analyse av personalpolitiske tiltak for eldre arbeidstakere.

Kvinnens Europa? Norske kvinner og europeisk integrasjon I samme båt? Det norske maritime miljø.

Når jobben betaler. En analyse av velferdsordninger i arbeidsmarkedet. Staten som arbeidsgiver, Norsk tilpasning til EF og statens arbeidsgiveransvar.

Kampen om kapitalen. Investeringer og kapitalbevegelser i internasjonale markeder.

Funksjonshemmede i Europa.

Deltagelse og oppslutning. Medlemmenes syn på Norsk Jernbaneforbunds organisasjon.

Bank i bordet! Strukturendringer i banknæringen og omstillingsproblemer for de ansatte.

Kunnskap som virkemiddel. Personal- og lederutvikling i norsk fagbevegelse.

Norsk fisk – dansk produkt? Om potensialet for økt bearbeiding i norsk fiskeindustri.

Barn og arbeidsløshet. Rapport fra en høring i grunnskolen.

5. Internasjonalt faglig arbeid Utenrikspolitikk

Prioritert sak var arbeidet i forbindelse med EØS-forhandlingene/ Europa. Endelig behandling i LOs organer skjedde i Representantskapet 22. juni. Oppfølging med hensyn til lovgivning fortsatte i 1992.

Øvrige omfattende arbeidsområder var innsats i FFI, DEFS, NFS og Sør-Afrika/Det sørlige Afrika, Øst-Europa, Mellom-Amerika, dels via de faglige organer, dels via prosjektarbeidet, dels via AIS. LO fortsatte virksomheten for å fremme faglig og statlig samarbeid på Nordkalotten/i Barentsregionen. Videre har det vært bilateral kontakt med andre fagorganisasjoner. Kontakt med TUC UK opprettet på olje og gass-saker. Faglige og menneskerettigheter har også stått i fokus. Samarbeid med Norsk Folkehjelp er påbegynt. LO deltok i Forsvarskommisjonen/ sikkerhet-nedrustning.

NORSK BISTANDSPOLITIKK

Landsorganisasjonen har gjennom kontakt med den politiske ledelse i Departementet for Utviklingshjelp bidratt med innspill i forberedelsene av Stortingsmelding nr. 51 om Utviklingstrekk i Nord-Sør forholdet og Norges samarbeid med utviklingslandene.

LO har stilt seg på linje med tankene om bedre utnyttning av ressursene i norsk bistand, mer resultatorientert bistand, bistand innrettet på å fremme menneskerettigheter og demokrati, herunder faglige rettigheter, og fremme av produksjon- og industriutvikling som basis for økonomisk og sosial utvikling. Vi har understreket betydningen av å se sakskomplekset i en helhet i forholdet mellom Nord og Sør, inklusive handelsforhold (mestbegunstigelse, GATT) og nedbygging av u-landenes gjeld og overføring av kapital. LO har deltatt i en arbeidsgruppe med DUH om norsk bistand og næringsliv.

En bistandskommisjon skal opprettes.

Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS)

Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS eller EURO-LO) avvirket følgende styremøter i 1992: 5.-6. mars (Brussel), 11.-12. juni (Geneve), 8.-9. oktober (Brussel) og 3.-4. desember (London). Styringsko-

miteen, som ble opprettet på DEFS' siste kongress i Luxembourg i mai 1991 og består av 15 medlemmer, møtte forut for styremøtene også: 16. januar (Brussel), 23. april (Brussel), 17. september (Brussel) og 9. november (Athen).

Yngve Hågensen (vara: Esther Kostøl) møter i egenskap av DEFS' vise-president både i Styret og i Styringskomiteen. Han representerer der samtlige nordiske landsorganisasjoner, unntatt de danske. Kaare Sandegren møter som rådgiver og Peter Myklebust som observatør. Aase Morin møter i Styret som visepresident i DEFS' Kvinnekomite.

På styremøtet 16. januar oppnevnte DEFS seks faste komiteer: Internasjonal politikk (fra LO: Kaare Sandegren; vara: Vidar Bjørnstad), Sosialpolitikk og kollektive forhandlinger (Stein Reegård; vara: Bjørn Kolby. Denne komite er senere delt i to komiteer: Sosialpolitikk og Kollektive forhandlinger), Økonomisk politikk (Juil Bjerke; vara: Stein Reegård), Arbeidsvilkår og økonomisk demokrati (Kirsti Grevsjøtt; vara: Even Aas), Regionalpolitikk og samhörighet (LO ikke representert) og Sysselsetting og skoloring (LO ikke representert). Dessuten er følgende fire arbeidsgrupper oppnevnt: Energi (Jan B. M. Strømme), Demokratisering av økonomien (Kai Aagaard), Forskning og teknologi (Tor Andersen) og Styringsgruppa for Sosialdialogen (Kaare Sandegren. Senere Bertil Jonsen fra LO-Sverige).

De hovedsaker som DEFS i første rekke har beskjeftiget seg med i beretningsåret ble summert av Generalsekretær Emilio Gabaglio på styremøtet 8.-9. oktober:

- tidsplanene for ratifisering av EØS-avtalen og Maastricht-traktaten må overholdes;
- gjennomslag for faglige krav til en samordnet strategi for kvalitativ vekst og sysselsetting;
- arbeide for større hensyn til faglige og sosiale krav knyttet til konvergenzkriteriene til den Økonomiske og Monetære Union (ØMU);
- EF må møte de økonomiske og sosiale problemer på en mer aktiv måte;
- EFs beslutningsprosess må gjøres mer demokratisk bl.a. ved å styrke EF-Parlamentets stilling;
- subsidiaritetsprinsippet (nærhetsprinsippet) må ikke brukes til å blokkere utviklingen av sosiale minstestandarder;
- samtlige direktivforslag i EFs sosiale handlingsprogram for arbeidstakernes rettigheter må vedtas før utgangen av året;
- det må gis støtte til de spanske, greske og italienske fagorganisasjoners planlagte aksjoner mot nedbyggingen av det sosiale sikkerhetsnett;
- medlemsorganisasjonene setter på nasjonalt nivå maksimalt press bak kravene fra europeisk fagbevegelse;
- det arrangeres en europeisk aksjonsdag i 1993 (2. april) for markering av fagbevegelsens standpunkter og posisjoner.

I debatten er framkommet sterke markeringer og bekymringer i forhold til den økonomiske og sosiale situasjon i Europa, spesielt krav om sterkere tiltak på EF-nivå for å få ny fart på europeisk økonomi og sysselsetting. Videre markerte særlig de sør-europeiske organisasjonene motstand mot regjeringenes sosiale nedskjæringer, begrunnet av enkelte regjeringer med forpliktelser knyttet til den Økonomiske og Monetære Union (ØMU). Landenes forsvarsløshet mot valutaspekulasjonene er framført som argument for et sterkt og forpliktende valutasamarbeid. Den manglende framdrift i EFs sosiale handlingsprogram, spesielt fra den britiske, konservative regjering, er debattert ved flere anledninger. DEFS mener flertallsavgjørelser på stadig flere saksområder (samordnet økonomisk politikk, miljø, industri, kommunikasjoner m.m.) bare gis løsning gjennom internasjonalt forpliktende samarbeid, særlig der hvor høyrekreftene blokkerer sosiale framskritt.

Vurdering og oppfølging av ratifikasjonen av *Maastricht-traktaten* er viet stor oppmerksomhet av DEFS i løpet av beretningsåret. Generalsekretær Gabaglio har framholdt at EF har tatt skritt framover gjennom vedtaket av Sosial-protokollen, som samtlige 11 medlemsland (minus Storbritannia) har sluttet seg til. Protokollen gir muligheter til bedring av den sosiale dimensjon i EF, samt økt satsing på økonomisk og sosial solidaritet gjennom en styrking av Strukturfondene og ved opprettelsen av et eget solidaritetsfond for de fattige EF-land (Irland, Portugal, Spania og Hellas). Men *Maastricht-traktaten* inneholder ikke tilfredsstillende virkemidler for kvalitativ vekst og sysselsetting. Traktaten legger vekt på opprettelsen av en Økonomisk og Monetær Union, og kriteriene til konvergens når det gjelder inflasjon, offentlig gjeld og underskudd på statsbudsjettet legger altfor stor vekt på hensynet til prisstabilitet. Dette fører til en kontraktiv økonomi, noe som i første rekke rammer sysselsettingen. Større vekt må legges på andre målsetninger som sysselsetting, kvalitativ vekst, solidaritet miljø m.m. Konklusjonen på drøftingene i DEFS har vært at medlemsorganisasjonene støtter ratifikasjon av *Maastricht-traktaten*, men støtten er forbeholden («critical support») og arbeid med forbedring av svakhetene må gjøres før neste mellomstatlige traktat-konferanse i 1996.

EØS-avtalen har vært til debatt ved flere anledninger i DEFS, som har støttet forhandlingene og krevet innpass for den «sosiale dimensjon». (Det vises til egen omtale annet sted i beretningen). En uttalelse om avtalen ble behandlet i DEFS' komite for Økonomisk politikk, og drøftet og vedtatt på styremøtet 11.–12. juni. Uttalelsen gir sterk støtte til *EØS-avtalen* og understreker at avtalen forplikter seg til å legge forholdene til rette for sysselsetting og at miljøarbeidet vektlegges.

En sentral begivenhet var «*Sosialtoppmøtet*» av europeiske faglige landsorganisasjoner og arbeidsgiverforeninger/industriforbund som fant

sted i Brussel 3. juli mellom DEFS og UNICE (den europeiske arbeidsgiverforening) under ledelse av EF-kommisjonens leder Jacques Delors. Ledere fra samtlige arbeidslivsorganisasjoner var innbudt, foruten observatører fra EFTA-land (norsk og østerriksk LO, og svensk og østerriksk arbeidsgiverforening). Fra LO deltok Yngve Hågensen og Kaare Sandegren. Møtet var sammenkalt for å fremme «sosialdialogen» mellom arbeidslivets parter på europeisk nivå, dels på bakgrunn av avtalen av 31. oktober 1991 mellom DEFS og UNICE, og dels på grunnlag av Sosialprotokollen i Maastricht-avtalen om medvirkning av arbeidslivets parter i forberedelsen av EF-regler innenfor den sosiale dimensjon. Møtet kom til enighet om fortsettelse av «sosialdialogen». En felles-komite ble nedsatt (etter nordisk samråd ble man enige om at svensk LO/TCO deltar). Sosialtoppmøter arrangeres i årene framover. Møtet vedtok to uttalelser: En om sosialdialogen og en om en samarbeidsstrategi for vekst og sysselsetting i Europa. Uttalelsen ble av LO sendt Den norske Regjering v/Statsminister Gro Harlem Brundtland med anmodning om at Regjeringen i EFTA følger opp kravet om en samordnet vekstsstrategi for sysselsetting gjennom sitt EFTA-formannskap, og om samarbeid mellom EFTA og EF om en slik fellesstrategi. Anmodningen ble fulgt opp av Statsministeren ved åpningen av DNAs landsmøte i november, da hun kunngjorde at hun samme dag hadde sendt brev til samtlige regjeringssjefer i EF og EFTA og til EF-kommisjonens president, med forslag om et snarlig møte (våren 1993) mellom finans- og økonomiministre i Vest-Europa samt arbeidslivets parter for utarbeiding av en samarbeidsstragi for vekst og sysselsetting.

Andre saker har vært situasjonen i Øst-Europa, forholdet til de reformerte og/eller nye fagorganisasjoner i denne del av Europa, og oppsplittingen og borgerkrigen i det tidligere Jugoslavia. DEFS har avlagt flere besøk i såvel Øst-Europa som Jugoslavia og drøftet situasjonen i sine organer og med fagforeningsledere fra disse land ved hovedkontoret i Brussel. DEFS har foreløpig vedtatt at det ikke tas opp flere medlemsorganisasjoner fra disse land før neste DEFS-kongress i 1995. Man vil imidlertid vurdere å gi flere organisasjoner (enn Solidarnosz-Polen og CSKOS-Tsjekkoslovakia) observatørstatus i Styret. Arbeidet i det Europeiske Faglige Forum bygges ut, og det er opprettet en Øst-Europa-enhet i DEFS' sekretariat. DEFS arrangerte en konferanse i Det Europeiske Faglige Forum i Praha 26.–28. april. Konferansen tok opp de økonomiske og sosiale endringer i Øst-Europa, fagbevegelsens rolle i denne prosessen og hva DEFS og fagbevegelsen i Vest-Europa kunne/burde bidra med.

Nytt medlem ble Akademikernes Centralorganisation i Danmark, mens man avslo søknaden fra «Autonome Syd-tirolske Fagforbund» i Italia. I tråd med Sekretariatets innstilling ble søknadene fra fire fagorganisasjoner fra Kroatia, Slovenia (2) og Kypros stilt i bero til flere opplysninger er innhentet.

DEFS' 1. mai-opprop i 1992 var: «Kamp mot rasisme og kamp for full sysselsetting». En handlingsplan mot rasisme og fremmedhat og for integrasjon av innvandrere» ble vedtatt av Styringskomiteen 9. november. Styremøtet 8.–9. oktober vedtok et rammeprogram for energi. I løpet av året ble resolusjoner vedtatt om Maastricht-avtalen, miljøvern, Det europeiske År for Arbeidsmiljø, respekt for kvinners og menns personvern på arbeidsplassen. Av viktige uttalelser var først og fremst uttalelsene til EFs stats- og regjeringssjefer forut for EF-toppmøtene i Birmingham 15.–16. november og i Edinburgh 11.–12. desember. Dessuten om sysselsetting og styrking av kvinners representasjon og deltakelse i DEFS. En egen uttalelse om beskatning ble vedtatt på styremøtet i desember.

Det ble avviklet en konferanse om «kollektive europeiske tarifforhandlinger» i Luxembourg 1.–2. juni, hvor LOs arbeidslivsavdeling deltok med tre representanter. 17.–18. november avviklet DEFS' sin 3. Middelhavs-konferanse i Palermo (Sicilia).

I dagene 22. mai – 7. juni gikk DEFS' «Ungdomstog» gjennom de fleste land i Europa. Det stoppet imidlertid i Gøteborg og nådde dermed ikke Norge. Tiltaket ble en suksess og en fin markering av faglige ungdomsspørsmål.

På styremøtet 11.–12. juni ble det vedtatt å opprette et «Forbund for Pensjonister og Eldre» som en del av DEFS' struktur, noe som innebærer en styrking av DEFS' arbeid på dette feltet. Forbundet planlegger konstituerende kongress i Madrid i april 1993.

DEFS KVINNEKOMITE

Den Europeiske Faglige Samorganisasjons (DEFS) kvinnekomite har avholdt fire styremøter i 1992.

Aase Morin er norsk LOs representant i kvinnekomiteen og en av komiteens nestledere.

Komiteens virksomhet i 1992 har i stor grad vært å fortsette arbeidet med flere av sakene som var på dagsorden allerede i 1991.

Særlige viktige saker har vært:

- Handlingsplan for likestilling i DEFS.
- Kvinner i beslutningsorganer.
- Kvinner og arbeidsmarkedet.
- Kvinner og arbeidsledighet.
- Kvinner og lønn.
- Deltidsarbeid.
- Nattarbeid.
- A-typisk arbeid
- Kvinner og kompetanse.
- Kvinner og yrkesopplæring.

- Beskyttelse av gravide i arbeidssituasjon.
- Svangerskaps- og fødselspermisjon.
- Seksuell trakassering.
- Handlingsplan for likestilling i EF.
- Kvinnenettverk i Europa.
- Kvinner i Sentral- og Øst-Europa.

Kvinnekomiteen har også i samarbeid med DEFS hovedorganisasjon holdt to konferanser.

Den første i Milano 26. – 29. september. Konferansen var en oppfølging av kongressvedtak omkring kvinne- og likestillingsspørsmål. Konferansens tema var: «Kjønnsperspektiv i DEFS – strategi for integrering av kvinne-/likestillingsperspektivet i DEFS politikk».

Den andre konferansen ble holdt i Luxemburg 8. – 9. desember og var en del av DEFS arbeid innenfor «ETUC FORUM ON CENTRAL AND EASTERN EUROPA».

På konferansen deltok 15 kvinner fra ni ulike land i tidligere Øst-Europa. Målet var i dialog med kvinnene å få belyst deres situasjon og behov. Videre ut fra dette å utarbeide en handlingsplan og strategi for bistandsvirksomhet fra DEFS og kvinnekomiteen til faglig kvinner i Sentral- og Øst-Europa.

Kvinnekomiteen har også i 1992 arbeidet systematisk og målrettet mot egen organisasjon – executivkomiteen i DEFS og derigjennom mot den/de nasjonale LOer.

Videre har et målrettet arbeid mot EF's virksomhet vært viktig. Særlig har prosessen og det konkrete arbeidet med «Direktivet om tiltak for å bedre helse og sikkerhet på arbeidsplassen for arbeidstakere som er gravide, nettopp nedkommet eller som ammer» vært en stor oppgave for fagbevegelsens kvinner og DEFS kvinnekomite.

Den europeiske faglige samorganisasjon mottar til sin virksomhet betydelig støtte fra EF-kommisjonen (dekning av tolketjenester, møtelokaler for styret). Det er et nært kontaktforhold mellom DEFS' Sekretariat og EF-kommisjonens organer. Dels er dette til fordel, det muliggjør møter med omfattende tolketjeneste som er meget kostbart, dels fordi det gir mulighet til påvirkning under saksforberedelser og til å lobbe med forslag både overfor Kommisjonen og Ministerråd i EF (og EØS). På den annen side kan forholdet også skape en avhengighet, som det er en oppgave å forhindre.

Det Europeiske Faglige Institutt (DEFI)

DEFI har til oppgave å drive forskning, utredning og dokumentasjon om spørsmål av felles interesse for europeisk fagbevegelse. Av en stab på om

lag 25 personer, arbeider 10 personer med forskning og utredning. To nordiske forskere, samt en gjesteforsker fra FAFO, var i 1992 ved DEFI.

Styret i DEFS er generalforsamling for DEFI. I 1992 ble det opprettet et nytt styre for instituttet, der Jan Balstad er LOs representant. I DEFIs rådgivende ekspertkomite er LO representert med daglig leder ved FAFO, Terje Rød Larsen.

DEFI arbeidet i 1992 med å utvikle samarbeid mellom fagbevegelsens forskningsinstitutter i Øst- og Vest-Europa, og arrangerte i oktober et seminar for fagforeningsinstitutt fra Øst og Sentral-Europa.

Et hovedtema i 1992 har vært utviklingen av den sosiale dialog og den europeiske dimensjon ved kollektivforhandlinger. DEFI arrangerte en konferanse om dette temaet med over 200 europeiske tillitsvalgte (tre fra LO) i Luxembourg 2. og 3. juni og har gitt ut en rapport som er oversatt til norsk. DEFI arrangerte i september et seminar om planene for Økonomisk og Monetær Union i EF og betydningen for nasjonale tarifforhandlinger. Rapport vil komme våren 1993.

For øvrig har DEFI i 1992 gitt ut rapporter om bla. fagbevegelsen og miljøarbeid, europeisk skattepolitikk, kollektivforhandlinger i Europa, og assosieringsavtalene mellom EF og land i Øst-Europa. Sentrale prosjekter under arbeid gjelder medlemsutvikling og rekrutteringsstrategier i europeisk fagbevegelse, status for den sosiale dimensjon i EF/EØS ved åpningen av det indre markedet, sosial dialog i EF på sektornivå, faglig mobilisering og organisering av nye yrkesgrupper, migrasjon i Europa, samt arbeidstid og fleksibilitet i handel og kontorsektoren.

Det Europeiske Faglige Tekniske Byrå

Det Europeiske faglige tekniske byrå for helse og sikkerhet på arbeidsplassen (TUTB) ble opprettet i 1988 i henhold til avtale mellom Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS) og EF-Kommisjonen. Teknisk byrå har mottatt støtte fra DEFS, EF og EFTA etter samme finansieringsfordelingsnøkkel som de europeiske standardiseringsorganisasjonene, d.v.s. at EF står for 86% og EFTA for 14%.

Instituttet fungerer som ekspertorgan for DEFS og for DEFS medlemsorganisasjoner i arbeidet med å sikre et høyt nivå for helse, miljø og sikkerhet i de europeiske standardene. Standardene utarbeides i CEN/CENELEC og ETSI etter mandat fra EF og EFTA.

TUTB bidrar med å koordinere arbeidet med og for medlemsorganisasjonene. I tillegg informerer det om status i det europeiske standardiseringsarbeidet. En annen viktig funksjon er å overvåke utviklingen m.h.t. planlagt standardiseringsarbeid. Det er særdeles viktig å få informasjon på et så tidlig tidspunkt som mulig, for lettere å kunne påvirke standar-

dene. Desto tidligere man får adgang til prosessen desto større er mulighetene til å øve innflytelse. Det må understrekes at arbeidet i instituttet er et supplement til det arbeidet som gjøres nasjonalt. Det er nå satt opp flere ekspert-komiteer på ulike områder, bl.a. en i forhold til maskindirektivet, der LOs representant er Magne Brekstad. I 1992 ble det gjennomført et forsøksprosjekt for elektroniske brev. Det er nå mulighet for alle medlemsorganisasjonene til å slutte seg til dette systemet.

Even Aas og Kirsti Grevskott er LOs medlemmer i hovedekspertkomiteen. Det ble avholdt et komitemøte i 1992. Et viktig område framover blir tautrekking i forhold til utvikling av standarder etter minimumsdirrektiver. I tillegg har instituttet gjennomført en undersøkelse over videreutdanningsmulighetene i det enkelte land. På bakgrunn av de innhentede opplysningene vil det komme tilbud om opplæring i europeisk standardiseringsarbeid.

Den Europeiske Faglige Skole

Siden skolens oppretting i 1988 har Den Europeiske Faglige Skole (DEFSK) hatt en økende tilbudsaktivitet for å møte behovene knyttet til et felles opplæringssystem for tillitsvalgte på europeisk nivå. Staben er nå økt fra 2 medarbeidere i 1988 til 7 ved utgangen av 1992. DEFS' styre utgjør skolens generalforsamling. DEFS leder Norman Willis (TUC-Storbritannia) er leder av skolens styringskomite. Briten Jeff Bridgford har ansvaret for skolens daglige drift. DEFSK gjennomførte skoleringsseminarer i 1992 med bl.a. følgende emner: konsernfaglig samarbeid, arbeidstakerrepresentasjon i europeiske bedrifter og europeiske faglige spørsmål. DEFSK har videre et program for opplysningssekretærer fra medlemsorganisasjonenes opplysningsorganisasjoner om europeiske perspektiver knyttet til de respektive fagområdene.

DEFSKs seminarrekke for yngre faglige tillitsvalgte 1992-93 kom igang uten representanter fra LO-Norge. LO-Norge har deltakere og søkere til flere av skolens aktiviteter i 1993.

Skolen mottar midler fra DEFS og fra EF-Kommisjonens utdanningsprogrammer. I 1992 ga skolen ut 3 nyhetsbrev for tillitsvalgte studieledere.

EFTAs Konsultative Komite

EFTAs Konsultative Komite har representasjon fra arbeidstakersiden og arbeidsgiversiden og andre deler av det økonomiske organisasjonsliv fra det enkelte EFTA-land. Komiteen er bl.a. en rådgivende komite for EFTAs Ministerråd og EFTAs Sekretariat.

I 1992 ble det holdt et møte mellom alle handelsministrene fra EFTA og komiteen. Dette møtet ble holdt på Island. Det holdes vanligvis 1 til 2 møter i året med ministrene. To ganger i året ledes komitemøtene av formannen i EFTAs Ministerråd. Hovedtemaene og arbeidsområdene for komiteen i 1992 har vært EØS, arbeidsprosedyrene og avstemningsreglene for den nye rådgivende EØS-komiteen for arbeidslivets parter, sysselsetting/arbeidsledighetsspørsmål, GATT-forhandlingene, forholdet til Sentral- og Øst-Europa og subsidiaritetsprinsippet.

I 1992 ble det holdt to felles møter med EFs økonomiske og sosiale komite på h.h.v. Island og i London. På møtet i London ble det besluttet å nedsette en felles arbeidsgruppe som skal fremme konkrete forslag til økt sysselsetting i Europa. Bakgrunnen for dette vedtaket var Statsminister Gro Harlem Brundtlands initiativ overfor EØS-regjeringene om felles tiltak for økt sysselsetting i Europa.

Hovedtema på fellesmøtene har vært arbeidsprosedyrene for den nye felles rådgivende komiteen i EØS for arbeidslivets parter (jfr. kap. om EØS-avtalen). Arbeidsprosedyrene ble enstemmig vedtatt på møtet i London.

Når det gjelder forholdet til Sentral- og Øst-Europa har komiteen bl.a. arrangert et seminar med deltakelse fra arbeidslivets parter fra de baltiske landene. Seminaret tok opp spørsmål og erfaringer vedr. hvordan arbeidslivets parter fra EFTA arbeider. Den nordiske modellen var et av temaene.

Kaare Sandegren og Even Aas har vært LOs faste representanter i komiteen. I 1992 ble Sandegren valgt til viseformann.

EFTAs Konsultative Komite har også i 1992 vært en viktig påvirkningskanal i forhold til EØS-avtalen, handelsavtalene med Sentral- og Øst-Europa og EFs Økonomiske og Sosiale Komite.

EØS-forhandlingene

LOs arbeid i forbindelse med forhandlingene var basert på Kongressvedtaket av 1989 og Representantskapsvedtaket av 1991. Jobben var å påvirke forhandlingene mest mulig til fordel for norske arbeidstakere i velferd, sysselsetting og miljø. LO fulgte forhandlingene gjennom paraferingen før jul 1991, senere gjennom ratifikasjonsprosessen og etter andre parafering i april, etter at EF-domstolen hadde avvist det første utkast. Endelig undertegning ble gjort i Oporto i mai.

LO fulgte opp overfor de norske forhandlerne i Oslo og Brussel og overfor Regjeringen.

Representantskapet anbefalte ratifisering av avtalen 22. juni. I Sekretariatets forslag het det: «Ut fra en helhetsvurdering og stadig under forut-

setning av at Regjeringen framsetter og Stortinget vedtar de nødvendige forslag og nasjonale lover og tiltak, anbefaler Representantskapet at Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde ratifiseres.

Yngve Hågensen la i sin innledning på Representantskapet vekt bl.a. på følgende:

«EØS – det europeiske økonomiske samarbeid – er den mest omfattende internasjonale avtale Norge har forhandlet seg fram til i moderne tid. Landets øverste politiske organ-Stortinget-skal til høsten avgjøre om vi skal slutte oss til avtalen. Landsorganisasjonens representantskap er i dag innbudt til å gi Stortinget et råd i denne for oss alle så viktige sak.

Når vi nå har kommet så langt, er det etter en bred og demokratisk prosess innenfor fagbevegelsen. Gjennom grundig informasjon om avtalens virkninger, såvel positive som negative, har vi drevet aktiv påvirkning for å sikre faglige verdier og rettigheter. Under forhandlingene ble dette arbeidet høyt prioritert, og i den politiske behandlingen i vårt eget land har vi lagt stor vekt på å få gjennomslag for våre synspunkter.

Da LO-Kongressen 1989 gjorde vedtak om å støtte EØS-forhandlingene og Representantskapet i 1990 stilte de 15 krav, var Europa i full endring. Jernteppet var falt og Øst-Europa var inne i en frigjøringsprosess. EF var i full gang med forberedelsen av det indre marked. Senere er Tyskland gjenforent. Det europeiske fellesskap har gjennomført forhandlingene om en ny avtale og Sovjetunionen har gått i oppløsning.

Nå er det krig mellom to av republikkene i det tidligere Sovjet-unionen, og Russland strir voldsomt med omstillinger. Jugoslavia er nå gått i oppløsning og kommet i krig, Tsjekkoslovakia deler seg. Tyskland har problemer med å få Øst-Tyskland på fote. Tyskland og Frankrike har dannet et felles hærkorps. NATO har gått inn i et samarbeidsråd med øst-europeiske land. Forhandlingene om et EØS er slutført og i dag er EØS-avtalen ute til behandling i 19 land.»

EF-landene har på sin side undertegnet Maastricht-avtalen og ratifiseringsprosessen har begynt. Danmark sier nei (har nå fått sine unntak), Irland har sagt ja. Frankrike står for tur med sin folkeavstemning (og siden sagt ja).

Fire (fem) EFTA-land har søkt om medlemskap i EF. Østeuropeiske land har undertegnet sterke samarbeids- og frihandelsavtaler med EF. Det pågår en svær debatt om EFs framtid, og utfallet vil ha stor betydning for vårt land og for EØS-avtalen.

Videre sa han:

«Samtidig øker nasjonalismen i flere land.

Kongressen stilte klare krav til en EØS-avtale. EF-medlemskap sto ikke på dagsordenen. Resultatet av EØS-forhandlingene ligger nå på bordet. Det vil føre for langt å gjennomgå denne prosessen i detalj. Hele veien har

LO og forbundene kjørt et hardt løp for påvirke forhandlingene for å sikre at faglige interesser ble ivaretatt.

Representantskapet gjorde sitt EØS-vedtak i 1990 etter en inngående debatt. Kravene var nødvendig ut fra våre politiske og faglige holdninger. Jeg mener fagbevegelsen i stor grad har satt sitt preg på sluttavtalen. Vi kunne ikke akseptere en EØS-avtale som går kapitalistenes ærend eller som ikke tar hensyn til de små lands interesser. Derfor gjorde Representantskapet et viktig vedtak høsten 1990.

LO og norsk fagbevegelse har drevet bevisst lobbyvirksomhet i forhandlingene mellom den norske og andre lands regjeringer. Vi har også i denne sammenheng hatt nærkontakt med landsorganisasjoner i de øvrige EFTA-land, og kontinuerlig møtevirksomhet for å legge grunnlag for å påvirke de respektive regjeringer. Vi har stått overfor en konkret utfordring i internasjonaliseringen. Det kommer flere av dem. Også de må vi mestre.»

Sekretariatets forslag til uttalelse og vedtak ble vedtatt mot 25/26 stemmer, de siste ble avgitt for utsettelsesforslag som forutsetter lovgivning vedtatt før avtalen ratifiseres. Et forslag om å avvise avtalen fikk 16 stemmer.

Representantskapets uttalelse lød slik:

«AVTALEN OM DET EUROPEISKE ØKONOMISKE SAMARBEIDSSOMRÅDE

Representantskapet i Landsorganisasjonen i Norge viser til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS), undertegnet i Oporto 2. mai 1992. Regjeringen har fremmet en Stortingsproposisjon om avtalen. Stortinget behandler nå saken.

LO-Kongressen 1989 støttet forhandlingene om EØS. Den la bestemte forutsetninger til grunn for støtten til forhandlingene og til ideen om et EØS. Avtalesamarbeidet måtte gi grunnlag for fremme av velferd og sysselsetting i Norge og styrke norsk næringsliv gjennom adgang til enhetsmarkedet. Kongressen forutsatte en omfattende og bred avtale som skulle knytte Norge til det brede samarbeid som er under utvikling i Europa. Det het at medlemskap i Det Europeiske fellesskap ikke sto på dagsordenen og at det var en sak for en folkeavstemning. Kongressen understreket nødvendigheten av en offensiv holdning fra fagbevegelsen til utviklingen i Europa.

Representantskapet fulgte i 1990 opp Kongressens hovedsyn og stilte femten krav til Regjeringen i forbindelse med forhandlingene. Dette har ligget til grunn for Landsorganisasjonens arbeid. Representantskapet viser til henvendelsene til Regjeringen og til kontakten med forhandlerne.

Representantskapet merker seg at avtalen, som består av en formålsdel, operative paragrafer, protokoller og tillegg er omfattende. Den åpner for bevegelse for personer, varer, kapital og tjenester innen EØS og oppretter

et felles regelverk. Den skal fjerne tekniske og administrative hindre. Den skal skape et enhetsmarked og et samarbeidsområde for 380 millioner mennesker. Den regulerer samhandelen ved hjelp av felles konkurranse-regler, et overvåkingssystem og et tvisteløsningsystem med en voldgifts-ordning.

Representantskapet understreker samtidig at avtalen forplikter til samarbeid om sysselsetting, arbeidsmiljø, ytre miljø, transport, likestilling, forbrukerspørsmål, teknologi, forskning, utdanning, produktstandardisering, små og mellomstore bedrifter. Den skal også legge forholdene til rette for dialog mellom arbeidslivets parter og til konsultasjon om økonomisk politikk. Avtalen har en samfunnspolitisk dimensjon.

Representantskapet viser til at følgende områder ikke kommer inn under EØS-avtalen: sikkerhetspolitikk, forsvarspolitikk, utenrikspolitikk generelt, landbrukspolitikk, fiskeripolitikk, skatte- og avgiftspolitikk samt valutapolitikk. Avtalen danner ikke en tollunion, men skaper en sterkt utvidet og forbedret frihandelsordning. Når det gjelder ytre toll, forutsettes konsultasjoner om felles holdninger overfor tredjeland.

Representantskapet viser til de store endringer som pågår i Europa. EØS-avtalen må også ses på denne bakgrunn. Den vil være et bidrag til et stabiliserende økonomisk og samfunnspolitisk samarbeid. Representantskapet merker seg også at Det europeiske fellesskap har etablert utvidede frihandelsavtaler med østeuropeiske land, avtaler som er langt mer omfattende enn EFTA-landenes gjeldende avtaler med EF. EØS kan være et bidrag til en all-europeisk ordning.

Representantskapet mener at EØS-avtalen gir grunnlag for en varig og selvstendig løsning av Norges forhold til det indre marked. Det vil være behov for EØS-samarbeidet i lang tid framover. Forhandlinger om medlemskap for EFTA-land vil ta tid. EF skal inn i nye forhandlinger om traktatendringer, enkeltland i EFTA vil bruke tid på å endre sin utenrikspolitiske orientering og det er usikkerhet knyttet til resultatet av folkeavstemninger om medlemskapsspørsmålet i Sverige, Finland og Sveits. Representantskapet viser også til uklarheten om Danmarks forhold til utviklingen i EF etter folkeavstemningen om Maastricht-avtalen og om hvilke konsekvenser dette vil få for EFs egen utvikling.

Et virkemiddel

Representantskapet mener at avtalen er et verktøy. Den må brukes av norske myndigheter, norsk næringsliv og norsk fagbevegelse for å fremme norske interesser. Avtalen gir muligheter til å møte utfordringene ved en internasjonalisert økonomi og i forbindelse med gjennomføringen av EF's indre marked. Samarbeidssystemet kan bidra til en positiv utvikling for Norge og norske arbeidstakere bare hvis avtalen brukes aktivt. Dette er forutsetningen for fremme av investeringer, sysselsetting og inntekts-

grunnlaget for den offentlige sektor. Samtidig blir nasjonal styring og aktiv anvendelse av nasjonale virkemidler avgjørende som i dag. Tiltak og innsats innad gjennom en aktiv nærings- og arbeidsmarkedspolitikk og industriutvikling er nødvendig.

Den samfunnspolitiske dimensjon

Når det gjelder avtalens samfunnspolitiske dimensjon noterer vi at målene er å legge forholdene til rette for full sysselsetting og skape en bærekraftig utvikling, samt å arbeide for likestilling, beskyttelse av det ytre miljø, bedre arbeidsmiljø, forbrukerbeskyttelse, medvirkning for arbeidslivets parter og arbeidstakerrettigheter. Avtalen forplikter til samarbeid for fremme av befolkningens leve- og arbeidsvilkår.

EFTA-landene har sluttet seg til EF's Sosiale Charter og forpliktet seg til samarbeid for å virkeliggjøre dette. Charteret danner det politiske grunnlag som EF-Kommisjonen har benyttet for å fremme sitt sosiale handlingsprogram. Handlingsprogrammet er viktig fordi at det bl.a. søker å hindre sosial dumping og misbruk av arbeidstakerne. Representantskapet går ut fra at det blir samarbeid i EØS-systemet om disse saker, også på bakgrunn av planene om endringer i EF-systemet vedtatt i desember 1991 med større vektlegging på de samfunnspolitiske deler av samarbeidet. Medvirkning fra arbeidslivets parter og regjeringer er her påkrevd.

Representantskapet har merket seg at EFTA-landenes regjeringer, senest under møtet mellom handelsministrene og EFTAs Konsultative Komité av arbeidslivets parter i Reykjavik 20. mai 1992, legger sterk vekt på avtalens forpliktelser om de samfunnspolitiske mål. Det framgikk der at de akter å bruke samarbeidet for å sikre at fordelene ved økonomisk integrasjon skal tjene bredere samfunnspolitiske interesser, deriblant målet om full sysselsetting.

Sysselsetting

Representantskapet registrerer at avtalen bl.a. har som mål å legge forholdene til rette for full sysselsetting. Det er ventet at EØS med gjensidig påvirkning mellom landene vil føre til økt handel og økonomisk vekst, som vil gi økt aktivitet og sysselsetting.

Også samarbeid på enkeltområder som transport, teknologi, forskning, produktstandardisering, turisme, SMB og utdanning ventes å gi et grunnlag for økt sysselsetting.

Når det gjelder den økonomiske politikken, hindrer avtalen ikke de enkelte land å føre en økonomisk politikk for full sysselsetting. Hovedansvaret her vil stadig ligge på Regjering og Storting som i dag. Imidlertid åpner avtalen for konsultasjon om økonomisk politikk. Representantskapet forutsetter at Regjeringen tar aktivt del i arbeidet for den samarbeidsstrategi for vekst og sysselsetting i Europa som arbeidslivets parter

Euro-LO og Den europeiske arbeidsgiverforening og EF-Kommisjonen nå arbeider med.

Fellesregler, forutsigelighet og fjerning av antidumpingtrusselen gir likestilte konkurransemuligheter for norske virksomheter. Representantskapet understreker på ny at mulighetene i samarbeidet må brukes av industrien selv. Det forutsetter kompetanseheving, kreativitet i produktutvikling, aktiv markedsføring, styrking av kapitaltilførselen og tiltak for investeringer.

Representantskapet foreslår samarbeid mellom Regjeringen, NHO og LO om et nasjonalt næringspolitisk utviklingsprogram for reindustrialisering, større grad av videreføring og om særskilte tiltak for små og mellomstore bedrifter. Etter vår oppfatning er reindustrialisering og videreutvikling av næringslivet i Norge med sikte på større føring en nasjonal sak. Adgang til enhetsmarkedet er en forutsetning.

Når det gjelder skattespørsmål, ligger disse utenfor EØS-samarbeidet. Skatteinntektene som grunnlag for bl.a. sysselsetting i den offentlige sektor avgjøres av nasjonale myndigheter. Økt økonomisk vekst gjennom større grad av videreføring er en forutsetning for inntektsgrunnlaget for den offentlige sektor og dermed offentlig forbruk og offentlige overføringer.

Personer/arbeidstakere

Erfaringene fra det felles nordiske arbeidsmarkedet må brukes i EØS. I overenskomsten om et felles nordisk arbeidsmarked framgår at alle nordiske land har som mål å sikre full sysselsetting i sine respektive land og at de har til hensikt å samarbeide om dette. Flytting skal ikke skape ubalanse på arbeidsmarkedet. En forutsetning for å lykkes er økonomisk og sosial trygghet. Den offentlige arbeidsformidlingen er i denne forbindelse et viktig redskap. Denne videreføres i EØS og bør styrkes.

Når det gjelder EØS-borgeres rett til å oppholde seg i et annet EØS-land for å søke arbeid og utdanning, konstaterer Representantskapet at retten til opphold kun gjelder i tre måneder og forutsatt at vedkommende ikke faller mottakerlandet til byrde. Behovet for registreringssystemer og kontroll øker med en slik ordning. Vi forutsetter at Regjeringen sørger for en styrking av slike funksjoner i Norge samtidig som grensekontrollen opprettholdes. Trygderettigheter og andre rettigheter opptjenes på vanlig måte. Norske arbeidstakere får oppholdsrett i andre EØS-land. Muligheten til bevegelse for personer kan begrenses ut fra hensynet til offentlig orden, helse og sikkerhet.

I EF begynner nå arbeid for likeartet yrkesopplæring og videreutdanning, gjensidighet i opplærings- og utdanningsbevis, omfattende utvekslingsprogrammer, samarbeid om og støtte til omskolering ved omstrukturer

ringer. Regjeringen og arbeidslivets parter må kartlegge i hvilken grad dette arbeid blir en del av EØS-samarbeidet.

Grenseoverskridende virksomhet

Enhetsmarkedet gir mulighet til arbeidsoppdrag for EØS-bedrifter i andre EØS-land. Det er en del av retten til fri bevegelse for tjenester. Dette åpner for sterkere konkurranse, men også for nye markeder. Den gjensidige påvirkning kan være en stimulans for næringslivet. Det kan bety bedre utnytting av ressurser og det kan her ligge muligheter for norske bedrifter i hele EØS-området.

Europeiske virksomheter og kapital underlegges nå fellesregler. Vi viser til fellesreglene for fusjoner og fisjoner, kontrollen av monopoler og karteller, sikringen av arbeidstakernes rettigheter ved nedleggelse og eierovertakelser, retten til konsultasjon og informasjon i multinasjonale selskaper i Europa som er til politisk behandling, videre ensartede regler for regnskap og budsjett, innsyn i banker og det eventuelle samarbeid for å hindre kapitalflukt ved skattekonkurranse. Betydningen av fellesregler avhenger selvsagt av at de blir håndhevet og fulgt opp i praksis.

EØS-avtalen inneholder ikke direkte henvisninger til retten til konsernfaglig samarbeid. Derimot er det en henvisning til at avtalepartene skal fremme dialog mellom arbeidsgivere og arbeidstakere i EØS. Det er nå to forslag om konsernfaglige rettigheter til politisk behandling i EF. De går på direktiver om en europeisk selskapsform og om informasjon og konsultasjon i flernasjonale selskaper. Den nylig vedtatte regel i EF om arbeidstakeres rettigheter til konsultasjon og lønn ved eierskifter og konsultasjon ved nedleggelse gjelder også for multinasjonale konsern. Regjeringen må arbeide for at det også etableres et regelverk i EØS om retten til konsernfaglig samarbeid.

I tillegg er det behov for nasjonal lovgivning. Vi merker oss at Stortingsproposisjon nr. 100 ikke klart varsler forslag om konsernfaglige rettigheter. Representantskapet krever at det innføres regler i norsk selskapslovgivning om konsernfaglig samarbeid og rettigheter. Disse bør ta utgangspunkt i Nordisk Råds vedtak om en samlet nordisk lovgivning på dette feltet.

Representantskapet viser til at forslag om styrking av konsesjonslovgivningen fremmes av Regjeringen.

Nasjonale lønns- og avtalevilkår må gjelde ved oppdrag hvor andre lands borgere blir brakt inn som arbeidskraft. Representantskapet merker seg at Regjeringen vil legge fram de nødvendige lovforslag til sikring av nasjonale lønns- og avtaleforhold. Stortinget må vedta slike regler.

Lovforslaget må bygge på følgende prinsipper:

- a) Partene i arbeidslivet må ha størst mulig herredømme over om og når tariffavtalene skal gis utvidet virkefelt.

- b) Ansvaret for lønnsfastsettelsen må fortsatt tilligge partene i arbeidslivet.
- c) Partene i arbeidslivet må ha adgang til å bestemme det minstenivå som skal gis utvidet virkefelt.

Kontroll- og håndhevingstiltak må sikres i lovverket. Det er nødvendig å styrke tilsynet lokalt. Arbeidstvist- og boikottlovgivningen må gi fagbevegelsen hjemmel til å iverksette nødvendige tiltak for å få gjennomført norske lønns- og arbeidsvilkår. Forøvrig forutsettes at det offentlige også gis effektive sanksjonsmuligheter mot overtredelser.

ILO-konvensjon nr. 94 om arbeidsklausuler i offentlige arbeidskontrakter er ikke ratifisert av Norge. Konvensjonen har til formål å sikre at lønns- og arbeidsvilkår holdes på vanlig nivå for sammenlignbart arbeid når det offentlige setter bort arbeid som entreprise. Konvensjonen omfatter både bygge- og anleggsarbeid og framstilling og levering av varer og tjenester. EØS-avtalen endrer tidligere forutsetninger på dette området slik at ratifikasjonsspørsmålet nå bør tas opp på nytt. Konvensjonens bestemmelser bør ses i sammenheng med tiltakene mot sosial dumping og reglene om offentlige innkjøp. Representantskapet forutsetter at Regjering og Storting tar saken opp.

Et direktivforslag vedrørende rettigheter ved grenseoverskridende arbeid er lagt fram i EF. Hovedregelen er som i dagens rettspraksis i EF: Vertslandets lønns- og arbeidsvilkår skal gjelde. Det er foreslått unntak med hensyn til lønn og feriepenger for oppdrag under tre måneder. Unntaket er ikke akseptabelt. Det er lite sannsynlig at forslaget blir vedtatt i sin nåværende form idet fagbevegelsen og en rekke EF-regjeringer ikke vil godta det slik det nå foreligger. Det er sannsynlig at direktivforslaget blir endret under den politiske behandling. Regjeringen må arbeide for at unntaket fjernes. Skulle direktivet bli vedtatt i sin nåværende form, må norske myndigheter nedlegge veto i EØS-komiteen.

Teknologisamarbeid

Representantskapet viser til det teknologiske utviklingssamarbeidet som EØS-avtalen åpner for. Tilknytning til dette samarbeidet og de tilgjengelige programmer vil være av stor betydning for Norge. De økonomiske ressurser som vil gå til det europeiske teknologisamarbeidet fra Norge må ikke gå på bekostning av ressurser til norske teknologimiljøer.

Vi understreker betydningen av at norske myndigheter, norsk næringsliv og norske teknologimiljøer tar aktivt del i det industripolitiske samarbeid som er under utvikling i EF. EF-landene er enige om bestemte satsingsområder som også gir beskyttelse mot press utenfra. Eksempler er bilindustrien med tilliggende delindustri som sikres fram til år 2005, skipsbygging hvor EF tillater høyere anbud fra EF-verft i konkurranse

med utenlandske verft, høyteknologiutvikling hvor samarbeidet mellom bedrifter og forskningsmiljøer fremmes av overføringer i EF-systemet samt overføringer i forbindelse med strukturendringer og til bedrifter i distriktene.

Arbeidsmiljø

EØS-avtalen forplikter til samarbeid for å fremme arbeidsmiljøet. Dette er særdeles viktig. Avtalen representerer på dette punkt noe nytt i internasjonal sammenheng. Mulighetene i samarbeidet må utnyttes aktivt slik at arbeidsmiljøreglene og standardene heves i Vest-Europa. Dette vil trygge det norske arbeidsmiljøet, bedre norsk næringslivs konkurranseevne og bidra til at miljøkravene i det øvrige europeiske næringsliv legges like høyt som i Norge. Vi understreker betydningen av deltakelse også for arbeidslivets parter i EØS' og EFs beslutningsprosess om arbeidsmiljøregler og i de europeiske standardiseringsorganer CEN og CENELEC når det gjelder detaljutforming.

For å opprettholde norsk nivå innen sikkerhet, helse og miljø vil det være nødvendig at myndighetsansvaret ivaretas gjennom offentlig kontroll der det opprettes private organer for standardisering, sertifisering og akkreditering.

Representantskapet slutter seg til kravet om deltakelse for EFTA-landenes arbeidstakere i komiteer i EF som forbereder forslag på arbeidsmiljøområdet. Vi viser til planene om opprettelse av et eget europeisk byrå for helse og sikkerhet på arbeidsplassen.

Representantskapet merker seg at en i Norge kan holde på og utvikle høyere arbeidsmiljøstandarder og forby import av varer som inneholder farlige stoffer, inklusive asbest. Fra 1995 sikter en på feile arbeidsmiljøstandarder i Vest-Europa. Det europeiske fellesskap krever drøftinger fram til 1995. Representantskapet merker seg at norske myndigheter har rett til å beholde og videreutvikle høyere standarder også etter 1995 dersom samarbeidet ikke blir tilfredsstillende. Samtidig understreker Representantskapet nødvendigheten av at norske myndigheter og arbeidslivsorganisasjoner deltar aktivt for å fremme og heve nivået på arbeidsmiljøet i Vest-Europa. Samarbeidet vektlegges av samtlige fagorganisasjoner i EFTA og EF, av regjeringer og av Det europeiske fellesskaps Kommissjon og Parlament. EØS-organene bør brukes til dette formålet.

Representantskapet registrerer at det i avtalen er regler om kontroll med at medlemslandene og deres bedrifter overholder EØS-standardene for arbeidsmiljø. Avtalen gir regler for håndhevelse, om tvisteløsninger og om sanksjoner mot overtredelse.

Ytre miljø

Avtalens formålsparagrafer om samarbeid for å trygge det ytre miljø fastslår «føre-var»-prinsippet og at forurenser skal betale. Felles miljø-

krav og samarbeid for å få dette til er stadig en forutsetning for en bærekraftig utvikling i Vest- og Øst-Europa. Felles minimumsregler må utvikles for hele det internasjonale samfunn. En fellesholdning i Europa kan få betydelig innflytelse på forhandlingene om en global miljøsikring. Det har liten miljøeffekt å innføre ensidige nasjonale miljøtiltak og ensidige pålegg om miljøinvesteringer som kan ødelegge for konkurranseutsatt industri.

Representantskapet forventer at den norske regjering kommer med i det europeiske miljøorgan og at regjeringen virker som pådriver for å få dette opprettet så snart som mulig. Når det gjelder organets oppgaver og fullmakter, viser Representantskapet til tidligere forslag om at Regjeringen gjør framlegg om at det europeiske miljøorgan får overvåkingsfunksjoner. Det forutsettes at de sanksjonsmuligheter som gjelder for arbeidsmiljø også vil gjelde for det ytre miljø.

Offshore

Stortingsproposisjon nr. 100 slår fast at forvaltningen av nasjonale ressurser fortsatt er den norske stats oppgave. Forvaltningen av ressursene tilligger nasjonale myndigheter og berøres ikke av EØS-avtalen. Forvaltningen av olje- og gassressursene i Nordsjøen er underlagt norsk nasjonal kontroll. Utlysning av nye blokker, letevirkosomhet og utviklingstiltak, miljøkrav, valg av transportsystemer og forholdet til fiskerinæringen, vil som før forbli norske myndigheters ansvar.

Regelverket i EF som overføres til EØS forutsetter åpne anbud for leveringer til og arbeid på kontinentalsokkelen. Håndhevingsdirektivet er sentralt for å sikre at åpenheten blir reell. Representantskapet understreker at aksept av forslaget om åpne anbud for kontinentalsokkelen forutsetter at anbud for den britiske sokkel blir reelt åpne. Ved EØS-forhandlingenes avslutning kan vi ikke se at dette er avklart. Representantskapet krever her at Regjeringen arbeider for at den britiske sokkel åpnes reelt. Norsk næringsliv må aktivt satse på å skaffe seg flere oppdrag. Full åpning av den britiske sektor må ikke dra ut i tid. Vi viser til at norske bedrifter er konkurransedyktige på området og at tildelinger av oppdrag på den norske sokkel lenge har vært gjenstand for internasjonal konkurranse.

Konsesjonstildelinger blir fortsatt underlagt den norske stats kompetanse. Norske lønns- og avtaleforhold skal gjelde, jfr. avsnittet om grenseoverskridende arbeid.

Samferdsel

Norsk luftfart integreres i EF's luftfartsreguleringer fra 1. januar 1993, forutsatt at EØS-avtalen ratifiseres. Veitransportdelen er spesielt viktig sett fra arbeidstakernes synspunkt. Den åpner for større muligheter for

norske transportører og dermed for sysselsettingen. Samtidig forutsetter Representantskapet at norske lønns- og avtaleforhold også sikres for transportsektoren, særlig viktig i forbindelse med veitransport, kabotasje og anbud. Det er påkrevd med nasjonale tiltak for å avpasse tilbud og etterspørsel, for å sikre trygg sysselsetting. Det vises til det arbeid med avtaleforholdene som gjøres av den europeiske del av Transportarbeiderinternasjonalen.

Representantskapet forutsetter at tilbudet på kommunikasjoner i distriktene opprettholdes og at mulighetene for støtte sikres.

En merker seg at EF-systemet aksepterer prinsippet om driftsstøtte til transportruter som yter offentlig service, det vil si ruter som ellers ikke ville blitt trafikkert.

Fiskerisektoren

Den utvidede markedsadgang for fisk og fiskeprodukter vurderer vi som viktig, men Representantskapet forutsetter at full markedsadgang følges som mål, særlig av hensyn til foredlingsindustrien på land. Det må arbeides for at antidumpingsinstrumentet også fjernes for fisk og fiskeprodukter. Forvaltning av fiskeressursene er fortsatt et nasjonalt anliggende. LO har notert seg at Norge ikke overtar EF-markedsordningene for fisk. EF's og Norges ordninger kan eksistere side ved side uten fare for konkurransevridninger. Partene skal i fellesskap gjennomgå omsetningsordningene med tanke på å etablere vilkår for bortfall av antidumpingtiltak. Vi konstaterer at norske myndigheter har koblet EF's krav om transitt av fisk landet i Norge til kravet om full markedsadgang. Avtalen gir Norge varig unntak mot utenlandske investeringer og utenlandske etableringer i norske fiskefartøy. EØS fører ikke til endringer i det norske lovverk som regulerer utenlandske borgeres og selskapers adgang til å eie andeler i norske fiskefartøyer. Etableringsretten forblir uendret og dagens praksis videreføres.

Representantskapet krever at Regjeringen i samarbeid med næringslivet og fagbevegelsen legger opp en strategi for videre utbygging av fiskeforedlingsindustrien i Norge.

Offentlige innkjøp

Hva angår åpne anbud for offentlige innkjøp av tjenester, fastslår vi at det er opp til norske myndigheter å bestemme hva som skal drives i egen regi og hva som skal ut på anbud. Myndighetene må definere begrepet juridisk enhet i forbindelse med arbeid i egen regi. Privatisering er ingen følge av EØS-avtalen. Det er heller ikke ønskelig. Vi understreker betydningen av å opprettholde en bred offentlig sektor av hensyn til distriktene, sysselsettingen, omsorg og som grunnlag for den private sektor. Vi viser til den felleholdning europeiske fagorganisasjoner har tatt i dette spørsmål.

Når det gjelder åpne anbud og europeisk konkurranse om leveringer til og arbeid for den offentlige sektor, noterer Representantskapet at bygge- og anleggskontrakter på over 38 millioner kroner må ut på EØS-anbudsrunde, mens grensen for varer er 1,5 millioner kroner. Det blir økt konkurranse i Norge, men samtidig gir etter vår oppfatning ordningen nye eksportmuligheter for norsk næringsliv.

I forbindelse med iverksettingen av direktivene for åpne anbud for offentlige innkjøp forutsetter representantskapet at det utarbeides nasjonale regler som pålegger hovedentreprenør rettslig ansvar for underentreprenører, bl.a. for å sikre arbeidstakernes og samfunnets interesser m.h.t. skatteinntekter. Underentreprenørene må i større grad bruke egne ansatte.

Opplæring av offentlig ansatte for å ivareta norske interesser i forhold til det åpne anbudssystem blir særdeles viktig. Opplæring av ansatte i selskaper som kommer inn under reglene for offentlige innkjøp må prioriteres.

Distriktpolitikk

Avtalen omtaler samarbeid for å styrke regionene. Representantskapet ser dette som en generell enighet om nødvendigheten av overføringer til distriktene, i tillegg til at det varsler om opprettelse av fellesfonds i framtida.

Distriktpolitikken er fortsatt et nasjonalt ansvar. Representantskapet har merket seg at retten til overføringer til distriktene sikres ved brede kriterier i EØS. Lav sysselsetting, lav inntekt og tynt befolkede områder blir likeverdige kriterier for overføringer. Direkte drifts- og prisstøtte generelt synes ikke å være tillatt innenfor konkurransereglene, dog synes direktestøtte til små og mellomstore bedrifter å være mulig. Representantskapet forutsetter at nivået på støtten kan opprettholdes.

Organiseringen av og formen for støtte til landbruksnæringen er ikke omfattet av EØS-avtalen. Denne næringen spiller en viktig rolle i norsk distriktpolitikk hva gjelder sysselsetting og bosetting.

Tilfredsstillende transporttilbud vil i mange distrikter ikke være mulig om de skal baseres på bedriftsøkonomisk lønnsomhet. Statsstøtte er en forutsetning. Transporttilbudet må ikke som følge av EØS-avtalen forringes.

Arbeidslivets parter

Vi noterer med tilfredshet at avtalen fastslår at det skal opprettes en komite av representanter for arbeidslivets parter i EØS-systemet. Denne skal gi råd til organene i EØS. Regjeringsorganene i EØS har ikke plikt til å høre arbeidslivets parter, men med den tradisjon som rår i de nordiske land og Østerrike med kommunikasjon mellom myndighetene og arbeids-

livets parter må en vente at EFTA-regjeringene sørger for at forbindelsen blir reell. Vi varsler pågåenhet fra fagbevegelsen i så henseende. Den europeiske faglige samorganisasjon vil engasjere seg i EØS. Innen EF er det tradisjon for at arbeidslivets parter blir konsultert. Maastricht-avtalen gir arbeidslivets parter en fastere og mer fremtredende posisjon i beslutningsprosessen mellom 11 av medlemslandene.

Velferdspolitikken

Representantskapet fastslår at velferdspolitikken og fordelingspolitikken stadig er et nasjonalt ansvar. Den verdiskaping som er nødvendig for å sikre inntektsgrunnlaget for den offentlige sektor gjør adgangen til enhetsmarkedet for norsk foredlingsindustri helt nødvendig.

Nasjonale tiltak

Representantskapet viser til at Sekretariatet har oversendt krav om nasjonale tiltak i forbindelse med EØS-avtalen.

Representantskapet merker seg at Regjeringen vil fremme forslag om lovgivning som sikrer norske lønns- og arbeidsvilkår ved grenseoverskridende arbeid. Representantskapet forutsetter at Regjering og Storting vil sikre helt klare regler her.

Representantskapet merker seg at Regjeringen i Stortingsproposisjonen har forpliktet seg til å arbeide for at direktivforslaget i EF om lønns- og avtalevilkår ved grenseoverskridende arbeid skal gjelde uten tidsavgrensing. Representantskapet viser til at direktivforslaget ikke er vedtatt i EF. Regelen som inneholder tre måneders unntak må ikke under noen omstendighet aksepteres i EØS.

Representantskapet merker seg videre at Regjeringen vil fremme en proposisjon om styrking av konsesjonslovgivningen.

Når det gjelder konsernfaglige rettigheter, anføres det i Stortingsproposisjon nr. 100 (1991-92) at informasjonsplikt vil bli innført ved eierskifter. Representantskapet mener dette er utilstrekkelig og krever innføring av regler som foreslått av Nordisk Råd samlet for Norden om konsernfaglige rettigheter og samarbeid.

EF-reglene om ansattes rettigheter ved kollektive oppsigelser og ved eierskifter må innføres i norsk lovgivning og i EØS-systemet.

Representantskapet savner avklaring i Stortingsproposisjonen om regler som pålegger hovedentreprenører rettslig ansvar for underentreprenører. Vi understreker behovet for opplæring av offentlige ansatte når det gjelder offentlige innkjøp.

Representantskapet merker seg at Regjeringen vil fremme lovforslag om statlig forkjøpsrett ved eventuelle salg av kommunale og fylkeskommunale kraftverk.

Representantskapet venter at Regjeringen vil arbeide for full markeds-

adgang for fisk og fiskeprodukter. Representantskapet ber om at Regjeringen i samarbeid med industrien og fagbevegelsen utvikler en strategi for oppbygging av fiskeforedlingsindustrien.

Norske bedrifter er konkurransedyktige innenfor offshore-sektoren og Representantskapet mener derfor at Regjeringen må arbeide for å åpne den britiske offshore-sektor.

Representantskapet viser til at Den europeiske faglige samorganisasjon vil ta opp spørsmålet om EFTA-fagorganisasjonenes representasjon i komiteer, arbeidsgrupper og utvalg i EØS- og EF-systemet. Vi forventer at den norske Regjering, i samarbeid med EFTA-regjeringene, følger opp dette kravet.

LO gjentar kravet om økte ressurser til ulike aktiviteter ved iverksettelsen av EØS-avtalen.

Ut fra en helhetsvurdering og stadig under forutsetning av at Regjeringen framsetter og Stortinget vedtar de nødvendige forslag til nasjonale lover og tiltak, anbefaler Representantskapet at Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde ratifiseres.»

I en foreløbig uttalelse av 9. april, som ble brukt i høringsrunden om avtalen og Stortingsmelding nr. 100, ble det lagt stor vekt på nasjonale tiltak (j fr. Representantskapets uttalelse).

Før og etter møtet i Representantskapet gjorde LO en rekke henvendelser skriftlig og i direkte kontakt, til Regjeringen og departementene om lovgivning og om innholdet i forhandlingene, bl.a. om: luftfarten, petroleumsløven, krav til kjøretøy, nordisk språk i EØS' rådgivende komite, entreprenørloven, offentlig støtte, offentlige anskaffelser, sosialdialogen, eventuelle virkninger av alternative tilknytningsformer, sosial dumping, oppkjøpskontrollordningen, generell produktsikkerhet, miljøavgifter, konsesjonsregler for gass/olje, foreløbig uttalelse om EØS-avtalen, konsernfaglig samarbeid, skipsfarten, arbeidstakersiden og den sosiale dimensjon, konsesjonsloven, teletjeneste, samt en rekke henvendelser om arbeidsmiljø saker.

Stortinget ratifiserte avtalen i oktober, med 135 mot 34 stemmer. Alle andre EFTA- og de fleste EF-land og EF-Parlamentet gjorde det samme fra sommeren og utover, med unntak av Sveits, som i en folkeavstemning 6. desember sa nei med knapt flertall. Dette førte til drøfting i EFTA og i EF og dem mellom om tekniske endringer i avtalen. Disse skal formuleres i en spesiell protokoll som i sin tur behandles i de enkelte parlamenter, slik at avtalen ventes å tre i kraft pr. 1. juli 1993. Hovedproblemet er omfanget av utviklingsfondet for Sør-Europa, hvor Sveits bidrag nå faller ut.

Betydelig arbeid er nedlagt av LO om lovkrav. Særlig viktig har vært kravet om en lov som sikrer norske avtale-, lønns- og arbeidsvilkår ved grenseoverskridende arbeid (dvs. mot sosial dumping). Gjennomslag er gjort overfor Regjeringen i kravet om almengjøring av norske lønns- og

avtaleforhold i i tilfelle utenlandske oppdrag i Norge og når det gjelder utvidede boikottrettigheter. Loven var under forberedelse ved årets utgang. Tilsvarende viktig har vært arbeidet med aksjeloven (hvor spørsmålet om konsernfaglige rettigheter kommer inn), med rammeloven for offentlige anskaffelser (forskrifter og veiledning) og med konsesjonslov-givningen. Endelige lovtekster forelå ikke ved årets utgang. Det faglig-politiske samarbeid har vært nyttet aktivt i disse sakene.

Under forhandlingene har LO deltatt i Regjeringens Europa-utvalg for organisasjonene (Yngve Hågensen og Kaare Sandegren), i en rekke referansegrupper knyttet til Regjeringens forhandlingsgrupper, foruten i arbeidet i EFTAs Konsultative Komite, som alle har vært betydelige informasjonskilder under forhandlingsprosessen. Det samme gjelder Den Europeiske faglige samorganisasjons styre og kongress (mai), som både krevde positivt utfall av forhandlingene og stilte krav på vegne av arbeidstakerne. Lederne i EFTAs faglige landsorganisasjoner har hatt møter i Oslo og Helsinki og har fulgt opp med henvendelser til regjeringene i EFTA.

Fra arbeidstakerorganisasjonene i EFTA ble det lagt press for å skape en base i avtalen for en komite av arbeidslivets parter. I avtalens Del VII, kapitel I, avsnitt 4 (artikkel 96) heter det:

«1. Medlemmer i den økonomiske og sosiale komite og andre organer som representerer arbeidslivets parter i Felleskapet, og de tilsvarende organer i EFTA-statene, skal bestrebe seg på å styrke kontakten seg imellom og å samarbeide på en organisert og regelmessig måte for å styrke bevisstheten om de økonomiske og sosiale sider ved den økende samhörighet mellom avtalepartenes økonomi og deres interesser i EØS-sammenheng.

2. For dette formål skal det opprettes en Rådgivende Komite for EØS. Den skal være sammensatt av et likt antall medlemmer fra Den økonomiske og sosiale komite i Felleskapet på den ene siden og fra EFTAs Rådgivende Komite på den annen side. Den Rådgivende komite for EØS kan gi uttrykk for sine synspunkter i form av rapporter eller resolusjoner.

3. Den Rådgivende komite for EØS skal vedta sin forretningsorden.»

Representanter for EFTAs Konsultative Komite og EFs Sosiale og Økonomiske Komite har forhandlet om vedtektene, og disse er nå ferdige. Hovedspørsmål har vært å sikre nordisk som arbeidsspråk i plenum i EØS-Konsultative Komite ved siden av tysk, engelsk og fransk, og å ordne et system med flertallsavgjørelser dersom enstemmighet ikke er mulig. Det er gått i orden.

Partskomiteen i EØS skal bestå av 30 representanter fra henholdsvis EFTAs Konsultative Komite og EFs Sosiale og Økonomiske utvalg, en temmelig omfattende gruppe. Viktig blir styringskomiteen, kalt byrået. Partenes rolle vil bli bestemt av komiteens egenaktivitet og kvaliteten i

arbeidet. Finansieringen av deltakelsen er tatt opp med EFTAs Råd. Det går i retning av fullfinansiering fra EFTAs side, som i EF.

I EF-systemet er det utviklet en «sosial dialog» mellom Den Europeiske faglige samorganisasjon og UNICE (den europeiske arbeidsgiverorganisasjon), hvor EFTA-organisasjonene har deltatt med to observatører (fra arbeidstakersiden norsk LO, senere svensk LO, foruten ØGB Østerrike). I denne «dialogen» har en forsøkt å komme til forståelse om generelle problem, som innføring av nyteknologi og rettigheter til opplæring, men viktigst hittil har vært forhandlingene om forslaget til avsnitt om samfunnspolitiske saker i EFs Maastricht-avtale. Et viktig punkt i utviklingen av «sosialdialogen» var fellesmøtet DEFS/UNICE i juli 1992 som vedtok et felleskrav om en «Samarbeidsstrategi for vekst og sysselsetting i Europa». Kravet er ført fram overfor EFs Ministerråd, EF-Kommisjonen og EFTAs Ministerråd. Saken er fulgt opp i flere sammenheng, senest i forbindelse med EFTAs Ministerrådsmøte i desember og EFs regjeringsjefmøte samme måned. Mulighetene i sosialdialogen ligger i å forhandle fram fellesforslag til bestemmelser på det samfunnspolitiske område som kan foreslås i EF/EØS-systemet. Sosialdialogen mellom arbeidslivets parter på europeisk nivå berører selvsagt ikke den enkelte nasjonale landsorganisasjons suverenitet. Ved EØS-avtalens ikrafttreden er det en forutsetning at både EF og EFTA-siden går inn i sosialdialogen. Etter press fra arbeidslivets parter, særlig DEFS, går nå EFTA-Rådet formelt inn for det. Finansieringen av deltakelse fra EFTAs parter vil måtte dekkes over EFTAs budsjett.

Administrasjonen er innstilt på å følge opp gjennomføringen av EØS-avtalen, presse for opplæring av statsadministrasjonen til å ivareta norske interesser i EØS-samarbeidet og følge opp lovgivningen.

Europa-rådslaget

Kongressen 1989 bestemte at LO skulle gjennomføre et rådslag om Europa. En referansegruppe ble oppnevnt og FAFO gitt oppdraget med å utferdige et debattopplegg: «Fagbevegelsen og Europa».

Referansegruppa har bestått av: Esther Kostøl (LO), leder, Jan Kr. Balstad (LO), Kaare Sandegren (LO), Even Aas (LO), sekretær, Sidsel Bauck (HK), Kjell Martinsen (FF), Arthur Svensson (NKIF), Jan Davidsen (NKF), Einar Hysvær (NNN), Terje Moe Gustavsen (Kartellet), Lars Anders Myhre (NOPEF), Kirsten Sivertsen (NBF), Nils Totland (AOF), Jon Erik Dølvik (FAFO) og Dag Stokland (FAFO).

Debattopplegget ble gitt en bred dimensjon og omhandlet Europa i endring, det indre marked og norsk økonomi, arbeid, velferd og miljø, faglig solidaritet. Opplegget la opp til diskusjon om ulike tilknytningsformer for Norge til det europeiske samarbeidet (ingen tilknytning, EØS-samarbeidet, handelsavtale, medlemskap, Norden). Debattopplegget ble

trykt i 10 000 eksemplarer, over 5000 er gått ut. Det kom 49 svar, men antallet gjenspeiler ikke omfanget av debatten som har vært meget aktiv. Folk fra LO sentralt har stadig vært ute til innledninger og debatt i forbund, klubber og samorganisasjoner. Til samme tid og noe før gikk Arbeiderpartiets Europarådslag, som samlet stor deltakelse, foruten LOs egen organisasjonsrådslag med mange deltakere. Referansegruppa har utarbeidet en oppsummering og samtidig oppfordret til videre bruk av opplegget og til videre debatt om Europarbeidet og fagbevegelsen med retning LO-Kongressen 1993.

«Hovedtendensen i svarene er en positiv og offensiv holdning til Europa-spørsmålet. De fleste av besvarelsene har tatt utgangspunkt i studieheftet, der problemstillingene og spørsmålene er formet på en slik måte at de ikke åpner opp for et ja eller nei til handelsavtale, EØS eller fullt medlemskap. Svarene bærer derfor preg av holdninger til hvordan framtidig utfordringer skal løses.

I de fleste rådslagssvarene er det svart direkte på spørsmålene i studieheftet. I enkelte tilfeller er det avgitt uttalelser. Det er stor variasjon i måten svarene er avgitt på. Når det gjelder den geografiske fordelingen, ligger tyngdepunktet i Vest-Norge. Hordaland har 12 innsendte svar. Det er kommet inn tre svar fra Nord-Norge, mhh to fra Nordland og ett fra Finnmark. Oslo, Troms og Sogn og Fjordane har ikke avgitt svar. For øvrig er det en jevn fordeling mellom de andre fylkene.

Fellesforbundet har avgitt 13 svar og er det forbund som har avgitt flest svar. Kommuneforbundet er en klar nr. 2, med åtte avgitte svar. Norsk Transportarbeiderforbund og Handel og Kontor har ingen avgitte svar. Dette har sannsynligvis sammenheng med den interne behandlingen i disse forbundene, jfr. Norsk Transportarbeiderforbunds uravstemning. Ellers varierer svarene fra de andre forbundene med mellom en og tre. Grafisk Forbund er det eneste forbundet som har avgitt uttalelse fra sentralt hold med henvisning til uttalelsen om Europa-spørsmålet fra landsstyremøtet i juni, der de anbefaler en EØS-avtale, men sier nei til norsk medlemskap i EF. Det er fem samorganisasjoner som har avgitt svar.

Det er vanskelig å trekke noen bastante konklusjoner fra det materialet som foreligger. I forbindelse med organisasjonsdebatten er det kommet inn ca. 950 svar. Det betyr at svarene og konklusjonene fra rådslaget blir ett av elementene for den videre behandlingen av Europa-spørsmålet i LO, med tanke på prosessen fram til Kongressen. I og med at det er en overvekt av offensive og positive svar, gir dette muligheten til å følge opp Kongressens vedtak fra 1989 om at vi fortsatt skal være offensive til Europa-spørsmålet og den europeiske utvikling.

I svarene er det lagt stor vekt på spørsmålet vedrørende sysselsetting. Hvordan sysselsettingsspørsmålet skal løses gjennom Europasamarbeidet, gir ikke materialet noe entydig svar på. Frykten for å bli

stående utenfor et tettere samarbeid som andre europeiske land går inn i, dominerer svarene. Det er derfor blitt lagt stor vekt på at LO må øve innflytelse på den europeiske utvikling. Man må til enhver tid finne løsninger som gir fagbevegelsen størst innflytelse på den utviklingen som nå skjer. Materialet gir ikke svar på om dette skal skje gjennom EØS eller fullt medlemskap i EF, men det er tydelig at handelsavtalen i dag ikke gir oss nok innflytelse på den europeiske utvikling. I den sammenheng er det flere av svarene som gir uttrykk for at vi har noe å bidra med i den europeiske utvikling. Spesielt gjelder dette innenfor miljø og arbeidsmiljøområdet. Det er ingen forskjeller på holdninger i forhold til privat eller offentlig sektor. Det er heller ingen forskjeller i svarene ut fra geografisk tilhørighet.

Etter rådslaget er det gått ut oppfordring til forbundene om fortsatt bruk av rådslagsopplegget fram til Kongressen i mai 1993. En ordning med kontaktmøter mellom LO og forbundene er innledet.

På Kongressen 1993 er det forutsatt en bred Europa-debatt i forhold til den situasjon som da rår. Kongressen 1989 uttalte følgende: «Medlemskap står ikke på dagsordenen. LO tok folkeavstemningen i 1972 til etterretning. Om medlemskaps spørsmålet blir aktuelt igjen må det avgjøres i folkeavstemning.»

Dette har vært en forutsetning for LOs administrasjon.

I november 1992 besluttet Regjeringen å søke om medlemskap. Søknad er levert og det var ved årets utgang sannsynlig at Norge vil forhandle, om ikke samtidig med, så tett opp til forhandlingene som Sverige, Finland og Østerrike ville føre.

Frie Faglige Internasjonale (FFI)

FFI holdt kongress i 1992. 17.–24. mars i Caracas. Fra LO: Yngve Hågenesen, Esther Kostøl, Evy Buverud Pedersen, Kaare Sandegren, Kjell Bjørndalen, Terje Moe Gustavsen (representanter), Per Gunnar Olsen, Vidar Bjørnstad, Magne Nedregård, Juul Bjerke (rådgivere). Svein-Erik Oxholm møtte som revisor.

På kongressen møtte 121 organisasjoner fra 96 land med et totalt medlemstall på 98 millioner, representert av 328 delegater, med 105 personer som rådgivere og sekretærer. 134 observatører fra medlemsorganisasjonene var til stede. Yrkessekretariatene sendte 34 representanter, 14 rådgivere og sekretærer samt 9 observatører. Et antall gjester fra vennligsinnede organisasjoner var til stede: 16 fra 16 afrikanske organisasjoner, 10 fra 7 asiatiske, 12 fra 9 europeiske og 21 fra 10 latinamerikanske. 165 av deltakerne var kvinner, 64 av dem delegater, 34 rådgivere og 67 observatører. Tallet har økt betydelig siden forrige kongress. 5 organisasjoner ble

pekt ut fordi de ikke fulgte vedtektsbestemmelser om kvinnelig representasjon (CGT-Argentina, CUT-Colombia, FO-Frankrike, FKTU-Korea, UGT-Portugal.)

Hovedsaker på kongressen var fagbevegelsen og demokrati, og fagbevegelsen og miljø. Rapporter var utarbeidet. I forbindelse med miljøsaken var statsminister Gro Harlem Brundtland bedt om å holde hovedinnlegget og det ble en gjennomført vellykket sak, med total stillhet og oppmerksomhet i salen. Hun krevde og ventet faglig deltakelse i delegasjonen til Rio-konferansen, og fikk fram at hun ser fagbevegelsen som en viktig pådriver og alliert i miljøsaken. FFI holdt en forhåndskonferanse i Sao Paulo før Rio. Det var problemer for FFI med å få talerett på konferansen, og faglig deltakere i delegasjonen ble derfor viktig. En omfattende resolusjon om fagbevegelsen og miljøet ble vedtatt.

Tilsvarende framskutt plass fikk diskusjonen om fagbevegelsen og demokratiet, d.v.s. demokratiet både i medbestemmelsesforstand, i fagorganisasjonen, og med hensyn til innføring av demokratiske styreformer overalt i verden. Økt press på diktaturer og på demokratiske land og for endring i ettpartistater og diktaturer ble varslet. Det kreves at det stilles betingelser for bistand og lån til u-land, diktaturer, ettpartistater og nye frie land med hensyn til valg, stemmerett, pressefrihet, organisasjonsfrihet, åpenhet og sosial dimensjon. Samtidig kreves økt bistand, lettere lån, gjeldsreduksjon og åpning i verdenshandelen (GATT) for utviklingslandene. Miljø, demokrati, faglig frihet og innflytelse, økonomisk utvikling og fordeling kobles sammen.

Kongressen la opp strategi for faglig fellesvirksomhet verden over. Å få satt den ut i livet vil sjølv sagt avhenge av at fagorganisasjonen styrkes verden over. Caracas-kongressen var et skritt på veien. FFI er blitt den enerådende verdensfaglige organisasjon og har en samlet ideologi, den sosialdemokratisk faglige.

Organisasjonsendringer: Det er opprettet en Styringskomite med en engere gruppe medlemmer, som skal møtes mellom styremøtene (ett styremøte i året, kanskje to) og lede organisasjonen sammen med generalsekretæren. Styret utvides. Det var diskusjon om representasjon fra Øst-Europa, CS KOS (Tsjekkoslovakia) vs. Solidaritet. CS KOS kom inn i styringskomiteen. Kvinnekomiteen får fem medlemmer av styret. Styringskomiteen får myndighet til å håndtere hastesaker og viktigere saker. Møtes minst to ganger om året. Fra Norden er Stig Malm (LO-S) og Finn Thorgrimsson (LO-D) førstemedlemmer.

Organisasjons-endringen har å gjøre med at FFI øker medlemstallet. Som kjent er WFTU ikke oppløst, men av mindre og mindre betydning. Nye medlemmer kommer stadig til FFI, i den senere tid CS KOS, Podkrepa (Bulgaria), Fratia (Romania), Solidaritet, CGIL (Italia), CFDT (Frankrike), organisasjoner fra Kenya, Zambia, Zimbabwe, Tanzania, Kapp

Verde, Senegal, CGT i Brasil, akademikere fra Finland og Danmark, FENASTRAS (El Salvador), Forca Sindical (Brasil), UNTS (Benin), Bl.a. har Sandinistorganisasjonene i Nicaragua vist interesse. COSATU i Sør-Afrika møtte med observatører. FFI hadde pr 18. desember 1992, 164 medlemsorganisasjoner i 117 lënd med ialt 113 mill.

John Vanderveken ble takket av, Enzo Friso ble valgt til ny generalsekretær. Senere er belgieren Eddy Laurijssen utpekt som visegeneralsekretær.

Styret: L. Trotman fra Barbados som styreformann og president for FFI. Stig Malm ble valgt til formann for den nyopprettede styringskomite.

Svein-Erik Oxholm ble gjenvalgt som revisor, sammen med amerikanske og britiske revisorer. Kvinnekomiteen blir de neste fire år ledet av Mamounata Cisse fra Burkina Faso.

I kongresskomiteen var Norden representert ved Stig Malm, Finn Thorgrimsson og Esther Kostøl i hovedkomiteen (finanser), Kaare Sandegren i fullmaktskomiteen og Olle Sundstrøm fra TCO og Stig Malm i vedtektskomiteen (standing/orders).

Etter Kongressen har den nye generalsekretær omorganisert sekretariatet. Prosjekt- og utdanningsvirksomheten er samlet i en avdeling og det er opprettet en ny avdeling for faglige rettigheter og bistand til forfulgte. Generalsekretæren og formannen i styringskomiteen prioriterer bistand til fagorganisasjoner i tilbakeleggende land og ettpartistater/diktaturer. FFI skal være pådriver for faglige rettigheter, spore opp brudd og raskt kunne foreslå tiltak for å rette opp brudd eller hjelpe forfulgte eller forsvunne. Det blir opprettet en enhet for likestilling. Avdelingen for økonomisk politikk og sosiale spørsmål blir opprettholdt. Den nye generalsekretæren er opptatt av at industrilandenes hjelp ikke går til opprettholdelse av ettpartisystemer og diktaturer. Det blir nødvendig å spare i FFI. Et stort problem er at kun få organisasjoner yter til FFIs solidaritetsfond. Koordinering av støtte til prosjekter er en utfordring. Finn Thorgrimsson ga tidlig på kongressen et kraftig nordisk signal om å styrke FFI gjennom øking av kontingenten. Han krevde også at flere organisasjoner fra utviklede land yter til Solidaritetsfondet. Bidragsyterne må styre fondet. 20 medlemsorganisasjoner betaler 90% av FFIs kontingentinntekt. 11 organisasjoner betaler 99% av Solidaritetsfondet.

Nevnes bør vedtaket om Midt-Østen som både oppfordrer til forhandlinger, gir sekretariatet instruks om å fortsette arbeidet for forhandlinger og til fortsatt kontakt med palestinsk fagbevegelse (GFTU i Nablus og i Gaza var til stede som gjester, finasiert av AIS.) Sør-Afrika var en tilsvarende viktig enkeltsak.

Styringskomiteen behandlet 15. juni bl.a. følgende saker:

Arbeidsordning for FFIs styringskomite. Minst 2 møter pr år, fortrinns-

vis i Brussel. Representanter samt kun en rådgiver/tolk kan møte. Vara-rep. møter bare når representanten er forhindret fra å møte. Nye rutiner for forberedelser og avvikling av FFIs styremøter. Formål å effektivisere styremøtene: rapporter m.m. ikke på styremøter, bare saker til beslutning.

FFIs struktur og arbeidsformer. Tilpasse FFIs indre organisering og aktiviteter til den nye situasjonen i verden innen rammen av FFIs begrensede ressurser. (Kongressen i Caracas fattet vedtak om 135 nye tiltak inkludert 14 kampanjer.) Enighet om 14 prioriterte saksområder. FFI-policy besluttes på globalt nivå sentralt, men med større desentralisering til regionalorganisasjonene. Viktig å få etablert et operativt, fungerende regionalkontor for Afrika (APRO), men problemer med finansiering. Ingen kontingentøkning. Stillingsstopp. Ny intern organisasjonsstruktur med følgende avdelinger: Økonomi og sosialpolitikk, Faglige og menneskerettigheter (ny), Likestilling (ny), Prosjekt og utdanning, Informasjon, og Finans. Stig Malm etterlyste en diskusjon om prinsippene for anvendelse og finansiering av FFIs Solidaritetsfond.

Ytterligere skjerpet forhold mellom FFI og WCL, den kristne internasjonalen, særlig mellom regionalorganisasjonene i Latin Amerika (ORIT/CLAT).

Medlemskontigent pr. 31/12-91 hadde 56 av 152 medlemsorganisasjoner enda ikke betalt. Generalsekretæren gis i oppdrag å vurdere muligheten for enkelte organisasjoner til å betale kontingent ifølge høyere kontingentklasse. Dersom ikke økonomisk støtte for 1992 kan skaffes til veie, må støtte til Sentral- og Øst-Europa innstilles.

Åpning av Moskva-kontor. Forslag om at kontoret i Bukarest (Romania) flyttes til Moskva. Generalsekretæren vurderer eventuell nedleggelse av ytterligere kontorer i Øst-Europa. Drøfting om flytting av ORITs kontor fra Mexico City pga. forurensningen.

Malawi. Generalsekretæren har fått i oppdrag fortsatt press og arbeid for løslatelse av Chakufwa Chihana.

52 medlemssøknader drøftet. Følgende organisasjoner ble tatt inn som medlemmer (med en øking av medlemstallet med fem millioner):

Benin – Central de Syndicates Autonomes du Benin (CSA)

Cameroun – Confederation syndicale des Travailleurs du Cameroun (CSTC)

Gabon – Confedertion Gabonaise des Syndicats Libres (CGSL)

Ghana – Ghana Trade Union Congress (GTUC)

Mali – Union Nationale des Travailleurs du Mali (UNTM)

Rwanda – Central des Syndicats des Travailleurs du Rwanda (CESTRAR)

Togo – Confederation National des Travailleurs du Togo (CNTT)

Hong Kong – Hong Kong Confederation of Trade Unions (HKCTU)

Tyrkia – Confederation of Progressive Trade Unions of Turkey (DISK)

Brasil – Central Unica dos Trabalhadores (CUT)

Søknader fra østeuropeiske organisasjoner holdes tilbake til slutten av 1993 for videre vurdering/undersøkelse. En rekke andre i Asia og Karibia og Afrika vurderes.

Komitesystemet ble omorganisert. Komiteen for faglige og menneskerettigheter opprettet. Leder fra styret. Komiteen for økonomiske og sosiale saker er utvidet med et antall medlemmer. Leder fra styret. Særkomiteene for Latin-Amerika og Sør-Afrika legges ned, men den siste beholdes inntil situasjonen i Sør-Afrika er vesentlig bedre. Utdanningskomiteen nedlegges, men en arbeidsgruppe for faglig tillitsmannsopplæring (koordinering av bistand) ble opprettet. En komite for fred, sikkerhet og nedrustning ble videreført. Styremedlemmer blir formenn, ikke sekretariatansatte. Kvinnekomiteen er etablert etter nye FFI-vedtekter, med tre plasser i FFIs styre. Nordisk bemanning vil bli avtalt nærmere.

Styret vedtok et handlingsprogram basert på vedtakene fra kongressen. Hovedtitler:

- Sosial urettferdighet i en gjensidig avhengig verden
- En global solidaritetspakt
- Vern om miljøet gjennom bærekraftig utvikling
- Faglige rettigheter, borgerfriheter og politisk frihet
- Demokrati, utvikling og fred
- Den internasjonale fagbevegelse: Trusler og muligheter
- Bygge enhet for handling
- Program for faglige rettigheter og likestilling
- Faglige rettigheter
- Dokumentasjon av brudd mot faglige rettigheter: Utvikling og opplæring av ett internasjonalt nettverk for rapportering og vurdering
- Bygging av internasjonalt senter for FFI-informasjon om internasjonale rettighetsspørsmål- og brudd
- Beredskap av en effektiv og rask reaksjon fra den internasjonale faglige krets mot rettighetsbrudd
- Rette oppmerksomheten mot rettigheter: Å bygge og yte kontinuerlig service i en enhetlig FFI-komite for menneskelige og faglige rettigheter
- Øke kunnskapen om rettigheter: Å utarbeide et stort antall FFI-publikasjoner om faglige og andre menneskerettigheter
- Utvide de faglige og menneskerettighetene i Midt-Østen
- Likestilling
- Å ta med kvinneperspektivet i alle deler av FFI-arbeidet
- Møter, konferanser og seminarer
- Utgivelser av brosjyrer om kvinner og utvikling
- Arbeide for likestilling for minoritetsgrupper
- Å styrke kvinnevirksomheten i: Afrika, Asia og Stillehavsområdet, Karibia og CCL

- Skape sosiale rettigheter, internasjonal integrasjon med varige arbeidsplasser som mål
- Arbeide med global solidaritet: Forsknings- og utviklingspolitikk
- Ivareta den sosiale dimensjon ved strukturforandringer og regional integrasjon
- Internasjonale økonomiske institusjoner
- Forsknings- og utdanningsprogram
- Strategi for å integrere arbeidstakeres arbeid for minoritetsgruppene likestilling
- Barnearbeid
- FNs familieår 1994 og FNs verdenskvinnekonferanse 1995
- Miljø og arbeide
- Arbeidsbeskyttelse og miljø
- Faglig organisering og internasjonalisering
- Fred, sikkerhet og nedrustning
- Utviklingssamarbeid og faglig opplæring
- Utviklingssamarbeid
- Å utvikle et sterkt koordineringsarbeid i FFIs prosjektkomite
- Forbedre koordinering og arbeidet ved å styrke innsamling og spredning av nødvendig informasjon
- Å skaffe seg faglig prosjektevalueringssassistanse for å bedre resultatvurdering av FFIs og medlemsorganisasjoners bistandsvirksomhet
- Positivt handlingsprogram om kvinner og bistand
- Sosial-økonomiske kvinneprosjekter
- Faglig opplæring
- Opprette et omfattende internasjonalt politisk rammeprogram
- Tilby kompetanse og rådgivning i opplæringssspørsmål
- Samordning for å garantere optimal utnyttelse av ressurser
- Samarbeide i opplæringssspørsmål med yrkesinternasjonale, DEFS, ILO og andre relevante organer
- Utvikle spesielt studiemateriell og metoder med utgangspunkt i dokumenterte behov
- Informasjonsutveksling om materiell og i aktuelle spørsmål
- Tilby spesialtjenester i spørsmål som evaluering og sektorprogram (f.eks. for ungdom)
- FFIs andre verdenskonferanse om opplæring i de faglige organsasjonene
- FFIs prosjekt for utvikling av opplæringsmateriell
- Arbeidsgruppen for faglig opplæring
- Ungdomsprogrammet
- Likestillingsopplæring
- Opplæringsprogram for faglig aktive kvinner

Generalsekretæren vil sammenkalle mulige giverorganisasjoner for å drøfte finansiering av handlingsprogrammet.

Verdenskonferansen for faglig tillitsmannsopplæring i 1993 finner sted i Danmark.

Kontakt med Vietnam vil bli opprettet. En spesiell rapport om FFI-konferansen i november om støtte til Zambia og om forholdet regjeringen/fagbevegelse i Zambia ble framlagt og et arbeidsprogram lagt opp. En rapport om FFIs jobbpatrulje ble lagt fram (etter norsk ide – Bjørne Grimsrud). Et opplegg for spesiell aktivitet i Midt-Østen (finansiert fra norsk LO) ble drøftet og vedtatt (norsk saksbehandler Ellinor Kolstad). Opplegg for en sosial og økonomisk kampanje i 1993. Rapporter fra komiteen for Øst-Europa, det sørlige Afrika, Latin-Amerika, og fra FFI-delegasjoner til Zaire, Malawi (norsk deltagelse Kaare Sandegren), Korea. Fra norsk side er vist særskilt aktivitet i forbindelse med Sør-Afrika, Malawi og Midt-Østen. FFIs framtidige arbeid for faglige rettigheter i Midt-Østen er kommet istand ved norsk finansiering.

LO har tre saksbehandlere i FFIs sekretariat: Magne Svartbekk (prosjektsekretær) Bjørne Grimsrud (ungdomssekretær) og Ellinor Kolstad (Midt-Østen-sekretær). Norsk LO er en vesentlig bidragsyter til FFIs virksomhet, til Solidaritetsfondet, til prosjektarbeid, og til Sør-Afrika, til Midt-Østen aktiviteter og gjennom særskilte ytelser (tiltak for forfulgte/konferanser i utviklingsland.)

Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS)

Styremøter 29.–30. januar i Bergen, 3. juni på Arlanda, 23. september i Roskilde.

I NFS er det stadig informasjonsutveksling om den økonomiske, faglige og politiske situasjon i de nordiske land som er viktigste funksjon, foruten koordineringen av samarbeidet i DEFS og FFI og Europa-arbeidet, ikke minst forhandlingene om EØS. Den økonomiske situasjon og ledighetsutviklingen i de fire nordiske land, med Finland i spissen (19.9 % ved årsskiftet), er tatt opp. NFS har gjort forsøk på motstøt, hvor kun norsk LO kan sies å ha hatt hell med seg. I Finland er organisasjonen TOC (Tjänstemannaorganisationernas Centralförbund i Finland) gått konkurs og er oppløst, men samarbeidet mellom de tre øvrige, SAK, AKAVA (Finlands Fackförbunds Centralorganisation, Akademikarnas Fellesorganisation) og FCTC (Finland Tekniske Funktionärsorganisationers Centralförbund) blitt tettere. FCTC er foreslått som medlem i NFS og tas opp i 1993.

Styret gjorde i januar en krass uttalelse til regjeringene i Norden om sysselsettingssituasjonen og den økonomiske politikken, basert på en rap-

port fra sjefsøkonomene i medlemsorganisasjonene (Juul Bjerke fra LO). Hovedkravene var:

- «* Att de nordiska regeringar för en mer koordinerad och expansiv ekonomisk politik.
- * Att investeringarna i både den offentliga och privata sektorn ökas väsentligt i kommunikationer, infrastruktur, miljö och utbildning.
- * Att en kraftig satsning görs på kompetensutveckling genom statliga ekonomiska stimulanser.
- * Att arbetsmarknadspolitiken aktivt används genom en modernisering av förmedlingssystemet, omskolning och beredskapsarbeten.
- * Att de nordiska regeringarna och näringslivet satsar på en framtidsinriktad nationell, nordisk och europeisk industri- och näringspolitik som medel för ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning.
- * Att de nordiska regeringarna och det nordiska näringslivet går in i ett samarbete med det övriga Europa för att öka sysselsättningen.

Konkret vill den nordiska fackliga rörelsen

- att redan i år byggandet av Öresundbron inleds – och detta är möjligt även med vårt krav att vederbörlig hänsyn måste tas till de viktiga miljöproblemen
- att snabbtågsförbindelser byggs mellan Stockholm-Oslo-Malmö-Köbenhavn
- att en koordinerad strategi för en nordisk kompetensutveckling tas fram
- att gemensamma prioriteringar av Norden som turistområde sker
- att ett gemensamt nordiskt investeringsprogram för att trygga den yttre miljön fastläggs.

Den fackliga rörelsen i Norden önskar ett samarbete och en dialog med representanter för regeringarna och näringslivet för att finna konkreta lösningar, som kan nedbringa arbetslösheten.»

Senere har styret nedsatt en gruppe av nestledere for å utvikle et mer omfattende program, etter at regjeringene viste lite tegn til å følge opp NFS' opplegg (med unntak av den norske). Nestledergruppas rapport om en økonomisk politikk for sysselsetting i Norden var klar ved årskiftet med sikte på framlegging på styremøtet i januar. Representanter for NFS' medlemsorganisasjoner har samtidig deltatt i utarbeidelsen av en rapport innen rammen av SAMAK (Samarbeidskomiteen av landsorganisasjoner og sosialdemokratiske partier i Norden) om en strategi for full sysselsetting i EUROPA, som også var klar ved årskiftet med sikte på SAMAK-møtet i januar i Oslo.

På styremøtet i september deltok lederen for Frie Faglige Internasjonale, *Enzo Friso*. Hans hovedholdninger:

«Forholdet nord-sør. En langsiktig løsning av ledighetsspørsmålet i den industrialiserte del av verden forutsatte økonomisk utvikling og oppgang i den lite utviklede del. Proteksjonisme i enkeltland og beskyttelse for grupper av industriland ville slå tilbake på industrilandene når konsekvensene av proteksjonisme i industriland rammet u-land. Han var bekymret for USAs presidentkandidaters holdning og for innføringen av et nord-amerikansk frihandelsområde (uten sosiale dimensjoner).

Han viste til økingen av ledigheten i OECD-landene fra 15 millioner i 1990 til 30 millioner i 1992 og til at 30 millioner mennesker går ut i arbeidslivet hvert år i u-landene, hvor 1 milliard nye jobber trengs. Han viste til gjeldsproblemet og til den enorme migrasjon som finner sted fra sør til nord og fra øst til vest. 35 millioner mennesker fra u-landene har nå slått seg ned i nord, 6 millioner av dem ulovlig. Flyttingen øker, nå en million pr. år. Samtidig blir rike rikere og fattige fattigere. Friso var bekymret over mangelen på global tankegang. Jo fattigere sør ble, jo mer økte ledigheten i nord. Migrasjonsproblemene hadde både giver- og mot-takerland. Faglært arbeidskraft forlater u-landene, noe som hindrer utvikling. Samtidig tar innvandrene jobber fra folk i nord, hvilket forårsaker rasisme og svekker viljen til overføringer.»

Styret drøftet bidragene til FFIs fond, prosjektarbeid og solidaritetsfond, hvor kun et fåtall av medlemsorganisasjonene bidrar.

På styrets møte i juni møtte generalsekretæren i DEFS, Emilio Gabaglio, og kom inn på forhandlingene omkring Maastricht-avtalen i EF. Hans hovedholdninger:

«Han kommenterte først Maastricht-fördraget där han ansåg att den europeiska fackföreningsrörelsen trots allt haft en framgång i och med det sociala protokollet och den sociale överenskommelsen som elva av de tolv medlemsländerna har skrivit under. EGs kompetens har utvidgats vad gäller arbetsrätten och man har för första gången fått möjlighet att föra en dialog i riktning mot avtalsförhandlingar på europeisk nivå.

Från den europeiska fackföreningsrörelsens sida ansåg Emilio Gabaglio det olyckligt om Maastricht-fördraget skulle äventyras. Den inre marknaden kommer att finnas, det bestämdes genom Rom-fördraget. Men i detta fördrag är den sociala dimensionen mycket svag ur facklig synpunkt och om vi nu inte får Maastricht-fördraget kommer vi bara att få de nackdelar som finns med en europeisk union utan social- och arbetsmarknadspolitiken. Man kan klara sig om ett land hoppar av, Storbritannien, men om ytterligare ett land, Danmark, också hoppar av blir tilliten för det sociala protokollet undergrävt.

Når det gjelder att utnyttja strejkrätten över gränserna ansåg Emilio Gabaglio att om vi skall kunna förhandla på europeisk nivå måste vi också kunna strejka om så är nödvändigt. Maastricht-texten är inte fördelaktig för oss i detta fall. Det dock att reglering av strejkrätten inte är en EG-kompetens. Han ansåg dock att det framgick klart att principen när det gäller strejkrätten måste skrivas in i en framtida författning för Europa den dagen vi kommer så långt. Har vi viljan har vi säkert möjlighet att samordna våra aktioner i bestämda frågor.

Vad gäller organisationsgraden i de olika länderna och svårigheten att rekrytera nya medlemsgrupper meddelade Emilio Gabaglio att han till styrelsesmötet i påföljande vecka skulle lägga fram ett förslag om att institutet skall tillsätta en arbetsgrupp med uppgifter att samla in information om vad som görs i de olika medlemsorganisationerna på detta område och därefter anordna ett seminarium där man diskuterar frågan och kommer med nya idéer hur man skall nå nya grupper av löntagare.»

Finn Thorgrimsson, LO-Danmark, redegjorde för situationen i Danmark efter folkeavstemningen.

Et fellesopplegg for forsikring ble drøftet i september. Kritikkk av forholdene i forbindelse med de nordiske skipsregistre (sosial dumping) og positiv omtale av EFs direktiv for skipsregistre kom på samme møte.

Et utdanningspolitisk handlingsprogram ble drøftet i januar, og godkjent. Styret planla på dette møte nordiske holdninger på FFIs kongress i Caracas i mars. Stig Malm nordisk kandidat til leder av styringskomiteen, eventuelt også som president for FFI. Svein-Erik Oxholm kandidat til revisorposisjonen.

NFS arbeider med nordiske holdninger ved grenseoverskridende arbeid i EØS-systemet, nordisk nasjonal lovgivning og EFs direktivforslag. En arbeidsgruppe har jobbet med arbeidsrettslovgivningen. Et seminar ble avholdt i Danmark i mai og gruppa har høsten 1992 forberedt materiale til et nytt samarbeidsseminar som holdes på nyåret 1993.

Kontakten med de baltiske organisasjonene har fortsatt i 1992, med økt støtte og opplæringsvirksomhet. Faglig tilslutning er fallende, og det er dels uenighet mellom de faglige organisasjoner, særlig i Litauen. NFS har satset på de reformerte tidligere offisielle organisasjoner. Situasjonen i de baltiske land er forverret, i retning av sult og nød. Humanitær hjelp er påkrevd. Et nordisk baltisk faglig forum er opprettet.

I september ble holdt en arbeidskonferanse om «Lik lønn for likeverdig arbeid». Sanksjonspolitikken overfor Sør-Afrika er drøftet. Nordisk representasjon i FFIs kvinnekomite er behandlet.

Sune Ahlén er generalsekretær, Bjørn Rosengren, TCO-Sverige, leder, og Finn Thorgrimsson, LO-Danmark, nestleder.

Sentral- og Øst-Europa

Reform- og demokratiseringsprosessen ble videreført i det enkelte land. Politisk har utviklingen gjort mulig flerpartisystemer og valg. I de fleste av landene fikk de førstevalgene som resultat parlamentsflertall og regjeringer med sterke anti-kommunistiske og sterkt markedsliberalistiske holdninger. Pendelen har svingt noe tilbake ved senere valg og bl.a. gitt oppslutning for reformerte kommunistiske partier. Økonomisk har endringene i Sentral- og Øst-Europa gått i retning markedsøkonomi. Det har gitt seg utslag i raskt økende arbeidsledighet og sosiale problemer. Den sosiale dimensjon er ikke ivaretatt i reformprosessen. Endringene har også gitt seg utslag i nasjonale og etniske konflikter og motsetninger mellom områder i enkelte land med ulikt utviklingsnivå.

Nye stater er dannet i det tidligere Sovjetunionen og ved deling av Tsjekkoslovakia i to selvstendige republikker.

Det mest dramatiske og tragiske i 1992 har vært knyttet til konfliktene i det tidligere Jugoslavia og borgerkrigen i Bosnia-Hercegovina. Hele befolkningsgrupper står i fare for å bli utslettet. Til tross for omfattende internasjonale forhandlingsinitiativ pågår krigen med enorme lidelser for sivilbefolkningen.

En positiv utvikling m.h.t. reformprosessen i Sentral- og Øst-Europa vil avhenge av omfattende støtte/samarbeid og bistand fra Vest, som foreløpig ikke har hatt tilfredstillende omfang. Demokratiseringen har gitt nye muligheter for arbeidstakere og deres fagorganisasjoner. De enkelte fagorganisasjonene er delvis blitt reformert, delvis erstattet med nye og til dels er nye organisasjoner dannet ved siden av de gamle. WFTU – den kommunistiske faglige verdensinternasjonalen – har i realiteten mistet sin posisjon etter at de fleste østeuropeiske fagorganisasjoner nå har forlatt organisasjonen og søker mot FFI.

Landsorganisasjonen har i løpet av de siste årene utviklet en omfattende aktivitet når det gjelder kontakt med og støtte til faglige organisasjoner i Sentral- og Øst-Europa. Det er her et nært samarbeid med Arbeiderbevegelsens Internasjonale Solidaritetskomite (AIS). LO/AIS mottar midler fra Utenriksdepartementet for gjennomføring av bl.a. faglige samarbeidstiltak.

Landsorganisasjonen gjennomfører egne bilaterale aktiviteter, men deltar også i drøftinger og samarbeidstiltak gjennom Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS), Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS) og Frie Faglige Internasjonale (FFI). NFS har opprettet et fast utvalg som spesielt skal koordinere nordisk innsats i Baltikum og Østersjøområdet. DEFS har etablert et Europeisk Faglig Forum som kontakt- og samarbeidsorgan mellom faglige organisasjoner fra Vest- og Øst-Europa. Det er bred representasjon, både fra reformerte og nye organisa-

sjoner. DEFS vil søke å utvikle ordningen med observatørstatus for de sentral- og øst-europeiske organisasjoner. FFI har dannet en koordineringskomite hvor faglig utvikling og støtteprogram drøftes. Til det siste må det nevnes at det har vært og er harde diskusjoner i FFI om kontakten med de reformerte fagorganisasjonene i en del land, bl.a. Russland, Ungarn, Bulgaria og Romania. Landsorganisasjonen og nordisk fagbevegelse står for en åpen holdning med fortsatt kontakt til reformerte og at alle fagorganisasjoner bør inkluderes i støtteprogram. Andre vil kun satse på nye organisasjoner. Vi har gradvis fått gjennomslag m.h.t. Ungarn, Bulgaria og Romania, mens samarbeidet til organisasjonene i tidligere Russland fortsatt er under drøfting i FFI.

Landsorganisasjonens bilaterale samarbeidstiltak inkluderer materiellforsendelser (kontormateriell m.m.), besøksutveksling, tilbud om foredragsholdere (eksperter) til opplæringsprogrammer i det enkelte land og grupper av faglige representanter på studiebesøk til Norge. Vi bidrar forøvrig med økonomisk støtte til et koordinert program i regi av FFI som i hovedsak dreier seg om opplæringsprogrammer og utarbeidelse av informasjonsmateriell. Når det gjelder geografiske områder har vi i våre bilaterale aktiviteter lagt vekt på støtte til og kontakt med faglige organisasjoner i Russland, Baltikum, Polen, Tsjekkoslovakia og Ungarn. Hva gjelder øvrige land og organisasjoner samarbeider vi om kontakt og støttevirksomhet via DEFS og FFI.

I tillegg har også mange av Landsorganisasjonens medlemsforbund samarbeid med søsterorganisasjoner i de sentral- og øst-europeiske land, sammenfallende med LO's prioriterte områder.

Russland

Etter oppløsningen av Sovjetunionen og tidligere samarbeid med den all-sovjetiske faglige organisasjonen VKP har LO videreført det faglige samarbeidet med den russiske faglige føderasjon (FNPR). VKP har mistet sin posisjon og fungerer nå som et koordinerende faglig senter for (enkelte) fagorganisasjoner fra de tidligere sovjet-republikkene, nå selvstendige stater. FNPR er den desidert største og dominerende nasjonale fagorganisasjon i Russland. Det er dannet mindre nye organisasjoner med ubekrefte medlemstall, som har god kontakt med FFI og mottar støtte fra amerikansk fagbevegelse.

Det har vært grupper av tillitsvalgte fra FNPR på opplæringsbesøk i Norge i 1992. Informasjonsmateriell er oversatt til russisk. Videre har vi stilt foredragsholdere til disposisjon for konferanser i regi av FNPR og deres organisasjonsledd.

Høsten 1992 ble det nedsatt en permanent arbeidsgruppe mellom LO og FNPR som skal koordinere samarbeidstiltakene. Det viktigste samarbeidsprosjektet er knyttet til Nordkalotten og har sitt utspring i to større

felleskonferanser i Murmansk (1990) og Tromsø (1991) hvor muligheten for utvikling av økt økonomisk samkvem mellom Nord-Norge og Nordvest-Russland ble drøftet. Prosjektet innebærer både aktivitet og innspill fra LO og FNPR overfor egne lands myndigheter og omfattende faglig samarbeid regionalt og lokalt i nordområdene. Mange forbund er involvert. Et faglig Nordkalottstyre er etablert, med regional representasjon fra Norge, Sverige, Finland og Russland (Murmansk) for samordning/initiativ. Det faglige samarbeidet i nord har som målsetting å påvirke samarbeidet som etterhvert har utviklet seg på myndighetsnivå m.h.t. Barentsregionen.

Flere organisasjoner i arbeiderbevegelsen er engasjert på Nordkalotten LO har igangsatt et arbeid for koordinering av organisasjonenes tiltak.

Baltikum

De baltiske statene er et prioritert område for NFS og medlemsorganisasjonene i støtte- og kontaktvirksomhet. Det ble i 1991 opprettet et nordisk-baltisk faglig forum som avholder møter en til to ganger årlig. Her drøftes faglige samarbeidstiltak og felles holdninger i spørsmål knyttet til myndighetenes samarbeid i Østersjøregionen. NFS har utarbeidet og koordinerer et felles støtteprogram til de baltiske organisasjoner. Arbeidet blir supplert med bilaterale innsatser. LO har deltatt på og stilt til rådighet foredragsholdere til konferanser i Latvia og Litauen.

Den reformerte faglige organisasjonen er eneste nasjonale organisasjon i Estland og Latvia. Disse møter i Det europeiske faglige forum. I Litauen er fagbevegelsen splittet i 3-4 organisasjoner.

Polen

LO fortsetter kontakten med Solidaritet, og har bidratt med støtte til materiellforsendelser til organisasjonen. Solidaritets kongress har gjort vedtak som klarere understreker prioriteringen av det faglige arbeidet i organisasjonen, selv om de har stilt egne lister ved valg og er representert i parlamentet. Solidaritet er medlem av FFI og har observatør-status i DEFS.

Det videre samarbeidet med Solidaritet er under drøfting. Det er ingen kontakt med den reformerte organisasjonen OPZZ, som fortsatt er den største organisasjonen i Polen.

Ungarn

I Ungarn eksisterer en rekke nasjonale fagorganisasjoner. LO har bilateral kontakt med den reformerte fagorganisasjonen MsZOsZ. En gruppe tillitsvalgte fra MsZOsZ var på opplæringsbesøk i Norge i 1992. Videre har det deltatt representanter fra LO som innledere på konferanser/seminarer i Ungarn.

Det er motsetninger mellom reformerte og nye organisasjoner i Ungarn. LIGAen av uavhengige fagorganisasjoner er den toneangivende av de nye og har mottatt omfattende støtte fra FFI og amerikansk fagbevegelse.

FFI har etterhvert lagt opp til et støtteprogram som inkluderer andre organisasjoner. En positiv utvikling i 1992 var samarbeid mellom nye og reformerte organisasjoner i forhold til myndighetene vedr. fordeling av faglige eiendommer og ressurser. Flere organisasjoner, herunder MsZOz og LIGAen har liggende søknader til behandling om medlemskap i FFI. Både MsZOz og LIGAen møter i Det europeiske faglige forum.

Tsjekkoslovakia (inntil 1/1-1993)

Fagorganisasjonen CSKOS er den dominerende nasjonale organisasjon. CSKOS er medlem av FFI og har observatør-status i DEFS. Grupper av tillitsvalgte fra CSKOS har gjennomført studiebesøk i Norge. Forelesere fra LO har deltatt på konferanser i regi av CSKOS i Tsjekkoslovakia.

CSKOS vil bestå inntil videre, til tross for delingen av Tsjekkoslovakia i to selvstendige republikker. Det forutsees imidlertid en utvikling i retning av to nasjonale organisasjoner i henholdsvis Tsjekkia og Slovakia.

Romania

Den nye fagorganisasjonen FRATIA ble opptatt som medlem av FFI i 1991. Det ble imidlertid forutsatt, bl.a. etter påtrykk fra LO og nordisk side, at en skulle fortsette kontakt og dialog med de øvrige fagorganisasjonene i landet. Gjenspeiler seg også i FFI's støtteprogram som inkluderer flere organisasjoner. De tre største organisasjonene i Romania, CNSLR (reformert), Alfa Kartell og FRATIA har dannet et felles faglig råd, hvor synspunkter koordineres i forhold til myndighetene. Ovennevnte organisasjoner møter i Det europeiske faglige forum.

Bulgaria

Den nye fagorganisasjonen PODKREPA ble medlem av FFI i 1991. Forutsatt fortsatt kontakt med CITUB (reformert) som foreløpig ikke har søkt om medlemskap. Det er samarbeid mellom PODKREPA og CITUB i Bulgaria. Begge organisasjonene deltar i Det europeiske faglige forum.

Tidligere Jugoslavia

Konflikten i tidligere Jugoslavia medførte at DEFS og FFI engasjerte seg aktivt for en fredelig løsning ved å søke å påvirke via politiske og faglige kanaler. LO har fulgt opp med henvendelser til norske myndigheter der også krav om humanitær innsats er fremført. DEFS har kontakt med både reformert og ny organisasjon i Slovenia, Kroatia og Serbia. Borgerkrigen i Bosnia-Hercegovina har umuliggjort videre faglig kontakt.

Etter henstilling fra FFI har LO tatt situasjonen i Kosovo opp med norske myndigheter.

Sør-Afrika

Samarbeidet med sør-afrikansk fagbevegelse (COSATU) og den økonomiske støtten har holdt høyt nivå også i 1992 (se under AIS).

Demokratiseringsprosessen i Sør-Afrika fortsatte i 1992 til tross for at volden i landet har økt ytterligere. Forhandlingene mellom Regjeringen og ANC (African National Congress) stoppet opp, men kom igang igjen sent på året. Det er tegn til utvidet kontakt, tross volden.

1992 har vært preget av voldskonflikter mellom ulike grupper i samfunnet. Over 6000 er drept siden 1990 og et stort antall skadet. Den politiske volden har økt. Den retter seg mot fagbevegelsen, og det er særlig lokale tillitsvalgte som rammes, men foregår i stor utstrekning også mellom de svarte gruppene, Inkhata, PAC (Pan African Congress) og ANC – mest mot ANC. De Klerks holdning til eget politi og den militære ledelse er lite pågående. Man frykter en borgerkrig hvis ikke forhandlingene om en ny grunnlov kommer skikkelig igang igjen og valg finner sted i nærmeste framtid. FFI sender en større delegasjon til Sør-Afrika på nyåret 1993 for å observere volden, markere mot den og legge opp til en motkampanje.

Kontakten mellom Regjeringen og ANC ble tatt opp igjen i begynnelsen av desember, men det er få tegn til framgang. Forhandlingene har tidligere foregått i en bredere gruppe, nemlig CODESA (Conference for Democracy in South Africa), hvor Regjeringen, ANC, Kirken, COSATU (Congress of South African Trade Unions) og andre organisasjoner har deltatt. PAC har valgt å stå utenfor disse forhandlingene. Buthulezis Inkhata har holdt seg unna. CODESA skal være et forum for utforming av en ny grunnlov, konstitusjonelle prinsipper og dannelsen av en overgangsregjering. Drøftingene er nå bilaterale, men det er tegn til at de utvides igjen.

Drøftingene kan føre til enighet om valg til en grunnlovgivende forsamling høsten 1993 eller ved årskiftet. Forutsetningen er enighet om overgangsordninger fram til fullt demokrati med en person en stemme, og at det blir enighet om forholdet mellom sentralmakt og provinser/delstater. ANC ønsker korte overgangsordninger og en sterk sentralmyndighet. De Klerk er under press og går inn for lange overgangsordninger og stor myndighet til delstatene. Både Inkhata og PAC virker uklare i sine holdninger. Fagbevegelsen (COSATU) spiller stadig en pådriverrolle i Sør-Afrikas innenrikspolitik, både som deltaker i demokratiseringsprosessen gjennom komitearbeid og som en aktiv medspiller for ANC i forhandlingene med regjeringen. COSATU har dessuten øvet press på myndighetene for å få fortgang i lovgivningsarbeidet som vedrører arbeiderlovene.

COSATU med sine 1.2 millioner medlemmer er stadig en samlende organisasjon faglig. De er i en nøkkelrolle i forhold til ANC i kampen for demokrati, selv om organisasjonen ikke har sentral forhandlingsrett og forbundene driver forhandlinger med arbeidsgiverne. COSATU har 14

forbund. En sikter på reduksjon gjennom sammenslåinger. Det har i enkelte fagforbund vært nedgang i medlemstallet som skyldes stigende arbeidsledighet. Særlig merkbart er dette i gruve- og tekstilindustrien. Organisasjonsprosenten er 18–20%. Organisasjoner utenom COSATU er NACTU (National Confederation of Trade Union), som står PAC nær, MWASA (Mediaarbeiderne) og lærerne.

Fagbevegelsen i Sør-Afrika er sterk og velorganisert, med gode ledere som et stykke på vei planlegger organisasjonens rolle i et framtidig demokrati. Det legges opp til å styrke hele SACD-området fagbevegelse med tanke på samarbeid om utvikling og på utjevning av lønns- og arbeidsforhold i regionen. COSATU søker å spille en aktiv rolle i SATUCC (Southern African Trade Union Coordinating Committee) der de utvilsomt vil spille en ledende rolle.

LO/AIS koordinerer sin støtte til sørafrikansk fagbevegelse gjennom Frie Faglige Internasjonales Koordineringskomite for Det sørlige Afrika. Støtten til COSATU kanaliseres direkte i et samarbeid med de nordiske organisasjoner og den nederlandske fagorganisasjonen. Støtten til øvrige sørafrikanske organisasjoner går via FFI (se under AIS).

Frie Faglige Internasjonale har også i år kjørt en meget aktiv politisk faglig linje overfor apartheid-regimet og koordinert kampanjer, lobbying og politiske aksjoner. FFI har støttet streikeaksjoner og ANC's forhandlinger med den sørafrikanske regjeringen. FFIs innsats mot volden og for fortsatt internasjonalt press på regimet har vært viktig i 1992 og siktes høynet i 1993. FFI går inn for økt FN-engasjement i Sør-Afrika.

Sanksjonslinjen er nær ved å miste mening, på grunn av at de fleste land har opphevet det som var av sanksjoner, fordi FN er på vei *inn* i Sør-Afrika og fordi det ikke er sanksjonene, men *volden*, som nå stopper investeringer og økonomisk utvikling. Fagbevegelsen og ANC ønsker stadig press på regimet fra det internasjonale samfunn og på De Klerk, men er usikre når det gjelder sanksjonene.

Hjelp til valgkampen drøftes. Det pågår debatt om hvorvidt hjelp til ANC fortsatt er berettiget, med hensyn til at ANC skal ha blitt et politisk parti. Det er ANC ikke, ANC er fremdeles en frigjøringsbevegelse. Svein Erik Oxholm og Kaare Sandegren besøkte Sør-Afrika i november. Slik lyder vedtakene i LO om forholdet til ANC og COSATU:

«– Støtten til COSATU fortsetter.

– LO går inn for statlig støtte til «bevisstgjøring».

– Samarbeid COSATU-FAFO støttes av LO.

– LO går inn for at støtten til ANC fra norske myndigheter fortsetter fram til innføring av demokrati, også under valgkampen til grunnlovgivende forsamling.

- Støtte til bevisstgjøring av velgere under valgkampen tas opp med norske myndigheter.
- Hjelpen fra arbeiderbevegelsens organisasjoner til Sør-Afrika koordineres, samt mellom dem og øvrige norske organisasjoner, i samråd med UD's politiske ledelse.
- Norsk statlig initiativ til internasjonal koordinering av statlig støtte til ANC og til demokratisering av valgkampen foreslås for norske myndigheter.»

Zambia

I november 1991 ble daværende leder i den zambiske fagbevegelsen, Frederick Chiluba, valgt til landets president, og avløste dermed Kenneth Kaundas 27 årige eneveldige styre. Flerpartisystem er innført, men MMD (Movement for Multiparty Democracy), opposisjonsbevegelsens parti, besitter likevel 126 av 150 parlamentsseter. 1992 har vært preget av den nye politiske situasjonen. Det er tale- og trykkefrihet i en helt annen grad enn i Kaundas dager, og en helt annen politisk åpenhet enn tidligere. Den nye regjeringen står imidlertid overfor enorme utfordringer og forventninger, og har svære samfunnsproblemer å løse. Utenlandsgjelden er på 6.5 milliarder, og Zambia er det land i verden som har mest gjeld pr. innbygger. I tillegg har landet gjennomlevd den verste tørkekatastrofen på mange tiår, og «Aids-svøpen» rir landet, slik den gjør det i de fleste land i denne regionen.

Den nye regjeringen har, etter krav fra Verdensbanken og Pengefondet, satt i gang en storstilt økonomisk snuoperasjon i klar liberalistisk retning. De umiddelbare følgene for befolkningen er prisstigning på de viktigste matvarene, nedgang i reallønnen, arbeidsledighet og færre sosiale goder. Dette har ført regjeringen på klar kollisjonskurs med store deler av befolkningen. Fagbevegelsen, som i begynnelsen var svært lojal overfor det nye regimet, er nå etterhvert i klar opposisjon til den nye politiske ledelsen. Det er særlig gruvearbeiderne som leder an i denne kampen, og det er gruveindustrien som klart har opplevd lavere lønninger og storstilt rasjonalisering. I løpet av to år er antall gruvearbeidere redusert fra 59 000 til 48 000.

Fagbevegelsen i Zambia har alltid stått sterkt. Av en arbeidsstyrke i formell sektor på 350 000 er 300 000 organisert. Dessverre øker ikke medlemstallet i dag. Arbeidere som mister jobben, mister samtidig sine husvære, da disse følger jobben, og de kan ikke lenger være medlem av sine forbund. Det er 19 forbund, med gruvearbeiderforbundet som det klart viktigste.

Landsorganisasjonen har samarbeidet med zambisk fagbevegelse over flere år, og vil i 1993 utvide virksomheten forholdsvis sterkt. Internasjonal

sekretær og LOs hovedkasserer besøkte landet i november 1992, og LO har fortsatt god kontakt med landets politiske ledelse.

El Salvador

Siden fredsavtalen mellom frigjøringsbevegelsen FMLN og regjeringen i El Salvador ble undertegnet i Mexico 16. februar 1992 har det generelt sett vært fred i landet, og FMLN er nå demobilisert i henhold til fredsavtalen. Med dette er mer enn 10 års borgerkrig, som har kostet mellom 70 og 90 000 mennesker livet, formelt over.

Imidlertid gjenstår en stor del av arbeidet for gjennomføringen av fredsavtalen. Arbeidet med å etablere en ny politistyrke er i gang. Norske politifolk deltar i arbeidet med dette og med å integrere tidligere FMLN-soldater i den nye politistyrken. Det avholdes en rekke møter og etableres en rekke komiteer som skal arbeide for politiske, sosiale og andre reformer.

Den vanlige borger i El Salvador har imidlertid ikke merket store forandringer siden fredsavtalen ble inngått. Fortsatt foregår brudd på menneskerettigheter, og fagbevegelsen er fremdeles spesielt utsatt. I januar 1992 ble 12 faglige ledere, som nettopp hadde dannet en fagforening tilsluttet Fenastras, sparket fra jobben. Fagforeningen ble ikke godkjent av arbeidsdepartementet, og militære styrker inntok bedriften. I løpet av sommermånedene ble to av Fenastras' tillitsvalgte, én i hovedstyret og én i en fagforening tilsluttet Fenastras, funnet torturert og drept. Fenastras deltar aktivt i arbeidet med gjennomføringen av fredsavtalen, og utsettes for fare fra antidemokratiske elementer i samfunnet, både for dette engasjementet og for sin faglige virksomhet. Fredsprosessen overvåkes av FN-observatører og representanter fra FNs menneskerettighetskomite.

LO har et omfattende prosjektsamarbeid med Fenastras. Fenastras deltok på FFIs kongress i 1992 og ble tatt opp som medlemmer kort etter. Internasjonal sekretær i LO besøkte El Salvador sommeren 1992. Fenastras besøkte også LO og sine samarbeidspartnere på Grenland (NKIF) høsten 1992.

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Solidaritetskomite (AIS)

Innledning

AIS' hovedmålsetting er å støtte sosialt, faglig og nasjonalt frigjøringsarbeid til fremme for demokrati og menneskerettigheter.

I året 1992 har hovedstøtten fra AIS gått til sørafrikansk fagbevegelse

og til organisasjonsoppbygging i Øst- og Mellom-Europa. AIS har i tillegg satt i gang en innsamlingskampanje til støtte for faglige og menneskelige rettigheter i Midt-Østen.

AIS' solidaritetsarbeid er i det vesentlige basert på samarbeidslinjer gjennom medlemsorganisasjonene. Internasjonalt samarbeides det via Faglige Internasjonale (FFI) og Sosialistinternasjonalen.

Kontaktflaten i Norge omfatter i tillegg til egne medlemsorganisasjoner, en rekke solidaritetsorganisasjoner, humanitære og kirkelige foreninger.

AIS har også i år sekretariatsfunksjonen for Det norske menneskerettighetsfond.

AIS skiftet i 1992 navn fra Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite til Arbeiderbevegelsens Internasjonale Solidaritetskomite.

Organisasjon

AIS' rolle som koordinerende organ for arbeiderbevegelsens internasjonale engasjement er forsøkt utbygd.

LOs Internasjonale avdeling er sekretariat for AIS.

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget fremmer saker for styret, og fatter beslutninger som forelegges styret for endelig godkjenning.

Det er i 1992 holdt tretten arbeidsutvalgsmøter.

Ved årskiftet 1992/93 sluttet Ellinor Kolstad som AIS-sekretær, og Arne Grønningsæter ble tilsatt som ny. Nina Mjøberg fungerte som vikar for AIS-sekretæren i november/desember.

Styret

I 1992 har styret hatt følgende sammensetning, hvorav de fire første personer utgjør Arbeidsutvalget:

Esther Kostøl, leder

Kaare Sandegren, nestleder

Siri Bjerke

Ellinor Kolstad, sekretær

	<i>styremedlemmer:</i>	<i>varamedlemmer:</i>
LO	Walter Kolstad Arthur Svensson	Jan Davidsen Jan Werner Hansen
DNA	Thorbjørn Jagland	Martin Kolberg
AUF	Turid Birkeland	Tonje Westby
NoFo	Odd Wivegh Fra 26.5 Halle Jørn Hansen	Jan Gulbrandsen
AOF	Aslak Leesland	Bente Gyp Wilhelmsen/ Fra 27.4 Kjerstin S.H. Eri

Det har vært holdt fire styremøter i 1992.

Rådet

AIS' råd består av en representant med personlig vararepresentant oppnevnt av hver av medlemsorganisasjonene.

Rådet har holdt ett møte i 1992, og behandlet årsregnskap og beretning. Rådet valgte LOs revisjonsutvalg til AIS' revisjonsutvalg. Dette består av:

Margot Kvalvik Fon, leder, Trygve Johnsen og Bente Halvorsen.

Finansiering

AIS-fond og underfonds bygges opp ved hjelp av medlemskontingent fra forbundene/medlemsorganisasjonene (medlemskontingent er minimum kr. 1,- pr. individuelt medlem pr. år) og bidrag fra medlemsorganisasjoner, fagforeninger og andre lokalledd i arbeiderbevegelsen samt privatpersoner. En betydelig del av midlene er bevilget fra offentlige myndigheter.

Underfonds er øremerket spesielle prosjekter, land, områder eller formål. Medlemskontingenten settes inn på AIS-fond.

Viktige innsatsfelt i 1992

Kontaktformidling

En viktig del av AIS' arbeid består i å formidle kontakt mellom de forskjellige ledd i medlemsorganisasjonene, norske solidaritetsorganisasjoner og frigjøringsbevegelser/politiske partier/fagorganisasjoner/menneskerettighetsorganisasjoner i den tredje verden. Det satses på å videreutvikle denne delen av AIS' arbeid.

Sør-Afrika

Støtten til fagorganisasjonene COSATU og NACTU samt frittstående forbund, fortsatte i 1992 på samme høye nivå som tidligere. Støtten til COSATU koordineres av nordisk/nederlandsk fagbevegelse og gjennom FFIs Koordineringskomite for Sørlege Afrika. Når det gjelder *kanalisering* går støtten til COSATU direkte, mens den øvrige støtte går via FFI. Dette gir økt sikkerhet for at de til dels store bevilgninger brukes etter forutsetningene. AIS mottar midler fra Utenriksdepartementet til støtte for sørafrikansk fagbevegelse.

AIS ga også støtte til ANC's Oslokontors arrangement i forbindelse med besøk fra Nelson Mandela og til Shipping Research Bureaus arbeid.

Se eget avsnitt om Sør-Afrika.

Afrika Demokratiutvikling

AIS har støttet demokratiseringsprosessen i Malawi gjennom bevilgninger til Alliance of Democracys (AFORD) valgskolering og deres avis «Malawi Democrat». Det norske Menneskerettighetsfond har videre støt-

tet AFORDS menneskerettighetsprogram. AIS har også gjennom FFI gitt finansiell støtte til juridisk hjelp for AFORDs fengslede leder Chakufwa Chihana. Kaare Sandegren deltok i mai i en FFI-delegasjon til Malawi for å sikre løslatelse for Chakufwa Chihana.

AIS har også støttet demokratiutvikling i Kenya og Zambia bl.a. gjennom støtte til Kenyan Exiles Human Rights Group i Norge og The Forum For Restoration og Democracy (FORD) i Kenya og Movement for Multi-party Democracy, Zambia. AIS støttet dessuten en konferanse i Zambia arrangert av FFI og zambisk fagbevegelse.

Øst-Europa

AIS har i samarbeid med medlemsorganisasjonene i løpet av 1992 videreutviklet en omfattende aktivitet når det gjelder støtte til demokratiseringsprosessen i Øst-Europa. AIS mottar midler fra Utenriksdepartementet til gjennomføring av støtteprogrammet.

Hovedtyngden av virksomheten er knyttet til samarbeid med Landsorganisasjonen/forbundene og kontakt med og støtte til faglige organisasjoner i Øst-Europa. Det er ellers gitt støtte til prosjekter i regi av Norsk Folkehjelp, AUF, AOF og Framfylkingen. Det norske Arbeiderparti gjennomfører et eget samarbeidsprogram i forhold til politiske partier med midler fra UD.

Av støttetiltak nevnes materiellforsendelser, besøksutveksling, tilbud om foredragsholdere til opplæringsprogrammer i det enkelte land, og grupper av tillitsvalgte på studiebesøk til Norge. Når det gjelder de geografiske områder legges det vekt på støtte til og kontakt med faglige organisasjoner i Russland (prioritet på Nordkalotten/Barentsregionen), de baltiske stater, Polen, Den tsjekkiske republikk/Slovakia og Ungarn.

Se eget avsnitt om Sentral- og Øst-Europa.

El Salvador

Det kommer fremdeles inn bidrag til FENASTRAS' familiestøtteprogram og til «Folkets Hus». AIS har videre gitt streikestøtte til salvadoranske arbeidstakere innen SOISCES (byggningsarbeiderne) gjennom Den internasjonale Tre- og Bygningsindustriarbeiderføderasjonen (IFBWW).

I forbindelse med at FMLN er i ferd med å bli et politisk parti, har AIS gitt bevilgning til avisen «El Frente» og avholdelse av det 5. nasjonalråd.

Nicaragua

Arbeidet med å få igang prosjektet «Etablering av utdanningscenter for grafiske fag i Nicaragua» i samarbeid med Norsk Grafisk Forbund og Norsk Folkehjelp fortsetter. Det samme gjør prosjektet i samarbeid med SADRA (Scandinavian Association for Development, Restoration and AID) om bygging av kulturhuset «Grand Hotel» i Managua. AIS har også støttet ATCs protestmarsj mot nyliberalisme og arbeidsledighet.

Guatemala

AIS' leder og sekretær deltok i en menneskerettighetsdelegasjon til Guatemala sammen med Norsk flyktningeråd. Delegasjonen ble ledet av Odelstingspresident Inger Lise Gjørsv.

AIS deltok aktivt i feiringen av nobelprisvinner Rigoberta Menchu gjennom utforming av program for Menchus dag med de frivillige organisasjoner og finansiering.

Midt-Østen

AIS har startet opp en kampanje for menneskelige og faglige rettigheter i Midt-Østen. Det ble i den forbindelse satt i gang en innsamlingsaksjon og det er foreløpig samlet inn midler til støtte for fagforeningskurs for palestiner, fredsprosjekt for israelske og palestinske ungdommer gjennom Framfylkingen og deres internasjonale IFM-SEI og et skolebokprosjekt i Irakisk Kurdistan gjennom Kurderinstituttet i Paris.

UD har videre bevilget et beløp over to år til AIS' og FFIs arbeid i Midt-Østen, delvis til dekning av en saksbehandlerstilling. Stillingen er lagt til Frie Faglige Internasjonale (FFI) for en to-årsperiode. Den er knyttet til FFIs avdeling for faglige rettigheter og besatt fra Norge. Midlene for øvrig går sammen med innsamlede midler inn i et totalt grunnlag for finansiering av prosjekter.

Myanmar (Burma)

Arbeidet med støtte til demokratibevægelsen i Burma fortsetter bl.a. gjennom AIS' deltakelse i Samarbeidsutvalget for Burma.

AIS støttet bl.a. deltakelse for presidenten og sekretæren i Federation of Trade Unions for å delta på ILO-konferansen. Det ble videre støttet et dokumentasjonsprosjekt om forholdene i landet gjennom TV Forum Kunnskapskanal.

Det norske Menneskerettighetsfond

AIS er sekretariat for Det norske Menneskerettighetsfond. Medlemsorganisasjonene er Norsk Folkehjelp, Røde Kors, Redd Barna, Institutt for Menneskerettigheter, Mellomkirkelig Råd/Kirkens Nødhjelp og AIS. I styret sitter en representant fra hver av medlemsorganisasjonene og tre observatører fra UD. Fondet gir økonomisk støtte til frivillige organisasjoner i utviklingsland som fremmer menneskerettighetene gjennom undervisning, holdningskampanjer, utredninger eller dokumentasjonsprosjekter, eller som gir materiell eller moralsk støtte til ofre for menneskerettighetsbrudd.

Prosjektsamarbeid med fagbevegelsen i utviklingsland

Generelt om Solidaritetsarbeidet og Prosjektarbeidet

Solidaritetsarbeidet i norsk arbeiderbevegelse utføres av LO (faglig tillitsmannsopplæring/organisasjonsoppbygging), AIS (støtte til forfulgte, kampanjeaktivitet for forsvunne, støtte til frigjøringsbevegelser, rammede fagorganisasjoner, partier o.l.), Norsk Folkehjelp (humanitæraksjoner, nødhjelp, generell utviklingshjelp) Arbeidernes Opplysningsforbund (kulturbygging, samarbeid med arbeideropplysningsorganisasjoner). En del finansieres av fagbevegelsen og ved innsamlinger, en del ved personlige ytelser, en god del ved statlige bidrag (Utenriksdepartementet og NORAD). I enkelte tilfeller fullfinansierer staten (Norsk Folkehjelpprosjekter) eller nær fullfinansierer (LOs Sør-Afrika-støtte/Øst-Europa) eller delfinansierer (LOs prosjektarbeid). Det er behov for å se på finansieringsbasen for fagbevegelsens solidaritetsarbeid, som forøvrig nå bakkes opp ved at en del forbund oppretter egne fonds. Mellom de internasjonale avdelingene i LO, Norsk Folkehjelp og AIS' sekretariat pluss AOFs internasjonale enhet er det nå opprettet praktisk samarbeidskontakt gjennom informasjonsmøter mellom avdelingene (alle deltar), gjennom månedlige møter mellom avdelingsledelsene, og gjennom fast kontakt mellom saksbehandlere på samme geografiske områder. Det vil bli innført rutiner vedr. gjensidig underretning om utenlandsreiser i tilfelle oppdrag kan tas for den annen organisasjon, og det blir regel å besøke fagbevegelsen i vedkommende besøksland, foruten at muligheten til gjensidig bruk av utekontorer (i hovedsak Norsk Folkehjelp) vil bli undersøkt. Dette blir gjennomført etter kontrakter i 1992, og fordi bedre utnytting av ressursene er nødvendig, fordi utlandet til dels forvirres ved at tre til fire ulike organisasjoner opptrer på vegne av norsk fagbevegelse (foruten FAFO), fordi myndighetene i Norge krever koordinering, helst også koordinerte søknader, og fordi medlemmene krever samordning, ikke minst med hensyn til prosjektforslag, kampanjer og innsamlinger/finansieringsforslag. Dertil kommer at organisasjoner utenfor arbeiderbevegelsen har gått inn i fagbevegelsen og sikret seg langsiktige støtteordning med regelmessige ytelser fra klubber og enkeltpersoner (Redd Barna, Kirkens Nødhjelp, ulike solidaritetskomiteer), uten av bevegelsens egne organer/institusjoner har maktet dette. En legger her et praktisk grunnlag for et mer formelt samvirke i framtida, også med henblikk på mulig samfinansiering.

Hovedmålsettingen for Landsorganisasjonens prosjektvirksomhet er å støtte og styrke fagorganisasjoner i utviklingsland. I arbeidet for utvikling, sosial utjevning og demokrati i den tredje verden spiller en fri, demokratisk og aktiv fagbevegelse en sentral rolle. Et aktivt organisa-

sjonsliv representerer mangfold, folkelig deltakelse og kunnskap. Gjennom et likeverdig samarbeid med fagorganisasjoner i den tredje verden søker Landsorganisasjonen å bidra til en slik utvikling.

Samarbeidspartnere

Halvparten av Landsorganisasjonens prosjektvirksomhet foregår bilateralt gjennom direkte samarbeid mellom Landsorganisasjonen og nasjonale fagorganisasjoner. Flere forbund og foreninger har engasjert seg i samarbeidsprosjektene. Resten foregår på multilateral basis gjennom samarbeid med Frie Faglige Internasjonale og yrkesinternasjonale.

Økonomi

Budsjettet for 1992 hadde en totalramme på 35 millioner kroner. Dette inkluderer midler fra samarbeidsorganisasjonene og LOs egenandel, som må være på minst 20 prosent. Midlene fordeler seg slik:

Bilaterale prosjekter	50,00%
Prosjekter med yrkesinternasjonale	27,78%
Prosjekter i samarbeid med FFI	22,22%

I rammeavtalen som ble inngått mellom NORAD og LO i 1989, og som gjelder for 5 år, ble NORADs tilskudd stipulert til 20 millioner kroner pr. år. Tilskuddet i 1992 var 20,08 millioner kroner, inkludert administrasjonsstøtte, som er 5% av prosjektkostnadene.

Det endelige regnskapet for prosjektvirksomheten innen NORAD-rammen vil ikke foreligge før i slutten av august, og vil da bli framsendt Sekretariatet for godkjenning. Årsaken til denne sene regnskapsavslutningen er at LO må innhente alle lokale prosjektrengskaper før totalregnskapet kan sluttføres.

Geografiske områder

I 1992 har LO hatt i alt 54 prosjekter med en total kostnadsramme på omlag 35 millioner kroner.

Prosjektene fordeler seg geografisk og økonomisk slik:

	Antall prosjekter	Prosent av antall prosjekter	Prosent av total- kostnadene
Prosjekter i LOs regi	5	9,26%	3,79%
Midtøsten	2	3,70%	2,71%
SADCC-landa/Egypt	10	18,52%	25,56%
Sørøst-Asia/India	15	27,78%	18,07%
Karibia	4	7,41%	10,38%
Mellom-Amerika	8	14,81%	21,85%
Sør-Amerika	4	7,41%	6,07%
Globale prosjekter	6	11,11%	11,57%
SUM	54	100,00%	100,00%

De enkelte prosjektene, typer og innhold

Hovedvekten i prosjektvirksomheten er lagt på faglig opplæring i form av kurs og seminarer på forskjellige nivå. Mange av prosjektene går ut på å styrke organisasjonene og deres infrastruktur. En forholdsvis stor del av den faglige opplæringen har kvinner som målgrupper. Det legges også vekt på å styrke fagorganisasjonenes utredningskapasitet, deres arbeid med arbeidsmiljøspørsmål, juridiske rettigheter og fagforeningsøkonomi.

Vurderinger

Det totale prosjektarbeidet i 1992 har hatt en positiv utvikling. Flere av LOs samarbeidsorganisasjoner har hatt organisatorisk og medlemsmessig vekst og deres rolle som fagorganisasjoner er styrket. Fagbevegelsen er ofte pådriver for rettferdig samfunnsutvikling, demokrati og menneskerettigheter. LO viser til positive resultater når det gjelder fagorganisasjoners rolle i slik virksomhet på grunn av prosjektarbeidet. Men situasjonen for de fleste utviklingsland er forverret i 1992, og dette har hatt innvirkning på fagbevegelsens arbeid. I det sørlige Afrika har utviklingen ført til lavere lønninger, økte matvarepriser og større arbeidsledighet. I tillegg har tørken herjet området og gitt sterke negative økonomiske utslag. I Sør-Øst Asia hindres fagbevegelsen i sitt arbeid av diktatoriske regimer, og i Mellom-Amerika utsettes fagbevegelsen for vold og tortur.

Ved enkelte prosjekter har det, som følge av den økonomiske og politiske situasjonen, vært liten framdrift. Mangler ved organisasjonenes infrastruktur, interne stridigheter eller prosjekter som i for liten grad er i samsvar med organisasjonens forutsetninger har imidlertid også vist seg å være svakheter i prosjektsamarbeidet. I et organisatorisk samarbeid er det stadig behov for revurdering av prosjektene innhold. Men erfaringene viser at problemer også vil kunne unngås gjennom bedre forarbeid og nærmere kontakt med samarbeidsorganisasjonene.

Deler av prosjektarbeidet skjer i samarbeid med FFI og de ulike yrkesinternasjonalene. Landsorganisasjonen vurderer dette samarbeidet som viktig. Gjennom FFI suppleres prosjektarbeidet med et internasjonalt politisk element, som er av stor betydning for mange av samarbeidspartnerne. Gjennom samarbeid med yrkesinternasjonalene kan deres ekspertise innen de ulike organisasjonsområdene benyttes. Landsorganisasjonen vil arbeide for å få et enda bedre samarbeid med FFI og yrkesinternasjonalene.

I mars 1992 vedtok Landsorganisasjonen et eget *Målsettings- og Strategidokument for prosjektsamarbeid med fagbevegelsen i utviklingsland*. Dette dokumentet trekker opp retningslinjer for geografiske satsningsområder, virkemidler som skal tas i bruk, og hvilke resultat som må etterspørres i de prosjektene som Landsorganisasjonen

driver. En målsetting er å fokusere mer på hvilke resultat som må forventes å komme ut av et prosjektsamarbeid.

En fyldig årsrapport for hvert enkelt prosjekt samt for regioner og land vil bli utarbeidet i løpet av sommeren 1993 og sendt alle forbundene til orientering i september.

LOs u-landsinformasjon

Landsorganisasjonen ble i 1992 tildelt kroner 750 000,- av NORAD for å informere om LOs prosjektsamarbeid med utviklingslandene, samt drive generell u-landsinformasjon. Tildelingen er en konsekvens av LOs Rammeavtale med NORAD om prosjektsamarbeid med fagbevegelsen i utviklingsland, en avtale som sikrer et utvalgt antall organisasjoner midler til slik virksomhet ut inneværende år 1993.

Med LOs egenandel på kroner 150 000,-, og kroner 50 000,- som er overført fra 1991 (bevilget fra AIS), har LO disponert totalt kroner 969 500 til dette informasjonsarbeidet i 1992.

I tillegg til egenandelen, dekker LO driftsutgifter knyttet til arbeidet. Midlene til LOs u-landsinformasjon dekker informasjonstiltak og lønn til en informasjonssekretær. Ansvarlig for virksomheten i 1992 var Eva Ler Nilsen (til august) og deretter Adelheid E. Gulbrandsen. Informasjonssekretæren bistår i AIS' informasjonsarbeid.

Bladet Internasjonal Solidaritet tar det meste av kapasitet og midler. I 1992 er det satt i gang arbeid med å utvikle en presentasjonspakke av LOs internasjonale solidaritetsarbeid.

Internasjonal Solidaritet kom i 1992 ut med fem utgaver, en utgave mer enn tidligere. Ekstrautgaven presenterte AIS' Midt-Østen kampanje.

Bladet har et opplag på vel 40 000 og distribueres via LO-Aktuelt og en del personlige abonnenter. Abonnementet er gratis.

Rammeavtalemidlene dekket i 1992 to reportasjereiser, begge til det Sørlege Afrika. Slike reportasjereiser resulterer i journalistisk stoff i Internasjonal Solidaritet og i LOs fagblader. Fotos blir også brukt til stands, utstillinger, brosjyrer m.v. Det har i 1992 blitt utarbeidet en ny AIS-stand.

Våren 1992 ble det i samarbeid med AIS avholdt en konferanse med forbundenes informasjonssekretærer/opplysningssekretærer.

Det blir generelt lagt vekt på å opprettholde god kontakt med forbundenes informasjonsavdelinger og fagblader. Fagbladene tilbys jevnlig stoff fra reportasjereiser i utviklingsland og annet materiell knyttet til LOs prosjektsamarbeid o.a.

I tillegg til nevnte aktiviteter, ivaretar informasjonssekretæren løpende oppgaver i forhold til presse, andre organisasjoner og myndigheter.

ILO – Arbeidskonferansen 1992

Den 79. arbeidskonferanse ble holdt i Geneve 3. – 23. juni 1992.

De nordiske lands forberedelser til Arbeidskonferansen

Deltagerne til Arbeidskonferansen fra den norske, svenske, finske og danske landsorganisasjon holdt kontaktmøter høsten 1991 og våren 1992 i forbindelse med forberedelser til Arbeidskonferansen i 1992.

Oppslutning om konferansen:

På konferansen møtte i alt ca. 2 000 delegater og rådgivere fra 151 medlemsland. Av disse var 262 kvinner, d.v.s. 13 % færre enn i 1991. Antall medlemsland på 151 er høyeste registrerte deltagerantall i Arbeidskonferansens historie. Hovedårsaken til økningen i deltagerantall var de nye stater som de siste 3 årene er blitt medlemmer av ILO.

Som president for konferansen ble valgt Nascimento Rodrigues, Portugal, som er formann i det nasjonale sosialøkonomiske råd i Portugal. Visepresidentene fra de 3 grupper var: Solorzano Martinez fra Guatemala, regjeringsgruppen, Decosterd fra Sveits, arbeidsgivergruppen og Mugalla fra Kenya, arbeidstakergruppen.

Det ble satt opp følgende dagsorden for konferansen:

- 1) Rapport fra styret og generaldirektøren. (Rapporten fra generaldirektøren hadde i år ILO's rolle i demokratiseringsprosessen som hovedtema).
- 2) Finans- og budsjettspørsmål.
- 3) Gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner.
- 4) Vern av arbeidstakernes krav når arbeidsgiveren blir insolvent (annen gangs drøfting og sluttbehandling).
- 5) Forebygging av industrielle storulykker (første gangs drøfting).
- 6) Strukturendringer og utvikling av menneskelige ressurser. (Generell diskusjon)
- 7) Apartheid
- 8) Resolusjon om saker utenom konferansens dagsorden.
- 9) Forretningsordenen.
- 10) Fullmaktskomitéen.

Drøfting av sak 1 fant som vanlig sted i konferansens plenum og det ble nedsatt egne komiteer for hver av sakene 2 – 10.

De norske arbeidstakerepresentanter fordelte seg på forskjellige komiteer således:

- 1) Evy Buverud Pedersen, delegert, resolusjonskomitéen
- 2) Karl Nandrup Dahl, stedfortredende delegert, komitéen for gjennomføringen av rekommandasjoner og konvensjoner (kontrollkomitéen)

- 3) Haakon Skaug, rådgiver, LO, komitéen om vern av arbeidstakernes krav når arbeidsgiveren blir insolvent
- 4) Per Gunnar Olsen, rådgiver, LO, komitéen for strukturendringer og utvikling av menneskelige resurser
- 5) Kirsti Grevskott, rådgiver, LO, komitéen for forebygging av industrielle storulykker.
- 6) Vidar Bjørnstad, rådgiver, LO, apartheidkomitéen

De enkelte saker som ble behandlet på konferansen:

- 1) Vedtak om konvensjon og rekommandasjon om vern av arbeidstakernes krav til arbeidsgiveren når arbeidsgiveren blir insolvent.
- 2) Førstegangsbehandling av foreslått konvensjon og rekommandasjon om forebygging av industrielle storulykker
- 3) Generell drøfting over emne: Strukturendring og utvikling av menneskelige ressurser

Følgende resolusjoner utenom konferansens dagsorden ble vedtatt på konferansen:

Resolusjon om den rolle bedrifter kan spille når det gjelder å skaffe vekst i sysselsetting: Sysselsettingspolitikk som en del av den samlede utvikling og rettigheter for fremmedarbeiderne.

Det ble vedtatt konklusjoner om apartheid uten avstemning i plenum der det ble understreket at alle nødvendige tiltak måtte treffes slik at apartheid kunne bli helt avskaffet. Samtidig måtte sanksjonene bli opprettholdt for å få til en fortgang i endringsprosessen.

Generaldirektørens rapport:

Generaldebatten dette året behandlet som hovedtema: «Democratisation and the ILO».

Arbeidskonferansens fullmaktskomité

Det ble fremsatt en rekke klager på oppnevning av flere lands delegasjoner, delegater og rådgivere. Fullmaktskomitéen vedtok imidlertid enstemmig ikke å foreslå noen underkjenning av fullmakten i disse tilfellene.

Besøk av statsoverhoder:

Æresgjest ved årets konferanse var president Fredrick Chiluba fra Zambia, som talte til konferansen. I 1974 ble han valgt til formann for den zambiske fagforeningskongress og i årene 1975-90 deltok han som arbeidstakerdelegat fra Zambia til de årlige arbeidskonferansene i Geneve.

6. Forsikringsspørsmål

Kollektiv hjemforsikring

Kollektiv hjem omfattet 27 forbund ved utgangen av 1992.

Reservasjonsprosenten er i underkant av 10% av det totalt tilsluttede medlemstall i forbundene.

Utbetalt erstatning for 1992 var 191,1 millioner kroner. Fra ordningen ble innført 1967 og fram til utgangen av 1992 er det utbetalt tilsammen 1 891 millioner kroner. Premien var kr 440,- for året.

Grunnforsikringen

Grunnforsikringen omfatter 16 fagforbund med et samlet medlemstall på ca 423 000.

Pr. 31.12.92 var det utbetalt 53,6 millioner kroner i erstatninger til medlemmer og deres etterlatte. Fra Grunnforsikringen ble innført i 1971 og til utgangen av 1992 er det utbetalt ca 858,6 millioner kroner i erstatning.

Grunnforsikringen er obligatorisk for alle medlemmer av de 16 fagforbund som har forsikringen. Premien er innkalkulert i kontingenten. Årspremien for Grunnforsikringen var kr 139,- pr medlem. Faktisk premie er kr 181,- pr medlem pr år, men kr 42,-pr medlem dekkes p.t. av forsikringsfondet.

LOs Samleforsikring

Alle LO-forbundene er dekket gjennom Samleforsikringen. Forsikringen omfatter også LO sentralt, LOs distriktskontorer, samorganisasjoner og LO-skolen. Forsikringen dekker løsøre og kontorinnredning, garantiforsikring m.v. for alle organisasjonsledd. Den har også dekning som reiseforsikring for alle som reiser i fagbevegelsens tjeneste. Samleforsikringen omfatter også en fullstendig EDB-forsikring.

Premien betales av LO.

Informasjons- og opplysningsvirksomhet i forsikring

På slutten av året 1992 ble det inngått avtale med Sørmarka om undervisningstid på LO-skolen. Videre ble det opprettet avtale om utdeling av informasjonsmateriell på Sørmarka.

Som et ledd i opplysningsvirksomheten startet arbeidet med opprettelse av forsikringskomiteer på forbundsplan. Komiteene skal drøfte viktige trygghetsspørsmål for medlemmer samt å påvirke Samvirkes produktutvikling. Arbeidet i komiteene vil også bli å følge utviklingen i forbundets forsikringer samt å være rådgivende organ i skadesaker.

Fagorganisasjonens Stønadskasses fond

FSKs fond er opprettet for å innfri de forpliktelser som lå i de tidligere FSKs vedtekter om forskudd etter 30 års medlemskap og fylte 60 år.

Grunnforsikringen har fra 1. januar 1981 overtatt de øvrige ytelsene som var i FSK.

Utbetalingene fra fondet er fortsatt betydelige, da det enda er store medlemsgrupperinger som fyller betingelsene for forskudd etter de tidligere vedtektene. Det er dog færre medlemmer enn tidligere som oppfyller kravene. Fondet tar også regress i Grunnforsikringen, slik at Samvirke hvert år betaler ut betydelige beløp til fondet. I 1992 er det fra fondet utbetalt kr. 691 150,- i forskudd til medlemmer som har fylt 60 år og har 30 års medlemskap. Refusjonene fra Grunnforsikringen som er tilført fondet utgjør for 1992 kr. 1 768 306,-

Fondet ledes av et styre valgt for kongressperioden. Fondets styre er underlagt Fellesutvalget for kollektive forsikringer.

LOs Fritidsforsikring

Forsikringen ble etablert 1. januar 1988 og dekker alle overenskomstområder i privat sektor som hadde tariffavtale om LO/NAFs sykelønnsordning.

En del forbund har tegnet avtale om Fritidsforsikring for sine medlemmer utenfor det omtalte overenskomstområde.

Forsikringen er en selvberende ordning hvor premien betales med avkastningen av Sykelønnsordningens Fond.

I starten fikk Fritidsforsikringen et betydelig underskudd. Forsikringen hadde en gjeld pr. 31/12-91 på 62 millioner. I 1992 ble en del av gjelda nedbetalt slik at gjelda pr. 31/12-92 er på 48,2 millioner. Utbetalingen i 1992 var på ca. 10 millioner. I 1992 omfattet forsikringen ca. 322 000 medlemmer.

De forbund som tok med medlemmer som ikke har rettigheter i sykelønnsordningens Fond betalte kr 115,- år. medlem pr. år.

Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse

Styret for Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse består av Sekretariatet, to representanter for funksjonærene og en representant fra Funksjonærgruppas pensjonistgruppe.

Styret har ikke vært innkalt til møte i 1992, men kassas utestående fordringer har vært behandlet i Sekretariatet.

Sekretariatet vedtok følgende:

- «1. Det settes ned et utvalg som skal gå gjennom alle tidligere disposisjoner i Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse, redegjøre for pensjonskassens økonomiske stilling i dag og fremme forslag til hvordan de pensjonsforpliktelser pensjonskassen har skal dekkes.
2. Utvalget ledes av Evy Buverud Pedersen og sammensettes av en representant fra:
Fellesforbundet
Norsk Transportarbeiderforbund
Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
Norsk Kommuneforbund
Norsk Sjømannsforbund
Fellesforbundet oppnevner i tillegg en representant fra en fagforening og en representant fra et målekonto. Steinar Stordalen oppnevnes som sekretær.
3. Utvalget gis fullmakt til å benytte ekspertise fra LOs administrasjon, Samvirke, Landsbanken og Ernst & Young.
4. Utvalget skal avgi innstilling til Sekretariatet innen 31.03.93.
5. Alle kostnader ved utvalgets arbeid dekkes av LO.»

Helkundeforliket LO-Samvirke

LO og Samvirke undertegnet 18. januar 1988 en Helkundeforlik. Forliket gir fordeler til LOs medlemmer som har 3 forsikringer innbefattet Kollektiv hjemforsikring i Samvirke. De fleste forbund har sluttet seg til avtalen. I 1992 ble tilbudet sendt til medlemmene i Norsk Kommuneforbund.

Pr. 1/1-93 har Samvirke tilsammen ca. 165 000 helkunder.

Helkundeforliket gir Fellesutvalget rett til å påvirke vilkår og priser på de vanligste individuelle forsikringer som bil, hus o.l.

Fellesutvalget for kollektive forsikringer

Fellesutvalget for kollektive forsikringer er et rådgivende og besluttsende organ for LO og forbundene i forsikringsspørsmål.

Fellesutvalget består av en representant fra hvert forbund som er tilsluttet Kollektiv hjemforsikring og Grunnforsikringen, samt representanter fra Samvirke. Fellesutvalget ledes av et arbeidsutvalg med LOs hovedkasserer som leder. Fellesutvalget har tre permanente underkomiteer:

Skadeforsikringskomiteen behandler spørsmål vedrørende skadeforsikring, og i særdeleshet vilkår, bestemmelser og premier vedrørende Kollektiv hjemforsikring.

Personforsikringskomiteen behandler spørsmål vedrørende personforsikring. Bl.a. behandler komiteen spørsmål som gjelder Grunnforsikringen.

Med grunnlag i Helkundeavtalen behandles saker vedrørende individuelle forsikringer også i komiteene.

Arbeidsutvalget behandler dagsorden og innstillinger til Fellesutvalgets møter. Innstillinger fra Skade- og Personforsikringskomiteen skal stiles til arbeidsutvalget som behandler og beslutter innstilling til Fellesutvalget.

Arbeidsutvalgets møter ledes av LOs hovedkasserer.

7. Administrasjon og organisasjon

LOs administrasjon

Ved utgangen av 1992 hadde LO disse tillitsvalgte:

Leder: Yngve Hågensen

Nestleder: Esther Kostøl

Hovedkasserer: Svein-Erik Oxholm

1. sekretær: Jan Kr. Balstad

Sekretærene: Evy Buverud Pedersen, Liv Undheim og Per Gunnar Olsen.

LOs administrasjon hadde disse avdelinger og avdelingsledere:

Ledelsessekretariatet: Kontorsjef Kåre Myrvold

Personalavdelingen: Personalsjef Tove Haug

Økonomiavdelingen: Knut Endreson

Organisasjons- og informasjonsavdelingen: Ståle Dokken

Arbeidslivsavdelingen: Børre Pettersen (permisjon fra 25/11-91, utnevnt som statssekretær i Miljøverndep.) Aase Morin fungerer som avdelingsleder.

Juridisk avdeling: Bjørn Kolby

Samfunnspolitisk avd.: Stein Reegård

Næringspolitisk avd.: Tor Andersen

Internasjonal avdeling: Kaare Sandegren

Revisjonskontoret: Thorstein Pedersen (konst. fra 1. mai 1986)

Sekretariatet

LOs Sekretariat hadde følgende sammensetning ved utgangen av 1992:

Tillitsvalgte: Yngve Hågensen, Esther Kostøl, Svein-Erik Oxholm og Jan Kr. Balstad.

Varamedlemmer for disse: Evy Buverud Pedersen, Liv Undheim og Per Gunnar Olsen.

Øvrige medlemmer:

1. Arnfinn Nilsen, Norsk Arbeidsmandsforbund
2. Gunnar Grimnes, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund
3. Kjell Bjørndalen, Fellesforbundet
4. Kjell Martinsen, Fellesforbundet

5. Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge
6. Arthur Svensson, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
7. Liv Nilsson, Norsk Kommuneforbund
8. Jan Davidsen, Norsk Kommuneforbund
9. Einar Hysvær, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
10. Terje Moe Gustavsen, Statstjenestemannskartellet
11. Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag

Varamedlemmer:

1. Ove Dalsheim, Norsk Jernbaneforbund
2. Tore Lundberg, Tele- og Dataforbundet
3. Walter Kolstad, Norsk Transportarbeiderforbund
4. Magnus Midtbø, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer
5. Erling Oen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet
6. Arild Øynes, Postfolkenes Fellesforbund
7. Finn Erik Thoresen, Norsk Grafisk Forbund
8. Edvin Ramsvik, Norsk Sjømannsforbund
9. Lars A. Myhre, Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund

Samtlige ni varamedlemmer deltar i Sekretariatets møter med tale- og forslagsrett. Utover disse valgte møter leder i Fagorganisasjonens Funksjonærgruppe, Ann-Cathrin Zalachas, (Fellesforbundet) med tale- og forslagsrett.

Følgende endringer av Sekretariatet har skjedd i 1992:

Kjell Bjørndalen møtte som observatør f.o.m. 14. oktober 1991 og ble på representantskapsmøtet 11. februar 1992 valgt som representant nr. 3 etter John Stene.

Ove Dalsheim ble på Norsk Jernbaneforbunds landsmøte i oktober valgt til leder etter Leif Thue og har møtt som observatør fra 9. november 1992.

Følgende forbundsledere hadde møterett i Sekretariatet ved utgangen av 1992:

1. Nils Totland, Arbeidernes Opplysningsforbund
2. Anton Solheim, Norsk Treindustriarbeiderforbund
3. Arne Grønningsæter, Norsk Sosionomforbund
4. Sverre Worum, Skolenes Landsforbund
5. Jan Inge Kvistnes, Norsk Postforbund
6. Peter Moe, Norges Offisersforbund
7. Tore Nordvik, Norsk Musikerforbund
8. Bjørn Christiansen, Norsk Barnevernpedagogforbund
9. Ivar Mæland, Norsk Kantor- og Organistforbund
10. Brit Unni Arntsen, Norsk Vernepleierforbund

11. Øystein Aslaksen, Norsk Lokomotivmannsforbund
12. Roar Øvrebø, Norsk Fengselstjenestemannsforbund
13. Svenn A. Nielsen, Arbeiderpartiets Presseforbund

Representantskapet

Det er i perioden holdt to møter i Representantskapet.

På ekstraordinært møte 11. februar forelå følgende sakliste:

1. Åpning
2. LOs kulturpris 1991
3. Suppleringsvalg til Sekretariatet
4. Ansettelse av distriktssekretær i Møre og Romsdal
5. LOs Utdanningsfond
6. Tariffrevisjonen 1992

På møtet 22. juni forelå følgende sakliste:

1. Åpning
2. Beretning 1991
3. Regnskaper 1991
4. Søknad om medlemskap i LO
5. EØS-avtalen

Det vises til egne protokoller fra møtene.

Representasjon utenlands

KONGRESSER

DISK-TYRKIA

Ankara. 17. – 18. januar. Karl Nandrup Dahl.

FFI-KONGRESS

Caracas, Venezuela 15. – 24. mars.

Representanter: Yngve Hågensen, Esther Kostøl, Evy Buverud Pedersen, Kaare Sandegren, Terje Moe Gustavsen, Kjell Bjørndalen.

Rådgivere: Per Gunnar Olsen, Juul Bjerke, Magne Nedregård, Vidar Bjørnstad.

Revisor: Svein-Erik Oxholm.

CGT-FO-FRANKRIKE

Lyon. 27. april – 1. mai. Svein-Erik Oxholm.

TVK-FINLAND

Helsinki. 19. – 22. mai. Liv Undheim.

UGT-PORTUGAL

Lisboa. 28. – 31. mai. Jan Kr. Balstad.

TUC-STORBRITANNIA

Blackpool. 7. – 11. september. Esther Kostøl og Vidar Bjørnstad.

ASI-ISLAND

Reykjavik. 23. – 27. november. Per Gunnar Olsen.

DELEGASJONER/KONFERANSER

Faglig EFTA-toppmøte

Helsinki. 21. januar. Yngve Hågensen og Kaare Sandegren.

Det Europeiske Faglige Forum

Praha. 26. – 28. april. Evy Buverud Pedersen og Vidar Bjørnstad.

Brasil-konferanse om miljø

Rio de Janeiro. 26. mai – 16. juni. Liv Undheim.

DEFS-Konferanse om kollektive forhandlinger i Europa.

Luxemburg. 1. – 2. juni. Juul Bjerke, Stein Reegård og Bjørn Kolby.

Institutt for Havrettsspørsmåls 26. Årlige konferanse

Italia. 22. – 26. juni. Karl Nandrup Dahl.

Delegasjonsbesøk UGT-Spania

Madrid. 19. – 21. oktober. Yngve Hågensen, Jan Kr. Blastad, Kaare Sandegren, Peter Myklebust og Ingeborg Hjemlestad.

Delegasjonsbesøk Egypt

Kairo. 26. – 29. oktober. Esther Kostøl, LO, Jan Davidsen, Kommuneforbundet, Tore Lundberg, Tele- og Dataforbundet, Ellinor Kolstad, LO.

Delegasjonsbesøk Israel

Israel. 30. okt. – 3. nov. Yngve Hågensen, LO, Esther Kostøl, LO, Jan Davidsen, Norsk Kommuneforbund, Tore Lundberg, Tele- og Dataforbundet, Kaare Sandegren, LO, Ellinor Kolstad, LO.

FN's Hovedforsamling

New York. 9. – 26. november. Liv Undheim.

DEFS-Konferanse om den økonomiske og sosiale union

Aten. 10. – 11. november. Juul Bjerke, Stein Reegård og Per Gunnar Olsen.

FFI/Zambisk LO's konferanse om den sosiale dimensjon og tilpasningsprosessen i Zambia.

Zambia, Lusaka. 18. – 20. november. Svein-Erik Oxholm og Kaare Sandegren.

Landsmøter i forbundene

Handel og Kontor i Norge:

26. september – 1. oktober, Folkets Hus, Oslo. Fra LO: Svein-Erik Oxholm og Jan Kr. Balstad.

Norsk Jernbaneforbund:

5. – 9. oktober, Folkets Hus, Oslo. Fra LO: Yngve Hågensen og Evy Buverud Pedersen.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund:

12. – 16. oktober, Folkets Hus, Oslo. Fra LO: Esther Kostøl og Liv Undheim.

Norsk Olje og Petrokjemisk Fagforbund:

28. oktober – 1. november, Atlantic Hotell, Stavanger. Fra LO: Jan Kr. Balstad.

Norsk Grafisk Forbund:

1. – 6. juni, Samfunnshuset, Oslo. Fra LO: Yngve Hågensen.

Norsk Sosionomforbund, Norsk Barnevernpedagogforbund, Norsk Vernepleierforbund:

Avholdt sine landsmøter 18. november. Ålesund 19. – 22. november, samlingskongress for etablering av Fellesorganisasjonen for barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere (FO). Fra LO: Esther Kostøl og Per Gunnar Olsen.

Offentlige utvalg

Aksjeinform – styret: Medlem Tor Andersen. Rådet Esther Kostøl

Ankenemnda for sykepenger i arbeidsgiverperioden: Medlem Marianne Gran Juriks. Varamedlem Haakon Skaug.

Antidumpingsutvalget: Medlem Erlend Hansen – varamedlem Cato Kjølstad.

Arbeidsdirektoratet – styret: Medlemmer Liv Undheim og Stein Gunnes. Personlige varamedlemmer Ellen Stensrud og Marianne Gran Juriks.

Arbeidsforskningsinstituttene – styret: Medlem Bjørn Willadsen. Varamedlem Aase Morin.

Arbeidsgruppe på små/mellomstore bedrifter og EFs indre marked: Medlem Erik Orskaug. Varamedlem Erlend Hansen.

Arbeidsmiljøseneteret (AMS) – styret: Medlem Liv Undheim, varamedlem Magne Brekstad. Gunnar Jan Hansen, varamedlem Ingunn Olsen.

Arbeidsmiljøseneteret (AMS) – Representantskapet: Medlem Bjørn Willadsen.

Arbeidsrettsrådet: Medlemmer: Yngve Hågensen og Bjørn Kolby.

Arbeidstilsynet: Medlemmer Liv Undheim og Aase Morin

Aspirantnemnda for utenriktjenesten: Medlem Ellen Stensrud. Varamedlem: Kaare Sandegren.

Bedriftsdemokratinemnda: Medlemmer Ragnhild Hagen og Gunnar Jan Hansen. Varamedlemmer: Karl Nandrup Dahl og Ingunn Olsen.

Bevaring av tekniske og industrielle kulturminner (Miljøverndepartementet): Medlem Grethe Fossli.

Bioteknologinemnda: Medlem Kirsti Grevskott.

Børsrådet ved Oslo Børs: Medlem Cato Kjelstad. Varamedlem Erlend Hansen.

Datatilsynet – styret: Medlem Gunnar Jan Hansen. Varamedlem Tor Andersen.

Det nasjonale utvalg for bærekraftig utvikling (Miljøverndepartementet): Medlemmer Yngve Hågensen og Liv Undheim.

Det Tekniske Beregningsutvalg (Arbeids- og administrasjonsdepartementet): Medlemmer Juul Bjerke og Stein Reegård.

Direktoratet for naturforvaltnings rådgivende kontaktutvalg: Medlem Børre Pettersen. Varamedlem Ingunn Olsen.

Distriktenes Utbyggingsfond (DUF) – styret: Medlem Liv Buck. Varamedlem Tor Andersen.

Distriktenes Utbyggingsfonds programstyre «Ledelse, organisasjon og styring»: Medlem Knut Weum.

EURO - Fagstyret: Medlem Knut Weum.

Fellesutvalget for forberedelse til pensjonsalderen: Medlem Kjell Samuelsen. Varamedlem Grethe Fosslie.

FN-Sambandet – Hovedstyret og Arbeidsutvalget: Medlem Kaare Sandegren.

Folketrygdfondet – styret: Medlem Per Gunnar Olsen. Varamedlem Kjell Samuelsen.

Forbrukerrådet: Varamedlem Grethe Fosslie.

Foreningen Norden – Hovedstyret: Medlem Grethe Fosslie.

Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK): Medlem Liv Undheim. Varamedlem Liv Buck.

Grønt arbeidsliv (prosjekt) – styret (under Miljøverndepartementet): Medlem Aase Morin.

Handelsdepartementets komite av organisasjoner representert i EFTAs konsultative komite: Medlemmer Jan Kr. Balstad, Kaare Sandegren og Even Aas.

Industribanken – styret: Medlem Liv Undheim.

Industrifondet – styret (Næringsdepartementet): Medlem Jan Kr. Balstad. Varamedlem Esther Kostøl.

Ingeniørutdanningsrådet: Medlem Dag Johnsen. Varamedlem Anthony Kallevig.

Institutt for industriell miljøforskning (IFIM): Medlem Gunnar Jan Hansen. Varamedlem Aase Morin.

Klagenemnda for likestilling: Medlem Ragnhild Hagen. Varamedlem Geir Høin.

Kontaktutvalget for attføring (Arbeids- og administrasjonsdepartementet): Medlem Kjell Samuelson.

Kontaktutvalg for kriminalomsorg: Medlem Per Gunnar Olsen.

Kriminalitetsforebyggende råd (Justisdepartementet): Medlem Ellen Stensrud.

Lederopplæringsrådet i Norge (LOR): Medlem Tor Andersen.

Likestillingsrådet: Medlem Aase Morin. Varamedlem Kåre Myrvold.

Lillehammer Olympiske Organisasjonskomite (LOOC): Medlem Knut Weum. Varamedlem Åge V. Nordby.

Markedsrådets utvalg for forbrukerkjøps-tvister: Medlem Marianne Gran Juriks.

Mesterbrevnemnda: Medlem Ellen Stensrud. Varamedlem Dag Johnsen.

NORAS – Norges Råd for Anvendt Samfunnsforskning – Rådsforamling: Medlem Knut Weum. Varamedlem Dag Johnsen.

NORAS – Programstyret for arbeidslivsforskning: Medlemmer Ingunn Olsen og Arnold Johannessen.

Norges Bank – Hovedstyret: Medlem Juul Bjerke.

Norges Bedriftsidrettsforbund – Forbundsstyret: Medlem Grethe Fosslie. Varamedlem Øivind Hvattum.

Norges Eksportråd (Utenriksdepartementet): Medlem Tor Andersen. Varamedlem Ellen Horneland.

Norges Forskningsråd (NFR) – Styret: Medlem Jan Kr. Balstad.

Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd – styret: Medlem Tor Andersen.

Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd – Rådet: Medlem Tor Andersen.

Norsk Allmennstandardisering (NAS): Medlem Kirsti Grevskott. Varamedlem Even Aas.

Norsk Brannvern Forenings Råd: Medlem Børre Pettersen.

Norsk Medisinaldepot – styret: Medlem Evy Boverud Pedersen.

Norsk Organisasjon for Prøving og Sertifisering (NOPS): Medlem Kirsti Grevskott. Varamedlem Even Aas.

Norsk Produktivitetssenter ved Teknologisk Institutt – Styringsgruppen: Medlemmer Jan Kr. Balstad og Gunnar Jan Hansen.

Norsk Romsenters Råd: Medlem Knut Weum.

Norsk Utenrikspolitisk Institutt – Rådet: Medlem Kaare Sandegren. Varamedlem Else-Marie Osmundsen.

Norsk Voksenpedagogisk Institutt – Styret: Varamedlemmer Grethe Fossli og Jan T. Løkken.

Næringslivets sikkerhetsråd (NSR): Medlem Tor Andersen. Varamedlem Gunnar Jan Hansen.

Næringslovutvalget (Næringsdepartementet): Medlemmer Stein Ree-gård og Tor Andersen.

Offentlig stiftelse for frivillig ordning med positiv miljømerking av for-bruikerprodukter – styret: Medlem Kirsti Grevskott. Varamedlem Even Aas.

Permitteringslovutvalget: Medlem Bjørn Kolby.

Prisrådet (Arbeids- og administrasjonsdepartementet): Medlem Erlend Hansen.

Produktregisteret – styret: Medlem Kirsti Grevskott. Varamedlem Pål Gundersen.

Regjeringens Europa-utvalg: Medlemmer Yngve Hågensen og Kaare Sandegren.

Regnskapslovutvalget – referansegruppe: Medlem Cato Kjølstad.

Rikslønnsnemnda – Lønnsnemnd for arbeidstvister: Medlem Esther Kostøl. Varamedlemmer Svein-Erik Oxholm, Jan Kr. Balstad, Evy Buve-rud Pedersen og Liv Undheim.

Rikstrykdeverkets styre: Medlem Liv Buck. Varamedlem Kjell Samuel-
sen.

Rådet for fagopplæring i arbeidslivet (RFA): Leder/nestleder Jan T.
Løkken.

Rådet for forskningsstiftelsen i Oslo-regionen (FOSFOR): Medlem Gun-
nar Jan Hansen. Varamedlem Knut Weum.

Rådet for Norges-informasjon: Medlem Magne Nedregård.

Råd for opplæring av bedriftshelsetjenesten: Medlem Bjørn Willadsen.

S-OT/NTNF – Komite: Medlem Jan B.M. Strømme.

Senter for Bedre Arbeidsliv (SBA) – Styret: Medlem Jan Kr. Balstad.
Varamedlem Gunnar Jan Hansen.

Statens Arbeidsmiljøinstitutt – styret: Medlem Kirsti Grevskott. Vara-
medlem Magne Brekstad.

Statens Bankinvesteringsfond – styret: Medlem Stein Reegård.

Statens Dykkerskole: Medlem Jan B.M. Strømme.

Statens Nærings- og Distriktsutviklingsfond (SND) – Styret: Medlem
Jan Kr. Balstad.

Statens Ressurs- og Voksenopplæringssteder: Medlem Dag Johnsen.

Stiftelsen for miljømerking i Norge – styret: Medlem Kirsti Grevskott.
Varamedlem Even Aas.

Stiftelsen for Samfunns- og Næringslivsforskning – styret: Medlem Juul
Bjerke. Varamedlem Vigdis Ravnøy. Rådet: Medlem Tor Andersen.

Stiftelsen Næringslivets forskningsfond for undervisningsformål: Med-
lem Jan T. Løkken.

*Styret for Statens Forskningssteder for arbeidsmedisin og yrkeshy-
giene:* Medlem Kirsti Grevskott.

Styret for studium i arbeidsmiljø (Universitetet i Oslo): Bjørn Willadsen.

Sysselsettingsutvalget: Medlem Yngve Hågensen. Varamedlem Juul Bjerke.

Teknologisk Institutt – styret: Medlem Tor Andersen. Varamedlem Ellen Stensrud.

Utenriksdepartementets Menneskerettighetsutvalg: Medlem Karl Nandrup Dahl. Varamedlem Vidar Bjørnstad.

Utvalg til å vurdere gjennomføring av menneskerettskonvensjoner i norsk rett: Medlem Karl Nandrup Dahl.

Samarbeidskomitéen LO – DNA

Samarbeidskomitéen mellom LO og Det norske Arbeiderparti har som regel holdt møte en gang i uken, unntatt i sommertiden. Foruten den løpende gjensidige informasjon om det faglige og politiske arbeid, har komitéen behandlet følgende saker:

Industri- og arbeidslivssaker: Kontraktørvirksomheten, situasjonen på ukebladsektoren, Balstad-utvalgets utredning, Bull-utvalget, 80-ukers regelen, omorganisering av det nærings- og distriktpolitiske virkemiddelapparat, statlige overføringer – utredningsutvalg LO/DNA, petroleumsbeskatning, tariffoppgjøret 1992, Linjegods – NSB, modernisering av Norsk Hydro, Årdal Verk – kraftsituasjonen, situasjonen i ferrolegeringsindustrien, Svartisutbyggingen, Freia, Heidrunutbyggingen, Elkem.

Organisasjonssaker: FPU-konferansen, Nygaardsvolds Minnefond, Arbeiderbevegelsens Arkiv, Trøndelag – tilskudd, 1. mai-utvalg, faglig/politisk handlingsplan.

Politiske saker: Stortingsmelding om videregående opplæring, Folke-trygden – pensjonistoppgjøret, Helsedirektoratets organisering, Vinmonopolet, Attføringsmeldingen, Statens Nærings- og distriktsutviklingsfond, revidert nasjonalbudsjett, Sysselsettingsutvalget, Lov om fagopplæring i arbeidslivet, statsbudsjettet 1993, rentesituasjonen, St.m. nr. 40 (1991–92) «Fra sektoretater til samfunnsetater», EØS-avtalen og tilpassing til norsk lovverk, valutasituasjonen – saldering av statsbudsjettet, regjeringens krisepakke.

Samarbeidskomiteen har hatt slik sammensetning:

Fra 01.01.92:

Fra DNA: Gro Harlem Brundtland, Gunnar Berge, Thorbjørn Berntsen, Thorbjørn Jagland.

Fra LO: Yngve Hågensen, Esther Kostøl, Svein-Erik Oxholm, Kjell Bjørndalen.

Fra 23.11.92:

Fra DNA: Thorbjørn Jagland, Jens Stoltenberg, Hill Martha Solberg, Dag Terje Andersen, Gro Harlem Brundtland, Kjell Borgen. Gunnar Berge møter i stedet for Hill Martha Solberg fram til høsten 1993.

Fra LO: Yngve Hågensen, Esther Kostøl, Svein-Erik Oxholm, Kjell Bjørndalen, Liv S. Nilsson, Terje Moe Gustavsen.

Samarbeid med Norsk Lærerlag

Samarbeidet mellom Norsk Lærerlag og Landsorganisasjonen i Norge er i 1992 ført videre.

LO har vært representert i kontaktutvalget med følgende:

Evy Boverud Pedersen, Landsorganisasjonen i Norge
Jan Løkken, Landsorganisasjonen i Norge
Kaare Sandegren, Landsorganisasjonen i Norge
Berit Tolg, Statstjenestemannskartetlet
Anne Finborud, Skolens Landsforbund
Finn Bærland, Norsk Kommuneforbund
Øivind Hvattum, Landsorganisasjonen i Norge (sekretær)

Dessuten har Per Gunnar Olsen, Dag Johnsen og Jens Petter Kjemperud møtt på ett møte hver i perioden.

Av saker som har vært behandlet i kontaktutvalget kan nevnes: Rammeavtalen med Norad og kravet om 20% egenandel fra organisasjonene ved prosjektengasjement i utviklingsland. Utkast til nytt ledelsesutviklingsprogram for grunn- og videregående skole. Organisasjonenes syn på statsbudsjettet 1993. Lærerplan for grunnskolen og videregående opplæring. Situasjonen for skolen ved endringer i kommuneloven. Forhandlingene med staten om arbeidstidsendringer for lærerne. Videre er det gitt orienteringer fra NL om arbeidet som har pågått for å slå sammen lærerorganisasjonene innen AF, og fra LO om vår organisasjonsdebatt.

I tillegg til arbeidet i kontaktutvalget er det avviklet et felles ukekurs «Lærere møter fagbevegelsen». Partene er enige om at dette kurset var nyttig og dekker et behov.

Når det gjelder samarbeidet på fylkesnivå, meldes det om varierende aktivitet.

Samarbeid med Norsk Skuespillerforbund og Norsk Ballettforbund

Det er i 1992 holdt to møter i samarbeidsutvalget mellom Norsk Skuespillerforbund/Norsk Ballettforbund og Landsorganisasjonen i Norge.

Da samarbeidsavtalen utløp 28. februar 1992 tok LO opp spørsmålet om ønskeligheten av å fortsette samarbeidet. Det ble fra de to forbund framsett ønske om å prolongere den bestående samarbeidsavtalen. Som begrunnelse ble det vist til LOs pågående debatt om vår egen organisasjon. Forbundene ønsket å vite resultatet av Kongressens vedtak i mai 1993 før de besluttet om de skulle søke medlemskap i LO eller ikke.

Saken ble behandlet i LOs sekretariat 9. mars 1992 som fattet følgende vedtak:

«Samarbeidsavtalen mellom Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Skuespillerforbund/Norsk Ballettforbund prolongeres fram til 1. mars 1994.»

For øvrig har LO presentert arbeidslivsavdelingen, samfunnspolitisk avdeling, organisasjons- og informasjonsavdelingen for de to forbundene. Det var de tre avdelingene som gjensto å presentere for å gi et totalbilde av LOs avdelingsstruktur.

Fra LOs side er det også orientert om vårt engasjement i økonomiske foretak. Samvirke og Landsbanken har hatt egne presentasjoner. Samarbeidet har også fungert gjennom LOs kultur- og fritidspolitiske utvalg, hvor representanter fra de to forbund har møtt.

Evy Boverud Pedersen har vært samarbeidsutvalgets leder og Øivind Hvattum har vært sekretær.

Samarbeidsavtalen mellom LO og Norges Skøyteforbund

Samarbeidsavtalen mellom LO og Norges Skøyteforbund fortsatte frem til 30. april 1992.

De to skøyteandslagene i seksjon hurtigløp fortsatte sin fine markering av LO gjennom deltakelse i mesterskap hvor resultatene også i 1992 var bra. Det kan nevnes at Johan Olav Koss, Geir Karlstad og Ådne Sønnerål reiste hjem fra OL i Albertville med medaljer.

En kan oppsummere sesongen 1991/92 som vellykket, både hva angår resultater for utøverne og markering av LO som generalsponsor.

Samarbeidet om Familiedager på skøyter ble også gjennomført i 1992 i samarbeide med lokale skøyteklubber og Norges Bedriftsidrettsforbunds kretser. Det ble gjennomført arrangementer i Tromsø, Trondheim, Skien og Oslo. Det var planlagt arrangement i Hamar, men på grunn av mildvær ble dette avlyst.

Motto for arrangementene var Med LO til OL. Mange deltok på arrangementene og alle deltakerne fikk premier og T-skjorte med motto fra arrangementet.

I disse arrangementene deltok også nye og gamle skøytestjerner, samt at forskjellige grener av skøytesporten ble demonstrert.

Arbeidslivsavdelingen

Avdelingen består av 17 ansatte fordelt på 11 saksbehandlere og 6 kontoransatte. Fungerende avdelingsleder er Aase Morin. Stedfortredende avdelingsleder er Gunnar Jan Hansen. Prosjektleder Gunnar Jan Hansen.

Øvrige saksbehandlere: Bjørn Willadssen (studiepermisjon fra 1. november 1991 til 1. desember 1992). Ingunn Olsen, Kirsti Grevskott, Jorun Christiansen, Pål Gundersen, Dagfinn Lund (LO/NHOs sykefraværprosjekt), Rune Bugge Persson (vikar), Even Aas. Anthony Kallevig hadde permisjon ut 1992. Even Aas er foreløpig knyttet til Internasjonal avdeling så lenge EØS-forhandlingene pågår. Avdelingen har i perioden behandlet 640 saker, herav 46 høringsaker.

Bedriftsutviklingsgruppe

Avdelingens bedriftsutviklingsgruppe arbeider primært med bedriftsutvikling knyttet opp til Hovedavtalens tilleggsavtale I, kurs og konferanser med basis i H.A. del B. (Se forøvrig beretning for Hovedorganisasjonens Fellestiltak Bedriftsutvikling HF-B).

Gruppen har også ansvar for «Bedriftsdemokrati», hvor representasjon i Bedriftsdemokratineemnda står sentralt. Videre besitter gruppen kompetanse på områdene lønssystemer, produktivitetsarbeid, organisasjonsutvikling og teknologi.

Forum for bedriftsutvikling (opprettet i 1991) er forbundenes og BU-gruppas møteplass for utveksling av erfaringer omkring bedriftsutvikling. Aktiviteten i forumet har i 1992 vært noe lavere enn forrige år.

BU-gruppa har i samarbeid med Sørmarka arrangert en to-dagers konferanse for konserntillitsvalgte. Konferansen drøftet behov for opplæringsstilbud til konserntillitsvalgte samt spørsmål av felles interesse. Innledere fra Statoil, Justisdepartementet m.v. la grunnlaget for en engasjerende debatt.

De tillitsvalgte påpekte at det var et behov for opplæring samt at LO må prioritere opp arbeidet med konsernfaglige spørsmål. Dette er i noen grad imøtekommet gjennom at det internt i LO er etablert en «konsernfaglig» gruppe med representasjon fra alle avdelinger. Denne gruppen arbeider med utformingen av et strategidokument for konsernfaglig arbeid i LO, og hvor en ønsker å trekke inn forbundene i det videre arbeid.

BU-gruppa har vært rådgivende og ytt bistand til forbund og lokale tillitsvalgte i lønssystemutvikling, lokale teknologiavtaler, etablering av bedriftsutvalg etc.

I forhold til lønssystemutvikling registrerer vi at det er en klar tendens i retning av at bedriftene ønsker å gå fra fastlønssystemer til bonussystemer av forskjellig art.

Gruppen har også deltatt i aktiviteter i forbindelse med likelønnsprosjektet mellom LO/NHO samt i gjennomføringen av Internasjonalt Produktivitetssymposium V (IPSV). Arrangementet ble gjennomført i regi av Norsk Produktivitetssenter. Arrangementet ble gjennomført i juni 1992 på SAS-hotellet og høstet anerkjennelse fra et bredt internasjonalt publikum.

Gruppens forskjellige medlemmer har vært representert i bl.a. styret for Datatilsynet, Bedriftsdemokratienemnda, Arbeidsmiljøseneteret (AMS), styret for avd. Bedriftsutvikling i NTNf og i Rasjonaliseringsforbundet (NRF).

Sykefraværsprosjektet

Avtalen om reduksjon av sykefraværet ble inntatt som en del av tariffoppgjøret i 1992 ved en tilleggsprotokoll. NHO bekrefter her at de ikke vil ta initiativ for å endre sykelønnsordningen så lenge prosjektet pågår.

I den sentrale styringsgruppen mellom partene har LOs representanter vært: Per Gunnar Olsen, Kjell Samuelsen og Magne Brekstad. Fra NHO: Helge Fredriksen, Olav Magnussen og Per Wium, Ellers i prosjektet: Dagfinn Lund fra LO og Sigrid S. Ellefsen, Lars Bjørheim fra NHO.

Arbeidet

Retningsgivende for aktivitetene i 1992 har vært en vedtatt arbeidsplan som omfatter: Utvikling av materiell, kontakt med andre organisasjoner/aktører, oppfølging internt i organisasjonene samt informasjon utad og til egne organisasjonsledd. Hele prosjektets første år ble grundig evaluert i en egen rapport. Det er holdt to felles møter med alle LOs forbund og NHOs landsforeninger. Evaluering av organisasjonenes arbeid ble foretatt av SINTEF/IFIM og viser at aktivitetsnivået varierer. Der det er et samarbeid, er det stor grad av enighet om tiltakene. Samarbeidet kan derfor sies å være bra.

Det har også i innværende år kommet forslag fra ulike hold om endrin-

ger i sykelønnsordningen. Dette er å beklage fordi det gir negative signaler i motivasjonen for å arbeide med reduksjon av sykefraværet.

LOs arbeid internt i organisasjonen er blitt omorganisert. Det er nå opprettet tre sektorgrupper, privat – statlig og kommunal. LO har ansvar for privat sektor – Statstjenestemannskartellet for statlig og Kommuneforbundet for kommunal.

Oppgavene er: Samarbeide med arbeidsgivermotparten samt egne forbund og distriktsapparat. Sektorene samarbeider i en samordningsgruppe som består av fem personer hvor også Handel og Kontor i Norge er med. Oppgavene er: Samordne aktiviteter i de ulike sektorene. Alle LOs forbund og sektorer møtes i LOs referansegruppe to ganger pr. år.

Samarbeidet med organisasjoner utenfor LO-NHO foregår i en «paraply»organisasjon. Dette samarbeidet har pågått også i 1992. Erfarings- og informasjonsspredning er viktig i dette arbeidet. Det er i «paraplyen» tatt initiativ til en større felles konferanse som vil bli avviklet tidlig i 1993.

Resultat

I 1991 var målet å redusere sykefraværet med 10%. Resultatet viste nedgang på 8.2% i LO-NHO-området. Målsettingen for 1992 var ytterligere nedgang på 10%. Ved utgangen av 3. kvartal er nedgangen på 5.4%, og det totale sykefravær for målgruppen 7.3%. For perioden januar -91 – september -92 er sykefraværet for arbeidere redusert med 13.6%.

PROSJEKT NR. 0521 – 1992 – OPPFØLGING AV EØS-AVTALEN

Prosjektet hadde som mål å følge og påvirke arbeidet fram mot en EØS-avtale som ved Stortingsbehandlingen måtte være i samsvar med vårt kongressvedtak som slo fast at tilpasningen til det indre marked ikke måtte svekke norske arbeidsmiljøbestemmelser.

Dette omfatter arbeidsmiljølovgivningen generelt, men spesielt kjemikalielovgivningen og lover om produksikkerhet.

Den nå vedtatte avtalen innebærer at Norge kan opprettholde og videreføre nasjonale regler for klassifisering, pakking og merking av farlige kjemiske stoffer og produkter fram til 1. januar 1995. Det skal innledes et nært samarbeid på dette feltet, og situasjonen skal vurderes i løpet av 1994. Dersom Norge konkluderer med at det fortsatt er behov for unntak skal vi kunne opprettholde unntakene og en videre løsning kan være at EØS-komiteen kommer fram til enighet om en ny tidsplan for fortsatt samarbeid i retning av harmonisering. Avtalen åpner for at Norge, ikke-tidsbegrensende, står fritt til å begrense sitt marked av følgende:

- klorerte organiske løsemidler
- asbest
- kvikksølvforbindelse
- arsanforbindelser

- tinnorganiske forbindelser
- pentaklorfenol
- kadmium
- batterier

Videreføring av prosjekt nr. 0521 – Oppfølging av EØS-avtalen, innebærer en aktiv innsats for å fremme norske krav i samarbeidet mot en harmonisert kjemikalielovgivning, og en aktiv deltakelse i det europeiske standardiseringsarbeidet. Resultatet av standardiseringsarbeidet vil være avgjørende for fremtidig produktsikkerhet.

Moderne bioteknologi, genteknologi. Bioteknologinemnden

Arbeidet i nemnden har i hovedsak vært i tilknytning til det pågående arbeidet for en genteknologilov og lov om mennesker og bioteknologi. Ot.prp.nr. 8 (1992–93) Om lov om fremstilling og bruk av genmodifiserte organismer er fremmet i Stortinget. Den må vurderes til å ivareta balansen mellom positiv utnytting av moderne bioteknologis uheldige virkninger på helse og miljø.

I følge lovforslaget skal laboratorier klassifiseres og det arbeidet som utføres skal være tilpasset laboratorienes sikkerhetsnivå. Feltforsøk krever spesiell tillatelse og man skal følge «steg for steg» prinsippet, dvs. man bygger nye avgjørelser på resultatene fra tidligere forsøk. Lovforslaget åpner for merking av matvarer som består av eller inneholder genmodifiserte organismer. Videre åpner lovforslaget for offentlige høringer for å sikre at alle føler seg trygge på at forvaltningen av genteknologiloven skjer i samsvar med krav til sikkerhet for helse og miljø.

En stortingsmelding om mennesker og bioteknologi vil bli fremmet for Stortinget i løpet av våren 1993.

Europeiske standarder

Europeiske standarder til produktsikkerhet vil med bakgrunn i EØS-avtalen bli innarbeidet i norsk regelverk.

Dette har som konsekvens at vi mister noe av den tradisjonelle påvirkningsmulighet vi har hatt i Norge fra arbeidslivets parter ved utarbeiding av norske forskrifter, med mindre vi engasjerer oss i større grad i det europeiske standardiseringsarbeidet. Avdelingen har nedsatt en intern arbeidsgruppe der alle forbundene er invitert til å delta for å koordinere dette arbeidet. Kirsti Grevskott representerer LO i styret for Norsk Allmennstandardisering, NAS, NSF's representantskap og i Norsk Organisasjon for Prøving og Sertifisering, NOPS. Avdelingen er ellers representert i NSF's koordineringsgruppe for helse og miljø og gruppen for kvalitets-sikring. Internasjonalt er Kirsti Grevskott LOs representant i Euro-LOs komite for arbeidslivsspørsmål og demokratisering av økonomien og i

Euro-LOs tekniske byrå, TUTB, der det aktivt arbeides i forhold til de europeiske standardene.

Til tross for at standardiseringsarbeidet har fått noe prioritet fra avdelingens side, er det ikke mulig i tilstrekkelig grad å påvirke de hundrevis av sikkerhetsstandarder som er under utarbeidelse. Det har vist seg at de ansvarlige norske myndigheter heller ikke har mulighet til å delta i arbeidet slik situasjonen krever, med bakgrunn i mangel på økonomiske og personellmessige ressurser.

Vi har allerede hatt flere høringer fra Arbeidstilsynet til regelverksendringer for å tilpasse norske forskrifter til EFs regelverk innen området, og vi har i våre svar understreket at vi ikke vurderer og derved godtar standarder før de er ferdig utarbeidet og skal innarbeides i vårt lovverk.

ILO-konvensjoner

Førstebehandling av en ILO-konvensjon til forebygging av store ulykker er gjennomført i 1992 i Geneve. Vi kan si oss rimelig fornøyd med det foreløpige resultat. Det må likevel forventes at det blir en omfattende diskusjon rundt flere problemstillinger neste år hvorav et av de viktigste spørsmålene vil bli om konvensjonen skal inkludere transport. Etter førstebehandling er transport unntatt fra konvensjonen, noe som arbeidstakergruppen gikk sterkt imot.

Internkontroll

Fra 1. januar 1992 ble forskrift om Internkontroll gjort gjeldende for all landbasert virksomhet i Norge.

Avdelingen har deltatt på en rekke møter og konferanser hvor dette temaet har stått på dagsorden.

Saksbehandler for internkontroll i avdelingen har forelest ved Arbeidsmiljøskolen på Sørmarka om innføring av internkontroll i bedriftene.

Avdelingen er representert i NTNFs forskningsprogram om internkontroll. Dette gjelder programstyrer for;

- internkontroll innen HMS
- evalueringsprosjekt
- opplæringsprogram for internkontroll.

Avdelingen har arbeidet mye sammen med NHO for å få en bedre samordning fra tilsynsmyndighetene om internkontroll i bedriftene. Her har det vært møter med alle 7 tilsynsmyndigheter samt Kommunaldepartementet, som har hovedansvaret for gjennomføringen av samordningsarbeidet.

Avdelingen har også arbeidet med en intern gruppe i LO for å få gjennomført internkontroll i egen organisasjon.

Forbund og landsforeninger har samarbeidet med utarbeidelsen av rammeprogram om hvordan bedriftene innen de forskjellige bransjer skal arbeide med sine internkontrollprogrammer. Avdelingen har vært involvert i gjennomgåelsen av disse.

I tillegg har avdelingen ansvar for at HMS blir ivaretatt i store utbyggingsområder, f.eks. Kårstø, Kollsnes og andre.

Avdelingen er også representert i Koordineringsrådet for Kvalitetssystemer (KR I) som har som oppgave bl.a. å se på sammenhengene mellom internkontroll og kvalitetssystemer.

Grunnopplæring i arbeidsmiljø – studienemnda

LO/NHOs studienemnd for grunnopplæring i arbeidsmiljø, som avdelingen har ansvaret for fra LOs side, har to representanter i nemnda. Nemnda har et sekretariat som er plassert i AMS og har en person ansatt.

Den største saken nemnda har arbeidet med i 1992 er å få arbeidet ferdig grunnlaget for grunnopplæringen. Det er utarbeidet et arbeidshefte som Folkets Brevskole har ansvaret for utgivelsen av.

Tiden Norsk Forlag har hatt ansvaret for utgivelsen av miljøboka hvor disse to til sammen danner studiematerialet for grunnopplæringen.

Studienemnda har utarbeidet retningslinjer for studieledere og hvilke krav som skal stilles til disse. Dette arbeidet vil bli videreført i 1993.

Nemnda skal også godkjenne kursarrangører utover de som etter Hovedavtalen automatisk er godkjent, samt studiemateriell som blir utarbeidet av andre enn det som allerede er godkjent.

Dette arbeidet vil bli videreført i 1993.

Arbeidsmiljøloven (AML)

Arbeidsmiljølovutvalget fremla sin NOU 1992:20 til høring i juli måned.

Avdelingen hadde ansvaret for å utarbeide LOs merknader til denne. Dette ble en av de største og mest omfattende høringssakene avdelingen har arbeidet med i året som gikk. Forbundene som engasjerte seg i saken var meget aktive og ga svært viktige bidrag til høringssaksdokumentet.

Uten tvil har denne saken vakt den største oppmerksomhet også blant medlemmene på mange tiår.

Foruten denne saken har avdelingen hatt en rekke saker til uttalelse. Dette gjelder spesielt uttalelser om skift- og arbeidstidsordninger som betinger samtykke i.h.t. AML § 46 nr. 10 (Fagforening med innstillingsrett).

I tillegg til disse har avdelingen avgitt uttalelse til endringer av en rekke forskrifter til loven.

Internasjonal avdeling

Internasjonal avdeling har til sammen 16 medarbeidere. Den består av leder og stedfortredende avdelingsleder, 8 saksbehandlere og 6 kontoransatte. Saksbehandlerne har følgende hovedarbeidsområder: en sekretær for ILO-saker og nordiske/europeiske faglige saker, en sekretær for Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite (AIS), fire prosjektsekretærer (LO-NORAD rammeavtalen), en informasjonssekretær for utviklingssamarbeid med fagbevegelsen i utviklingsland, en oversetter/tolk og en sekretær (halv arbeidstid) knyttet til AIS og med oppgaver på bistand- og utenrikspolitikk generelt. Saksbehandler fra arbeidsmiljøavdelingen knyttet til internasjonal avdeling med EØS-saker som arbeidsområde er tilbake i arbeidsmiljøavdelingen fra desember 1992. Landsorganisasjonens kontor i Brussel har tre medarbeidere, leder, konsulent og kontormedarbeider. Kontoret er knyttet til internasjonal avdeling i saksarbeidet.

To av avdelingens saksbehandlere har permisjon, henholdsvis i ILO, Geneve (ILOs prosjektsamarbeid med utviklingsland) og i FFI, Brussel (FFIs arbeid med faglige og menneskelige rettigheter i Midt-Østen).

Avdelingen har til behandling saker vedrørende de internasjonale faglige samarbeidsorganisasjonene: Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS), Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS) og Frie Faglige Internasjonale (FFI) og har representasjonsoppgaver i nevnte organisasjoners styrende organer og komiteer. Arbeidet i avdelingen fordeler seg på Europa-politikk, EØS-forhandlingene fram til avtale og oppfølging av denne, forsvars- og sikkerhetspolitikk, fred, nedrustning og rustningskontroll. Videre behandles støtte- og skoleringsiltak for fagbevegelsen i Øst- og Sentral-Europa (opplæringskursene i Norge tilrettelegges av Arbeidernes Opplysningsforbund, AOF). Avdelingen arbeider med internasjonal økonomi, utenriksøkonomisk politikk og internasjonale miljøspørsmål i nært samarbeid med henholdsvis samfunnspolitisk avdeling, næringspolitisk avdeling og arbeidsmiljøavdelingen. Det faglige Nordkalott/Barentsregion-samarbeidet er et område som krever nært samarbeid mellom LOs avdelinger.

Avdelingen er ansvarlig for arbeidet med det faglige utviklingssamarbeidet med fagbevegelsen i utviklingsland under rammeavtalen LO-NORAD og for prosjektsamarbeidet med FFI, Yrkesinternasjonale, det bilaterale prosjektsamarbeidet med andre landsorganisasjoner og det bilaterale med fagorganisasjoner i u-land.

AIS' sekretariat er lagt til avdelingen. AIS' hovedarbeidsområde er faglige, politiske og menneskelige rettigheter, organisering av innsamlingsaksjoner og støttekampanjer. Hovedområdene er Sør-Afrika, Øst-Europa, Latin Amerika og Midt-Østen. AIS er midt i ansvarsperioden

(fram til mars 1994) for sekretariatsarbeidet for Det norske Menneskerettighetsfond (medlemsorganisasjoner: Norsk Folkehjelp, Norges Røde Kors, Mellomkirkelig Råd, Redd Barna, Institutt for Menneskerettigheter. Utenriksdepartementet er representert) og tilrettelegger til vedtak i fondets organer.

Leder møter i styret i NFS og i styringskomiteen som rådgiver for LOs leder. Leder og nestleder veksler til styremøte i FFI. Leder inngår i NFS Europagruppe og DEFS' utvalg for internasjonal politikk. Nestleder møter i NFS' Østersjøutvalg og FFIs Øst-Europa koordineringskomitee foruten NFS' Baltisk Forum og DEFS' Europeiske Faglige Forum. I FFIs Sør-Afrikakomitee møter AIS-sekretær. I FFIs utdanningskomitee og i prosjektkomitee møter Karin-Beate Theodorsen og Eidar Trulsen.

Avdelingen har videre et omfattende arbeid med kartlegging, representasjon og oppfølgingsarbeid m.h.t. til konsekvensanalyser, påvirkning og informasjon knyttet til integrasjonsprosessen i Europa.

Oversetter- og tolkeoppdrag for LO og forbundene utføres av avdelingen. Tilrettelegging av faglige delegasjonsbesøk fra utlandet til LO og LOs delegasjonsbesøk og andre representasjonsoppgaver i utlandet finner sted i avdelingen.

LO-KONTORET I BRÜSSEL

LO-kontoret i Brussel ble vedtatt opprettet av LOs Sekretariat i september 1990, og kontoret kom i virksomhet desember samme år.

Kontorets hovedmålsetting er «å få fram informasjon til LO og forbundene om EØS-forhandlingene og utviklingen i EF». I forhold til EØS-forhandlingene skal kontoret følge ratifikasjonsprosessen og enkeltfeltene i EØS-avtalen. Dernest skulle kontoret «fremme faglige holdninger og beredskap i saker knyttet til EØS-forhandlingene og EF-systemet». 1992 var et overgangsår, idet EØS-avtalen ble undertegnet og godkjent av Stortinget 16. oktober og Norge søkte om EF-medlemsskap i november 1992.

Kontoret har medvirket i LOs interne behandling av EØS-avtalen. Oppfølging av enkeltfelter innenfor EØS-avtalen var en viktig del av kontorets virksomhet gjennom egeninitiert rapportering eller rapportering etter anmodning fra LO og forbundene. Orientering om EØS-avtalen var også det mest sentrale tema for de mange gruppene fra forbundene som besøkte kontoret i 1992.

Kontorets møte- og kontaktaktivitet i Brussel var preget av utviklingen gjennom året. Kontakt med det internasjonale faglige miljøet (først og fremst de europeiske organisasjonene og særlig EURO-LO) og med EFs ulike organer og institusjoner. Kontakten med særlig den norske EF-delegasjonen, som også i 1992 var vårt viktigste kontaktpunkt, har økt i betydning pga. starten i de norske medlemsskapsforhandlingene. Med-

lemsskapsforhandlingene forsterket behovet for økt kontakt med EF-systemet.

Kontorets ansatte i hele 1992: Peter R. Myklebust (kontorleder), Erna Ansnes (nestleder) og Eva Strand (kontormedarbeider). Erna Ansnes startet sin svangerskapspermisjon 15. oktober og skal gjeninntre 1. mars 1993. Turid Birkeland ble ansatt som vikar for Erna Ansnes i fire måneder fra 19. oktober.

LO-kontoret Brussel er organisasjonsmessig og faglig knyttet til LOs Internasjonale avdeling.

Til de forskjellige oppgavene knytter det seg flere former for møtevirksomhet. Disse aktivitetene omfatter besøk, møter, innledninger, mottakelser og pressebriefinger. For perioden har kontoret deltatt i tilsammen 248 formelle møteaktiviteter.

Kontorets fremste oppgave er å følge forberedelsene, resultatene og oppfølgingen av saker og møter i EFTA- og EF-organer som vedrører EØS-forhandlingene.

Omlag 50% av ressursene har gått med til å følge EØS-forhandlingene, ratifikasjonsprosessen og enkeltfeltene i avtalen samt delta i LOs interne saksbehandling. Hovedtyngden av møteaktivitetene utenfor kontoret i Brussel har vært å følge disse forhandlingene m.v.

EØS-avtalen ventes ikke å ville tre i kraft før 1. juli 1993, etter en ny og hovedsaklig teknisk forhandlingsrunde mellom EF og EFTA. EØS-avtalen vil derfor også prege kontorets arbeid i 1993.

Kontoret orienterer om den generelle utviklingen innenfor EF.

Dette er blitt gjort gjennom brev og rapporter som er sendt til LO på eget initiativ, dels gjennom kontorets nyhetsbrev, dels på anmodning fra LO og forbundene og dels gjennom orienteringer for besøksgrupper i Brussel.

Det tas imot besøk og lages programmer for representanter fra LO og forbundsdelegasjoner fortrinnsvis på landsnivå.

I perioden hadde kontoret 106 møter og besøk fra grupper og personer fra Norge og de øvrige nordiske land. Hovedtyngden har ligget på møter med og besøk fra norsk fagbevegelse og med vekt på EØS-avtalen og den sosiale dimensjon.

Kontoret deltar i EURO-LOs styremøter samt annet møtevirksomhet som blir avklart mellom LO og LO-kontoret i Brussel.

Kontorets leder har deltatt i 5 styremøter i perioden, og i 3 tilfeller har kontoret møtt i DEFS faste komiteer fordi LOs faste representanter ikke kunne møte.

Kontoret har ansvaret for utgivelse av et eget nyhetsbrev på ca. 2 sider. Fra høsten -92 ukentlige utgivelser.

I 1992 utkom 45 utgaver av nyhetsbrevet som av LOs Internasjonale avdeling og av Informasjonsavdelingen ble fordelt til ca. 3000 tillitsvalgte og faglig ansatte i LO- og forbundssystemet.

Juridisk avdeling

Avdelingen hadde ved årsskiftet 30 medarbeidere; leder: advokat Bjørn Kolby, nestleder: advokat Ingeborg Moen Borgerud, 14 advokater/advokatfullmektiger og 14 kontormedarbeidere.

Ingeborg Moen Borgerud ble utnevnt til statssekretær i Justisdepartementet fra 18.09.92.

Avdelingen har fortsatt sin undervisningsserie i sentrale arbeidsrettslige emner for forbundenes sentrale tillitsvalgte.

I tillegg har avdelingen hatt vanlig undervisning på LO-skolen. Avdelingen har ellers hatt betydelige oppgaver i forbindelse med EØS-prosessen, lovforslag mot sosial dumping, arbeidsmiljølovutvalgets forslag og permitteringslovutvalget.

Avdelingen er ellers engasjert i en del styrer, råd og utvalg.

I 1992 kom det inn 1443 (1407) nye saker til behandling, hvorav 1183 (1279) fra forbundene. Fjorårets tall i parentes.

Hovedtypen av saker gjelder:

546 oppsigelse/avskjed (613)

200 skadesaker (231)

211 tariffsaker (215)

Pr. årsskiftet har avdelingen 1354 (1197) saker under behandling hvorav 427 (438) rettsaker. 102 saker er avsluttet ved dom, hvorav 38 vunnet, 14 delvis vunnet og 45 tapt. 341 saker er avsluttet ved forlik og 660 saker er avsluttet på annen måte.

VIDEO-OPPTAK NEKTET FØRT SOM BEVIS – HØYESTERETTS KJENNELSE AV 10. DESEMBER 1992 – AGDER LAGMANNSRETTS KJENNELSE AV 5. OKTOBER 1992.

Ved kjennelse av 5. oktober 1992 avgjorde Agder lagmannsrett at hemmelige video-opptak av ansatte under utførelse av arbeid skal nektes ført som bevis i avskjedssaker. Lagmannsretten støttet seg i stor utstrekning på en kjennelse fra Høyesterett i 1991 som gjaldt samme spørsmål, men i en straffesak.

Lagmannsretten fant at denne type hemmelig overvåking fremtrådte som et alvorlig inngrep i arbeidsmiljøet til de ansatte.

På samme måte som Høyesterett i den andre saken, fant lagmannsretten at den ikke ville tillate bevisene ført i avskjedssaken mot de ansatte. Det var ingen saklig grunn for å vurdere spørsmålet om avskjæring annerledes i denne sivile sak i forhold til tidligere omtalte straffesak. Det ble særlig vist til at dersom man nektet slike bevis ført, ville det motvirke denne form for krenkelser i fremtiden slik Høyesterett allerede hadde fremhevet betydningen av.

Kjennelsen ble påkjært til Høyesteretts Kjæremålsutvalg. Høyesterett forkastet imidlertid kjæremålet og stadfestet lagmannsrettens kjennelse. Det skulle etter dette være klart at om en arbeidsgiver i hemmelighet gjør video-opptak av sine ansatte for i ettertid å benytte disse som bevis i en sivil/straffesak, vil dette bli avskåret.

AGDER LAGMANNSRETTS DOM AV 6. JANUAR 1993 – OMPLASSE- RINGSPLIKT – ARBEIDSMILJØLOVENS § 60 NR. 2

Oppsigelsen gjaldt en ansatt med 14 års ansiennitet som av lagmannsretten ble kjent usaklig da bedriften ikke hadde oppfylt sin omplasseringsplikt i.h.t. Aml. § 60 nr. 2.

Til tross for at bedriften planla omfattende driftsinnskrenkninger, ansatte den en ny dame i halv stilling i bedriftens personalkantine. Dette ble gjort selv om bedriften tidligere hadde fått signaler fra den oppsagte om at hun var interessert i å arbeide i bedriftens personalkantine. Bedriften tok imidlertid ikke kontakt med henne for å høre om hun fortsatt var interessert i å arbeide i personalkantinen. Bedriften foretrakk å ansette en annen person som de anså som bedre kvalifisert. Lagmannsretten uttalte følgende om dette:

«Vurderingstemaet etter arbeidsmiljølovens § 60 nr. 2 er, som påpekt av Nygård, om kantinearbeidet må anses som «annet passende arbeid» for henne i lovens forstand – vurderingstemaet er med andre ord ikke om Nygård kunne utføre det like bra som Tordis Svendsen. Etter lagmannsrettens lovforståelse må kantinearbeidet anses som «annet passende arbeid» hvis Nygård kunne ha utført det på en rimelig god måte, selv om andre måtte antas å ville kunne ha utført det bedre.»

Lagmannsretten, som var sammensatt av tre lagdommere med tillegg av fire meddommere, kom etter dette enstemmig til at oppsigelsen var usaklig, og tilkjente saksøker erstatning samt saksomkostninger for herreds- og lagmannsrett.

HØYESTERETTS DOM AV 26.11.1992 – OPPSIGELSE PGA. FRAVÆR I FORBINDELSE MED SONING AV FENGSELSTRAFF SAKLIG.

Arbeidstaker ble sagt opp fra sin stilling pga. fravær i forbindelse med soning av fengselsstraff. Han sonet vel 5 måneder. Den første del av soningen skjedde i opparbeidet avspassingstid, mens det uhjemlede fravær var 2 1/2 måned. Byretten kjente oppsigelsen ugyldig mens lagmannsretten kom til at oppsigelsen var saklig begrunnet.

En enstemmig Høyesterett stadfestet lagmannsrettens dom. Høyesterett konstaterte at ikke ethvert uhjemlet fravær grunnet soning gir saklig grunn for oppsigelse, og at det må foretas en helhetsvurdering. Høyesterett fastslår at et så langvarig fravær (2 1/2 måned) gir saklig grunn for oppsigelse, og føyde til: «Et annet resultat ville i virkeligheten bety en

vesentlig overføring av risikoen for arbeidstakers selvforskyldte soningsfravær til arbeidsgiver.»

Høyesterett var enig i at generelle kriminalpolitiske hensyn – resosialisering av straffedømte – er et hensyn som har vekt. I denne sak var fraværet etter Høyesteretts mening så langt at det alene måtte være avgjørende.

Høyesterett avviste kravet om erstatning for tapt lønn som følge av at arbeidstaker ikke fikk stå i stilling fra det tidspunktet han ble løslatt. Høyesterett fastslår at det er en forutsetning at arbeidstaker faktisk er i stand til å være i stilling. Ettersom arbeidstaker i 2 1/2 måned ikke kunne møte på arbeidet, anser Høyesterett arbeidstaker som fratrudd begrunnet i forhold han selv har risikoen for.

Saksomkostninger ble ikke tilkjent for noen instans under henvisning til sprikende underrettspraksis, og at saken har reist et prinsipielt spørsmål som det var av stor betydning for partene i arbeidslivet å få avklart.

HØYESTERETTS DOM AV 28. AUGUST 1992.

ARBEIDSMILJØLOVENS § 67 OM FORTRINNSRETT TIL NY ANSETTELSE:

UTVELGELSE BLANT FLERE FORTRINNSBERETTIGEDE

Arbeidsmiljølovens § 67 gir fortrinnsrett til ny ansettelse i 1 år for dem som er oppsagt pga. driftsinnskrenkning eller rasjonalisering. I flere saker har vi krevd erstatning for forbigåelse fordi arbeidsgiverne ikke har fulgt saklige utvelgelseskriterier tilsvarende det som gjelder ved oppsigelser. Denne tolkningen av § 67 har ikke hatt støtte i ordlyden, men det har vært visse holdepunkter i lovens forarbeider for at arbeidsgiverne skulle være pliktige til å foreta en saklig utvelgelse. Dette spørsmålet ble avgjort av Høyesterett, som kom til at loven ikke kunne tolkes slik som vi hevdet. Lovens forarbeider var ikke tilstrekkelig klare til å kunne gi grunnlag for en innfortolkning i en lovtekst som er taus om dette spørsmålet.

I forbindelse med revisjonen av arbeidsmiljøloven har LO fulgt opp dette spørsmålet og krever en lovendring som sikrer at reglene blir de samme ved utvelgelse ved oppbemanning som ved nedbemanning. Dette er viktig for å hindre omgåelser av stillingsvernet.

OSLO BYRETTS DOM AV 9. OKTOBER 1992:

STILLINGSVERNET VED ETABLERING AV PROSJEKTSKAP, ARBEIDSFELLESSKAP E.L.

AML § 60 nr. 1, 2 og 3. Et entreprenørselskap, Moderne Bygg AS, stiftet et ansvarlig selskap sammen med et annet entreprenørselskap, Kruse Smith AS, med firmanavn Arbeidssfelleskapet Moderne Bygg Kruse Smith ANS, som fikk et stort oppdrag med Kreditkassens bygg på Majorstua. Det ansvarlige selskapet ansatte arbeidstakere fra de to aksjeselskapene og ansatte dessuten folk utenfra som «prosjektansatte». Dette ga bes-

kjeftigelse for samtlige forskalingssekkere i Moderne Bygg AS, unntatt 2 brødre som hadde vært henholdsvis tillitsvalgt og hovedvernombud. De ble sagt opp med den begrunnelse at Moderne Bygg AS ikke hadde ytterligere oppdrag. Oslo byrett fant oppsigelsene ugyldige med den begrunnelse at virksomheten i det ansvarlige selskapet var en del av virksomheten til Moderne Bygg AS i relasjon til AML § 60 nr. 2 første punktum. De to arbeidstakerne skulle vært tilbudt arbeid i Arbeidsfellesskapet fremfor prosjektansatte og andre arbeidstakere i Moderne Bygg AS med dårligere ansiennitet. Subsidiært prosederte arbeidstakerne på at AML § 60 nr. 3 måtte anvendes, dersom retten kom til at § 60 nr. 2 ikke ga grunnlag for deres krav. Retten fant grunn til å tilføye at også § 60 nr. 3 ville ført fram.

Enstemmig dom. Saksomkostninger tilkjent. Dommen ble ikke påanket.

FROSTATING LAGMANNSRETTS DOM AV 21. OKTOBER 1991,
HØYESTERETTS KJÆREMÅLSUTVALGS KJENNELSE AV 10. MARS
1992:

ARBEIDSMILJØLOVEN § 58 NR. 7: EKSTRAORDINÆR ANSETTELSE
MED SYSSELSETTINGSMIDLER OG ETTERFØLGENDE VIKARIAT.

En arbeidstaker som tidligere var blitt noe løsemiddelskadet og derfor hadde vansker på arbeidsmarkedet, ble sysselsatt i kommunens tekniske etat med støtte fra Arbeidsformidlingens bevilgning til ekstraordinær sysselsetting. Det ble benyttet vanlige, tidsbegrensede arbeidsavtaler utarbeidet av Arbeidsformidlingen for dette formålet. I løpet av stønadsperioden på 2 år ble han innkorporert i den faste bemanningen som hjelpe-mann og senere sjåfør på renovasjonsbil. Da siste stønadsperiode var ute, fortsatte han som før i arbeidsforholdet i 6 uker uten skriftlig arbeidsav-tale. Forbundet og LO hevdet at han var å betrakte som fast ansatt før stønadsperiodens utløp, og at han i alle fall fikk et fast ansettelsesforhold i løpet av 6-ukersperioden etter at stønadsperioden utløp. Kommunen hevdet at han i denne siste perioden fungerte som vikar, slik at vikariat-unntaket i § 58 nr. 7 kom til anvendelse. Lagmannsretten fant at det ikke forelå et reelt vikariat og fastslo at arbeidstakeren var å betrakte som fast ansatt i kommunen. Han fikk gjeninntre i kommunen, nå med fast anset-telse, og han ble tilkjent erstatning for lønnstap og rentetap med kr 145 000,-. Lagmannsretten tok ikke stilling til om han var blitt å betrakte som fast ansatt i løpet av stønadsperioden på 2 år. Kommunen anket til Høyesterett, men anken ble nektet fremmet av Høyesteretts kjæremålsut-valg 10. mars 1992.

AGDER LAGMANNSRETTS DOM AV 19. NOVEMBER 1992, HØYES-
TERETTS KJÆREMÅLSUTVALGS KJENNELSE AV 30. JUNI 1992.
AML § 60 NR. 2: ARBEIDSGIVERS AKTIVITETSPLIKT FOR Å

SKAFFE ARBEIDSGRUNNLAG FOR DE ANSATTE, DISTRIKTSVIS UTVELGELSE VED NEDBEMANNING OG KRAV TIL SAKSBEHANDLINGEN.

To skogsarbeidere hadde tidligere vært ansatt i Kvinesdal kommune og ble senere ansatt i Agder Skogeigarlag som dekker hele Vest-Agder og store deler av Aust-Agder. Laget mente etter en tid at de 2 måtte sies opp fordi oppdragsmengden i Kvinesdal var sviktende. Lagmannsretten (disSENS 6-1, der begge meddommerne fra arbeidsgiversiden tilhørte flertallet), fant at «skogeigarlaget og dets distriktsledere bare i beskjeden grad økte sitt arbeid for å skaffe virksomheten arbeidsoppdrag». Det ble formulert en sterk aktivitetsplikt for arbeidsgivere i slike tilfelle: «Med nedgangstider i utsikt må man etter flertallets oppfatning kunne forvente aktivitet og satsing for å sikre virksomheten og arbeidsplassene av en stor og ressurssterk bedrift». Flertallet viste til § 60 nr. 2 og uttalte videre: «I dette ligger det en plikt for arbeidsgivere til aktivt og grundig å vurdere alternativer til oppsigelse, og om alternativer ikke finnes, å foreta en grundig og saklig vurdering av hvor mange og hvem som skal sies opp. – Den for lave aktivitet gjør etter flertallets oppfatning grunnlaget for å konstatere saklig oppsigelsesgrunn mangelfullt». Flertallet la videre til grunn at laget hadde plikt til å vurdere mulighetene for beskjeftigelse i hele det geografiske område for virksomhet, og ikke bare i Kvinesdal distrikt. I enkelte andre kommuner hadde laget ansatt nye skogarbeidere helt fram til det tidspunkt oppsigelsen av de 2 i Kvinesdal ble gjennomført. Laget vurderte ikke deres ansiennitet opp mot andre skogsarbeideres. Dette skulle de gjort, til tross for at laget hadde en langvarig tradisjon for å behandle den enkelte skogsarbeider for seg etter distriktsgrensene. Laget hadde ikke drøftet med de ansatte noen av de mange viktige spørsmålene som aktivitetsplikt, distriktsvis avgrensning, andre alternativer til oppsigelse e.l. Lagmannsrettens flertall karakteriserte saksbehandlingen som «en alvorlig mangel i den saklighetsvurdering som skal finne sted før man beslutter hvem som skal sies opp».

Lagets anke til Høyesterett ble nektet fremmet av Høyesteretts kjæremålsutvalg 30. juni 1992.

Ledelses-sekretariatet

Avdelingen er organisert med en service- og rådgivningsgruppe for ledelsen, som består av:

Kontorsjef Kåre Myrvold, informasjonssjef Magne Nedregård, sjefsøkonom Juul Bjerke, spesialrådgiver Ellen Stensrud.

Avdelingen omfatter i tillegg:

Ledelses- og Ledelsessekretariatets forværelser, Ekspedisjonen, Posten og Arkivet.

Ekspedisjonen, Posten og Arkivet har enhetsleder som er direkte underlagt kontorsjefen. Pr. 31. desember 1992 teller hele avdelingen 24 heltidsstillinger.

Avdelingens oppgave er å yte service overfor ledelsen og de andre avdelingene innad i LO, som setter LO i stand til å være en dagsaktuell, besluttosom, tillitsvekkende og sterk organisasjon.

Avdelingen har ansvaret for fordeling og oppfølging av post og saker som LO mottar. I 1992 ble 8269 saker journalført i LOs arkiv.

Videre har avdelingen ansvar for den tekniske og praktiske gjennomføringen av administrasjonens møter (Administrasjonsutvalget, Informasjons- og strategimøte, Administrasjonsmøte, Ledermøte, Sekretariatsmøte og Representantskapsmøte) med hensyn til fordeling av saker, sakliste, protokoller og etterbehandling av saker. I 1992 hadde Administrasjonsutvalget 14 møter hvor 65 saker ble behandlet. Det ble holdt 42 Administrasjonsmøter som behandlet 1500 saker og 43 ledermøter som behandlet 792 saker. Sekretariatet hadde 32 møter og behandlet 979 saker.

Avdelingen fører også oversikt over opprettelse/oppsigelse av tariffavtaler, forbundenes landsmøter, mandat for og medlemmer i LO-opnevnte utvalg, medlemmene av Representantskapet, LO-representasjon i eksterne organer og LO-delegasjoner i inn- og utland.

Næringspolitisk avdeling

Ved utgangen av 1992 bestod avdelingen av: Avdelingsleder, stedfortredende avdelingsleder, 5 saksbehandlere, 1 ledende kontorsekretær, 2 kontorsekretærer samt 1 utreder på 3 måneders engasjement.

Avdelingen har i perioden behandlet 730 saker, av disse var det 118 høringer.

Avdelingen er også sekretariat for Næringspolitisk utvalg, som har holdt 6 møter i 1992.

Gjennom prosjekter bygges det opp kompetanse for bedre å kunne løse de oppgaver som avdelingen har både i forbindelse med handlingsprogrammet og i den daglige virksomheten.

Virksomhetsberetning

Avdelingen har, med bakgrunn i henvendelser fra forbundene, gitt direkte bistand til klubber og fagforeninger i forbindelse med omstilling, oppkjøp eller nedlegging av bedrifter. Slik støtte har bestått i hjelp til

alternative utredninger, deltakelse i møter på bedrifts nivå og kontakter med berørte departement.

Det har også vært arbeidet med saker som miljøavgifter, anvendelse av naturgass og el-avgift for den kraftkrevende industri.

Forslaget om et Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, handel i nordområdene og andre sentrale utfordringer for Nord-Norge, sterkere inngrep på det tyske marked, har vært under bearbeiding i perioden. Revisjon av yrkesutdanningen og etter- og videreutdanning for arbeidstakere har også stått sentralt i arbeidet.

Avdelingen har også prioritert forelesninger og deltakelse i næringspolitiske seminarer og konferanser for å fremme de saker som Kongressen vedtok i forbindelse med handlingsprogrammet for 1990–93, samt deltatt i styrer og råd som har betydning for næringspolitikken.

OL 1994 har også i 1992 hatt høy prioritet for å sikre norske arbeidsplasser i de utbygginger og leveranser som skal skje i forbindelse med gjennomføringen av arrangementet.

Vedtaket om utbygging av ny hovedflyplass for Østlandsområdet gir nye muligheter for norsk næringsliv som avdelingen har begynt å forberede.

For flere sektorer er det utarbeidet egne bransjestudier og avdelingen har utarbeidet et eget næringspolitisk dokument.

Næringspolitikken

1992 har fortsatt vist nedgang i vareproduksjonen. Dette har bakgrunn i at veksten i verdensøkonomien har uteblitt og en noe bedring av norsk kjøpekraft hos den yrkesaktive befolkning har i hovedsak vært anvendt til nedbetaling av gjeld.

Endringen i Øst-Europa har også skapt store markedssvingninger for deler av vår eksportindustri.

Fortsatt vil hovedoppgaven for næringspolitikken være å bidra til vekst i sysselsettingen slik at arbeidsledighetstallene går ned.

Produktivitetsveksten har vist en oppgang blant annet gjennom et moderat lønnsoppgjør, uten at dette har utløst investeringer i industrien, noe som blant annet skyldes det fortsatt høye rentenivået.

Det har skjedd en betydelig omorganisering av det statlige virkemiddelapparatet for kapitaltilgang og forskning, noe som vil skape større oversikt og muligheter for effektivitetsforbedringer. Det er også foretatt forbedringer i de generelle rammebetingelser for næringslivet.

Statens nærings- og distriktsutviklingsfond har muligheter til å gå inn på egenkapitalsiden i norsk næringsliv fra 1. januar 1993, og vil kunne bidra til å bedre den mangel på risikovillig kapital som har preget hele 1992.

EØS-forhandlinger har medført en stor arbeidsbelastning i hele 1992.

Næringspolitisk arbeid i tider med stor arbeidsledighet skaper pressproblemer hvor kortsiktige tiltak blir dominerende og gir mindre rom for mer langsiktige strategiske planer for utviklingen.

Fagbevegelsens mulighet for påvirkning er sterkt avhengig av den generelle økonomiske situasjon i samfunnet.

Avdelingens arbeidssituasjon har blitt sterkt preget av dette, og det har vært stor etterspørsel etter direkte hjelp fra lokale foreninger i forbindelse med nedlegginger og omstillinger.

Til tross for dette har næringspolitisk avdeling gjennomført en rekke bransjestudier samt et større næringspolitisk dokument som ble presentert 14.-15. desember 1992.

En har også videreført samarbeidet med NHO innenfor prosjektet «Norge som industrinasjon» hvor det blant annet er utgitt egne rapporter som «Kampen om kapitalen» og «Norsk finsk-dansk produkt?». FAFO har her gjennomført utredningsarbeidet. Det er holdt en rekke regionale konferanser.

Næringspolitisk avdeling har hatt en fortsatt vekst i etterspørsel etter bistand ved bedriftsnedleggelse, fusjoner, fisjoner og omstruktureringer.

Avdelingens organisering av en egen tverrfaglig gruppe for beredskap i slike tilfeller har vært svært vellykket, men det er fortsatt mulighet til å bedre intern aktivitet, bedre samarbeidet mellom forbund og lokale fagforeninger i slike saker.

Det har også i 1992 vært stor aktivitet på skole- og utdanningsiden. På sikt vil næringspolitikk og skole/utdanningspolitikk bli sterkere samordnet. Dette er påbegynt i 1992 og har gitt gode resultater.

Arbeidet med å nå handlingsprogrammets målsetninger har også hatt høy prioritet i 1992 og det har vært holdt en egen avdelingskonferanse første halvår for å gjennomgå status i dette arbeidet.

Næringspolitisk utvalg har knyttet til seg ulike underutvalg og forum innenfor spesielle områder.

Norsk næringsliv står fortsatt overfor store utfordringer, og en av disse er større grad av eksport av norsk vareproduksjon. Avdelingen har arbeidet aktivt mot det tyske markedet for i første rekke å øke eksporten av trebearbejdede produkter. Avdelingen har også orientert seg om mulighetene for utvikling av næringssamarbeid i nordområdet, nærmere bestemt mellom Norge og Kola og resten av Nord-Russland.

Norge har en rekke naturgitte forutsetninger for næringsvekst som må utvikles mer offensivt, men det er fortsatt et nært samarbeid mellom ledelse og ansatte i næringslivet som er et av de viktigste konkurransefortrinn. Målsettingen om vekst og utvikling av et bærekraftig næringsliv er den eneste måten å få ned arbeidsledigheten på og sikre fagbevegelsens medlemmer en god fremtid. Dette vil i sterk grad også prege næringspolitisk avdelings arbeid i det året som kommer.

SKOLE OG UTDANNING

LOs utdanningspolitiske engasjement spenner over et vidt spekter, men arbeidet med fagutdanning og etter- og videreutdanning for voksne arbeidstakere ble prioritert i arbeidet i 1992. Innen avdelingen har Jan T. Løkken og Dag Johnsen hatt hovedansvaret for arbeidet med utdanningssspørsmål. Liv Bjørnsgård har bistått som kontorsekretær.

Avdelingen har lagt vekt på å utvikle samarbeidet med andre som har ansvar for kompetanse og utdannings spørsmål i LO, AOF og fagbevegelsen for øvrig.

LOs forum for utdanningspolitikk

LOs forum for utdanningspolitikk søker å bidra til den utdanningspolitiske debatten i fagbevegelsen og er et viktig virkemiddel for å knytte en sterkere kontakt mellom LO og forbundene på det utdanningspolitiske området. I tillegg til disse inviteres også Det norske Arbeiderparti, Arbeidernes Ungdomsfylking, Sosialdemokratisk Studentforbund og Arbeidernes Opplysningsforbund til å delta på møtene i forumet.

I 1992 ble det holdt 6 møter i LOs forum for utdanningspolitikk. Hovedtema for disse møtene var:

- 13. mars – Stortingsmeldingen om videregående opplæring
- 12. mai – Utdanningsvikariater
 - Lønnsoppgjøret/kompetanse/utdanningssspørsmål
- 26. mai – Utdanningsfinansiering
- 20. august – Fagopplæring i arbeidslivet
- 24. september – Reformen innen videregående opplæring
- 16. desember – Regjeringens forslag til endringer av lovene for fagopplæring i arbeidslivet og videregående opplæring.

I tillegg har det vært holdt drøftingsmøter med forbundene vedrørende følgende tema:

- 28. august – Tilbudsstrukturen innen videregående opplæring
- 21. oktober – Tilbudsstrukturen innen videregående opplæring
- 23. oktober – Timefordelingen i yrkesutdanningen

Fagutdanning

Stortinget ga under behandlingen av Stortingsmelding nr. 33 Om visse sider ved videregående opplæring sin tilslutning til at retten til videregående opplæring fram mot fag- eller svennebrev bør lovfestes for all ungdom. Stortingets behandling av meldingen ga gjennomslag for de mest sentrale av LOs krav til den nye strukturen for videregående opplæring. LO var kritisk til en del av Stortingets vedtak, men mener likevel at reformen totalt sett gir så store positive muligheter for arbeidslivet og ungdommen at vi ønsker å medvirke til den videre utformingen. Handlingsplan for

fag og yrkesopplæring fra LO og NHO, som ble lagt frem i februar, utgjør en vesentlig forutsetning for vedtakene. I Handlingsplanen går LO og NHO blant annet inn for at en tredjedel av ungdomskullet bør gis opplæring via lærlingkontrakt. Den nye opplæringsstrukturen vil for fag under lov om fagopplæring i arbeidslivet basere seg på to år i skole og spesialisering i inntil to år gjennom læretid i bedrift. Reformen legger opp til større integrasjon mellom opplæringen i skole og bedrift, og arbeidslivet vil få større innflytelse over utformingen av innholdet i utdanningen totalt, og over tilbud og dimensjonering av utdanningen i de enkelte fylker. Under Stortingets behandling våren 1992 ble prinsippene for reformen vedtatt. Planen er å sette den ut i livet fra høsten 1994, men før den tid må det skje en rekke endringer innen videregående opplæring. LO deltar i dette arbeidet på flere plan: Det er etablert en politisk gruppe med representanter for politisk ledelse i Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet og for LO og NHO. RFA uttaler seg om alle viktige saker, og LO og forbundene er representert i Rådet med 5 medlemmer. I tillegg er det opprettet en kontaktgruppe med representanter fra departementets embetsverk, lærerorganisasjonene, LO og NHO. Høsten 1992 ble det fremmet en rekke forslag fra departementet som et ledd i reformarbeidet. Arbeidet ble preget av stort tempo og korte høringsfrister. LO sa seg likevel villig til å medvirke ut fra den felles interesse vi har for å få gjennomført reformen så raskt som mulig. Departementet fremmet forslag til lovendringer av lovene for videregående opplæring. Etter høringer hos forbundene avga LO uttalelse og førte drøftinger med departementets politiske ledelse om behovet for endringer. Det forslaget til lovendringer som Regjeringen la frem for Stortinget i desember 1992 er med enkelte unntak i overensstemmelse med LOs syn. Etter innspill fra bl.a. LO vedtok Stortinget å utvide antall grunnkurs fra 9 til 13. I departementets endelige vedtak om innholdet i de 13 grunnkursene fikk LO delvis gjennomslag for sitt syn. Antallet opplæringsråd er redusert fra omlag 60 til 24. Her fulgte departementet tilrådingen fra RFA, LO og NHO. LO avga også uttalelse om antall medlemmer og representasjon i de nye opplæringsrådene og RFA, men på disse områdene har departementet ennå ikke fattet endelig vedtak. Departementet sendte et forslag til felles generell læreplan for grunnskolen og videregående opplæring til høring, og LO avga uttalelse. Heller ikke på dette området har departementet gjort noe endelig vedtak. På grunnlag av en innstilling fra en arbeidsgruppe med representanter fra forbundene vedtok LO et forslag til fag- og timefordeling innen yrkesutdanning i den nye strukturen. Også dette spørsmålet er i departementet til vurdering.

Som en følge av LOs og NHOs Handlingsplan er det igangsatt et prosjekt for utvikling av et kvalitetssikringssystem for videregående opplæring. En rekke forbund er trukket med i dette arbeidet, via en styringsgruppe og ulike arbeidsgrupper. Kontakten med LOs medlemmer i Y-nemndene er

ivaretatt gjennom to regionale konferanser (arrangert i samarbeid med AOF) og et internt møte i forkant av Y-nemndenes landskonferanse.

LO har engasjert seg i styret for Ungdommens Yrkes-OL for å fremme interessen for fag- og yrkesutdanning.

Etter- og videreutdanning

LOs utvalg for etter- og videreutdanning består av representanter fra forbundene og ledes av Per Gunnar Olsen med Dag Johnsen som sekretær. Utvalget har vært brukt som ressursgruppe i forhold til etter- og videreutdanningsspørsmål, både utvalg og enkeltmedlemmer har vært trukket inn i LOs arbeid med disse spørsmålene. Utvalget har vært med og lagt premissene for LOs arbeid med etter- og videreutdanningsspørsmål for 1992, og har også vært sentralt for å trekke opp de krav som ble stilt i forhold til lønnsoppgjøret i 1992.

Utdanning og arbeidsmarked

Tiltak knyttet til utdanning og kompetanseutvikling har blitt en stadig mere omfattende del av myndighetenes arbeidsmarkedspolitikk. Ordningen med utdanningsvikariater trådte i kraft fra og med første halvår 1992. I første omgang var dette en forsøksordning for Oslo, Sør-Trøndelag og Troms, men fra annet halvår 1992 ble ordningen utvidet til å gjelde hele landet og til også å gjelde både privat og offentlig sektor. Det har tatt noe mere tid å få til et volum i denne ordningen enn det som opprinnelig var forutsatt. Etter LOs oppfatning er grunnen til dette først og fremst at det ikke legges tilstrekkelige ressurser i å forberede arbeidstakere som er i jobb på å ta utdanning. LO er representert i styringsgruppene for utdanningsvikariater på fylkesplan.

Høyere utdanning

Antall studieplasser innenfor høyere utdanning har økt kraftig de siste årene, og har langt oversteget de prognosene som ble laget for hvordan studenttallet skulle utvikles. Bakgrunnen for dette er ungdoms problemer med å få plass på arbeidsmarkedet. Dette gjør at antall avviste søkere til høyere utdanningsinstitusjoner fortsatt er uakseptabelt høyt. En medvirkende årsak til presset på høyere utdanningsinstitusjoner er også at de som allerede er opptatt til studiet av økonomiske grunner er nødt til å jobbe svært mye deltid. Dette gjør at de bruker lengre tid og opptar studie-plasser lengre enn hva som ville vært nødvendig med en bedre studiefinansieringsordning.

Fagbevegelsen og skolen

Også i 1992 har avdelingen videreført sitt arbeid for å styrke kontakten mellom fagbevegelsen og skolen. Det ble i 1992 holdt 2 regionale kurs for

skolekontakter for å gi disse bedre mulighet for å følge sin jobb overfor skolene. Det økonomiske bidraget til samorganisasjonene har også vært videreført, og vi har nå en rekke samorganisasjoner som er svært aktive i forhold til skoleverket.

Rett til utdanningspermisjon

Som en oppfølging av Hovedavtalen mellom LO og NHO ble det nedsatt en felles arbeidsgruppe som skulle arbeide videre med LOs krav om at arbeidstakere skulle ha rett til permisjon for utdanning. Den felles arbeidsgruppen avga sin innstilling i forbindelse med lønnsoppgjøret for 1992. Innstillingen var enstemmig og fikk tilslutning fra både LO og NHO. Avtalen, som skal være en ny Tilleggsavtale VII, er ennå ikke trådt i kraft fordi NHO ikke ønsker ikrafttredelse før ved Hovedavtalens ordinære utløp.

Kompetanseutvikling

En av de store næringspolitiske utfordringene har vært å sørge for at bedriftene fikk et mere aktivt forhold til kompetansekartlegging og kompetanseutvikling. Et mere aktivt utdanningsengasjement i bedriftene vil også kunne være med og sikre arbeidsplassene for LOs medlemmer. Dette er et område hvor avdelingen har økt sitt engasjement i 1992 og hvor en også har videreutviklet forholdet til Arbeidslivsavdelingens bedriftsutviklingsgruppe. Dette er et arbeid som vil bli videreført på flere områder i 1993.

Andre områder

I 1992 har LO blant annet avgitt uttalelse om utredning om skolestart for 6-åringer – konsekvenser for resten av skoleløpet, innstilling om utdanningsfinansiering og studentvelferd, nytt ledelseutviklingsprogram for grunnskolen og videregående skole, samt om et stort antall opplæringsplaner.

Ukeskurset «Lærere møter fagbevegelsen», som arrangeres i samarbeid med AOF, fikk i år rekruttert sine deltakere via Norsk Lærergag og Skolenes Landsforbund. Dette fungerte godt.

PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

LOs engasjement innen petroleumsvirksomheten skjer i hovedsak gjennom Oljekartellet (se eget kapittel i beretningen). Det gjøres imidlertid et formelt skille mellom saker av organisatorisk og næringspolitisk art, ved at førstnevnte saker håndteres i Oljekartellets regi og den andre samordnes mot generell næringspolitikk i LO.

I perioden har en slik struktur blitt formalisert i forbindelse med utvidelse av petroleumsvirksomheten til Midt-Norge og ved at offshoreutbyg-

gingen får assosierte løsninger på land (Troll og Heidrun). Det er nå etablert et organisasjonsapparat som samordner aktivitetene og hvor man sorterer ut de saker som faller inn under LO ved Oljekartellet, Næringspolitisk avdeling og Arbeidslivsavdelingen.

Ved utløpet av forrige beretningsperiode var spørsmålet om beskatning av petroleumsvirksomheten ikke avklart. Fra industriens side ble det hevdet at den modell som var ønsket fra myndighetenes side ville føre til negative konsekvenser ved at den svekket troverdigheten til langsiktig satsing i Norge, hvilket ville svekke Norges muligheter til å vinne investorer i en bransje som konkurrerte på global basis.

LO engasjerte seg i denne saken og støttet det prinsipielle syn at man måtte finne frem til en balanse hvor både hensynet til Statens behov for inntekter og industriens behov for tilfredsstillende rammevilkår ble bibeholdt.

Det endelige resultatet ble at rammevilkårene ble endret, men med mindre negative konsekvenser enn det opprinnelige utspill. Imidlertid beholdes fortsatt CO2 avgiften som et tillegg til den ordinære beskatning.

I beretningsperioden har det blitt fokusert på kostnadene innen petroleumsvirksomheten. Dette følger som en konsekvens av at oljeprisutviklingen har blitt dårligere enn forventet. Dollarkursen har steget slik at Statens inntektsbortfall fra petroleumssektoren har blitt noe dempet, men trenden mot lavere oljepris og større usikkerhet har forsterket seg siste halvår av beretningsperioden. Gassprisen har over de siste 10 årene også hatt en negativ utvikling. Ved utløpet av beretningsperioden ligger denne på en firedel av prisleiet for 10 år siden.

Disse forhold, sammenholdt med en generell svikt på kapitaltilgang i det internasjonale marked, gjør at operatørselskapene har trappet opp en innsats mot å redusere utbyggingskostnader såvel som driftskostnader. Statoils målsetning er å redusere de totale konsernkostnader med 2 milliarder kroner pr. år fremover. De andre oljeselskaper arbeider tilsvarende med sine kostnadsreduksjoner.

Internasjonalt pågår det samtidig en posisjonering hvor oljeselskapene konkurrerer om å bli blandt de bestående etter at mange forventes å falle fra. Prognosene for fremtiden tilsier færre, men større oljeselskaper. Dette betyr samtidig en skjerpet kamp om kapitalen.

Disse forhold berører direkte norsk petroleumsvirksomhet, idet oljeindustrien er den industri som først og fremst opererer med et globalt perspektiv i sine strategier.

Man må derfor forvente at presset mot kostnader vil føre til skjerpet kamp om arbeidsplassene innen petroleumsvirksomheten. Videre vil de totale nasjonale rammevilkår være avgjørende for viljen til engasjement i norsk petroleumsvirksomhet samt også sette rammene for hvilken beve-

gelsesfrihet partene vil ha når disse skal finne løsninger på de utfordringer man kommer til å møte.

Blant disse utfordringer står norsk valg av miljøetsatsing nå helt sentralt også innen petroleumsvirksomheten. Den ensidige norske satsing på CO₂-avgift vil for det kommende år utgjøre over 8% ekstra beskatning tilsvarende minimum 2.2 milliarder. Denne avgift reduserer ikke CO₂-utslippet i Norge, men ved norsk gasseksport bidrar Norge til en reduksjon i de kjøperland som bruker norsk gass til erstatning for kull.

Det norske bidrag til reduksjonen av globalt utslipp av CO₂ betaler Norge gjennom økonomiske belastninger på den industrien som bidrar til denne forbedring, samtidig som denne kostnad fører til redusert sysselsetting og press på arbeidsmiljøet til arbeidstakerne i petroleumsvirksomheten. Forbedringene i det globale CO₂-utslipp kommer imidlertid også uten CO₂-avgift i Norge, slik at det ofres arbeidsplasser og arbeidsmiljø i Norge uten hensikt.

Energi

Debatten om energi har i perioden vært konsentrert om pris og ikke om noen nasjonal energistrategi. Fra at debatten i forrige periode var konsentrert om omorganiseringen av Statkraft har man i denne perioden sett konsekvensene av dette og den nye Energiloven.

Som følge av dramatisk fall i industriveksten har prognosene for kraftbehov slått feil med overkapasitet som resultat. Dette, sammen med omorganisering av Statkraft og ny Energilov, har i perioden ført til en fullstendig ny situasjon i el-kraftmarkedet.

Det er nå etablert flere nye selskaper for kraftdistribusjon, og med kraftoverskudd har dette til sammen ført til fall i el-kraftprisene. Produksjonsverk basert på tidligere prisbaner har derfor kommet i økonomiske problemer.

LO støttet Regjeringens forslag om å innføre prisstabilitet i kontraktene, men forslaget falt i Stortinget, slik at det nå er uklart hvordan produksjonsverk som kan bli konkursrammet skal håndteres.

Med petroleumreservene og hydro-elektrisk kraft er Norge i besittelse av store energimengder, men det er ingen energipolitisk strategi for hvordan dette skal utnyttes på eksportmarkedet. Det er gitt tillatelse til eksport av 5 TWh på kortsiktige kontrakter, men samtidig ser man at Sverige oppnår bedre eksportavtaler basert på overskuddskraft fra Norge.

Til tross for betydelige reduksjoner i el-kraft-prisene til norsk industri er det sektorer i kraftkrevende industri som ikke har konkurransedyktige energipriser. Enten som følge av høy kWh-pris, som følge av CO₂-avgift eller som summen av dette.

Håndteringen av et totalt energimarked kompliseres også av at det er innført produksjonsavgift på el-kraft. Dette fører bl.a. til at det vil være

kostnadsbesparende å slippe vannet utenom turbinene for å slippe en avgift ved produksjon av strøm som ikke når god nok pris i et overskudds-marked.

Disse forhold, sammenhold med manglende samordning av landets energiressurser, gjør at Norge forspiller mulighetene for en eksportstrategi for energi rettet mot kontinentet, hvor kraftbehovet generelt er økende.

LOs engasjement i disse problemområder har i hovedsak vært rettet mot energipriser og CO₂-avgift innen de sektorer som har vært truet av dramatiske konsekvenser dersom ikke lettelse hadde blitt innført. Disse lettelse er imidlertid bare midlertidige.

I den internasjonale krise det nå er innen konkurranseutsatt industri har alle faktorer stor betydning for produktprisene. Særlig står energikostnader sentralt, og det registreres at energispørsmål blir stadig viktigere og omfattet av større aktivitet innen EF enn tidligere.

Konsernfaglig samarbeid

Næringspolitisk avdeling inngår i LOs utvalg for konsernfaglig samarbeid.

Det har vært en samling for konserntillitsvalgte i perioden.

Organisasjons- og informasjonsavdelingen

I 1992 ble det sendt ut 79 pressemeldinger. Pressekonferanser er blant annet avholdt i tilknytning til tariffoppgjøret, arbeidsmiljøutvalgets innstilling, Kvinner og økonomi-prosjektet, AIS-Midt-Østen kampanje. Avdelingen har et nært samarbeid med ledelsessekretariatet i pressearbeid.

I nærradioarbeidet har avdelingen nær kontakt med Radio Riks. I samarbeid med Radio Riks er det investert i nettverksteknologi for å knytte radioer sammen i et redaksjonelt og økonomisk samarbeid. Fem større radioer fikk dette utstyret i 1992. Avdelingen har inngått en økonomisk og personellmessig rammeavtale med Radio Riks for å legge mer av saksbehandlingen, utviklingsarbeid og produksjon av informasjonskassetter til Radio Riks-systemet. Dette har fungert bra i 1992. Radio Riks har i løpet av året fått sterkere innpass i forbundenes informasjonsvirksomhet knyttet til landsmøter m.m.

Radio Riks er en interesseorganisasjon for arbeiderbevegelsens nærradioer. Nærradioer som kan bli medlemmer, er for eksempel radioer med tilknytning til lokale organisasjonsledd i LO eller LO-forbund, samorganisasjoner, AOF-foreninger, AUF, Framfylkingen, A-pressen eller parti-lag. Radio Riks ble stiftet i oktober 1990. Radio Riks har pr. 31.12.92, 22

medlemsradioer. Organisasjonen ledes av et eget styre med representanter for medlemsradioene, LO og AOF. Informasjon til nærradioene skjer via egne nyhetsbrev og utsendelse av temakassetter.

LO besluttet i 1992 å ikke engasjere seg i P4 – Ny riksdekkende reklamefinansiert radiokanal. Radio Riks har imidlertid hatt kontakt i 1992 mot Radio Hele Norge – som har fått konsesjon for P4 – for mulig redaksjonelt samarbeid.

Kontakt med LOs fagblader skjer via artikler om aktuelle saker eller direkte mot LOFF – LOs fagbladforening. LOFF har i 1992 overtatt sekretærfunksjonen for organisasjonen. Bruk av fagbladene står sentralt i LOs informasjonsvirksomhet. Fagbladene er fortsatt det sterkeste kontaktpunkt mellom LO/fagforbundene og det enkelte medlem.

I 1992 er materiellproduksjonen gjennomgått for nødvendig revidering knyttet til LO-Kongressen i 1993. Nye distribusjonsrutiner, innskjerping og kontakt trykkerier og reklamebyråer er gjennomført. Utarbeidelse av nytt informasjonsmaterieil er begrenset av hensyn til LO-Kongressen i 1993. Pr. dato har LO-sentralt ca. 50 brosjyrer/trykksaker for utadvent bruk. Europa-informasjon ble i 1992 konsentrert om regelmessig nyhetsbrev fra LOs Brussel-kontor.

I oktober kjørte LO en profileringskampanje rettet mot Oslo-området knyttet til varehandelen og hotell- og restaurant. Kampanjen ble rettet inn mot følgende problemstillinger for disse bransjene: Høy kvinneandel, lavlønnsbransjer, lav organisasjonsgrad, mange useriøse bedrifter, stort antall konkurser og liten respekt for lov- og avtaleforhold.

Virkemidler som ble benyttet var 2 helsider 2 ganger i Arbeiderbladet og Dagbladet. Kampanjen fikk positiv respons. Avdelingen fikk i 1992 klar-signal til utarbeidelse av en omfattende utadvent profileringskampanje knyttet til LO-Kongressen i 1993.

LO har også i 1992 hatt besøk av 40 skoleklasser. Temaer som står sentralt er:

- Sysselsetting/økonomi
- Tariffpolitikk
- Radio Riks
- LOs oppbygging
- Forholdet til Storting/Regjering

Avdelingen har vært representert i flere offentlige utvalg. Avdelingen har representert LO i følgende utvalg/styrer:

- Radio Riks
- Rådet for Norges-informasjon
- LOs medieutvalg
- ILO-informasjonsutvalget

Verve og rekrutteringsarbeidet

I forbindelse med godkjent strategisk plan ble intensjonene fra 1991 fulgt opp ved å utvikle og forbedre LOs rekrutteringsstrategier, som dreier seg om å minske medlemsavgangen og øke andelen nye medlemmer – samt å effektivisere vårt administrative arbeid.

Med bakgrunn i tidligere oversikter, som tilsa at det var et stort rekrutteringspotensiale innenfor industri, bygg og anlegg og bergverk, laget organisasjons- og informasjonsavdelingen en analyse om organisasjonsforholdene innenfor industrien og enkelte beslektede næringer. Målet med dette var å sørge for at LO også i framtida vil være dominerende innenfor denne sektoren.

Satsing på spesielle næringer ved å konsentrere mer av vår organisasjonsmessige oppbygging på områder som er i vekst med hensyn til antall sysselsatte ble prioritert.

LO har i løpet av 1992 avsluttet den spesielle innsatsen overfor de tre forbund i privat tjenesteytende sektor, hvor andelen uorganiserte er særlig stor.

For HKs vedkommende var det et mål å rekruttere sterkere innenfor varehandelen ved å begrense medlemsavgangen med 20% i forhold til 91. I tillegg skaffe tilstrekkelig antall nye medlemmer for å sikre netto vekst i HKs medlemstall innen privat og kooperativ varehandel.

Prosjektet har vært ledet og styrt fra HK, LO v/organisasjons- og informasjonsavdelingen har deltatt i styringsgruppe med to personer.

LO startet tidlig på nyåret drøftelsene med NTF om en fortsettelse av medlemsverving i engrosnæringen. NTF ønsket først og fremst å prioritere å arbeide ut en ny grenseavtale mellom forbundet og HK. Den nye grenseavtalen ble undertegnet av forbundene 1. september 1992.

Med bakgrunn i den nye avtalen ble forbundene enige om å starte opp fellesmedlemsverving innenfor engrosnæringen i Oslo/Akershus, Stavanger, Bergen og Trondheim. Prosjektet vil fortsette fram til 1. april 1993.

HRAF rettet prosjektet inn mot eget organisasjons- og rekrutteringsarbeid i fylkene Aust-Agder, Telemark og Buskerud.

Det var ansatt en egen prosjektsekretær fram til 1. november, da prosjektet ble avsluttet. Fra samme dato ansatte forbundet egne regionsekretærer som bl.a. dekker de tre fylker, som en naturlig oppfølging av arbeidet.

LO v/organisasjons- og informasjonsavdelingen gjennomførte et fellesprosjekt med NFATF og HK ved Norsk Hydro Porsgrunn. Prosjektet ble rettet inn mot medlemsverving fra konkurrerende forbund, henholdsvis Norsk Arbeidslederforbund og Norsk Hydro Merkantiles forbund. Det ble fra NFATF og HK gjennomført en kartlegging over organisasjonsforbundene med påfølgende vervestrategier ved bedriften. Det ble utarbeidet en brosjyre som bidro godt i rekrutteringsarbeidet.

I desember 92 avsluttet LO v/organisasjons- og informasjonsavdelingen et tre-årig prosjekt i Hordaland. Prosjektet var en oppfølging av LO-kongressens vedtak i 89 om å foreta en gjennomgang av hvordan LO-apparatet lokalt og på fylkesplan kan styrkes og effektiviseres m.v.

Alle de 14 samorganisasjonene i Hordaland har opparbeidet egen kompetanse i å utarbeide konkrete mål for sin virksomhet, og har arbeidet etter organisasjonsutviklingsmodellen som organisasjons- og informasjonsavdelingen har utarbeidet. Dette har medført større engasjement og aktivitet i samorganisasjonene.

LOs samarbeidsorgan har vedtatt ett overordnet mål for det videre arbeidet ved å fastslå at:

«LOs samarbeidsorgan i Hordaland skal utvikle seg til et politisk kraftsenter i pakt med LOs ideologi og LOs handlingsprogram.»

Det daglige arbeidet i samorganisasjonens virkeområde er nedfelt i samarbeidsorganets mål, hvor det heter:

«LOs samarbeidsorgan i Hordaland legger opp til en arbeidsform som engasjerer samorganisasjonene i praktisk/politisk arbeid både før, under og etter møtene i samarbeidsorganet.»

Øvrige samorganisasjoner og forbundenes organisasjonsledd i landet er orientert om prosjektet i egen prosjektavis.

Kontakten mot forbund utenfor LO:

Norsk Tolkeforbund tok kontakt med LO tidlig på nyåret i 92. Organisasjons- og informasjonsavdelingen har sørget for å tilrettelegge informasjon om medlemskap i LO, i form av møter og materiell. Avdelingen har vært behjelpelig med å utarbeide en brosjyre til forbundet, gjennomført organisasjonsutvikling med styrets samt knyttet kontakt mot AOF og øvrige avdelinger i LO. Forbundet søkte medlemskap i LO fra 1. januar 1992, som bleenstemmig vedtatt i LOs representantskapsmøte i juni 1992.

Norsk Apotekteknikerforbund tok kontakt med LO etter at forbundet hadde gjort vurderinger om å slutte seg til en av hovedorganisasjonene. Organisasjons- og informasjonsavdelingen har sørget for å tilrettelegge informasjon om medlemskap i LO, i form av møter og materiell. LO har videre vært invitert til informasjonsmøter i forbundets fylkesledd – i alt 9 fylker. LO har ved disse møtene vært representert med en tillitsvalgt. Forbundet holdt landsmøte i november 92, landsmøtet var delt i spørsmålet om tilslutning til en hovedorganisasjon. Ved et eventuelt valg mellom YS og LO ga landsmøtet et klart råd om tilslutning til YS.

Organisasjons- og informasjonsavdelingen tok kontakt med Lensmannsetatens Landslag før forbundet holdt sitt landsmøte medio august 92. Forbundets landsmøte fattet følgende vedtak:

«Landsmøtet ser det som ønskelig at LEL søker tilslutning til en hovedorganisasjon i løpet av perioden. Landsmøtet forutsetter at det videre arbeid i saken utføres i samarbeid med Norsk Politiforbund i den grad det er mulig.»

LO har i løpet av siste halvår 1992 holdt to møter med representanter fra forbundsledelsen. Organisasjons- og informasjonsavdelingen vil i løpet av 93 følge opp kontakten med de to nevnte organisasjoner i henhold til LELs landsmøtevedtak.

Personalavdelingen

Ved årsskiftet 1992–93 var det til sammen 153 stillinger ved hovedkontoret. I dette tall er ikke regnet med LO-Aktuelt Selskap med åtte stillinger, Teleinteressentskapet med fire stillinger – Revisjonen med sju stillinger, Folkets Hus Landsforbund med en stilling og Brusselkontoret med tre stillinger.

LO og forbundene har innledet et personalpolitisk samarbeid ved at stillinger i stor grad utlyses internt i fagbevegelsen.

Arbeidslivsavdelingen har ansatt saksbehandler etter medarbeider som har sluttet. Stillingen har som hovedoppgave å dekke organisering av arbeidsmiljøet. Avdelingen har også hatt vikariat i bedriftsutviklingsgruppa inntil 27/11-92. Engasjement som sekretær for sykefraværprosjektet er forlenget til ut 1993. Aase Morin er fungerende avdelingsleder i den tid Børre Pettersen er statssekretær i Miljøverndepartementet. Gunnar Jan Hansen fungerer som nestleder.

Internasjonal avdeling har forlenget vikariat som prosjektsekretær til 1. desember 1994.

Samfunnspolitisk avdeling har nå to vikariater i stillinger som sosialøkonom, den ene inntil 1. juli 1993.

Juridisk avdeling har ansatt en advokat og to advokatfullmektiger, samt kontormedarbeider på funksjonærsiden, i nye stillingsrammer for 1992.

Ved kontoret i *Brussel* er det engasjert vikar for Erna Ansnes.

Ved våre 18 distriktkontorer er det f.t. 73 medarbeidere. I dette tall er regnet med offshorekontorene i Bergen og Stavanger, samt anleggskontorene ved Kårstø og Lillehammer.

Ved distriktskontoret i Møre og Romsdal er det ansatt ny distriktssekretær i forbindelse med distriktssekretærs nedtrapping til pensjonsalder.

To distriktssekretærer v/distriktskontoret i Nordland har sluttet som følge av aldersgrensen.

Ved Hovedkontoret og distriktskontorene er det til sammen 226 arbeidstakere.

Tar vi med Teleinteressentskapet – revisorene – LO-Aktuelt – Folkets Hus Landsforbund og kontoret i Brussel, har LO administrativt ansvar for 249 arbeidstakere.

Kurstilbud fra AOFs ledersenter er forelagt de ansatte, og stort sett er ønskene oppfylt.

Spesielt for året har vært kurs i lederopplæring i LO. Tillitsvalgte, avdelingsledere – nestledere og ledende kontorsekretærer har deltatt i tre samlinger. AOFs Personal og Ledersenter har lagt opp kursene.

Videre er det gitt anledning til å delta på kurs i Bedriftsøkonomi, Arbeidsmiljøskolen – Arkivkurs – Språkkurs i Spania – Engelsk språkkurs i York – BIs Management Program Norge – Undervisning i fransk. Det blir arrangert oppfølgingskurs for LOs distriktssekretærer i arbeidsrett i februar 1993.

Ansatte m/ektefeller har deltatt på kurs i «Forberedelse til pensjonsalderen» arrangert av Norsk Folkehjelp.

Konferanse for våre funksjonærer på distriktskontorene ble holdt på Sørmarka i januar. Vi hadde bl.a. følgende på programmet:

- Besøk i Landsbanken med orientering om nærbanken og samarbeidet mellom banken og distriktskontorene.
- Orientering om Organisasjonsprosjektet 1993.
- Bedriftshelsetjenesten
- Aktuelle arbeidsoppgaver på distriktskontorene, herunder «Kvinner og økonomi».
- Informasjon om regnskap.

Det er i året som er gått oppnevnt et utvalg som skal se på reglene for opplæring. Personalavdelingen har videre utarbeidet en opplæringsplan for hver avdeling på bakgrunn av svar på et spørreskjema om ønsker og behov.

Vi har i året ved ett av våre distriktskontorer benyttet oss av Arbeidsformidlingens ordning med utdanningsvikariat.

Det er holdt tre møter i Arbeidsmiljøutvalget.

Det har vært et aktivt år når det gjelder å utarbeide rutiner for et internkontrollsystem i LO. Det ble i den forbindelse oppnevnt en arbeidsgruppe i AMUs møte 25/2. Arbeidsgruppa har utarbeidet forslag til IK-håndbok, som skal forelegges avdelingene til vurdering.

Det har videre vært arrangert et allmøte om internkontroll for LOs ansatte.

Sykefraværstatistikken for 1992 viser at fraværsprosenten ved LOs hovedkontor var 6,05%, og ved distriktskontorene 6,52%.

Både LOs ansatte ved hovedkontoret og pensjonistene har fått tilbud om influensavaksine, noe som mange benyttet seg av.

Personalsjefen har i løpet av året besøkt mange av våre distriktskontorer.

Personalavdelingen har hatt avdelingsseminar hvor vi tok for oss:

- Gjennomgang av HK-overenskomsten
- Presentasjonsmaterieil for nyansatte
- Lønnssystemet
- Nytt fleksiuur.

Vi har også i år kunnet tilby barnehageplass i Ankerbrua Barnehage. Tove Haug er medlem av styret i barnehagen.

Personalsjef Tove Haug er styreleder for undervisningsutvalget i AOFs Personal- og Ledersenter, styremedlem i Ankerløkka Barnehage, styreleder for Arbeiderbevegelsens Bedriftshelsetjeneste og leder i AMU.

Samfunnspolitisk avdeling

Samfunnspolitisk avdeling er fagavdeling for arbeidsmarked og sysselsetting, lønns- og inntektsforhold, pensjon og trygd, likestilling, forbrukerspørsmål, kultur og idrett, samt innvandrerspørsmål.

Avdelingen består for tiden av leder, nestleder, tre saksbehandlere og to kontormedarbeidere.

Stein Reegård er ansatt som leder for avdelingen. Øvrige medarbeidere ved utgangen av 1992 er: Kjell Samuelson, Grethe Fossli (permisjon), Ellen Horneland, Stein Gunnes, Ann-Elise M Øynes, Anne-Cathrine Nielsen og Knut Thonstad.

Avdelingen har hatt sekretærfunksjon for flg. utvalg i LO:

- Fordelings- og sosialpolitisk utvalg
- Kultur- og fritidspolitisk utvalg
- Prosjektledelse Kvinner og Økonomi
- LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling

Avdelingen har representert LO internasjonalt i:

- * Nordens Faglige Samorganisasjon:
Arbeidsmarkedsutvalg

- * Den Europeiske Faglige Samorganisasjon:
Komiteen for forhandlinger og sosialpolitikk
- * Trade Union Advisory Committee (Fagbevegelsens kontaktorgan i OECD):
- * Økonomisk-politisk komité
Komité for sysselsetting og utdanning

Avdelingen har ellers representert LO i bl.a.:

- Forbrukerrådet (institusjonens styre)
- Arbeidsdirektoratets styre
- Rikstrygdeverkets styre
- Norges Bedriftsidrettsforbund – forbundsstyret

Av sentrale arbeidsområder i 1992 nevnes særlig:

Inntektsoppgjør og arbeidsmarked

Dette er avdelingens to mest sentrale arbeidsområder. LOs aktivitet i forhold til sysselsettingen og tariffoppgjøret for 1992 er nærmere beskrevet i egne avsnitt.

Avdelingen har også en sentral rolle ved trygdeforhandlingene fra LOs side sammen med Norsk Pensjonistforbund. Dette gjelder også i spørsmål knyttet til statsbudsjettforhandlinger for pensjonistorganisasjonene i henhold til regler for kontaktutvalgene med Regjeringen. For øvrig vises til beretningens omtale av inntektsregulering for pensjonistene.

Pensjonsspørsmål

Avdelingen har det faglige ansvar for LOs løpende ansvar med pensjonsspørsmål. I dette inngår informasjonsvirksomhet og oppfølging av myndighetenes politikk på pensjonsområdet. Det er laget et eget informasjonsnotat om den nye AFP-ordningen fra 1. oktober 1992. Avdelingen deltar også i den felles LO/NHO-gruppen som skal utrede ulike spørsmål ved nedsettelse av aldersgrensen i AFP-ordningen til 64 år fra 1. oktober 1993. I den forbindelse vil det gjennom FAFO gjennomføres en egen undersøkelse om arbeidstakeres bruk eller utnyttelse av ulike pensjonsordninger.

Svart arbeid og kontraktørvirksomhet

En viktig del av LOs arbeid overfor arbeidsmarkedet er å bekjempe ulovligheter og uheldig utnyttelse av samfunnets spilleregler. Avdelingen har stått sentralt i LOs nære samarbeid med Regjeringen med sikte på et bredt sett av tiltak rettet mot uheldig kontraktørvirksomhet og svart arbeid. Disse består dels i å styrke kontrollmekanismene i forhold til etter-

levelse av regelverket, dels i informasjonsvirksomhet og holdningsmobilisering og dels i endringer av regelverk som skal redusere tilskyndelsen til kontraktørvirksomhet.

Forbrukerpolitikk

I 1992 har personlig økonomi og gjeldsproblemer stått i fokus i forbrukerpolitikken. LOs samarbeidsorganer i flere av fylkene har hatt personlig økonomi som tema på sine seminarer og representanter fra Forbrukerkontorene har deltatt og forelest om emnet. I samarbeid med Landsbanken gikk LO i mars ut med et forslag om gjeldssanering for gjeldsofre. LO har en positiv vurdering av gjeldsordningsloven som senere ble vedtatt.

LO har vært representert i EFTAs forbrukerorgan og har også deltatt i det nordiske seminaret «Forbrukervirksomhet i fagforeningsarbeid» på Hasseludden i Sverige, oktober 1992.

Kultur- og Idrett

Norges Bedriftsidrettsforbund

Det gode samarbeidet med Norges Bedriftsidrettsforbund fortsatte også i 1992. LO er representert i prosjektgruppa for Aktiv Bedrift.

Norges Bedriftsidrettsforbund avholdt sitt 16. ordinære ting 3. – 5. april 1992 i Stavanger. LO var representert ved Liv Undheim. I tillegg deltok også Grethe Fossli, som er LOs representant i NBIFs forbundsstyre frem til 1995.

Samarbeidsgruppen for teknisk og industrielle kulturminner

I 1991 opprettet Miljøverndepartementet en rådgivende samarbeidsgruppe for tekniske og industrielle kulturminner, med representanter fra Riksantikvaren, Norsk Kulturråd, Næringslivets Hovedorganisasjon, Landsorganisasjonen i Norge og Norske kunst- og kulturhistoriske museer.

LO er representert i samarbeidsgruppen ved Grethe Fossli med Finn Olsen som vararepresentant.

Kvinner og økonomi

Dette er et samarbeidsprosjekt mellom LO og Samvirke Forsikring. Prosjektet ble etablert medio 1990 og avsluttes i 1993. Fram til mars 1992 hadde prosjektet egen deltidstilsatt prosjektsekretær.

Styringskomite: Esther Kostøl, leder (LO), Kjell Opheim, nestleder (Samvirke), Sivert Bjørndalsæter (Samvirke), Berly Lund Grønning (Samvirke), Gro Handal (Samvirke), Ellen Horneland (LO), Anne-Gethe Krogh (Kartellet) Britt Kristiansen (NKF), Florin Olsen (Fellesforb.)

Prosjektgruppe: Ellen Horneland, leder (LO), Berly Lund Grønning, nestleder (Samvirke), Sonja Høybråten (Samvirke), Jan Lajord (LO), Berit Dolmen Thorvaldsen (Samvirke), Bente Gyp Wilhelmsen (AOF).

I 1992 har prosjektet:

- gjennomført selvangivelsesaksjon 1992,
- oppdatert studieboka «Regn med oss» og markedsført denne,
- tilbudt «LOs kvinnepensjon»,
- utarbeidet og distribuert prosjektavis,
- oppdatert og distribuert service-perm,
- kjørt radiosjots,
- fulgt opp tidligere studieringledere ved brev/avis,
- stilt som innledere lokalt,
- forberedt markering LO-kongressen -93,
- forberedt selvangivelsesaksjon -93,
- gjort tilgjengelig annet materiell,
- kanalisert innkomne forslag til LOs kongress.

I de lokale ledd har aktiviteten gjennom året vært jevn, men den har variert geografisk. Prosjektet har blitt mest brukt av de kvinnedominerte forbundene.

For prosjektperioden under ett er det oppnådd:

- 8 000 eks av «Regn med oss» er solgt. Boka er nå tilgjengelig på bibliotekene.
- 10–12 000, vesentlig kvinner, er kjent med boka og prosjektet gjennom studieringer og møter.
- FAFO-rapporten «Godt sikret?» er solgt i 1 400 eks.
- Før var kvinneandelen 20% i Samvirkes pensjonsforsikringssalg, nå er den 50 %.
- «LOs kvinnepensjon», en individuell pensjonsforsikring, er solgt for 11 millioner kroner.
- Profilerings av LO og Samvirke som kvinneorganisasjoner.

Hovedsatsingen i prosjektet har vært informasjonsarbeidet konsentrert til informasjonsinnhenting (FAFO-rapporten) og spredning av god informasjon til kvinner om økonomiske spørsmål («Regn med oss»). I tillegg til at boksalget og studieringsaktiviteten har hatt stort omfang, forteller tilbakemeldingene om tilfredse brukere.

Avdelingen har utarbeidet LOs høringsuttalelser i en rekke saker og bidratt med foredragsholder ved ulike arrangementer internt i fagbevegelsen, men også i andre sammenhenger.

		ANTALL
<i>Høringer:</i>		31
NOU:	8	
Andre:	23	
<i>Foredrag:</i>		71
Møter i fagbev.:	45	
Kurs:	15	
Andre møter:	11	

Økonomiavdelingen

Avdelingen har ansvar for budsjett, regnskap, kontingent, innkjøp, vedlikehold, statistikk knyttet til medlemsregisteret og overenskompsregisteret og Lavlønnsfondet.

Avdelingen har også det administrative ansvaret for Tele-Service, som har fire ansatte.

Av spesielle saker i 1992 kan nevnes:

Avslutning av Lavlønnsfondet.

Arbeid med LOs EDB-strategi.

Nytt program for statistikker.

Avdelingen hadde ved utgangen av året 10 stillinger.

LOs revisjonsutvalg

Utvalget består av: Margot Kvalvik Fon (leder), Norsk Kommuneforbund
 Trygve Johnsen, Fellesforbundet
 Bente Halvorsen, Handel og Kontor
 Harald Sjom (1. vararep.-møter fast), Norsk Jernbaneforbund
 Kåre Andersen (2. vararep.), Norsk Transportarbeiderforbund.

Utvalget hadde i 1992 seks møter og behandlet 36 saker.

Etter at Utvalget ikke lengre har det administrative ansvaret for LOs Revisjonskontor, har Utvalget kunnet bruke mer tid på oppfølging av regnskapene under Utvalgets ansvarsområde.

Av andre saker nevnes:

Den endelige samarbeidsavtalen mellom LO v/Utvalget og Ernst & Young ble undertegnet i april. Utvalget konstaterer at samarbeidsordningen nå fungerer.

Sekretariatet vedtok i mai Utvalgets forslag til ny revisjonsavgiftsordning for forbundene.

I forbindelse med at LO har gitt betydelige lån og garantier til AUF, har utvalget etter pålegg fra Sekretariatet, fulgt med i utviklingen av den økonomiske situasjonen for AUF og omliggende foretak.

Utvalget har gjennomgått protokollene fra Leder møtene i LO og fra Sekretariatets møter.

Utvalget har i sitt arbeide hatt et nært samarbeide med LOs hovedkasserer, Økonomiavdelingen og den eksterne- og interne revisjonen.

LOs Revisjonskontor

Også i 1992 har revisjonskontoret fungert som en mellomting av internrevisjon og medarbeidere for Ernst & Young i LO og hos forbundene og en del andre, samt som eksterne revisjon hos de øvrige oppdragsgivere.

Det har ikke vært vesentlige endringer i oppdragsmassen i -92.

Bemanningen ved kontoret har formelt vært den samme, men langtids-sykefravær og permisjoner har redusert kapasiteten noe. LO har valgt å kompensere dette ved å la Ernst & Young sette inn medarbeidere på en del av oppdragene.

Revisjonsavgiftsordningen er også i 1992 endret slik at forbundene betaler mer ut ifra medgått tid og mindre som medlemsandel.

Som vanlig er det medgått en god del tid fra kontorets side til forelesninger på kurs i forbundene, på LO-skolen og for andre.

Antallet kontroller ute i forbundenes lokalavdelinger har i hovedsak vært det samme som i de siste årene.

Det har vært en del endringer innen revisjonens fagområder, og det har medført at i tillegg til opplæring i E&Ys metodikk så har medarbeidere deltatt på en god del eksterne skoleringsvirksomhet.

Revisjonskontoret har i 1992 flyttet fra lokalene i Statstilsattes Hus til lokaler i Brugt. 14, ved Lilletorget.

LOs faste utvalg

SEKRETARIATETS RÅDGIVENDE FINANSKOMITE

Svein-Erik Oxholm, Landsorganisasjonen i Norge, leder
Evy Buverud Pedersen, Landsorganisasjonen i Norge
Trygve Johnsen, Fellesforbundet
Bente Halvorsen, Handel og Kontor i Norge
Roar Wilhelmsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
Brit Renngård, Norsk Tjenestemannslag
Harald Sjom, Norsk Jernbaneforbund
Margot Kvalvik Fon, Norsk Kommuneforbund
Knut Endreson, Landsorganisasjonen i Norge, sekretær.

Komiteén er opprettet med det formål å komme fram til felles holdninger i større finansielle spørsmål av betydning for LO og forbundene.

Komiteén har ikke hatt noen saker til behandling i 1992.

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget har følgende sammensetning: Esther Kostøl, LO, leder.

Medlemmer:

Anne Grethe Krogh, Statstjenestemannskartellet, Inger Lise Rønning, Norsk Tjenestemannslag, Margot Kvalvik Fon, Norsk Kommuneforbund, Florin Olsen, Fellesforbundet, Kirsten Sivertsen, Norsk Barnevernpedagogforbund, Anders Skattkjær, Norsk Grafisk Forbund, Gunnborg Hage, Handel og Kontor i Norge, Birger Blomkvist, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Inger Furmyr, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Elhild Haustreis, Den norske Postorganisasjon, Iren Øyen, Tele- og Dataforbundet.

Med møterett:

Solveig Gjestebø, Framfylkingen, Bente Gyp Wilhelmsen, AOF.

Sekretærer:

Stein Gunnes, Samfunnspolitisk avdeling (overtatt etter Grethe Fosli), Jorun Christensen, Arbeidslivsavdelingen.

Deltar etter behov:

Evy Buverud Pedersen, LO, Per Gunnar Olsen, LO.

I løpet av året er ni møter avholdt og 46 saker behandlet.

Utvalget har arbeidet på bakgrunn av Handlingsprogrammets punkter i kapitlene:

- Familiepolitikk og likestilling.
- Forbrukerpolitikk
- Boligpolitikk
- Medlemsfordeler som er knyttet til familie- og forbrukerpolitikk, samt punkter som vedrører utvalgets område i kapitlene: En rettferdig inntektspolitikk, Arbeidstid og Miljøpolitikk.

LOs krav i forbindelse med årets tariffoppgjør førte til gjennomslag for bedre ordninger for småbarnsforeldre, og ved oppfølging i Regjeringens budsjettarbeid.

I forbindelse med forberedelser til LO-Kongressen er det behandlet forslag til endringer i Handlingsprogrammet.

Det pågår et samarbeid med NHO i et partssammensatt utvalg om en oppfølging av:

- Likelønn for kvinner og menn, og
- tilleggssavtale 6 i Hovedavtalen, om likestilling.

Likelønnsprosjektets første fase, kartlegging, vurdering av tiltak og utarbeidelse av prosjektrapport, er avsluttet. Arbeidsvurdering som redskap, drøftes.

En videreføring av prosjektet forberedes i Hovedorganisasjonenes Fellestiltak, Bedriftsutvikling, for noen av de bedrifter som har deltatt.

NFS har viet emnet spesiell oppmerksomhet, ved at en egen konferanse om likelønn ble avholdt. Dessuten er et forpliktende handlingsprogram under arbeid, hvor bl.a. likelønn er en viktig del.

Prosjektet «Kvinner og økonomi» har slått godt an, ca. 10 000 har deltatt i kurs/konferanser.

I forbindelse med kvinners arbeidsmiljø og yrkesbelastning, er det samlet materiale for synliggjøring og bedring av arbeidsmiljøet. Synspunkter på området er tatt med i de av LOs høringsuttalelser hvor det er relevant.

Fordelingspolitikk i forbindelse med småbarnsforeldres situasjon, seksuell trakassering og kvinner og EF, drøftes.

LOs familie- og likestillingspolitiske utvalg i fylkene har i avholdte kurs og konferanser bl.a. fokusert på emnene: gjeldssanering, konsekvenser av arbeidsledighet og «Kvinner og økonomi».

FISKERIUTVALGET

LOs Fiskeriutvalg hadde ved utgangen av 1992 følgende sammensetning:

Per Gunnar Olsen, LO (leder), Olav Bjørklund, Norsk Sjømannsforbund, Rolf Jørn Karlsen, Fellesforbundet, Birger Blomkvist, Norsk Kje-

misk Industriarbeiderforbund, Hans Johan Dahl, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Odd Holmgren, LO (sekretær)

Utvalget holdt seks møter i 1992. Viktige saker på disse møtene var EØS, stortingsmeldingen om flåtestrukturen, lovendringer for å bedre fiskeindustriens rammevilkår og overgang fra produktavgift til arbeidsgiveravgift.

FORDELINGS- OG SOSIALPOLITISK UTVALG

Utvalget er oppnevnt av Sekretariatet i LO og har flg. mandat:

Med bakgrunn i LOs handlingsprogram skal utvalget behandle og fremme forslag til aktiviteter og politiske tiltak innen områdene:

- Kommune- og fylkeskommunepolitikk
- Helse- og sosialpolitikk
- Pensjons- og trygdepolitikk
- Eldrepolitikk
- Rettssikkerhet
- Arbeidsmarkedspolitikk
- Skattepolitikk
- Innvandrerpolitikk

Utvalget er rådgivende for LOs Sekretariat.

Utvalget har i 1993 hatt denne sammensetning: Fra LO: Per Gunnar Olsen, leder, Svein-Erik Oxholm, Liv Undheim.

Magne Brekstad – Fellesforbundet, Anne Kristine Olsen – Norsk Sosio-
nomforbund, Arve Andersen – Norsk Tjenestemannslag, Jan Davidsen
Norsk Kommuneforbund, Thorbjørn Dahl – Norsk Nærings- og Nytelses-
middelarbeiderforbund, Bjørn Christiansen – Norsk Barnevernpedagog-
forbund, Mariann Bakken – Norsk Vernepleierforbund, Hans Jørgen
Eriksen – Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer,
Arvid Libak – Sosialdepartementet, Steinar Øhrling – Norsk Fængselstje-
nestemannsforbund, Dag Langfjæren – Skolenes Landsforbund.

Fra 1. mai ble Magne Brekstad ansatt i LO og Florin Olsen ble da repre-
sentant fra Fellesforbundet.

Som sekretær er oppnevnt Kjell Samuelsen, LO.

Dessuten gis møterett i utvalget til flg.:

Einar Strand – Norsk Pensjonistforbund, Finn Grønseth – Funksjons-
hemmedes Fellesorganisasjon, Jon Johnsen – Arbeidernes Edruskapsfor-
bund, Synnøve Folde – Norsk Folkehjelp, Per Oskar Figenschou – Sam-
virke.

Det har vært holdt 7 møter i utvalget, samt et en-dagsseminar i Moss.

Det er behandlet 37 saker i utvalget i 1992. Flg. har holdt innledninger i utvalget:

Statsråd Grete Knudsen: Sosialpolitiske spørsmål
Statsråd Werner Christie: Helsepolitiske spørsmål
Pers. rådgiver Arvid Libak: Statsbudsjettet
Forbundssekr. Arve Andersen: Helsedirektoratet

Noen av møtene har vært holdt i våre medlemsorganisasjoner:

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Sosialforbundene og Norsk Kommuneforbund.

Viktige saker i utvalget i 1992:

- Ny Kommunelov
- Trygdeoppgjøret 1992
- Helsedirektoratet - Helseforvaltningen
- Attføringsmeldingen
- Tiltak for arbeidsledige
- Sykefraværsaksjonen
- Statsbudsjettet 1993
- Botilskuddsordninger
- Ny Sosiallov
- Avtalefestet pensjon
- Arbeid for sosialhjelp
- LOs handlingsprogram

LOs innvandrerpoltiske underutvalg

Utvalget har i 1992 hatt denne sammensetningen:

Fra LO: Liv Undheim, leder

Kjell Samuelson, sekretær

Gladys Sanchet, NOSO

Mohammed Ouaddi, NTL

Bjørn Kjølstad, Hotell og Restaurant

Emrullah Gürsel, Skolenes Landsforbund.

Det har vært holdt 5 møter i utvalget, samt en 2-dagers konferanse på Sørmarka, 10. - 11. desember 1992.

Viktige saker i utvalget i 1992:

- LOs Handlingsprogram
- Norskopplæring
- Godkjennelse av utenlandsk opplæring og studiekompetanse
- Rasisme
- Arbeidsløshet blant innvandrere

LO har deltatt i kontaktforum mellom myndighetene og arbeidslivets organisasjoner med lederen og sekretæren.

På konferansen 10. – 11. desember var det innledninger ved:

- Pol. rådg. Kari Paulsrud, KUD
- Pers. rådg. Roger Ingebrigtsen, KAD
- Statssekr. Jan Egeland, JD
- Statssekr. Ingeborg M. Borgerud, Justis
- Dir. Dagfinn Habberstad, Arbeidstilsynet
- Kontorsj. Jorun Søby, Arbeidsdirektoratet

LOs kriminalpolitiske underutvalg

Utvalget har i 1992 hatt denne sammensetningen:

- Fra LO: Per Gunnar Olsen, leder
Ellen Stensrud, sekretær
Ragnhild Hagen
Steinar Øhrling – Norsk Fængselstjenestemannsforbund
Irmann Jacobsen – Skolenes Landsforbund
Ann Kristin Olsen – Norsk Sosionomforbund
Ellinor Bjarkøy – i perioden januar – august

Det har vært holdt 4 møter i Utvalget, samt ett møte mellom Utvalgets leder og sekretær og forbundsstyret i Fængselstjenestemannsforbundet. Utvalget har også vært på fængselsbesøk i Moss.

Viktige saker i løpet av 1992 har vært:

- Endringer i straffeprosessloven og straffeloven
- opplæring i norske fængsler
- arbeidet i friomsorgsutvalget
- kriminalpolitiske sakers plass i statsbudsjettet
- handlingsplan mot svart arbeid.

Jørgen Korsmo leder av justiskomiteen, Statssekretær i Justisdepartementet Ingeborg Moen Borgerud, Eva Siren Andresen og Carlos Luna fra Norsk forening for kriminalreform har holdt innledninger i Utvalget.

Ellinor Bjarkøy gikk ut av Utvalget i august måned da Rådet for Kriminalomsorg ble omgjort til Kontaktutvalget for Kriminalomsorg.

LOs Pensjons- og Forsikringspolitiske underutvalg

Utvalget har i 1992 hatt denne sammensetningen:

- Fra LO: Svein-Erik Oxholm, leder
Kjell Samuelsen, sekretær
Per Ivar Clementsen, NTL
Trygve Johnsen/Joakim Winters, Fellesforbundet
Per Oskar Figenschou, Samvirke

Det har vært holdt 4 møter i utvalget, samt et informasjonsmøte for forbundene.

Den viktigste saken i 1992 har vært utarbeidelse av en brosjyre om trygder, pensjoner og forsikringer til bruk for tillitsvalgte og medlemmer i fagbevegelsen. Brosjyren er distribuert til alle forbund, distriktskontorer, samorganisasjoner og fagforeninger i LO.

INFORMASJONS- OG MEDIAPOLITISK UTVALG

Utvalgets oppgave er å fremme forslag til aktiviteter og politiske tiltak innen området LOs informasjons- og mediapolitiske strategi. Utvalget gir råd i mediapolitiske saker. I 1992 har utvalget bl.a. arbeidet med:

- forskrifter om reklame i kringkasting og sponing av kringkastingsprogram.
- program 4 i NRK, ny riksdekkende radiokanal
- satelittsituasjonen
- aktuelle mediapolitiske spørsmål

I 1992 har utvalget arbeidet spesielt med å utvikle en helhetlig mediapolitikk for LO. En har også forberedt uttalelse om dagspresseutvalgets innstilling.

Utvalget er et forum for kontakt om mediapolitikk og informasjonsstrategi der representanter for ulike deler av fagbevegelsens informasjons/mediamiljøer drøfter saker av felles interesse.

Utvalget ledes av Svein-Erik Oxholm.

INNETKTSPOLITISK UTVALG

Inntektspolitisk utvalg er et rådgivende organ for Sekretariatet i inntekts- og tariffpolitiske spørsmål. På grunnlag av Handlingsprogrammet og andre kongressvedtak skal det uttale seg om prinsipielle spørsmål og enkeltsaker. I 1992, som i tidligere år, har utvalget i særlig grad arbeidet med forberedelsene til tarifforhandlingene. Det forberedte Sekretariatets innstilling til Representantskapet om retningslinjene for tarifforhandlingene i 1992, og dessuten de konkrete kravene.

I 1992 har utvalget hatt følgende sammensetning: Yngve Hågensen, leder, Esther Kostøl, Jan Kr. Balstad, Terje Moe Gustavsen, Jan Werner Hansen, Liv Nilsson, Magne Bjørndalen, Sidsel Bauck, Einar Hysvær, Arthur Svensson, Magne Nedregård, Kåre Myrvold, Ellen Stensrud, Juul Bjerke, Per Gunnar Olsen og Bjørn Kolby. Stein Reegård er utvalgets sekretær.

INTERNASJONALT UTVALG

Internasjonalt utvalg ble opprettet av Sekretariatet 25. juni 1990, som Sekretariatets rådgivende organ for internasjonal politikk generelt, internasjonal samarbeid og fred-, nedrustnings- og forsvarspolitik.

I 1992 hadde utvalget to møter:

28/8 – Tema: Stortinget og EØS. Innleder stortingsrepresentant Gunnar Skaug. 1/10 – Tema: Situasjonen i Europa. Innleder utenriksminister Thorvald Stoltenberg.

Sviktende frammøte har medført at det ikke er avholdt flere møter.

KULTUR- OG FRITIDSPOLITISK UTVALG

Utvalget har hatt følgende sammensetning:

Fra LOs tillitsvalgte:

Utvalgets leder

- Liv Undheim, LO
- Eivy Buverud Pedersen, LO

Fra LOs administrasjon:

Utvalgets sekretær:

- Grethe Fosslie, LO
(til 1. juli 1992)
- Sigve Brekke, LO
(fra 1. september 1992)
- Herlof Gjerde,
Folkets Hus Landsforbund

Oppnevnt av forbundene:

Norsk Tjenestemannslag:

- Inger Lise Rønning

Norsk Kommuneforbund

- Margot Kvalvik Fon

Fellesforbundet

- Jens Petter Jensen

Norsk Musikerforbund

- Tore Nordvik

Norsk Arbeidsmandsforbund

- Sven Pettersen

Norsk Grafisk Forbund

- Roger Andersen

Handel og Kontor i Norge

- Tore Kjeserud

Skolenes Landsforbund

- Gro Standnes

Norsk Kantor og Organistforbund

- Jørn Fevang/Bjørn Kleppe

Konsultative medlemmer:

Arbeidernes Opplysningsforbund

- Finn Olsen

Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek

- Trond Bergh

Tiden Norsk Forlag

- Paul Hedlund

Framfylkingen

- Terje Havrøy

Norges Bedriftidrettsforbund

- Per Vinje

Folkeferie

- Willy Jansson

Norsk Ballettforbund

- Tore Westby

Norsk Skuespillerforbund

- Jannick Bonnevie

I tillegg har utvalget invitert den politiske ledelse i Kulturdepartementet til å delta i møtene, og personlig sekretær Tore Lie har deltatt i noen møter.

Utvalgets økonomiske ramme:

LOs kultur- og fritidspolitiske utvalg fikk for 1992 tildelt en økonomisk ramme på kr. 600 000,-.

Utvalgets aktiviteter

Utvalget har holdt 6 møter i 1992, av de ble kun ett holdt 2. halvår, da utvalget var uten sekretær/saksbehandler i flere måneder.

Det er behandlet 61 saker. I tillegg til søknader om økonomisk støtte, har utvalget engasjert seg i debatten om Regjeringens kulturmelding, og i den forbindelse orienterte statssekretær Lene Løken på et møte i utvalget.

LOs Kultur- og fritidspolitiske utvalg nedsatte også et utvalg for å utrede kongressforslaget om et Arbeiderbevegelsens fanefond. LOs sekretariat vedtok at det ikke skulle opprettes et slikt fond, men de bevilget kr. 120 000,- til registrering av faner. Det er i løpet av 1992 utviklet registreringsskjema med rettledning for registrering og fotografering av faner. Arbeidet med registrering vil starte i 1993.

Av søknader om økonomisk støtte som er behandlet av utvalget og fått tilsagn kan nevnes:

- Arbeiderkulturseminar under Mons Petterfestivalen i Sulitjelma kr. 15 000,-
- Kulturkonferanse i Oslo, Sosialistisk kulturforum kr. 15 000,-
- LO-arrangement under Olympic Day Run, Lillehammer kr. 16 000,-
- Industri kultursenteret i Rana – forprosjekt kr. 25 000,-
- Teaterprosjektet – For åpen scene, om nynazisme og rasisme kr. 40 000,-
- Fotoregistreringssystem i Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek kr. 50 000,-
- NBIFs kampanje Aktiv Bedrift – informasjonshefte kr. 50 000,-
- Folkehjelpsdagene 1992 – tema: ungdom og flyktninger kr. 10 000,-

LOs kulturkonferanse 1992

Årets kulturkonferanse ble holdt på Ådalsbruk og i Hamar og Hedmark.

Det var 36 deltakere på konferansen.

Rammen om konferansen og hovedtema var tekniske- og industrielle kulturminner, med utgangspunkt i Klevfos Industrimuseum, hvor konferansen ble åpnet.

Temaene på første del av konferansen var: Omvisning og orientering om Industrimuseet Klevfos ved bestyrer Magne Jervan, LOs kulturpolitiske utfordringer v/ Liv Undheim, Bevaring av tekniske og industrielle kulturminner – hva er verd å ta vare på? v/ Grete Jarmund fra Riksantikvaren.

Den andre dagen var viet lokale kulturaktiviteter i Hedmark, og deltakerne besøkte Disen Kulturveksttun i Hamar, hvor de fikk en orientering om Kultursatsingen i Hedmark ved plandirektør Gunnar Gregersen, en orientering om Hedmark Teater ved teatersjef Rolf Norsen og en orientering om Turneorganisasjonen i Hedmark ved Kolbjørn Brekstad. Dagen ble avsluttet med innledning om Regjeringens kulturmelding ved statsråd Åse Kleveland.

Deltakerne fikk også oppleve teatergruppene på Klevfos under ledelse av Tor Karset. De spilte forestillingen *Arbes'dar* og utdrag fra forestillingen *Den levende skogen*.

Den nordiske LOs kulturkonferanse

Den nordiske LOs kulturkonferanse ble avviklet i dagene 30. august – 3. september på Siikaranta kursgård i Finland.

Norge var representert med 5 deltakere: Liv Undheim, Finn Olsen, Alf Frotjold, Sigmund Thommesen og Unni Hagen. Temaene på konferansen var, foruten de vanlige rapportene fra landene, Finlands kulturpolitikk sett fra Vesterns synsvinkel v/parlamentariker Claes Andersson. Å møte en fremmed kultur v/ Karmela Liebkind, dosent i sosialpsykologi ved Helsingfors universitet. Fagbevegelsen og rasisme v/ Kenth Karlsson, innvandrerssekretær i LO i Sverige, og til slutt EFs kulturdimensjon v/ Dorrit Knudsen fra Kommisjonen for EF.

Sykle til jobben-aksjonen 1992

LO har også for første gang deltatt i Sykle til jobben-aksjonen, og det ble sendt brev til alle forbund og fagforeninger i landet. Aksjonens øvrige arrangører er Sykkelrådet, Norges Bedriftsidrettsforbund, Landsforeningen for Hjerter og Lungssyke og NRK P2. Det deltok 30 346 i aksjonen i 1992, noe som var en økning på 9300, eller 44% fra 1991. De øvrige arrangørene tillå bl.a. LOs deltakelse æren for en del av økningen. LO bidro med kr. 50 000,- til aksjonen.

MILJØPOLITISK UTVALG

Arbeidslivsavdelingen er sekretariat for Miljøpolitisk utvalg, som ledes av Liv Undheim. Lasse Jahnsen var sekretær for utvalget inntil han sluttet 1. april 1992. Denne oppgaven ble overtatt av Magne Brekstad fra samme tid.

Utvalget har holdt fem møter i 1992, hvorav et to-dagers møte på Lillehammer.

Utvalget har invitert en rekke representanter fra organisasjoner og myndigheter for å bli orientert om det miljøarbeid som gjøres. Av disse kan nevnes:

Miljøvernminister Thorbjørn Berntsen holdt en orientering om departementets miljøpolitikk.

Direktør Saugestad orienterte om Arbeidsmiljøsesterets (AMS) sammensetning og arbeid etter at LO ble medlem fra 01.01.92. Det ble også i denne forbindelse orientert om den nye grunnopplæring i arbeidsmiljø. Direktør Harald Rensvik, SFT, holdt en orientering om SFTs oppbygging og arbeidsform.

I forbindelse med utvalgets møte på Lillehammer ble det arrangert omvisning på OL-anleggene på Hamar, Lillehammer og Gjøvik. Direktør Osmund Ueland i OL-94 ga utvalget en fin orientering om de trafikkale forhold ved gjennomføringen av OL i 1994.

LOs representanter i OL-prosjektet ga en orientering om byggingen av anleggene sett med arbeidstakernes øyne.

Utvalget har vedtatt at LOs miljøaktiviteter for 1992 skulle overlates til lokale aktiviteter. Det foreligger noen rapporter om dette, spesielt et prosjekt som AUF driver på Hedmark.

Utvalget har også vedtatt at miljøprisen for 1992 skal utdeles på Kongressen i mai 1993.

Utvalget er blitt forelagt utviklingen av standardiseringsarbeidet som har betydning for miljøarbeidet.

NORD-NORGE-UTVALGET

LOs Nord-Norgeutvalg hadde ved utgangen av 1992 følgende sammensetning:

Per Gunnar Olsen, LO (leder), Øivind Silåmo, LO, Kjell Ahlsen, Fellesforbundet, Hans Johan Dahl, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Olav Bjørklund, Norsk Sjømannsforbund, John Sørfjordmo, Norsk Kommuneforbund, Ståle Sæther, Handel og Kontor i Norge, Odd Olsen, Norsk Arbeidsmandsforbund, Odd Holmgren, LO (sekretær)

Utvalget holdt seks møter i 1992. De legger vekt på å være en pådriver overfor Regjeringens statssekretærutvalg for Nord-Norge.

Utvalget har nær kontakt med landsdelsutvalget for Nord-Norge. Viktige saker i 1992 var nedbygging av forsvarskommuner, øst-handel, Barentshavsregionen og debattopplegget verdiskapning i Nord-Norge.

LO-kongressens vedtak om bygging av Nord-Norgebanen har blitt fulgt opp av en egen arbeidsgruppe.

Landbruk

LO har vært aktiv overfor myndighetene for å påvirke oppfølgingen av Alstadheim-utvalgets innstilling om reformer av landbrukspolitikken.

LO har gjenopptatt dialogen med Norsk Bonde- og Småbrukarlag gjennom et felles kontaktutvalg.

Internasjonal handel

LO har gjennom representasjon i Utenriksdepartementets GATT-utvalg og referansegrupper aktivt fulgt opp Norges utspill i GATT-forhandlingene.

NÆRINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget har følgende medlemmer:

Leder Jan Kr. Balstad, LO, Liv Undheim, LO, Per Gunnar Olsen, LO, sekretær Tor Andersen, LO, Gunnar Jan Hansen, Arbeidslivsavdelingen LO, avdelingsledelsen i Arbeidslivsavdelingen LO.

Liv S. Nilsson, Norsk Kommuneforbund, Svein Muffetangen, Fellesforbundet, Heidi Kvernevik, Statstjenestemannskartellet, Olav Støylen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Aud Watnebryn, Norsk Tjenestemannslag, Arnfinn Nilsen, Norsk Arbeidsmandsforbund, Arne Semmerud, Norsk Transportarbeiderforbund, Gunnar Grimnes, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Oddvar Irvoll, Handel og Kontor i Norge, Inger Furmyr, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Ragnar Fanebust, Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund, Svein Fjæstad, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Magnus Midtbø, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer, Hildegunn Brune, Norsk Treindustriarbeiderforbund, *Møterett*: Per Christian Lervik, AOF, Odd Holmgren, LOs Fiskeriutvalg.

Steinar Gullvåg, Norsk Kommuneforbund, Per Overrein, Statstjenestemannskartellet, Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag, Knut Olav Bakke, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Arild Oliversen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.

Utvalget har holdt 6 møter i 1992. Følgende saker har vært oppe til behandling:

Vurdering av viktige saker for Næringspolitisk avdeling i LO for 1992:

Viking Askim, Redegjørelse for norsk treforedlingsindustri, egen rapport. Norhandel. Status for næringsutviklingen i Askim. Presentasjon av norsk teko-industri, egen rapport. Presentasjon av norsk trevareindustri, egen rapport. Status for arbeidet i beredskapssaker. Status for Statens Nærings- og Distriktsutbyggingsfond og Norges Forskningsråd. Status for arbeidet med statsbudsjettet for 1993. Presentasjon av «Kampen om Kapitalen». Presentasjon av Porterprosjektet. Status for videre drift/ nedleggelse, Norway Foods.

Orientering om Næringspolitisk seminar for fagbevegelsen og regjeringen på Sørmarka 14. – 15. desember 1992. Norsk næringspolitikk i EØS. Oppsummering av arbeidet til LOs næringspolitiske avdeling 1992.

Utvalgets mandat

Med bakgrunn i LOs handlingsprogram skal utvalget behandle og fremme forslag til aktiviteter og politiske tiltak innen områdene:

Offentlig- og privat nærings- og tjenesteytende virksomhet, herunder:

Distriktspolitikk, primærnæringer, industri, olje- og energi, bygg- og anlegg, handel og service.

Utvalget skal behandle bedriftsbeskatning og bedriftsøkonomi, samt LOs forsknings- og utdanningspolitiske strategi. Som underutvalg er det oppnevnt et eget fiskeripolitisk utvalg. Utvalget er rådgivende for LOs sekretariat, og rapporterer til Sekretariatet i form av protokoller. Saker som forutsetter en selvstendig behandling fremmes i form av egne saksnotater.

OLJEKARTELLET

Oljekartellet består av:

- Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund (NOPEF)
- Norsk Arbeidsmandsforbund (NaF)
- Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer (NFATF)
- Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund (NEKF)
- Fellesforbundet, Seksjon Jern og Metall (FF)
- Fellesforbundet, Seksjon Bygning (FF)
- Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund (NKIF)
- Norsk Sjømannsforbund (NSF)

Oljesekretær i perioden har vært Jan B. M. Strømme.

Sammensetningen i Oljekartelletts styre har i beretningsperioden vært:

Evy Buverud Pedersen, leder, LO, Jan B. M. Strømme, (sekretær), LO, Aase Morin, LO, Bjørn Kolby, LO, Leif Sande, NOPEF, Anders Bjarne Rodal, NaF, Hans J. Eriksen, NFATF, Svein Stryken, Fellesforbundet – Seksjon Bygning, Svein Muffetangen, Fellesforbundet – Seksjon Jern og Metall, Ronald Rooth, NEKF, Olav Støylen, NKIF, Ralf Stahlke, NSF.

Oljekartellet har månedlige møter (med unntak av sommermåneden juli). I beretningsperioden har det vært holdt 11 møter og behandlet 177 saker.

Oljekartelletts administrasjon/organisasjon

Administrativt er den totale organisatoriske modell for Oljekartellet bygget opp med et styre som har ansvaret for den felles aktivitet.

For utøvende virksomhet mot de eksterne organisasjonsledd på sokkelen er det etablert to offshorekontorer, ett i Bergen og ett i Stavanger. Organisasjonsleddet var bemannet med to offshoresekretærer. En i Ber-

gen og en i Stavanger. Disse er henholdsvis Bjørn Lie og Arne-Reidar Larsen Fløysvik.

Oljekartellets distriktsutvalg

Til å følge opp petroleumsrettet aktivitet og diskusjoner i tilknytning hertil ble det for det geografiske området fra 62 N og nordover nedsatt et «Oljekartellets distriktsutvalg» underlagt Oljekartellet, bestående av representanter for LOs distriktskontorer og forbundene.

I beretningsperioden ble utvidelsen av petroleumsvirksomheten vurdert i forhold til tilgjengelige ressurser, hvorpå man fant å måtte samordne og utvide Oljekartellets distriktsutvalg. Dette omfatter nå også offshorekontorene.

Sammensetningen i 1992 har vært:

	LO	Forbund
Nordland:	Hans Nordahl Jensen (formann) 1. halvår Øivind Silåmo (formann) 2. halvår	Finn Stensvik (FF) Tore Sture Johansen (NFATF)
Sogn og Fjordane:	John B. Hjelmeland	
Møre og Romsdal:	Johnny Røed Melvin Steinsvoll	Svein Tore Olsen (NSF)
Sør-Trøndelag:	Kjell Flønes	Franz Skrogstad (NEKF)
Nord-Trøndelag:	Liv Thun	Ketil Karlsen (NOPEF)
Troms:	Svein Rasmussen	Olav Lindrupsen (FF)
Finnmark:	Leif Laurila Ola Finseth	
LO sentralt	Jan B. M. Strømme (sekretær)	
Offshorekontor/	Bergen	Bjørn A. Lie
Offshorekontor/	Stavanger	Arne-Reidar Larsen Fløysvig

Utvalget har holdt to møter i løpet av året, og har gjennomgått de løsnin-
ger som kan synes relevante for en Heidrun- og Snøhvitutbygging.

Koordineringsutvalg

På grunn av den relativt store størrelsen på distriktsutvalget er det etablert et koordineringsutvalg som skal ha hovedansvaret for den løpende oppfølging.

Dette består av: Øivind Silåmo, Ola Finseth, Kjell Flønes, Melvin Steinsvoll, Bjørn A. Lie, Arne-Reidar Larsen Fløysvig, Jan B. M. Strømme

Samarbeidsutvalgene på sokkelen

På sokkelen tilstrebes en ordning med Samarbeidsutvalg bestående av de tillitsvalgte fra de enkelte bedrifter. Med to av operatørene (Statoil og Hydro) er det inngått avtale om heltidsfunksjoner for ledere av Samarbeidsutvalgene. Feltene Statfjord, Gullfaks og Veslefrikk har tilsammen hatt fire heltidsbetalte koordinerende tillitsvalgte i perioden og Oseberg har hatt to.

På Ekofisk har egenaktiviteten fungert godt. Til tross for handikapp med at fagforeningsarbeidet må foregå på fritiden i all hovedsak, har de tillitsvalgte vist et sterkt engasjement.

Samarbeidsutvalgene har vært et meget godt samlebegrep for LO-organiserte, og er avgjørende for LOs og forbundenenes ansikt utad.

Det er også av vesentlig betydning at informasjonen til og fra medlemmene fungerer på beste måte, og i denne anledning er samarbeidsutvalgene uvurderlig. Utvalgene tar for seg problemer av felles karakter rettet mot miljøet offshore. Derfor kommer flere saker opp i dagens lys på de feltene hvor utvalgene fungerer. Dette er også en ulempe, fordi det kan se ut som om disse feltene har større problemer enn andre.

Samarbeidsrelasjoner på sokkelen

Offshoremiljøet kan grovinndeles i norske og utenlandske operatørselskaper og arbeidstakere organisert i LO eller Oljearbeidernes Fellessammenslutning (OFS) eller NALF.

Det har i alle år vært en markert forskjell mellom de norske og de utenlandske operatørselskapene i deres policy overfor LO. De norske operatørselskaper praktiserer den norske modellen. De utenlandske operatørselskaper har en policy som favoriserer organisasjoner utenfor LO. Dette mønsteret er ikke endret vesentlig over de nå 25 år virksomheten har pågått.

Situasjonen for OFS har endret seg betydelig også i inneværende periode. Fra en klar nedadgående tendens på medlemssiden i forrige beretningsperiode har OFS i inneværende periode tapt flere medlemmer. NOPEF har i perioden vokst meget betydelig og har ved utløpet av perioden ca. 10 000 medlemmer.

Representasjon/presentasjon av Oljekartellet

Oljekartellet er godt innarbeidet i de forskjellige miljøer som eksisterer innen petroleumsvirksomheten. I forhold til det pågående regelverksarbeidet er Oljekartellet høringsinstans. Oljeseekretæren er representant i den eksterne referansegruppen som drøfter pågående endringer av regelverket.

Dialogen med Oljedirektoratet i forhold til praktisering av internkon-

troll og drøftelser om bedre overvåking av at regelverket følges pågår fortløpende.

Dette er særdeles viktig i prosessen i forhold til EØS-avtalen i 1993. Oljesekretæren er styremedlem i styret for Statens Dykkerskole.

Oljedirektoratets styre

Et offentlig utvalg til å se på statens bruk av styrer og råd avga en flertallsinnstilling om at direktorater ikke burde ha styrer. Dette førte til at departementet avvirket styret for Oljedirektoratet. LO har protestert mot dette, men ved utløpet av perioden er man fortsatt uten et formelt organ som kan ivareta påvirkning/samarbeide mellom partene i arbeidslivet og direktoratets administrasjon.

Forskning og utvikling

Oljesekretæren er medlem av NTNFs Nasjonale styringskomite for Offshoreteknologi (S-OT).

Omfanget av forskning har i offshoresammenheng vært betydelig i alle år og vil være det fortsatt fremover.

Trenden har imidlertid stadig gått i retning av løsninger som på den ene siden stiller større faglige krav til arbeidstakerne og på den andre siden streber mot arbeidskraftreduserende løsninger. F.eks. undervannsbrønner. Likeledes endres regelverket slik at det betinger større engasjement fra den enkelte arbeidstaker for å kunne påvirke utviklingen og opprettholde krav til arbeidsmiljøet. Internkontroll står her sentralt. Denne utviklingen betinger at organisasjonsleddene må engasjere seg mer i oppfølging av den utvikling som følger av forskrifter samt i å påvirke hvilke forskningsprosjekter som må igangsettes som følge av endringene i forutsetningene på arbeidsplassen.

Informasjonsarbeid fra Oljekartellet

Informasjonen fra Oljekartellet har ikke fungert ihht. intensjonene i beretningsperioden.

Dette skyldes reduksjon i bemanningen i Oljekartellet, utvidelse av saksområder i LO og gjenstående innkjøring av ny organisasjonsstruktur.

Konferanser/samlinger for tillitsvalgte

Det har vært holdt to konferanser i regi av Oljekartellet for tillitsvalgte i Bergen. Disse tok opp problemstillinger som: lønnsoppgjørformen, avtaleverk, forbundstilknytning etc.

I den forbindelse ble det drøftet utfordringer og muligheter. Det ble besluttet nedsatt et utvalg bestående av representanter fra offshoreorganisasjonen, forbund og Oljekartellet. Arbeidet her er ikke avsluttet.

Studiearbeid for offshoreansatte

I Oljekartellets regi har det i 1992 vært holdt tre ukekurs:

– Faglig grunnkurs trinn I og II, videregående kurs i Arbeidsmiljø og vernearbeid for oljevirksomheten.

I tillegg er det avholdt tre ukekurs som var felles med landbasert industri:

- Mobbing/seksuell trakassering og konfliktløsning
- § 12 AML, medvirkning til utvikling
- Helsefarlige stoffer

Videre er det holdt to konferanser over tre dager for LOs medlemmer i Felt-AMU og LOs koordinerende tillitsvalgte, samt enkelte bedrifters HVO i tillegg til spesielt inviterte klubbledere i offshorerelatert virksomhet.

Saker som har blitt tatt opp har vært kontraktkriterier, saker innen HMS og sosial dumping.

Konferansene har som mål å ta opp dagsaktuelle problemstillinger.

For 1992 har deltakelsen til kurs og konferanser vært meget god.

Verneorganisasjonen/Bedriftshelsetjenesten

Feltarbeidsmiljøutvalget (Koordinerende AMU) er etablert på alle felt, men med ulik struktur.

Dette har medført at arbeidet med å samordne og videreutvikle disse modellene har hatt høy prioritet. Målet er som før, å få disse mest mulig samkjørte.

Arbeidet med å samordne og å skolere arbeidstakerrepresentantene som sitter i de enkelte Felt-AMU, er også gitt høy prioritet.

Oljekartellet ser på Felt-AMU som det viktigste organ for sikkerhets- og arbeidsmiljøspørsmål.

Statfjord/Gullfaks/Veslefrikk

Antallet underleverandører til Statoil har vært stort og stabilt de siste årene. Dette gjør at de koordinerende tillitsvalgte har jevnt med saker. Problemstillingen er at flere av disse bedriftene ikke er organisert. Dette gjør at misnøyen blant vedlikehold og rammekontraksbedriftene er meget stor. Kostnadene med å drive slike bedrifter er minimal, og det blir stilt spørsmål om det settes like store krav til deres organisasjon som til bedriftene som er evaluert for kontraktsinngåelse. Spørsmålet er også hvorfor ikke de som får vedlikeholdskontrakten tar seg av disse oppdragene. Dette er også en av hovedårsakene til at kontraktene blir dårligere, og at det blir mindre å ta ut på den enkelte bedrift, slik at vi forsterker organisasjonsdebatten, som har vært livlig i beretningsperioden.

Det har fortsatt vært fire koordinerende tillitsvalgte på feltet, og de enkelte plattformene har vært godt besøkt. Stor aktivitet i organisasjons-

ledelsen på forbunds/avdelingsplan har ført til at enkelte plattformer har uttrykt misnøye på enkelte skift med møteforekomsten. Dette skal det endres på i 1993, og det er allerede satt opp klare regler.

Kontakten med Statoils personalrepresentant har vært god, mens samarbeidet med tillitsvalgte i Statoil må bli mye bedre, noe alle vil kunne nyte godt av. Når dette nevnes må man legge til at NOPEF's avdeling i Driftsdivisjon Stavanger (DDS) er meget aktiv, men dette må også følges opp av andre.

Vernearbeidet på plattformene har vært godt, men oppfølging og støtte har vært mindre bra. Det forventes en vesentlig bedring i 1993.

Oseberg/Brage

På Osebergfeltet fungerer det etter forholdene godt. Samarbeidet mellom de tillitsvalgte er meget godt, og dette er nok et resultat av stabilitet blant kontraktørbedriftene.

Det som for de koordinerende tillitsvalgte har vært et problem, er at to personer skal dekke tre posisjoner, noe som ikke lar seg gjøre. For å komme best mulig ut av dette, har de koordinerende gått ujevn rotasjonsordning, slik at de har vært innom alle skift.

Det har vært flere kontaktmøter med ledere i Norsk Hydro angående tillitsvalgtfunksjonen på Brage, som vil ankomme feltet våren 1993.

Ved utløpet av beretningsperioden er en utvidelse av koordinerende tillitsvalgte i forbindelse med Brages ankomst på feltet ikke avklart.

Det som går igjen på alle felt er også gjeldende på Oseberg, nemlig rasjonalisering. Derfor er det også her en bemanningsreduksjon.

Vernetjenesten fungerer meget bra, og kontraktørbedriftene føler de er en del av en helhet, og blir både forstått og hørt i forhold til saker som blir diskutert.

Samarbeidet med NOPEF's avdeling i Norsk Hydro må også i år nevnes som meget positivt, og er en vesentlig grunn til at arbeidet på og utenfor plattformen går så godt.

Odin

Feltet drives på tillitsvalgtsiden gjennom de bedriftene som er til stede, dette har i år vært KVI og Chalk Catering.

Ekofisk-feltet

Det etablerte samarbeidsutvalget i Oljekartellens regi har fungert meget tilfredsstillende med bakgrunn i at arbeidet stort sett drives på den enkelte tillitsvalgtes fritid. Det har ikke vært mulig å få til en heltidsordning.

Valhall

Etter kontraktskifter har det ikke lyktes Oljekartellet å videreføre det etablerte samarbeidsutvalget. Imidlertid er kontakten mellom de enkelte tillitsvalgte og Offshorekontor/Oljekartellet rimelig god.

Frigg/Heimdal

Det har vært lav faglig aktivitet på feltet. Saker og problemer behandles bedriftsinternt og/eller i respektive avdelinger/forbund. Felt-AMU fungerer rimelig godt.

Ula/Gyda

Det har vært liten faglig aktivitet på feltet. Saker og problemer behandles og løses bedriftsinternt og/eller i angjeldende avdeling/forbund.

Snorre

I perioden er det etablert samarbeidsutvalg i Oljekartellets regi. Basert på bemanningsstørrelsen har Oljekartellet en løpende avtale med Saga Petroleum, som innebærer tre LO koordinerende tillitsvalgte på timebasis pr. dag. Felt-AMU er etablert.

Flytende installasjoner

Dette er et område som NOPEF i stor grad tar seg av. Bull-utvalgets innstilling om å gjøre Arbeidsmiljøloven gjeldende også for flytende installasjoner, er vedtatt i Stortinget og trådte i kraft 1. januar 1993.

Det forventes at Oljekartellet i fremtiden blir sterkere involvert på en rekke områder som angår flytende installasjoner.

Kontaktforum Troll

Kontaktforum Troll ble etablert av LOs samorg/offshore/onshore, som et organ som skal ha som målsetting å kunne følge og eventuelt påvirke kontraktsfilosofien til Aker/Kellogg som er hovedentreprenør ved Troll-utbyggingens landbaserte del på Kollsneset i Øygarden kommune.

Her har det bl.a. vært kontakt med anleggsledelsen til Aker/Kellogg med spørsmål vedrørende bruk av og vilkår for lokal arbeidskraft, lokale firmaer, krav til entreprenører, krav til kompetanse, etc.

Sommeren 1991 fikk Aker Engineering i oppdrag av Shell å lage en «data base» over aktuelle firmaer i 15 kommuner i Hordaland. Det ble utarbeidet en liste på ca. 1000 firmaer som ble tilskrevet, små og store, innenfor alle typer bransjer som kunne være aktuelle i forskjellige faser av utbyggingen. (Grunnarbeider, mekanisk, rør & stål, sveis, maling, stillas, isolasjon, transport osv.)

Ett år senere, sist sommer, var det kommet tilbakemelding fra mellom 200 og 300, en tilbakemelding på 20 – 30 %.

Industrien med dette var å få etablert kontakt med næringslivet/industrien i regionen, til bruk ved senere anbudstildelinger.

I ettertid har Bergen Næringsråd påtatt seg, etter forespørsel fra Aker/Kellogg å videreføre «Troll-databasen», og den er nå i rask utvikling med nær 1100 registrerte firmaer, hvor rundt 600 av dem i nær framtid vil være registrert med fulle firmaopplysninger. Den regionale tilhørigheten er videre utvidet til å gjelde ca. 30 kommuner i Hordaland og Sogn og Fjordane fylke.

Et viktig moment for potensielle anbydere, er at Aker/Kellogg kommer til å stille høye krav til sikkerhet, og de som ikke har et gjennomarbeidet og godt dokumentert sikkerhetssystem vil lett kunne falle utenfor.

På spørsmål vedrørende sammenhengen mellom lokal arbeidskraft og kvalifikasjoner, omskolering og etterutdanning, er det en del problemer, spesielt innenfor sveis, rørsveis og tilhørende fagområder. For disse kreves spesielle sertifikater og Aker/Kellogg har ikke den fulle oversikt over de forskjellige sertifikatgrupper. Dette er et offentlig ansvar. Det pågår imidlertid jevnlig møter mellom Aker/Kellogg og de lokale arbeidskraftmyndigheter, her representert av Arbeidsformidlingen Øygarden og Sotra, hvor blant annet disse problemene blir behandlet.

Arbeidsformidlingen for Øygarden og Sotra v/ E.M. Møgster underbygger imidlertid påstandene vedrørende problemene for de forskjellige typer sertifikater innenfor rør, stål & sveis. Et stort problem ligger i at selv om Arbeidsformidlingen kan tilby sveisekurs på inntil ett års varighet, har ikke kandidatenemulighet til å ta de respektive sertifikater uten å ha vært engasjert i relevant industriproduksjon, offshore-onshore.

På spørsmål til Øygarden og Sotra Arbeidsformidling om det generelle samarbeidet til Aker/Kellogg, ble det uttrykt tilfredshet både med måten samarbeidet er utviklet på, og den informasjon som blir gitt.

Hanøy

Det er opprettet et kontaktsledd for prosjektet bestående av Fellesforbundet, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Norsk Arbeidsmandsforbund, Askøy faglige Samorganisasjon og Landsorganisasjonen.

Tre orienteringsmøter har vært holdt med Kellogg Conekte Construction (KCC). Det har på disse møtene vært orientert om planen på Hanøy og fremdriften. Fremdriften har vært meget usikker i og med kontrakten med oljeselskapene, og bygging av understell og plattform er blitt forskjøvet i tid. Det ser imidlertid ut til at brikkene nå er falt på plass, og det er satt et møte til 26. januar 1993, der krav til KCC om LO-utvalg m.m. blir framlagt.

ORGANISASJONSKOMITEEN

Organisasjonskomiteen hadde ved utgangen av 1992 følgende sammensetning:

Evy Buverud Pedersen – Leder, LO, Magnus Midtbø, NFATF, Arnfinn Nilsen, NAF, Jens Petter Jensen, Fellesforbundet, Anders Kristoffersen, NGF, Finn Erik Thoresen, NGF, Sture Arntzen, HK, Birger Blomkvist, NKIF, Jan Davidsen, NKF, Rolf Frøysland, NNN, Jan Bråthen, Statstjenestemannskartellet, Jan Werner Hansen, NTL, Knut H. Vollan, NTF, Anton Solheim, NTAF, Oddvar Hvidsten, TD, Svein Fjæstad, HRAF, Kjellaug Kristiansen Jota, DNP, Berit Bergersen, SL, Bjørn Kolby, LO, Egon Ivan Løbekk – Sekretær, LO.

Organisasjonskomiteens arbeidsutvalg har bestått av følgende:

Evy Buverud Pedersen – Leder, LO, Magnus Midtbø, NFATF, Jens Petter Jensen, Fellesforbundet, Sture Arntzen, HK, Jan Davidsen, NKF, Jan Werner Hansen, NTL, Bjørn Kolby, LO, Egon Ivan Løbekk – Sekretær, LO.

Organisasjonskomiteen har holdt tre møter og behandlet 11 saker. Arbeidsutvalget har holdt ett møte.

Komiteen har videreført arbeidet med fordeling av yrkesområder mellom forbundene. Noen saker har vært spesielt arbeidskrevende. En sak ble anket av NHO inn for den faste nemnd og en sak ble anket til Sekretariatet.

Antall saker behandlet av komiteen er færre i 92 enn de foregående år i kongressperioden, men antall saker inn til LO er ikke blitt færre. Flere saker finner sin løsning ved at det avholdes partsmøter hvor det oppnås enighet mellom forbundene som er involvert.

Komiteen har holdt seg orientert om arbeidet som er gjort og besvarelse etter debatten i forbindelse med «organisasjonsprosjektet kongressen 93».

UNGDOMSUTVALGET

LOs Ungdomsutvalg ble i 1990 reoppnevnt for kongressperioden 1989–1993. LOs ungdomsutvalg sentralt har i 1992 hatt følgende medlemmer:

Evy Buverud Pedersen, LO, Magne Svendsen, LO, Sven Pettersen, Norsk Arbeidsmandsforbund, Anders Skattkjer, Norsk Grafisk Forbund, Geir Seljeseth/Lindys Kværnbekk, SSF, Gro Standnes, Skolenes Landsforbund, Hildegunn Brune, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Leif Iversen, Handel og Kontor, Per Skau, Fellesforbundet, Asbjørn Aune, Norsk

Postforbund, Harald Olsen, NFATF, Helge Egeland, NNN, Karl-Johan Schönberg, Norsk Jernbaneforbund, Gro Teisnes, AOF, Iren Øyen, Tele- og Dataforbundet, Eldar Lior, Norsk Barnevernpedagogforbund, Norsk Sosionomforbund, Norsk Vernepleierforbund, Jan Eriksen, Norsk Musikerforbund, Asbjørn Sørfonden, Norges Offisersforbund, Mari-Ann Hamletsen, Norsk Transportarbeiderforbund, Arve K. Mannsfjord, Framfylkingen, Åge Nordby, LOs distriktssekretærforening, Sonja Meek, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Terje Sunnfjord, Norsk Tjenestemannslag, Anita Ruud, NEKF, Kjartan Lund, Norsk Kommuneforbund, Oddvar Skaar, Norsk Lokomotivmannsforbund, Eva Cecilie Petterson, Norsk Fengselstjenestemannsforbund, Anne Cathrine Thommesen, Den Norske Postorganisasjon, Kristian Haldorsen, Norsk Sjømannsforbund, Leif Sande, NOPEF, Geir Texnes, HRAF, Harald Lund, Statstjenestemannskartellet, Torgunn Reggestad, Det Norske Arbeiderparti, Sigve Brekke/Rita Ottervik, AUF, Trond Giske, AUF, Rita Ottervik/Monica Bøsei, AUF, Iver Erling Støen, Ungdomssekretærforeningen, Norhild Midtbø, Arbeiderbevegelsens Presseforbund.

LOs Ungdomsutvalg har hatt to møter i perioden.

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget har hatt følgende sammensetning:

Evy Buverud Pedersen, LO, Magne Svendsen, LO, Kjartan Lund, NKF, Leif Iversen, Handel og Kontor, Per Skau, Fellesforbundet, Anne Cathrine Thommesen, Den Norske Postorganisasjon, Sigve Brekke/Rita Ottervik, AUF, Elin Westvik Andersen/Monica Bøsei, AUF.

Arbeidsutvalget har hatt 6 møter i perioden.

Aktivitetsplan 1992

En rammeplan for ungdomsutvalgets aktiviteter ble sendt ut til fylkene og til sentrale organer. AUFs faglige aktiviteter er samordnet med utvalgets plan.

Utvalgsvirksomheten/endring av planarbeidet

I 1992 er det utført et betydelig arbeid for å forbedre planleggingsarbeidet. Hensikten har vært å involvere flere og konsentrere innsatsen, slik at man oppnår større resultater på færre felter – istedenfor motsatt. Med dette som utgangspunkt ble det holdt en konferanse for lederne av ungdomsutvalgene 27. – 28. mars.

På konferansen beskrev man «nåsituasjonen» for ungdomsutvalgene i fylkene. På landskonferansen 22. – 24. mai, hvor 120 ungdommer fra forbund og fylker deltok, ble det utarbeidet forslag til langsiktige målsettinger for LOs ungdomsarbeid. 30. oktober – 1. november ble det laget forslag til målsettinger for 1993, mellom lederne for utvalgene og representanter for forbundene.

Skolering

LOs Ungdomsutvalg i fylkene har holdt faglige ungdomskurs/temakurs. Ungdomskursene tar sikte på innføring i lokalt fagforeningsarbeid og praktisk organisasjonsarbeid. I tillegg holdes det kurs for ungdomskontaktene. Temakursene har dreiet seg om prosjekt-93 og ungdomsarbeidsledigheten. I 1992 er det holdt tre sentrale kurs for ungdomskontakter i fagforeninger, avdelinger og samorganisasjoner. Hovedtemaene på kursene er LOs Ungdomsutvalgs aktivitetsplan og lokalt faglig ungdomsarbeid.

Sommerpatruljen

LOs Sommerpatrulje har som målsetting å informere ungdom om rettigheter og plikter i arbeidslivet. I hvert fylke ble det nedsatt egne styringsgrupper bestående av LO og de medvirkende fagforbund. Sommerpatruljen består av Skolesluttaksjonen, Aksjonsuke på sommeren og oppfølging. Omfanget på Skolesluttaksjonen har stadig økt og interessen for dette er blitt større på skolene. Under Sommerpatruljen ble 5000 – 6000 bedrifter besøkt. Også denne gang kunne patruljene konstatere at det stadig blir hardere på arbeidsmarkedet. Enkelte steder arrangerte Samorganisasjonene egne sommerpatruljer. På de fleste stedene var dette en svært positiv erfaring, hvor nye krefter ble frigjort i arbeidet med å bedre forholdene for ungdom i sommerjobb og rekruttere flere medlemmer til fagbevegelsen. Fremdeles er det privat sektor, og særlig tjenesteytende næringer hvor de fleste brudd på Arbeidsmiljøloven forekommer. De senere årene har patruljene imidlertid avdekket et økende antall brudd på lovverket i offentlig sektor.

I tråd med utviklingen på arbeidsmarkedet har sommerpatruljen utviklet seg til en generell kampanje rettet mot ungdom i arbeid og ikke bare mot ungdom i sommerjobb.

Ungdomsgrupper/ungdomskontakter

Arbeidet i forhold til ungdomskontaktene er nå mer rettet inn mot å gi tilbud og å følge opp. Forbundene oppnevner ungdomskontaktene, og ungdomsutvalgene i fylkene gir tilbud i form av kurstilbud og deltakelse på de ulike ungdomsaktivitetene.

Interessen for tverrfaglige ungdomsgrupper gjennom Samorganisasjonene og samarbeid forbundene imellom er fortsatt økende.

Utøya

LOs Ungdomsutvalg og AUF gjennomførte Sommerleiren på Utøya 8.–12. juli. Leiren samlet rundt 700 deltakere, hvor et stort antall var ungdom i arbeid.

HK, NFATF, NTL, NKF og Fellesforbundet stilte med egne aktiviteter

på leiren. Det faglige innholdet i leiren ble styrket, og det ble gjennomført debatter om offentlig sektor med bl.a. Kjell Bjørndalen og Jan Davidsen som deltakere og debatt om Arbeiderbevegelsens framtid.

LO-Rock

Det ble i år holdt 12 distriktsfinaler og LOs Ungdomsutvalg i Hedmark arrangerte 4 kvalifiseringsfinaler lokalt. Hele 300 band deltok og til sammen 2055 musikere deltok på LOs Rockemønstring. Publikumsopplutningen var på mellom 100 og 400 på hvert arrangement, og til sammen hadde konkurransene 2548 betalende tilskuere. Mediasresponsen er fortsatt stor, men mest omkring de lokale arrangementene.

Europeisk ungdomstog

26 deltakere fra ulike fagforbund deltok under avslutningen av EFS' ungdomstog i Gøteborg 5. – 8. Juni. Avslutningsarrangementet ble kombinert med en Nordisk ungdomskonferanse om Nordens forhold til EF. På konferansen ble det jobbet i grupper innenfor områdene; arbeidsmarkedspolitik, likestilling, fagopplæring og andre temaer relatert til arbeidsmarkedet.

Ungdomsarbeidsledighet

25. – 26. oktober arrangerte LOs Ungdomsutvalg, i samarbeid med NBF, NOSO og NVF, en konferanse om «Ungdomsarbeidsledighet, Utdanning og ungdomspolitik.» 110 fagorganiserte ungdommer deltok på konferansen. Ved siden av dette deltok innledere fra LO, Kommunaldepartementet, NHO, NGS, YLI samt forskere og pedagoger.

Konferansen har blitt fulgt opp med egne tiltak i en del fylker. På konferansen ble det lagt frem 11 krav fra LO mot ungdomsarbeidsledigheten.

Generelt

I 1992 har man i stor grad videreført aktivitetene og arbeidet med å forbedre disse. Arbeidet har i større grad konsentrert seg om ungdoms rettigheter i arbeidslivet og ungdomsarbeidsledighet. Lærlingevirksomheten vil bli en viktig utfordring for 1993. I året har det blitt nedsatt en ny «komite for et styrket barne- og ungdomsarbeid i **arbeiderbevegelsen.**» Utvalget ledes av Jan Davidsen og skal kartlegge dagens situasjon for ungdomsarbeidet og trekke opp strategi for barne- og ungdomsarbeidet i framtida.

Ungdomssekretærordningen

Ungdomssekretærordningen er en hjørnesten i den faglige ungdomsvirksomheten lokalt. Omtrent halvparten av ungdomssekretærene er rekruttert fra fagbevegelsen. Det hyppige skifte av ungdomssekretærer

bidrar imidlertid til å minske kontinuiteten. Økonomistyret for ungdomssekretærordningen har hatt følgende sammensetning i perioden:

Svein-Erik Oxholm, LO, leder, Sigve Brekke/Rita Ottervik, AUF, sekretær, Martin Kolberg/Knut Martin Johansen, DNA, Trygve Johnsen/Roar Flåthen, Fellesforbundet, Margit Kvalvik Fon, Norsk Kommuneforbund, Arve K. Mannfjord, Framfylkingen, og Vidar Corneliussen, AUF (sekretær). I tillegg møter ungdomssekretærforeningen med en representant.

Ansettelsesrådet for ungdomssekretærordningen har hatt følgende sammensetning: Sigve Brekke/Rita Ottervik – leder, Evy Buverud Pedersen, LO, Øivind Hvattum, LO, Finn Jota, DNA.

I tillegg møter LOs personalsjef og AUFs kontorleder som representanter på de personalpolitiske sakene.

LOs Ungdomsutvalg har observatørstatus i Landsrådet for Norske Ungdomsorganisasjoner (LNU).

LOs Ungdomsutvalg mottar støtte fra Statens ungdoms- og idrettsråd.

Folkets Hus Landsforbund

Forbundsstyret:

Etter landsmøtet i 1990 har forbundsstyret slik sammensetning:

LO-oppnevnte:

Svein-Erik Oxholm, leder
Olav Støylen
Liv Undheim
Gunnar Grimnes

Varamedlemmer

Esther Kostøl
Evy Buverud Pedersen
Walter Kolstad
Kjell Martinsen

Landsmøtevalgte:

Egil Nilsen, nestleder
Magne Mælumshagen
Jan Inge Åsmul

Arnt Zimmermann
Eli Naustbakk
Arvid Lundquist

Varamedlem Arnt Zimmermann har møtt fast i forbundsstyret.

Styret har hatt 6 møter og behandlet i alt 71 saker.

Medlemsbevegelse:

I løpet av 1992 har Berlevåg Samfunnshus og Åndalsnes Samfunnshus blitt strøket som medlemmer som følge av at disse er overtatt av de respektive kommunene.

Landsforbundet har fått 2 nye medlemmer – Folkets Hus Lørenskog og Folkets Hus Skogtun, Tromøy.

Det totale medlemstall er det samme som foregående år; 254.

Landsforbundets virksomhet:

Landsforbundets administrasjon har vært ledet av Folkets Hussekretær Herlof Gjerde. Sekretæren har hatt en rekke møte- og reiseoppdrag, i alt 81. Han har vært forbundsstyrets sekretær og saksbehandler. Landsforbundets virksomhet har vært utført i henhold til planen og budsjett for 1992.

Skoleringseminar for store- og mellomstore Folkets Hus ble avviklet på Dovrefjell Hotell i tiden 11. – 14. mai 1992. Det deltok 80 representanter fra 35 medlemsorganisasjoner, 3 forelesere og 5 fra forbundsstyret, i alt 88 deltakere.

Programutvalget nedsatt i 1991 leverte sin innstilling til arbeidsprogram i desember 1992. Innstillingen skal sendes medlemsorganisasjonene til behandling og vedtas på landsmøtet 1993.

Offentlig økonomisk støtte:

Landsforbundets medlemsorganisasjoner har i 1992 mottatt i alt kr 7 229 226,- i offentlig støtte. Beløpet fordeler seg med kr 6 398 226,- i kommunalt tilskudd og kr 831 000,- i statstilskudd. Oversikten bygger på rapporter fra i alt 98 medlemsorganisasjoner, hvorav 43 har mottatt tilskudd. Samlet tilskudd i 1992 er kr 272 169,- mer enn foregående år.

Byggevirkomheten:

AØF Elverum åpnet og tok i bruk «Lille» Gråberg våren 1992 etter en omfattende restaurering. AØF Asker sluttførte byggearbeidene på Folkets Hus «Friheim» ved utgangen av 1992.

Ombyggingsarbeidene i Halden, Narvik, Tønsberg og Larvik er sluttført.

Nordisk samarbeid

Nordisk Folkets Hus-komite hadde ett møte i 1992, i Stockholm 23 mai, i forbindelse med Nordisk Folkets Hus-seminar som ble avviklet samme sted 22.–23. mai.

Fra Landsforbundet deltok Egil Nilsen, Jan Inge Åsmul, Herlof Gjerde.

De samme representerte Landsforbundet under Folkets Husforeningarnas Riksorganisations Kongress i Stockholm 24. – 26. mai. Kongressen markerte også FHRs 60 års-jubileum.

Folkets Hus Fond

Fondets forvaltningskapital var pr 31.12.92 kr 84 085 670,-. Av dette er kr. 71 830 285,- plassert i obligasjoner til medlemsorganisasjonene i Folkets Hus Landsforbund.

I beretningsåret er det kommet inn og behandlet 18 søknader om lån. Det ble innvilget lån på til sammen kr. 21 958 000,-, hvorav kr 12 500 000,- forutsettes utbetalt i 1993, 1994, 1995. Kr 7 360 000,- for 1992 kommer til utbetaling først i 1993. Innvilget beløp for 1992 er kr. 754 642,- mindre enn foregående år.

Foruten søknader om lån er det behandlet og innvilget

1 søknad om avdragsutsettelse

3 søknader om rente- og avdragsutsettelse

1 søknad om rentenedsettelse

Antallet søknader om rente- og avdragsutsettelse er omlag som i 1991. Utsettelsene varierer fra 1 måned til 3 år.

Rentesatsen for lån i Folkets Hus Fond har i beretningsperioden vært 11% p.a. Renten har heller ikke vært justert i 1992, og har således ikke fulgt svingningene i markedet.

Distriktskontorene

ØSTFOLD

Distriktssekretær: *Rolf-Thore Hildebrandt*

Organisasjonsoversikt

I kontorets arbeidsområde var det 31.12.1992 åtte samorganisasjoner og 173 fagforeninger med et medlemstall på til sammen 45.067.

Endringer i fagforeningene

Askim, Fredrikstad, Halden, Moss og Sarpsborg Handel og Kontor er slått sammen til Østfold Handel og Kontor. NEKF avd. 184 har gått inn i NEKF avd. 10. NEKF avd. 27 og NEKF Rakkestad, Sarpsborg og Halden har gått inn i NEKF avd. 75.

Kabi Kjemiske fagforening er registrert ny. Halden Bekledningsarbeider forening, Halden Jern og Metall og Halden Bygningsarbeiderforening er slått sammen til Halden fagforening avd. 75. Halden Losse og Lasterarbeiderforening og Cellulosearbeidernes forening er gått inn i Papirarbeidernes forening. Moss Vaskeriarbeiderforening er utgått. Moss Plastarbeiderforening er registrert ny 1992. Skjeberg Kommunale forening og Tune Kommunale forening har gått inn i Sarpsborg Kommunale forening. Tune avd. av SL har gått inn i Sarpsborg avd. av SL.

Møter i Tilsynsutvalget

Tilsynsutvalget har hatt 10 møter og behandlet 30 saker. Det er holdt 2 arbeidskonferanser; en for behandling av «Prosjekt 93» og en for behandling av forslag til LOs Handlingsprogram. Det er i tillegg arrangert en felleskonferanse for Tilsynsutvalgene i Østlandsområdet om Bedrifts- og næringsutvikling, FOU-arbeid, Øst-Norge som en region i Europa.

Innleder på denne konferansen var Lars Buer, Volvo Norge A/S, Roar Juelsen, Rådmann i Fredrikstad, og Knut Aarvak, Daglig leder av Stiftelsen Østfoldforskning.

Møter i LOs samarbeidsorgan i Østfold

Det er arrangert to ordinære fylkeskonferanser i LOs samarbeidsorgan i Østfold. På konferansene har følgende vært hovedtemaer: Den aktuelle faglige situasjonen, Forslag til LOs Kongress 93, «Prosjekt 93», Forslag til LOs Handlingsprogram for neste kongressperiode, Sysselsettingssituasjonen og forsikringssspørsmål. Det er i tillegg arrangert en fylkeskonferanse om «Fagbevegelsen og Europa», i samarbeid med AOF i Østfold.

Innledere på fylkeskonferansene har vært: Øivind Hvattum, LO, Erik Roth Nilsen, Samvirke, samt distriktssekretæren.

Andre fylkesmøter

Distriktssekretæren har innledet og deltatt i fylkeskonferanse for NNN.

Distriktskontoret har arrangert 4 andre konferanser på fylkesplan: et fylkesmøte med samorganisasjonslederne i samarbeid med NHO og Fylkesarbeidskontoret som behandlet Utdanningsvikariatene, et møte med samorganisasjonsledere og fagforbund i samarbeid med Østfoldforskning, om Miljøutfordringer. Et møte med samorganisasjonsledere og fagforbund om gjennomføring av sommerpatruljen 92. Det er videre arrangert møter for samorgledere om arbeidet med kongressakene «Prosjekt 93» og LOs Handlingsprogram.

Generelt verve- og aktivitetsarbeid

Det har gjennom hele året vært videreført et systematisk verve- og informasjonsarbeid. Det er gjennomført et omfattende opplegg med oppsøkende virksomhet, i samarbeid med fagforbund lokalt og samorganisasjonene. Stein Erik Frøne og Eva Lemark har vært engasjert i gjennomføringen. Det er også en systematisk kontakt med skolene i fylket for gjennomføring av elevinformasjon.

Distriktskontoret har også medvirket i en rekke enkeltvervetiltak.

LOs sommerpatrulje/Skolesluttaksjon

LOs sommerpatrulje ble gjennomført i uke 27 i samarbeid med Fellesforbundet, Norsk Kommuneforbund, Hotell og Restaurantarbeiderforbundet, Handel og Kontor og AUF i Østfold. Til sammen 231 arbeidsplasser ble besøkt.

Patruljen hadde en dobbeltdekker Londonbuss (LOVISA) og en campingvogn (LORANG) til disposisjon. Det ble arrangert stand over hele fylket, og gjennomføringen lokalt var i samarbeid med fagforeninger i medvirkende fagforbund, samorganisasjonene og AUF-lag. En kulturgruppe fra AUF medvirket hele uka.

Stein Erik Frøne var patruljeleder. Det er utarbeidet egen rapport og detaljerte forbundsrapporter fra sommerpatruljen. Skolesluttaksjonen ble gjennomført over en lengre tidsperiode. Distriktskontoret henvendte seg tidlig til både grunnskole og videregående skole. I alt ble ca. 80 klasser besøkt i tillegg til at sommerpatruljematerialet ble utdelt i ca. 6 000 eksemplarer.

Møter i samorganisasjonene

Distriktssekretæren har deltatt i 34 møter i samorganisasjonenes styrer, representantskapsmøter/felles fagforeningsstyremøter, årsmøter og planleggingsmøter.

De viktigste sakene har vært: verve- og aktivitetsarbeid, valgkamptiltak, sysselsettings- og arbeidsmarkedspolitikk, Fylkespolitiske saker i Østfold, Samferdselsaker, «Prosjekt 93», LOs Handlingsprogram samt egne handlingsplaner.

Aktiviteten i samorganisasjonene er svært variabel, men alle deltar aktivt i de fellestilltak som distriktskontoret koordinerer og i lokale utviklingsaker.

Møter i fagforeninger

Distriktssekretæren har deltatt i ialt 11 møter i fagforeninger vedrørende ulike organisasjonsspørsmål, tvistesaker, arbeidsmarkedsaker, opplæring, Prosjekt 93 samt andre faglig/politiske spørsmål. Møtene har vært innen følgende fagforbundsområder: Fellesforbundet, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Norsk Kjemisk Forbund, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer samt Statstjenestemannskartellet.

Samarbeidstiltak/NHO

Distriktskontoret har gjennom året hatt et godt samarbeid med NHO-ØSTFOLD. Det er gjennomført en rekke tiltak og prosjekter i et samarbeid. Dette gjelder HMS-arbeidet, Sykefraværprosjektet, tiltak for flere lærlingeplasser, Østfold i Vekst, Internkontroll, Bedriftsutviklingstiltak og næringsutvikling, Europaretet samferdsel, utvikling av et «BIC-senter», «Finstad-utvalget» og samarbeid med Østfoldforskning. Det er videre flere felles samarbeidstiltak med arbeidskraftmyndighetene i fylket.

Samarbeidet med Lærerlagets avdelinger er tatt opp igjen. Det er gjennomført møter mellom samorganisasjonen og Lærerlaget lokalt og det er holdt møte i samarbeidsgruppa Østfold Lærerlag – LO i Østfold.

Distriktssekretæren har medvirket i ialt 28 samarbeidsmøter med NHO i Østfold og andre samarbeidende organisasjoner.

Studie- og opplysningsarbeidet

Distriktssekretæren har hatt forelesninger ved 19 ulike kurs og tiltak for AOF i Østfold, eget ungdomskurs, Sarpsborg AOF-forening, Transportarbeiderforbundets avdelinger i Østfold, Skolenes Landsforbund, Østfold, Østfoldforskning, Østfold Ingeniørhøgskole, Østfoldakademiet, Greåker videregående skole, Råde Ungdomskole, Valaskjold Ungdomsskole, Hobøl Ungdomsskole, Sellbak skole, Begby Ungdomsskole, Eidsberg ungdomsskole, Spydeberg ungdomsskole, Åttekanten skole, Hvaler U-skole, Arbeidsmarkedsetatens opplæring for arbeidsledige. I tillegg kommer forelesninger i egne arrangementer. Det er forelest om LOs virksom-

het, Organisasjonskunnskap, tale- og debatteknikk, strategisk planlegging og organisasjonsutvikling, lover og avtaler i arbeidslivet, næringsutvikling, bedriftsrettet forsknings- og utviklingsarbeid.

Utvalget for familiepolitikk og likestilling

Utvalget har i 1992 hatt 6 møter. I tillegg kommer møtene i forbindelse med Fylkeskonferansene i LOs samarbeidsorgan. Det er i tillegg gjennomført en konferanse over 3 dager, hvor Kongressforslag og forslag til LOs Handlingsprogram ble utformet.

Ungdomsutvalget

Ungdomsutvalget har hatt 12 møter i 1992. Dette inkluderer møter som er holdt i forbindelse med gjennomføring av sommerpatruljen 92 og tre fellesmøter med de valgte ungdomskontakter i fagforeninger.

I tillegg er det arrangert 5 lokale ungdomstreff. Det er videre arrangert et to-dagers møte mellom ungdomsutvalget og lederne i samorganisasjonenes ungdomsutvalg, hvor det ble utarbeidet forslag til «Prosjekt 93».

Det er også gjennomført en kveldskonferanse for utarbeidelse av forslag til LOs Handlingsprogram.

Det er gjennomført et ungdomskurs.

LO-Rock ble arrangert i Fredrikstad 8. mai med ca. 400 ungdommer tilstede. I alt deltok 30 rockegrupper og band.

Ungdomsutvalget har vært representert på følgende sentrale konferanser:

- landskonferansen for LOs ungdomsutvalg med 3 deltakere.
- konferanse for ungdomsutvalgene om nåsituasjonen.
- konferanse for ungdomsutvalgene om mål for 1993.

Samarbeidet med AUF i Østfold fungerer utmerket.

Bedriftsutvikling – sysselsetting – FOU-arbeid

Distriktssekretæren har deltatt i 86 møter, konferanser og arrangementer spesielt for tiltak for å bedre situasjonen på arbeidsmarkedet i fylket og for å få til nyskaping. Møtene har vært med Stiftelsen Østfoldforskning, SENIT A/S, Arbeidsformidlingen, «Østfold i Vekst», INKO-ØSTFOLD, møter i Østfold fylkeskommune: «Finstad-utvalget», Samferdselsutvalg, Etablerstipendkomite, NIT, MORU, Indre Østfold næringselskap, Askim Bedriftssenter, Fredrikstad-distriktets Næringsråd, Coopers & Lybrand, Norsk Bilproduksjon A/S, Etableringsgrupper i Østfold og i Väst-Sverige, distriktskontorene og NHO-kontorene i Vestfold, Buskerud og Telemark, Industrifondet og Stortingsrepresentanter.

Møtene har vært: styremøter, generalforsamlinger, spesielle prosjektmøter. Videre møter om kvalitetsarbeid og kvalitetssikring,

nettverksetablering, Euro-Info, AMO-sentrene, bedriftsutvikling, etableringer, etablering av «BIC», videreutvikling av MONA-plan, utdanningssvikariater, «Jobb-klubb»/Møteplassen, arbeidsrådgivningen i arbeidsformidlingen og andre arbeidsmøter.

Andre møter/virksomheter

Distriktssekretæren har forøvrig representert kontoret i 15 ulike møter og konferanser i LO: LOs representantskap, møter med tillitsvalgte i LO, sekretærkonferanser, regionkonferanser, ulike avdelinger i LO. Videre 15 møter i AOFs distriktsutvalg, arbeidsutvalg, års- og halvårskonferanser, internasjonale besøk, Arbeidermuseets venner og i AOF-foreninger.

Videre 18 møter i Østfold Arbeiderpartis styre, faglig/-politisk utvalg, årsmøte, Fylkesutvalgs- og fylkestingsgruppe, næringskonferanse, program møter, landsmøte, utvalg og komiteer.

12 andre møter og kontaktmøter med offentlige institusjoner som Fylkesmannen, Stortingets samferdselskomite, NSB, Borg havn, Norges Bank, Næringsdepartementet, og kommuner.

I tillegg kommer 55 andre møter, konferanser i Folkeferie Østfold, Oscar Torp heimen, bedriftshelsetjeneste, internmøter og møter og programmer med NRK nærradioer, lokal-TV, LO-seksjonen i Strømstad, VästSverige LO og annet.

Opplæring

Distriktssekretæren har i løpet av året deltatt i Dataopplæring, deltatt i studier om bedriftsetablering, innovasjon og forretningsutvikling ved Universitetet i Grand Forks, Nord-Dakota og ved Augsburg College i Minneapolis, Minnesota.

Representasjon

Distriktssekretæren har representert kontoret ved 10 ulike anledninger i forbindelse med besøk fra inn- og utland, og i forbindelse med jubileer og årremålsdager.

Reisedager

Distriktssekretæren har deltatt i til sammen 351 møter og konferanser for LO i 1992 og hatt 189 reisedager.

OSLO OG AKERSHUS

Distriktsekretærer: *Wenche Paulsrud og Odd Bach*

Organisasjonsoversikt

I distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 31.12.91 338 fagforeninger med til sammen 155 052 medlemmer.

Oslo har 203 fagforeninger med til sammen 124 193 medlemmer. Akershus har 135 fagforeninger med til sammen 30 859 medlemmer.

Oslo har en faglig samorganisasjon med fastlønnet sekretær. Arne Jensen gikk av for aldersgrensen 1.7.92. og Finn Hauge er tilsatt som ny sekretær.

Akershus har seks faglige samorganisasjoner: Asker, Bærum, Follo, Nedre Romerike, Øvre Romerike og Aurskog Høland.

Møter i samorganisasjonene

Det har vært bra aktivitet i de fleste samorganisasjonene i fylkene i 1992. Aktiviteten har i hovedsak vært knyttet til arbeidet med organisasjonsprosjektet, Kvinner og Økonomi prosjektet samt Fagbevegelsen og Europa. I tillegg kommer arbeidet med løpende saker samt aktiviteter knyttet til 1. mai arrangementene.

I forbindelse med vedtaket om utbygging av Gardermoen som hovedflyplass for Østlandet har de 3 samorganisasjonene på Romerike dannet et samarbeidsutvalg til å ivareta særlige oppgaver i regionen som følger av utbyggingsvedtaket.

Distriktsekretærene har deltatt på en rekke styremøter, felles fagforeningstyremøter samt på årsmøter i de respektive samorganisasjonene.

Oslo og Bærum samorg valgte på sine årsmøter i år nye ledere.

Møter i fagforeningene

Distriktsekretærene har i 1992 deltatt på en rekke møter i regi av fagforeningene. Også her har aktivitetene i hovedsak dreid seg om Organisasjonsprosjektet, Fagbevegelsen og Europa samt sysselsetting og næringsutvikling.

Faglig/politisk virksomhet

Når det gjelder faglig/politisk arbeid har distriktskontoret i 1992 deltatt i følgende aktiviteter:

- Konferanse om Bedriftshelsetjenesten i Akershus med fagforeningsledere, samorgledere, kommunepolitikere og ordførere i fylket.
- Konferanse om de sysselsettingsmessige og nærmiljømessige konsekvenser av en utbygging av Gardermoen som hovedflyplass for Østlandet. På konferansen deltok fagforeningsledere, samorgledere, politikere og næringslivsfolk fra Akershus, Hedmark og Oppland.
- Konferanse om Næringsutvikling i Oslo.

Wenche Paulsrud har i perioden ledet faglig/politisk utvalg i Akershus.

Yrkesopplæringsnemndene

Wenche Paulsrud representerer LO Akershus i yrkesopplæringsnemnda i Akershus. Ved nyoppnevning til nemnda for perioden 1992–95 mistet LO en av to representanter til YS.

Nemnda har drøftet tilretteleggingen av yrkesopplæringen etter de nye reglene som er underveis. Her er det fremdeles stor usikkerhet om det endelige innholdet og nemnda avventer blant annet LO/NHOs arbeid med denne saken.

APs representanter i utdannings- og næringssektoren i Akershus i samarbeid med distriktskontoret jobber med å finne fram til muligheter for å øke antallet lærlinger i fylket både i privat, fylkeskommunal og kommunal sektor.

Vedrørende representasjon i yrkesopplæringsnemnda i Oslo, foreslås LOs representanter av Oslo faglige samorganisasjon. For inneværende periode sitter følgende i nemnda: Karin Torp, representant, og Egil Mongstad, vararepresentant.

Næringsutvikling

Wenche Paulsrud representerer LO i Nærings- og Sysselsettingsstyret i Akershus.

Jørn Karlsen og Jan Andresen representerer LO i Nærings- og Sysselsettingsstyret i Oslo. Representantene foreslås av Oslo faglige samorganisasjon.

Wenche Paulsrud og Edel Hegerholm representerer LO i Akershus Bedriftsrådgivning.

Vedrørende næringsutvikling i Akershus pågår det et omfattende arbeid i regi av Akershus Fylkeskommune gjennom Romeriksprosjektet, hvor DK er representert. Et framtidig trekk i dette arbeidet har vært å se de næringspolitiske utfordringene for hele hovedstadsområdet.

DK deltar også aktivt på andre områder i arbeidet med næringsutvikling/arbeidsplassetableringer i Østlandsområdet, spesielt gjennom Østlandske Vekstsenter og gjennom Produktmarkedet. Odd Bach er leder av styret i ØVS og medlem av styret i Produktmarkedet.

Distriktskontoret er også engasjert i Østlandskomiteen for Hovedflyplass.

Samarbeid LO/NHO

Distriktskontoret har i perioden hatt et godt samarbeid med NHO på en rekke områder.

Videre deltar distriktskontoret i et fellesprosjekt mellom LO og NHO i de åtte Østlandsfylkene om infrastrukturbygging som en del av arbeidet for næringsutvikling og sysselsetting i regionen; «Europarettet samferdselsutbygging på Østlandet». Prosjektarbeidet er forventet avsluttet mai-juni 1993.

Andre møter

Sekretærene har i perioden også deltatt i en rekke andre møter bl.a. i:

- LOs representantskap
- Sekretær-konferanser
- Regionskonferanser
- Styret for Arbeidstilsynets 2. distrikt
- Styret i Akershus Arbeiderparti
- Rådet for opprettelse av senter for Yrkes- og Miljømedisin ved Rikshospitalet
- Oslo-Komiteen – Lillehammer -94. (Komiteen ble avviklet sommeren -92).
- Distriktsutvalget AOF i Oslo og Akershus
- Møter i regi av det nordiske hovedstadsregionsamarbeidet
- Referansegruppa for etablering av utdanningsvikariatordningen i Oslo
- Referansegruppa for næringsutviklingssekretariatet – Oslofjordregionen.

Som i 1991, ble det også i 1992, holdt familiedag på skøyter på Valle Hovin i samarbeid med NSF, NBF, ASK samt samorganisasjonene i Oslo og Akershus.

Opplysningsarbeid

Sekretærene har i perioden hatt et godt samarbeid med AOF i Oslo/Akershus og forelest på en rekke kurs og konferanser. Kontoret har også drevet aktiv informasjonsvirksomhet om LO på ungdomskoler og videregående skoler i området.

Interne utvalg

Tilsynsutvalget har holdt 3 møter og styret for LOs samarbeidsorgan i Akershus har holdt 2 møter i perioden.

LOs samarbeidsorgan har holdt 2 møter. Av saker som har vært behandlet kan følgende nevnes:

- organisasjonsprosjektet
- tariffoppgjøret 1992
- forslag til LO-kongressen 1993
- EØS/EF
- Europarettet samferdselsutbygging på Østlandet
- Næringspolitiske utfordringer for fagbevegelsen

Likestillingspolitisk utvalg i Oslo har holdt 3 møter samt en lørdagsamling med tema «Likestilling i arbeidslivet og i faglig/politisk virksomhet».

Likestillingspolitisk utvalg i Akershus har hatt 5 møter og 1 helgekonferanse. 2 av møtene har vært fellesmøter med kvinneutvalget i Akershus Arbeiderparti. Utvalget har i hovedsak konsentrert arbeidet omkring Organisasjonsprosjektet, Kvinner og Økonomi samt Fagbevegelsen og Europa.

Ungdomsutvalget i Oslo har hatt liten aktivitet i 1992. En av årsakene er stadig skifte av ungdomssekretær. Gørild Jamholt er tilsatt som ny ungdomssekretær i Oslo i perioden, men slutter allerede i februar -93. Oslo faglige samorganisasjon har opprettet eget ungdomsutvalg i perioden.

Ungdomsutvalget i Akershus har hatt bra aktivitet. Her har det i hovedsak vært jobbet med Organisasjonsprosjektet, Skolesluttaksjonen og Sommerpatruljen. Utvalget har deltatt i arrangementet LO-rock og har også for første gang arrangert MC-treff, en aktivitet som blir vurdert å ha vært meget vellykket.

Ungdomssekretær Sverre Myrli sluttet 15. juli. Håvard Stenby er tilsatt som ny ungdomssekretær.

Generelt

Som vanlig har kontoret en rekke henvendelser, både telefonisk og ved personlig fram møte vedr. forskjellige spørsmål knyttet til LO-medlemskap, organisasjonssaker og lønns- og arbeidsforhold.

Sekretærene har i 1992 hatt 142 reisedager og kjørt 15106 km.

HEDMARK

Distriktssekretær: *Gunnar Pettersen*

Organisasjonsoversikt

1.1.1992: 17 Faglige samorganisasjoner, 243 Lokale fagforeninger/avdelinger, 15 Fylkesvise fagforeninger/avdelinger, 36 577 medlemmer.

31.12.1992: 17 Faglige samorganisasjoner, 243 Lokale foreninger/avdelinger, 15 Fylkesvise fagforeninger/avdelinger, 36 300 medlemmer.

Tilsynsutvalget

har i perioden bestått av følgende:

Representanter: Arne Trønnes, leder, Ole Ragnar Langen, Inga Elin Wiik.

Vararepresentanter: Olav Lund, Anne Berit Engeskau, Åge Olsberg.

Det har i perioden vært avviklet 8 møter i tilsynsutvalget.

Møter/kurs/konferanser m.v.

Sekretæren har i 1992 deltatt i følgende virksomhet utover de forannevnte møter i tilsynsutvalget, og møter i ungdoms-utvalget og familieutvalget.

34	Års- styre- informasjonsmøter	Samorganisasjonene
5	Informasjonsmøter, m.v.	Fagforeninger
5	*Kurs/konferanser	
2	Representantskapsmøter	LO
12	Kontordager, Kongsvinger	
3	Styremøter	HEB
18	Møter inkl. befaring	Fylkeskomm.utvalg m.v.
8	Styre, representantskap, valg m.v.	Hedmark AP
9	Møter, inkl. ABF/AOF samarbeide	AOF, Hedmark
8	Forelesninger	Skoler/kurs m.v.
3	Styremøter	A.F.R.
5	Planl. møter. Sommerpatruljen	Fagfor./samorg.
5	Møter	Arb.kontoret
1	Møte	Landsbanken
2	Møter	Samvirke
53	Møter	Andre

Samlet har distriktssekretæren deltatt i 173 møter, kurs og konferanser i 1992.

* utover en dags varighet.

Representasjon i utvalg, styrer m.v.

Distriktssekretæren har i perioden representert LO i følgende utvalg, styrer m.v., utover interne organ tilknyttet distriktskontoret:

-	Nærings- og sysselsettingsstyret	Medlem
-	Nærings og sysselsettingsstyret (arb.utvalg)	Medlem
-	Hedmark Bedriftsutvikling	Medlem
-	Yrkesopplæringsnemnda	Nestleder
-	Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole	Medlem
-	LOs OL-komite/info.-gruppa vedr. OL-utbygging	Medlem
-	Styringsgruppa for bedre bruk av AMO/BIO virkemidlene (nordisk prosj.)	Medlem

LOs samarbeidsorgan i Hedmark

Det har i perioden vært avviklet to samarbeidskonferanser.

Vårkonferansen -92 ble avviklet i tiden 21.-22. mai.

Følgende temaer ble behandlet:

- Organisasjonsprosjektet - Kongressen -93.

Høstkonferansen -92 ble avviklet i tiden 15.–16. oktober.

Følgende temaer ble behandlet:

- Handlingsprogrammet – Kongressen -93.
- Før Kongressen -93. Forberedelser og praktisk arbeide.
- Fylkeskommunene etter 01.01.93. Hvordan organiseres den?

LOs ungdomsutvalg

Utvalget har i 1992 bestått av:

Representanter:

Gunnar Pettersen – leder	LO (Leder fram til 30.04.92)
Lothar Littmann	AOF (frem til 01.03.92)
Björg Johnsen	AOF (Fra 01.03.92)
Erik Karlstad	Fellesforbundet (Frem til 30.04.92)
Svein Adolfsen	Fellesforbundet (Fra 30.04.92)
Geir Hilde	Kommuneforbundet (Frem til 30.04.92)
Rita Krogh	Kommuneforbundet (Fra 30.04.92)
Vidar Oppsalhagen	Norsk Postforbund (Frem til 30.04.92)
Anne Grethe Falldalen	Norsk Tjenestemannslag (Fra 30.04.92)
Solveig Jenssveen – leder	Handel og Kontor (Fra 30.04.92)
Marianne D. Dimitrova	Hotel og Restaurant (Fra 30.04.92)
Siv Tørudbakken	AUF
Hege Samuelson	AUF (Frem til 30.04.92)
Snorre Wikstrøm	AUF (Fra 30.04.92)
Wenche Frydendal	Framfylkingen

Per Øvind Eriksen, sekretær Ungdomssekretær (Fram til 19.05.92)

Ole Edvard Bjørnstad, sekretær Ungdomssekretær (Fra 19.05.92)

Vararepresentanter:

Kai Adsen	Fellesforbundet
Wenche Sæter	Kommuneforbundet
Mona Stubsveen	Handel og Kontor
Knut Martin Johansen	AUF
Stein Runar Østigaard	AUF
Gunn Skotterud	Framfylkingen

Utvalget har i 1992 avviklet: 5 møter, 1 slalomtur, planlegging/deltakelse i fagbevegelsens sommerpatrulje.

Aktivitetene i 1992 har i det vesentlige vært gjennomført i samsvar med den vedtatte plan, med unntak av planlagte kurs som har vært avlyst. Det har i perioden vært bedre samsvar mellom aktivitetenes målgrupper og formålet med aktivitetene. Samarbeidet mellom ungdomssekretærene og

forbundenes ungdomsansvarlige har vært videreført i 1992. Arbeidet har vært prioritert. Utvalget har vært sterkt engasjert i forbindelse med organisasjonsprosjektet – Kongressen -93 og LOs handlingsprogram for neste kongressperiode. I den forbindelse har det vært avholdt 4 samlinger.

Skifte av ungdomssekretær i perioden medførte at noen planlagte aktiviteter måtte skrinlegges. Bl.a. skolesluttaksjonen.

LOs utvalg for familiepolitikk, likestilling og likeverd

Utvalget har i 1993 bestått av: Representanter: Anni Marit Fadnes, Leder, Rolv Skirbekk, Nestleder, Gunnar Pettersen, Even Østlund, Aud Juliussen, Sekretær, Per Buvik (Fram til 15.09.92), Åse Akselsen (Fra 15.09.92), Ruth Stenseth, Svein Sørensen.

Utvalget har i 1992 avviklet: 3 møter, 3 samlinger i forbindelse med Organisasjonsprosjektet – Kongressen -93, 1 fellesmøte med utvalgene i Oppland/Buskerud/Vestfold, 1 studietur til Danmark (EF/EØS-komplekset).

Utvalget hadde arbeidet videre med de saker som ble påbegynt i 1991.

Felleskonferanser med utvalgene i Oppland/Buskerud/Vestfold er nyttige og vil bli videreført.

Utvalget har i 1991 etablert et samarbeid med forbrukerkontoret i fylket, som vi forventer oss mye av. Det har vært videreført i 1992.

Faglig/politisk virksomhet

Distriktssekretæren har sammen med Hedmark Arbeiderparti og AOF vært med i planleggingen og gjennomføringen av flere faglig/politiske tiltak i fylket i perioden. Oppsøkende virksomhet/bedriftsbesøk av stortingsrepresentanter er positivt mottatt.

Ordningen med faglig representasjon ved gruppemøtene i hovedutvalg og fylkesutvalg har vært videreført i 1992. Ordningen har virket tilfredsstillende, men vil bli tatt opp til ny vurdering etter at frifylkeskommuneforsøket nå er avsluttet.

1. mai

Distriktskontoret har sammen med partikontoret medvirket til gjennomføringen av 1. mai arrangementer i fylket. Herunder teknisk gjennomføring og taleformidling.

Informasjon og opplysningsarbeid

LO/AOF har i perioden engasjert 1 person som fram til 31.12 har drevet oppsøkende virksomhet i fagbevegelsen. Hensikten har vært å stimulere til en økning av studieaktiviteten i organisasjonsleddene. Virksomheten har avdekket et stort behov ute i organisasjonsleddene. Ordningen med oppsøkere evalueres fortløpende, og vil bli videreført i 1993 dersom økonomien tillater det.

Verve- og aktivitetskampanjen

På grunn av økonomien i prøveprosjektene om samorganisasjonene (Hedmark/Hordaland) ble Hedmark tatt ut av prosjektet fra 01.01.92. Distriktskontoret har imidlertid fulgt opp de berørte samorganisasjonene i 1992 innenfor de begrensede økonomiske rammer som vi har hatt. Tiltak utover dette har vært stilt i bero i påvente av organisasjonsprosjektet – Kongressen -93.

Organisasjonsprosjektet – Kongressen -93

Distriktskontoret har vært sterkt engasjert i prosjektet i 1992. Både på informasjonssiden og i forbindelse med oppfølging av det studiearbeidet som ble igangsatt i 1991. Forberedelser i forbindelser med fylkeskonferansens behandling var også tid-/ressurskrevende. Organisasjonenes engasjement, herunder ungdoms- og familieutvalget, har vært meget stor i forbindelse med prosjektet.

Skole/arbeidsliv

Distriktskontoret har i 1992 videreført arbeidet med skole/arbeidsliv. Informasjon i skolene om egen organisasjon og rettigheter og plikter i arbeidsforhold har vært videreført i 1992. Det er oppnevnt en egen arbeidsgruppe ved kontoret som har fått oppgaven med å planlegge, koordinere og gjennomføre tiltak overfor skolene.

Fagbevegelsens sommerpatrulje

Fagbevegelsens sommerpatrulje ble gjennomført i tiden 15. juni til 26. juni. Deltakere var Handel og Kontor, Hotell- og restaurantarbeiderforbundet, Fellesforbundet (Jern og Metall/Bygning/Skog og Land) og Kommuneforbundet. Forbundenes oppfølgingsarbeid har variert noe, og følgelig har resultatet også variert. Sommerpatruljen er i sum imidlertid det tiltak som uten sammenligning bidrar mest til medlemsrekruttering og profilering av LO og forbundene. Det ble i 1992, som ved tidligere patruljer avdekket tildels grove brudd på lover og regler i arbeidslivet. Tilsammen besøkte sommerpatruljen i 1992 186 bedrifter/institusjoner.

Generelt

De prioriterte arbeidsoppgaver i 1991 har vært videreført i 1992. Virksomheten i samorganisasjonene har vært viet spesiell oppmerksomhet. Arbeidet med en endret organisasjonsstruktur har vært videreført. Treggheten i en nødvendig strukturendring knytter seg i første rekke til forventninger en har overfor organisasjonskomiteens arbeid. Uavhengig av det, vil motivasjonsarbeidet fortsette.

Ordningen med juridisk rådgivning er videreført i 1992 og er utvidet i forhold til 1991. Tiltaket må sies å ha blitt en suksess. Med stor etterspør-

sel av rådgivning innenfor et bredt spekter av saksfelt. Ordningene omfatter nå samorganisasjonene i Hamar, Ringsaker, Stange, Løten, Elverum, Eidskog, Grue, Sør-Odal, Kongsvinger og Trysil. I tillegg er Hedmark Lærerlag knyttet til ordningene. En utvidelse av ordningen er til vurdering i organisasjonsleddene.

I forbindelse med OL-94 er distriktskontoret representert i LOs OL-komite, og i info-gruppa. Kontordagene i Kongsvinger har vært videreført i 1992 i samråd med samorganisasjonene/fagforeningene. Distriktskontoret er av den oppfatning at dette styrker kontakten med organisasjonsleddene såvel som enkeltmedlemmer. En rekke saker er avklart gjennom ordningen, ved at medlemmene har hatt anledning til å oppsøke kontoret for råd og veiledning. Samarbeidet med andre organisasjonsledd på kontorfellesskapet i Kongsvinger har virket tilfredsstillende og positivt.

Distriktskontoret har sammen med en del forbundsområder markert seg mer utad i 1992. Bl.a. i forbindelse med Mart'ns-arrangementer i Hamar og Elverum. En evaluering av tiltaket tyder på en god effekt, og positivt for en profilering av organisasjonene.

Reisedager/møter m.v./kjøring

Distriktssekretæren har i 1992 hatt 100 reisedager m/overnatting, 46 reisedager u/overnatting, 173 møter/kurs konferanser. Kjørt 29 901 km i LOs tjeneste.

OPPLAND

Distriktssekretær: *Åge V. Nordby*

Organisasjonsoversikt

Ved årets begynnelse var det 164 fagforeninger med i alt 30 977 medlemmer i Oppland.

Dette er en nedgang på 23 fagforeninger og 297 medlemmer fra forrige årsskifte.

Møter i tilsynsutvalget

Det er holdt 8 møter i utvalget og behandlet 27 saker.

Ungdomsutvalget

Utvalget har i alt hatt 7 møter.

Utvalget har i året foretatt noen nyoppnevninger på grunn av frafall fra medlemmer.

Det er foretatt oppsøkende virksomhet til ungdomskontaktene.

Skoleluttaksjonen ble kjørt i hele fylket. Vi besøkte i alt 12 skoler, 864 elever og 56 klasser. Det foreligger egen rapport.

Sommerpatruljen ble i år kjørt etter alternativ modell. Det deltok 4 forbund og det ble besøkt 5 regioner. Egen rapport.

LO-rock ble holdt i Velparken, Eina, Vestre Toten kommune. 15 band deltok.

LO's Ungdomsutvalg deltok også i Ungdomsprosjektet «Innfri Ungdomsgarantien».

Det er arrangert målstyringskonferanse for utvalget, samt 2 faglig/politiske kurs for ungdomskontakter og en planleggingskonferanse for ungdomskontaktene.

Ungdomsutvalget fungerer bra. Ungdomssekretæren har hatt 84 møter/reisedager for LO.

Utvalg for familiepolitikk og likestilling

Utvalget har også i år ligget nede.

Vi har kun hatt et fellesmøte med våre nabofylker,.

LOs samarbeidsorgan

Vårkonferansen ble holdt på Gjøvik i tiden 27. og 28. april. Hovedtema var fylkets behandling av vår framtidige organisasjon.

Høstkonferansen ble holdt på Thorbjørnrud i Jevnaker i tiden 9. – 10. oktober.

Hovedsaken i konferansen var fylkets forslag til Kongressen 93.

Evy Buverud Pedersen innledet under temaet «Våre faglige utfordringer foran Kongressen».

Deltakelsen fra samorganisasjonene i fylkesorganet har i år vært noe bedre enn forrige år. Forberedelsene til Kongressen har imidlertid engasjert våre lokale ledd og vi er rimelig fornøyd med forslagsmengden vi fikk inn.

Kontakt med og arbeidet i samorganisasjonene

Sekretæren har i året deltatt i 21 møter med samorganisasjonene. Utenom årsmøtene er det følgende organisasjonsmessige forhold som er behandlet: Kontingentforholdene, kontakten med fagforeningene, årsmøteforberedelser og arbeidet med sysselsettingen.

Det er også gitt en løpende tilbakemelding om arbeidet i «Prosjekt 93».

Av våre 11 samorganisasjoner er det aktivitet i 10.

Samorganisasjonene arbeider svært tungt og det er behov for strukturerendringer.

OL-arbeidet

Distriktskontorets arbeide med OL-saken har også i 1992 tatt mye tid. Vårt OL-kontor har alle de løpende sakene, mens vårt engasjement vesentlig er siktet inn mot langtidsvirkninger og etterbruk.

Deltakelse i andre møter

LO er godt representert i de spesialutvalg som fylkeskommunen oppretter. Vi har i år vært representert i utvalg for kartlegging av egenkapitalsituasjonen i våre bedrifter, i sysselsettingsutvalget og i kvinneprosjekt for sysselsetting. Sekretæren er nå leder av Yrkesopplæringsnemnda og har i hele året vært styreleder/nestleder i OBU A/S.

Fellesprosjektet på Østlandet om Europarettet samferdsel har så langt vært vellykket.

Sekretæren sitter i LOs Ungdomsutvalg sentralt.

Det etablerte kontaktforum mellom Arbeiderpartiet og fagbevegelsen fungerer godt. I deler av året har arbeidet med bedriftshelsetjenesten vært prioritert.

Forelesninger

Følgende temaer er i året dekket på kurs og seminarer: LOs organisasjon, Fagbevegelsens historie, «Prosjekt 93», Arbeidet med økt sysselsetting, Lov- og avtaleverk.

Handlingsprogramdebatt.

Sekretæren har i året hatt lite forelesninger, i alt 9.

Representasjon

Sekretæren har delt ut 40-års nåler hos Gjøvik Transportarbeiderforening.

Kontorforholdene

Vi har nå kommet i godt gjenge i Folkets Hus Hunndalen. Flere fellesfunksjoner er i operasjon og vi drar praktiske og økonomiske fordeler av vårt samboerskap med andre deler av bevegelsen.

På slutten av året gjorde vi opp vårt mellomværende med vår forrige utleier.

Dette forholdet er avviklet uten problemer for distriktskontoret.

Det har ikke skjedd investeringer av betydning i kontorene i året.

Det har vært lite sykefravær.

Reisevirksomhet

Sekretæren har i året hatt 162 møter og reist 133 dager med i alt 15 961 km i LO's tjeneste.

BUSKERUD

Distriktsekretær: *Roar Løver*

Organisasjonsoversikt

I distriktskontorets organisasjonsområde var det pr. 1. januar 1992 11 samorganisasjoner og 170 fagforeninger, med til sammen 40 041 medlemmer. En nedgang siste år med 753 medlemmer.

Møter i tilsynsutvalget

Tilsynsutvalget har i 1992 holdt 13 møter og behandlet 77 saker.

Møter i samorganisasjonene/fagforeninger

LOs distriktsssekretær har deltatt på 49 møter i samorganisasjoner og fagforeninger. Emner på disse møter har bl.a. vært: Prosjekt 93 – Fagbevegelsen og Europa – Skole – Næringsliv – Skolesluttaksjonen og Sommerpatruljen – LOs oppbygging og virksomhet – EØS-avtalen og fagbevegelsen.

Faglig – politiske møter

Det er i faglig/politisk sammenheng fra kontorets side deltatt i 26 møter.

LOs samarbeidsorgan i Buskerud

Det er i 1992 holdt 2 fylkeskonferanser i LOs samarbeidsorgan i Buskerud, 7. – 8. mai og 9. – 10. oktober.

Emner: Prosjekt 93, Åpen post, Den aktuelle situasjon, Framlegg – LOs handlingsprogram og forslag til Kongressen. Innleder: fra LO Ståle Dokken.

LOs lokale utvalg for Fam/Pol og likestilling

Det er holdt 3 møter og behandlet 11 saker. Utvalget arrangerte i tiden 12. – 13. september familiekonferanse på Ustedalen Hotell, Geilo. Det var 50 deltagere, 31 voksne og 19 barn. Emner: LOs handlingsprogram – Ny AFP ordning – Gjeldssanering – Tiltak for barn og unge.

Innledere: Kjell Samuelson fra LO, Knut Foss fra Landsbanken A/S, og Arve Mannfjord fra Framfylkingen.

LOs ungdomsutvalg

LOs ungdomsutvalg har holdt 8 møter og behandlet 37 saker. I tillegg en rekke møter ang. skolesluttaksjonen og sommerpatruljen. Sommerpatruljen ble arrangert i tida 29. juni – 3. juli, i samarbeide med: Norsk Kommuneforbund, Fellesforbundet, Hotell og Restaurantarbeiderforbundet, Handel og Kontor, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund og AUF. LOs ungdomsutvalg deltok med representanter på Landskonferansen i tida 6. – 8. mai.

Twister – forhandlinger

Distriktsssekretæren har bistått fagforeninger/klubber og enkeltpersoner i forskjellige saker i 1992. I tillegg har kontoret hatt en rekke henvendelser fra tillitsvalgte – eiere/ledere for bedrifter ang. organisasjonssaker knyttet til arbeidsforhold.

Representasjon

Distriktssekretæren har representert kontoret ved følgende tilstelninger/arrangement i 1992: Årsmøte i BAP – AOF lokalt og sentralt – NKF's distriktsstyrets årsmøte – 100 års jubileum i NL.

Andre møter/konferanser

Sekretæren har deltatt på 74 forskjellige møter/konferanser i og utenfor kontoret i noe større sammenheng. Her må også nevnes kontorets kontordager på Gol og Hønefoss, én dag pr. mnd.

Reisedager

LOs distriktssekretær har i 1992 hatt 114 reisedager/kvelder og kjørt 12 648 km i LOs tjeneste.

VESTFOLD

Distriktssekretær: *Richard Trælnes*
med Per A. Johnsen som vikar fra 15. mai 1992

Organisasjonsoversikt

I distriktskontorets arbeidsområde var det pr 1. januar 1992 i alt sju samorganisasjoner og 108 fagforeninger med til sammen 26 980 medlemmer.

Ved utgangen av året var antall samorganisasjoner fortsatt sju. Når det gjelder antallet foreninger har det i løpet av året funnet sted følgende endringer:

- Svelvik Jern og Metall avd. 140 har gått inn i ny forening: Svelvik Fagforening avd. 140.
- Svelvik Bygningsarbeiderforening avd. 703 har gått inn i ny forening: Svelvik Fagforening avd. 140
- Solbø Personalforening avd. 390 ble nedlagt 31. desember 1991. De gjenværende medlemmene gikk inn i Holmestrand Kommunale forening.
- Sem Skog og Land avd. 545 har fra 1. april 1992 gått inn i Farris Skog og Land avd. 546.

Møter i tilsynsutvalget

Tilsynsutvalget har i løpet av året hatt 16 møter. I alt er det behandlet 543 saker. Tilsynsutvalget/styret har hatt to interne konferanser hvor arbeidsoppgaver, prioriteringer og større saker har vært behandlet.

Med bakgrunn i at tilsynsutvalget også er styre for LOs samarbeidsorgan, har aktiviteten vært stor, og medlemmene av utvalget/styret deltar i en rekke tiltak, møter og aktiviteter som representanter for LO i fylket.

Trond Mathisen, Tele- og Data har fungert som leder av tilsynet fra 15. mai, da Per A. Johnsen tiltrådte som vikar for Richard Trælnes.

Møter i samorganisasjoner og fagforeninger

LOs distriktssekretær har deltatt på 75 møter i samorganisasjoner og fagforeninger. I tillegg har distriktssekretæren deltatt i en rekke faglige og politiske møter, kurs og konferanser. Det totale antallet er ca. 550.

Arbeidet i samorganisasjonene

Det er nedlagt et stort arbeide i å skape aktivitet i de sju samorganisasjonene de siste årene. Dette arbeidet har båret frukter og pr. dags dato kan man si at samorganisasjonene i fylket fungerer godt. Fortsatt er økonomien vanskelig for de mindre samorganisasjonene, og dette går også til en viss grad ut over aktiviteten. Det er imidlertid lenge siden samorganisasjonene fungerte så godt som de har gjort i 1992. Tross dette ser det fortsatt ut til å være problematisk med rekrutteringen i samorgstyrene.

To av samorganisasjonene, Svelvik og Sande, har gjennomført et organisasjonsutviklingskurs – samorgverksted – i 1992, og dermed har samtlige samorganisasjoner i fylket gjennomgått denne prosessen. Skal en evaluere resultatet av denne prosessen, så vil resultatet være positivt. De aller fleste har lagt om sine rutiner og arbeider mer målbevisst enn tidligere.

LOs samarbeidsorgan i Vestfold

Det er holdt to fylkeskonferanser i LOs samarbeidsorgan i Vestfold. Vårkonferansen ble holdt 27. og 28. april i Sandefjord, mens høstkonferansen ble holdt i tiden 9.–11. oktober i Larvik.

Temaene for konferansen var:

- Tariffoppgjøret og den aktuelle faglige situasjon v/Jan Balstad.
- En organisasjon for morgendagen v/Jan Blastad.
- Oppsummering av organisasjonsdebatten i Vestfold v/Richard Trælnes.
- Samferdselens betydning for sysselsettingen v/Kjell Opseth.
- Den faglige og politiske situasjon v/Yngve Hågensen.

I tillegg til dette vedtok samarbeidsorganet forslag og uttalelser om følgende temaer:

- Utviklingen i internasjonal skipsfart.
- Gjeldskrisens ofre øker.
- Fylkesfondet.
- Fagbevegelsens uke i Vestfold 1992.
- EØS-avtalen.
- Revisjon av LOs handlingsprogram.
- Prosedyre for valg av tilsynsutvalg ved distriktskontoret.
- Samarbeidsavtalen med Norsk Lærerlag.
- Prosentkontingent for samorganisasjonene.

LOs familie- og likestillingspolitiske utvalg

Utvalget har hatt 8 møter og behandlet 36 saker. Det har vært store utskiftninger av medlemmer i utvalget også i denne perioden. Tross dette kan man hevde at aktiviteten har vært meget bra. I slutten av august måned arrangerte utvalget et familiekurs i Sandefjord som var særdeles vellykket. Kurset var lagt opp slik at deltakerne kunne ta med sine barn. Vi hadde et eget opplegg for de minste, mens de eldre diskuterte heldags-skole og «Kvinner og Økonomi».

LOs ungdomsutvalg

Utvalget har hatt 4 møter og behandlet 29 saker.

Utvalget har også arrangert en ungdomskonferanse i Sandefjord. Dette utvalget er også preget av stor gjennomtrekk og det har også her vært nødvendig med utskiftninger.

Næringsutvikling

Det er fortsatt stor aktivitet fra distriktskontoret når det gjelder næringsutvikling. Vestfold er det fylket som arbeidsledigheten øker raskest i for tiden, og derfor er det dette arbeidet som det brukes mest tid og krefter på. Distriktskontoret er representert i de aller fleste utvalg og råd som har som mål å fremme næringsutvikling. Vi har videre deltatt i en rekke utredninger og planer som har som mål å øke sysselsettingen. LO har tatt initiativ til utarbeidelse av en handlingsplan for økt sysselsetting i Vestfold. Planen ble utarbeidet i regi av Faglig/Politisk utvalg. Denne er ute til høring i våre organer nå ved årsskiftet.

Skole – Arbeidsliv

Kontaktutvalget skole – arbeidsliv, med representanter fra fylkesskolestyret, fylkeskolesjefen, yrkesskolene, Yrkesopplæringsnemnda, NHO og LO, har hatt 2 møter.

Messa «yrker for fremtiden» ble arrangert for sjuende året på rad. Medarrangører er de samme organisasjonene og fylkesorganene som er med i kontaktutvalget. Mer enn 8 000 elever fra ungdomsskolen og den videregående skole deltok på messen. På årets messe deltok det 35 utstillere. Det var noen færre utstillere fra næringslivet denne gangen, men dette vil sannsynligvis bedre seg med konjunktorene.

Messa ble arrangert den 4. og 5. november.

LOs sommerpatrulje

Det var god oppslutning fra forbundene til sommerpatruljen. Følgende var med:

- Handel og Kontor
- Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund

- Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer
- Norsk Kommuneforbund
- Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet
- Fellesforbundet

I tillegg til en representant fra hvert av forbundene deltok også en representant fra AUF, Arbeiderbevegelsens ungdomssekretær og LOs distriktssekretær.

Sommerpatruljen ble kjørt i uke 27.

Det ble gjennomført mer enn 700 arbeidsplassbesøk og utarbeidet rapporter fra disse. Oppfølgingen skjer av de enkelte forbund eller foreninger. I bedrifter uten avtale ble klare brudd på lovverket innrapportert til Arbeidstilsynet.

I forkant av sommerpatruljen ble det arrangert et eget kurs for deltakerne i sommerpatruljen. Kurset ble kjørt fra 12.-14. juni. Det deltok ca. 25 tillitsvalgte.

Twister, forhandlinger, permitteringer og oppsigelser

Det stramme arbeidsmarkedet har ført til en betydelig økning i antallet henvendelser vedrørende permitteringer, oppsigelser og konkurser. De aller fleste slike saker har det enkelte forbund ordnet opp i selv, men i enkelte tilfeller har distriktskontoret deltatt i direkte forhandlinger om disse spørsmål.

Fagbevegelsens uke

«Fagbevegelsens uke i Vestfold» ble i 1992 gjennomført for sjuende året på rad. Samorganisasjonene i fylket deltok aktivt i tiltakene som ble gjennomført, dels som fellestiltak og dels som enkelttiltak lokalt. De fleste forbundene både deltok og støttet aktivt opp om de lokale tiltakene.

Nytt av året i fagbevegelsens uke var at den ene dagen ble satt av til Kommuneforbundet som arrangerte en «Kommunenes Dag». Dette innebærer at vi åpnet opp den kommunale virksomhet for publikum, og av arrangementene kan nevnes: Åpne rådhus, sykehjem, aldershjem osv. Videre ble det holdt gratis kinodag for barn og unge på de kommunale kinoene. Dette var et arrangement som vi håper vi kan utvikle videre de neste år. Kanskje kan vi også få til industriens dag, handelens dag osv. senere.

Tradisjonen tro er det en rekke faste innslag som fanetog, bedriftsbesøk, barneteater, utstillinger, langbord med servering på alle torg, pensjonisttreff osv. som er faste innslag under fagbevegelsens uke. I tillegg ble det arrangert en rekke konferanser med følgende temaer:

- Gjeldskrisa
- Ungdom og LO
- Arbeidsledigheten og konsekvensen av denne.
- «Kaldnes kompetansesenter» – forberedelse til ny jobb.

- Arbeidsledigheten – fins det utveier.
- Nærmiljøet i Sande.

Fagbevegelsens uke har senere vært evaluert av Samorganisasjonene i fylket, og konklusjonen er at denne form for markering av fagbevegelsen ønskes opprettholdt.

Sykefraværprosjektet

Også i forbindelse med sykefraværprosjektet er det etablert et nært samarbeid med Fylkesarbeidskontoret, Trygdeetatens fylkeskontor, Legeforeningen, Arbeidstilsynet, Fylkeskommunenes bedriftshelsetjeneste og NHO. I disse dager er vi i ferd med å ansette en prosjektleder for friskmeldingsprosjektet. Dette finansieres gjennom NHOs Arbeidsmiljøfond.

Virksomheten for øvrig

Det har vært arbeidet aktivt med en rekke prosjekter som har vært satt i gang for å møte sysselsettingssituasjonen. En betydelig del av arbeidet har vært i samarbeid med Fylkeskommunen, Fylkesmannen, Fylkesarbeidskontoret og NHO. Selv om det er oppnådd gode resultater, synes arbeidsledigheten nærmest håpløs. Arbeidet med ny bedriftsetablering har så å si vært resultatløst.

Av spesielle utvalg som distriktskontoret er representert i kan nevnes Arbeidstilsynet og deltakelsen i Europaretet Samferdsel.

Reisedager

Distriktssekretær Richard Trælnes hadde i 1992 i alt 148 reisedager/døgn utenfor Tønsberg, og kjørte i alt 18 527 km i LOs tjeneste.

Distriktssekretær Per A. Johnsen hadde i 1992 i alt 69 reisedager/døgn utenfor Tønsberg, og kjørte i alt 10 752 km i LOs tjeneste.

TELEMARK

Distriktssekretær: *Knut Liljeberg*

Organisasjonsoversikt

Etter siste kjente oversikt, er medlemstallet 33 538, som er en nedgang på 129 medlemmer siste år.

Det er 7 samorganisasjoner og 129 fagforeninger, som er en nedgang på 8 fagforeninger siste år.

Generelt:

Arbeidsledigheten i fylket har det siste året stadig vært stigende. Telemark har dessverre hele året ligget blant fylkene med høyest ledighet i

landet. Årsaken til den høye arbeidsledigheten kommer av den stadig stigende rasjonaliseringen i prosessindustrien. I tillegg begynner vi å merke at statsetater som Tele- og Post-verket går til tildels sterke innskrenkninger i fylket. En annen årsak er at fylket stadig blir tappet for arbeidsplasser ved at virksomheter blir flyttet til nabofylker.

1992 var det første hele året som distriktskontoret arbeidet etter en prioritert arbeidsplan. Hovedarbeidsområdet har vært arbeidsmarkeds-tiltak av alle slag.

Det er et godt samarbeide mellom partene i arbeidslivet og den politiske ledelse i fylket. LO har god innflytelse i alle organer som styrer utviklingen i fylket. Samarbeidet innad i fagbevegelsen er i bedring, men det er mange sperrer som må ryddes avveien før en snakker samme språk i privat og offentlig sektor.

Prosjekt 93 har engasjert alle samorganisasjonene og de fleste fagforeningene i året som har gått. Det er lagt ned mye arbeide i denne debatten både fra samorganisasjonene og fra distriktskontoret.

Fagbevegelsens debattopplegg om forholdet til Europa ble forsøkt dratt i gang, men det er vanskelig å få til en konstruktiv debatt. De største samorganisasjonene har sterke reservasjoner mot et nærmere samarbeide med EF.

Fagbevegelsen i industrien har engasjert seg sterkt for å få en kandidat inn på en av de første plassene på APs liste i fylket. Nominasjonskomiteens forslag er at Hovedtillitsvalgt på Elkem, Bengt Hegna, skal ha tredjeplassen. Dette er et resultat av den positive utviklingen i det faglig/politiske samarbeidet.

Kontorforholdene

Distriktskontoret har stabilt og bra samarbeidsforhold, sykefraværet er helt minimalt. Det er innført en del nye EDB-rutiner.

Det er lagt vinylbelegg på gulvene og gjort storrent, noe som har bedret arbeidsmiljøet på kontoret.

Tilsynsutvalget

Tilsynsutvalget har holdt 10 møter i løpet av året og behandlet 64 saker. I tillegg er hastesaker drøftet over telefon med tilsynsutvalget. Videre har tilsynsutvalget blitt forelagt 60 orienteringsaker.

Arbeidsprogrammet for distriktskontoret og forberedelse av samarbeidsorganets konferanser har vært de to største arbeidsoppgavene for tilsynsutvalget.

LOs Samarbeidsorgan i Fylket

Det er holdt to konferanser i 1992.

Vårkonferansen foregikk på Norsjø Turisthotell 26. og 27. mars.

- Flg. temaer ble behandlet:
- Sykehusstrukturen i fylket.
 - Innledning v/leder i helse- og sosial-utvalget, Karin Westrin
 - Prosjekt 93.
- Mesteparten av tiden ble brukt til gruppearbeid.

Høstkonferansen foregikk på Bø Hotell 17. og 18. oktober.

- Flg. saker ble behandlet:
- Den faglig/politiske situasjon v/Kåre Myrvold, LO.
 - Forslag til LO-kongressen 93 og LOs handlingsprogram.
- Begge konferansene ble greit gjennomført, og hadde bred deltakelse fra samorganisasjonene.

LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling

Utvalget har hatt god aktivitet hele året. Konferanse med tema forbrukerpolitikk ble arrangert tidlig på høsten. Utvalget har engasjert seg godt i Prosjekt 93, og med forslag til LO-kongressen og handlingsprogrammet.

LOs ungdomsutvalg

Utvalgets arbeid har vært hemmet av uoverensstemmelser mellom AUF i fylket og ungdomssekretæren. I tillegg har det vært bytte av leder i utvalget to ganger i løpet av året.

Det er nå ansatt ny ungdomssekretær, og i løpet av de to siste månedene har utvalget begynt å fungere bra.

Organisasjonsarbeidet

Samorganisasjonene har brukt mye tid på Prosjekt 93. Aktiviteten varierer en del, men stort sett har en grunnlag for å si at de fleste fungerer etter hensikten. Kontakt mellom samorganisasjonene og fagforeningene kunne ha vært bedre.

Vervearbeidet

Arbeidet har ikke vært prioritert fra kontorets side, likevel har kontoret medvirket til at en del nye bedrifter er blitt organisert. Det virker som om mange fagforeninger heller ikke legger ned noe særlig arbeide i å organisere nye medlemmer. Distriktskontoret har sammen med Porsgrunn og Omegn faglig samorganisasjon brukt en del tid til å forsøke å organisere de ansatte i opplæringsbedriften KN-UNION, men på grunn av manglende oppfølging av organisasjonsmodellen fra LO sentralt er nå ingen i bedriften organisert.

Næringspolitikk

Strategisk Næringsplan for Telemark fylke ble sluttbehandlet i fylkes-

tinget i desember måned. Med denne planen har fylket fått et godt utgangspunkt for det videre arbeidet med å utvikle fylkets næringsliv. Samarbeidet mellom partene i arbeidslivet og det politiske miljø i fylket som er utviklet gjennom prosessen med utarbeidelse av næringsplanen gir et godt utgangspunkt for fremtiden.

I midten av november ble det vedtatt å videreutvikle Vekst i Grenland i et A/S, som et felles næringsorgan for de 4 Grenlandskommunene. Samorganisasjonene i fylket har aksjer i næringsorganet og fagbevegelsen i Grenland har forpliktet seg til å ta en liten del av driftskostnadene.

Distriktskontoret medvirket aktivt i forsøket på å få til et eget næringsfond til Grenland. Selv om vi bare fikk 7 av i alt 250 mill. vi ba om, greide vi å få fokusert på Grenlands vanskeligheter overfor de sentrale myndigheter.

Arbeidsledige

Arbeidsledigheten er fortsatt stor i fylket, og vanskelighetene stiger stadig i Grenland. Fylket har i hele 1992 ligget minst ca 1% over landsgjennomsnittet.

Distriktskontoret har sammen med AOF i Telemark nå tatt initiativ til at jobbklubbene som FAK er i ferd med å opprette blir organisert etter samme modell som vi har hatt i Skien det siste året. Det er vårt håp at AOF skal kunne stå som daglig driver av alle jobbklubbene i fylket.

Spesielt må vi ta ansvar i Kragerø, som nå ser ut til å få store vanskeligheter etter at Tangen-verftet får store problemer.

Dørfabrikken i Nome kommune ble lagt ned fra sommeren 1992, selv om fagbevegelsen sammen med kommunen kjempet imot det til siste minutt. Det er nå opprettet to nye bedrifter i de tidligere lokalene til dørfabrikken, men fortsatt mangler 100 arbeidsplasser for å komme opp på samme nivå som tidligere.

Forholdet til AOF

LO i fylket har i løpet av året forsøkt å medvirke til økt aktivitet fra fagbevegelsen i AOFs organer. Distriktssekretæren har vært med på alle samlingene til AOF høsten 92. Hensikten med kurset er å lage en utviklingsplan for AOF-foreningen i fylket. Vi håper at AOF-foreningene nå skal bli satt i stand til å bli den beste kursarrangøren i fylket på området etter- og videre-utdanning innenfor fagutdanning.

Diverse

Det er holdt en dagskonferanse om EØS med ca. 70 deltakere. Samarbeidet mellom LOs Østlandskontorer har videreutviklet seg i en positiv retning. Det er holdt et informasjonsmøte mellom stortingspolitikere og tillitsvalgte. I samarbeide med Landsbanken A/S i Skien ble det arrangert

et åpent møte med innledning av LOs leder. Det var meget god deltagelse på møtet. I samarbeid med fagopplæringskontoret i fylket ble det holdt en temakonferanse om den nye fagopplæringsloven.

AUST-AGDER

Distriktssekretær: *Arild Stokken*

Organisasjonsoversikt

Distriktet har 62 fagforeninger fordelt på fem samorganisasjoner. Det er 10.859 medlemmer og i tillegg 2620 tilhørende fylkesforeninger. Det er medlemmer i LO-forbund som har sine arbeidsplasser i Aust-Agder, men registrert i fagforeninger i andre fylker.

Møter hvor distriktssekretæren har deltatt:

Samorganisasjonene	39
Agitasjon og nyorganisering	22
Fagforeningsmøter	10
Faglig/politisk utvalg	5
AOF distriktsutvalg	12
AOF representantskap A-Agder	1
Aust-Agder fylkeskommune	30
Tvister	15
Arbeidstilsynet	2
Bedriftsbesøk	49

Opplysningsarbeidet

Distriktssekretæren har deltatt i en rekke kurs som innleder og/eller kursleder.

Tilsynsutvalget

Leder er Kai Ånonsen. Det har vært holdt 9 møter og behandlet 67 saker.

Samarbeidsorganet

Det har vært holdt 2 fylkeskonferanser.

Ungdomsutvalget

Ungdomsutvalget har holdt 6 møter og behandlet 29 saker.

Sommerpatruljen ble gjennomført i uke 27 og ca. 130 bedrifter ble avlagt besøk. FF, NKF, HK og HRAF deltok på patruljen sammen med ungdomsutvalget og AUF. Meget bra pressdekning. Oppfølgingsarbeidet varierer, men bør bli bedre.

Skolesluttaksjonen ble gjennomført ved ca. 10 skoler. Responsen fra skolene var langt dårligere enn tidligere. Gjennomføringen gikk imidlertid meget bra.

Det er gjennomført besøksrunde til en god del ungdomskontakter. Det har ikke lyktes å få deltakere nok til å arrangere kurs/konferanser i 1992.

Ungdomsutvalget har ellers vært delaktig i rekrutteringsarbeidet til Utøya-leiren. Har levert besvarelse til LOs organisasjonsdebatt og arbeidet en del med ledighetsproblematikken blant ungdom.

Det siste halve året har deltakelsen fra enkelte av utvalgets medlemmer vært dårlig. Noen begynner å gå lei arbeidet etter en lang valgperiode.

LOs lokalutvalg for familiepolitikk – likestilling

Det har vært holdt 1 møte. Arbeidet går tungt.

Verve- og aktivetskampanjen

Forbundene selv driver sin aktivitet.

Kontoret er representert i følgende utvalg, styrer og råd:

Aust-Agder Arbeiderpartis styre

Aust-Agder Arbeiderpartis faglig/politiske utvalg

Aust-Agder AOFs distriktsutvalg

Aust-Agder nærings- og sysselsettingstyre

Yrkesopplæringsnemnda i Aust-Agder

Styret for Arbeidstilsynet, 6. distrikt

Rådsforsamlingen i Agderforsknings kompetansesenter

Trygderetten

Industrivekst i Aust-Agder

Nordisk Prosjekt

Utvalg for oppfølging og ettervern

Aust-Agder Bedriftsrådgivning

Sykefraværprosjekt med NHO

Generelt

Aust-Agder har i hele perioden vært meget hardt rammet av arbeidsledighet, og har i store deler hatt den høyeste relative ledighetsprosenten. Uførepensjonering har økt sterkt.

Samarbeidet med Aust-Agder Arbeiderparti er godt, og det er gjennomført flere bedriftsbesøk i 1992 enn i andre år.

Sykefraværprosjektet er igang, men deltakelsen fra arbeidsgiversiden har vært variert.

Samorganisasjonene

Aktiviteten i samorganisasjonene varierer. Arrondering og aktivitetsøkning har vært oppe til behandling i styret og på faglig fylkeskonferanse.

I forbindelse med kommunesammenslåing i Arendalsdistriktet fra 1.1.1992, er Arendal og Moland faglige samorganisasjoner slått sammen til en samorganisasjon, med virkning fra 1. mai 1992.

Diverse

Distriktssekretæren har kjørt 8660 km i LOs tjeneste. Antall overnattinger 39.

VEST-AGDER

Distriktssekretær: *Gudmund Gyberg*

Organisasjonsoversikt

Ved utgangen av 1992 var det i Vest-Agder 7 faglige samorganisasjoner med til sammen 122 fagforeninger, og ca. 22.500 medlemmer.

Møter/konferanser:

- 13 møter Agitasjon/Nyorganisering
- 15 møter Samorganisasjonene
- 8 møter/konferanser AOF
- 27 møter/konferanser Arbeiderbevegelsen og andre organisasjoner
- 21 bedriftsbesøk
- 2 møter Miljøpakka Kristiansand/Vennesla
- 14 møter/konferanser - Næringsforum - Bedriftsrådgivning - Fagopplæring og Næringsstyret
- 8 møter med stortingsrepresentantene, sekretærer og tillitsvalgte. Dessuten møtte representanter fra NHO på noen av disse møtene.
- 2 møter med stortingsrepresentanter, sekretærer og tillitsvalgte i Kvinesdal
- 5 møter - fagbevegelsen Europa, Kvinner og økonomi
- 8 møter/konferanser, Trygdeetatens/NHO, sykefraværprosjektet
- 5 møter - skole/arbeidsliv/næringsliv
- 1 møte/informasjon innvandrere
- 3 møter med arbeidstilsynet
- 1 møte med Agder Distriktshøgskole hvor også NHO var til stede
- 1 møte på Gimle Videregående skole i forbindelse med skolesluttordningen
- 5 møter med NHO, kommunale og sentrale myndigheter angående «Havneplanen», «Sørlandshallen» og «TV2»
- 1 møte i Arendal vedr. sammenkobling av Vestfoldbanen og Sørlandsbanen.

Distriktssekretæren har representert kontoret ved 14 anledninger i forbindelse med fagforeningsjubileer, utdeling av merker, vært til stede ved åpning av vei/tunnell, utdeling av svennebrev o.a.

LOs Samarbeidsorgan

Styret har holdt 8 møter og behandlet 33 saker. I tillegg er det holdt 2 faglige fylkeskonferanser. Dessuten har distriktssekretæren deltatt på en faglig fylkeskonferanse i Rogaland.

LOs Lokalutvalg for Familiepolitikk – likestilling

Utvalget har holdt 6 møter og behandlet 32 saker. Psykisk vold i arbeidslivet har vært den største saken for utvalget i 1992 (Hanche-Olsen).

LOs Ungdomsutvalg

Utvalget har holdt 7 møter og behandlet 42 saker. Skolesluttaksjonen ble avviklet i tiden 4. – 11. juni. Fylkesskolesjefen var også i år meget samarbeidsvillig, og så svært positivt på tiltaket.

Sommerpatruljen ble avviklet i uke 27/92.

Ungdomssekretæren, LOs distriktssekretær samt to medlemmer av LOs Ungdomsutvalg har deltatt på Ungdomsutvalgets Landskonferanse.

Tilsynsutvalget

Utvalget har holdt 4 møter og behandlet 20 saker. En av sakene som utvalget behandlet var ansettelse av ny kontorsekretær ved distriktskontoret. Samtlige møter ble holdt på distriktskontoret.

Tilsynsutvalgets medlemmer er LOs medlemmer i Faglig/politisk Utvalg Vest-Agder.

Styrer/nemnder/råd og utvalg:

- Nærings- og Sysselsettingsstyret
- Styringsgruppa for Miljøpakka Kristiansand/Vennesla
- Komité «Agder mot år 2000»
- Styret i Vest-Agder Arbeiderparti
- Faglig/politisk utvalg
- Leder AOFs Arbeidsutvalg og Distriktsutvalg

Reisedager

Gudmund Gyberg: Med overnatting: 26
Uten overnatting: 60
Kjorte kilometere: 12.309

ROGALAND

Distriktssekretær: *Erling Høiland*

Organisasjonsoversikt

Pr. 31. desember 1992 hadde Rogaland ca. 230 fagforeninger og et medlemstall på ca. 57 000, med 7 samorganisasjoner og oljeforbundet Nopef.

Agitasjonsmøter

LO-sekretæren har medvirket i flere møter for forskjellige fagforbund, i fylket, i fagbevegelsens sommerpatrulje, i verve- og aktivitetkampanjer og forhandlinger.

Møter/konferanser

Distriktssekretæren har deltatt på følgende:

- 24 møter i samorganisasjonene i fylket
- 44 møter med fagforbund/klubber og politiske foreninger
- 52 møter i fylkeskommunale nemnder/utvalg, Rogaland Forskning
- 2 møter med Lærerrhøgskolen
- 4 møter med Ungdomsutvalget
- 4 møter i Tilsynsutvalget
- 2 møter med skolesjefen
- 4 møter i Familiepolitikk og likestillingsutvalget
- 2 møter/konferanser for LOs Samarbeidsorgan i Rogaland
- 2 møter/konferanser for LOs Samarbeidsorgan i Vest-Agder
- 1 tur til Murmansk, i forbindelse med landskonferanse –Yrkesopplæringsnemnda

LOs representantskap
Sekretærkonferanser
Felleskonferanser – LO/DNA
Faglig/politiske konferanser
AOF konferanser
Diverse besøk – fylket vedr. sommerpatruljen

Opplysningsarbeid

Distriktssekretæren har forelest på en rekke kurs i Faglig/politisk, for AOF. Han har orientert om LO og fagbevegelsen på en rekke skoler i fylket.

Representasjon

Distriktssekretæren har representert LO på Landsmøtet til Nopef, 100 års jub. NNN. Bakerne, 100 års jub. Stvg. Ap, på 90 års jub. FF Jern & Met. og på diverse tilstelninger og jubileér.

Kontordager – bedriftsbesøk/Haugesund/Karmøy

Distriktssekretæren har hatt ca. 2 kontordager pr. måned.

Reisedager/kvelder

Distriktssekretæren har i 1992 hatt 69 reisedager/kvelder og har kjørt 3950 km.

HORDALAND

Distriktssekretær: *Vigdis Ravnøy*

Organisasjonsoversikt

Distriktskontoret viser til beretningens statistiske oversikt når det gjelder antall medlemmer og antall fagforeninger i Hordaland fylke.

De fleste avdelingene/fagforeningene er tilsluttet en av fylkets 14 samorganisasjoner, som tilsammen dekker 28 av fylkets 34 kommuner.

Kontorets virksomhet

Hovedtyngden av sekretærens arbeid har vært deltakelse i møter og konferanser i regi av samorganisasjonene, fagforeninger og klubber. I tillegg har distriktssekretæren representert LO i offentlige utvalg av interesse for fagbevegelsen.

En vesentlig del av møtevirksomheten/konferansene har dreid seg om organisasjonsutvikling i fylkets 14 samorganisasjoner i forbindelse med at Hordaland ble uttatt til satsningsfylke (prøvefylke) etter Kongressens vedtak om en gjennomgang av LO-apparatet lokalt og på fylkesplan.

Distriktssekretæren har også orientert en rekke fagforeninger og klubber om «Organisasjonsprosjektet 93», foruten de møtene samorganisasjonene har hatt for fagforeningsstyrene om temaet.

Videre har planleggingen og gjennomføringen av skolesluttaksjonen, sommerpatruljen, «Revisjon av LOs handlingsprogram», «Regn med oss – Kvinner og Økonomi», «Sykefraværsprosjektet» og «Norge som industrinasjon» vært prioriterte oppgaver.

Bedriftsbesøk har vært lagt inn som en del av den faglig/politiske virksomheten.

Distriktssekretæren har representert arbeidstakerne i DU-styret (tidligere Nærings- og Sysselsettingsstyret) og Yrkesopplæringsnemnda. Kontoret har også vært aktivt med i fylkeskommunens strategiske næringsplan både gjennom tiltaksgrupper og i forbindelse med evalueringsarbeidet.

Distriktskontoret er representert i referansegruppen for utbygging av Trollfeltet v/offshoresekretæren og har deltatt aktivt sammen med berørte samorganisasjoner og forbund for å få aktiviteter knyttet til olje-relatert virksomhet til fylket.

Distriktskontoret har også engasjert seg i nært samarbeid med samorganisasjonene og gjennom faglig/politisk utvalg på samfunnspolitiske områder som har hatt betydning for LO.

Distriktssekretæren er LOs medlem i styret i distrikt 8. Arbeidstilsynet, nestleder i lokalstyret for Landsbanken A/S, leder av AOFs distriktsutvalg, sekretariat for faglig/politisk utvalg, medlem i styret for Arbeiderbevegelsens Arkiv i Hordaland, Framfylkingens Venner, samt tiltredende

medlem til styret i Hordaland Arbeidarparti og styret for AUF i Hordaland.

Etter forslag fra Det norske Arbeiderparti er distriktssekretæren oppnevnt som varamedlem til styret i Arbeidsdirektoratet. Kontoret har i løpet av året hatt en rekke henvendelser i forbindelse med oppsigelser, permitteringer og kurskurser både fra egne medlemmer og fra uorganiserte.

Tilsynsutvalget

har hatt 4 møter. Tilsynsutvalget er fagbevegelsens medlemmer i faglig/politisk utvalg i Hordaland.

Medlem i tilsynsutvalget, Hans Otto Robberstad, representerer LO i styringsgruppen for «Strategisk næringsplan for Hordaland».

Lederen av tilsynsutvalget, Helge Tystad, og Hans Otto Robberstad representerer Hordaland Arbeiderparti i Fylkestinget.

Det tredje medlemmet av tilsynsutvalget, Kari Manger, er leder for Arbeiderpartiets kommunestyregruppe på Askøy.

LOs samarbeidsorgan

har hatt 2 konferanser, til sammen over 4 dager. Temaer på konferansene har vært:

- Husholdninger og gjeldskrise – årsaker og virkninger
- Forbrukernes viktigste rettigheter etter lovene
- Organisasjonsprosjektet 93
- Ansatte på «skolebenken» – Utdanningsvikaren
- Strategisk næringsplan for Hordaland – Evaluering
- Den faglige og politiske situasjonen

Fra LO sentralt innledet stedfortredende leder i organisasjons- og informasjonsavdelingen, Øivind Hvattum, om faglig aktuelt på høstkonferansen.

Samarbeidsorganet har også hatt en egen organisasjonsutviklingskonferanse på bakgrunn av mål som samorganisasjonene satte seg i løpet av året; arbeide for å videreutvikle LOs samarbeidsorgan i Hordaland.

Konferansens overordnede mål ble at «LOs samarbeidsorgan i Hordaland skal utvikle seg til et politisk kraftsenter i pakt med LOs ideologi og LOs Handlingsprogram». Dessuten satte samarbeidsorganet seg mål som vil engasjere samorganisasjonene i praktisk faglig/politisk arbeid både før, under og etter møtene i samarbeidsorganet.

Hordaland som satsningsfylke – samorganisasjonene

Hordaland har 14 samorganisasjoner, og 5 av disse (Bergen, Askøy, Nordhordland, Stord og Odda) har deltatt i et organisasjonsutviklings-

program i nært samarbeid med organisasjons- og informasjonsavdelingen i LO sentralt fra høsten 1990.

Etter evalueringen av de 5 samorganisasjonene ble de resterende 9 samorganisasjonene koblet til programmet tidlig i 1992.

De 14 samorganisasjonene har utgjort 4 styringsgrupper. Målene det enkelte styre satte seg på egne styrekonferanser tidlig på våren er jevnlig evaluert i styringsgruppene og justert, og styremøtene blir – ifølge samorganisasjonene – brukt i et mer målrettet arbeid som gir resultater for fagbevegelsen. Aktiviteten er blitt større både hva gjelder markering av fagbevegelsen og politisk arbeid. Prosjektarbeidet har også gitt samorganisasjonene større muligheter til å gjøre LO tilgjengelig ute i kommunene/regionene.

Distriktskontoret har underveis fått god bistand fra Organisasjons- og informasjonsavdelingen, men fra årsskiftet trekker LO sentralt seg ut av prosjektet. Men både distriktskontoret og samorganisasjonene er innstilt på å arbeide videre med organisasjonsutviklingen etter samme metode som er brukt det siste året.

Det er i forbindelse med sluttevalueringen – som fant sted like før årsskiftet – laget en egen rapport om organisasjonsutviklingsprosjektet i Hordaland. Det er også laget et informasjonsblad tidlig på høsten fra LO sentralt, og dette er sendt både forbund og samorganisasjoner.

LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling

har hatt 5 møter.

Utvalget har deltatt aktivt i «Organisasjonsprosjektet 93».

«Regn med oss – Kvinner og økonomi» har vært presentert i en rekke organisasjoner i løpet av våren.

Forbrukerpolitikk med særlig vekt på gjeldsproblemer har vært tatt opp som tema på et møte i LOs samarbeidsorgan.

LOs ungdomsutvalg

har i beretningsåret hatt 12 møter.

Utvalgets sekretær, Sigurd Grytten, ble innkalt til militærtjeneste i februar måned og i hans sted har Trude Senneseth vikariert.

Det er foretatt nødvendige utskiftninger av medlemmer i løpet av året.

LOs distriktskontor har hatt en del problemer med gjennomføringen av ungdomsutvalgets planer for 1992, mye på grunn av at ungdommene som opprinnelig ble foreslått til utvalget ikke følte ansvar for oppfølgingen.

Imidlertid har ungdomssekretæren nå fått med seg nye unge LO-medlemmer som selv har satt opp målene for ungdomsarbeidet og som er innstilt på at aktivitetene skal gjennomføres neste år.

Ungdomssekretæren informerer fra høsten ved skolestart til skoleslutt

om våren om plikter og rettigheter i arbeidslivet på de videregående skolene og en del ungdomskoler i Hordaland.

LO-Rock ble arrangert for fjerde gang i fylket, og initiativet ble godt mottatt av rockeinteressert ungdom.

Det har i løpet av året arrangert 3 konferanser i ungdomsutvalgets regi og vi kan vise til prosjekter som har sitt utspring i konferansene; Club Union, fellesaktiviteter rettet inn mot studenter og elever og økt samarbeid mellom ungdomsutvalgene i fagforeningene.

Distriktssekretæren, ungdomssekretæren og 3 av utvalgets medlemmer deltok på landskonferansen for ungdomsutvalgene.

Opplysningsvirksomhet

Distriktssekretæren er leder av AOFs distriktsutvalg og deltar av den grunn på kurs og konferanser arrangert av AOF der det er naturlig at lederen deltar.

I tillegg foreleser distriktssekretæren på kurs/konferanser/møter arrangert av samorganisasjoner, fagforeninger, faglig/politiske konferanser og i andre møter der LOs medvirkning er ønskelig.

Kontoret har også en rekke forespørsler fra skoler vedrørende arbeidslivsinformasjon, særlig etter at vi gikk ut og tilbød slik informasjon til alle de videregående skolene, samt til avgangsklassene på ungdomsskolene. Disse blir fulgt opp av distriktssekretæren, ungdomssekretæren eller av forbundenes sekretærer i fylket. Også tillitsvalgte i samorganisasjonene og fagforeningene er viktige medspillere i opplysningsarbeidet.

I samarbeide med NHO i Hordaland sto LOs distriktskontor som arrangerer av presentasjonen av FAFO-rapporten «KAMPEN OM KOMPETANSEN», som er en del av «Norge som industrinasjon». Arbeidsformidlingen var en god støttespiller i forkant av konferansen, som samlet rundt 260 deltakere. I etterkant av arrangement er det arbeid igang for å samordne aktiviteter som tar sikte på økt kompetanse i virksomhetene i Hordaland.

LOs sommerpatrulje

Sommerpatruljen 1992 ble kjørt fra 22. til 27. juni.

Sommerpatruljen i Hordaland gjennomføres delvis desentralisert i regi av samorganisasjonene i samarbeid med de lokale fagforeningene som skal delta, noe som fører til at en rekke tillitsvalgte engasjeres i oppsøkende virksomhet, samtidig som samorganisasjonene «synes» i nærmiljøet. Også forbundssekretærer i fylket deltar i den oppsøkende virksomheten.

Følgende forbund deltok i Sommerpatruljen 1992:

- Norsk Arbeidsmandsforbund
- Norsk Forbund for Arbeidsledere- og Tekniske Funksjonærer
- Norsk Kommuneforbund
- Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet
- Handel og Kontor i Norge

Imidlertid var det langt flere forbundsområder representert gjennom samorganisasjonens patruljer bortsett fra i Bergen, der det er styringsgruppen som har det hele og fulle ansvar for patruljen.

AUF var aktive medspillere under Sommerpatruljen 1992.

Faglig/Politisk virksomhet

LOs tilsynsutvalg er faglige representanter i faglig/politisk utvalg i Hordaland Arbeidarparti. LOs distriktssekretær tiltrer utvalget og har sekretariatet for FPU.

LOs distriktskontor i samarbeid med Hordaland Arbeidarparti og AOF i Hordaland arrangerer en faglig/politisk mønstringskonferanse hvert år i august eller september. I beretningsåret samlet denne rundt 190 tillitsvalgte og andre fra arbeiderbevegelsen. Tema på konferansen var «Ny næringsutvikling krever nye kunnskaper» og innledere var 1. sekretær Jan Balstad fra LO og statsråd Gudmund Hernes.

En rekke faglig/politiske emner har vært tatt opp på LO-kontorets «frokostmøter» i løpet av året..

LOs distriktskontor og Hordaland Arbeidarparti har i samarbeid besøkt en rekke kommunepartier og samorganisasjoner der vi i fellesmøter har tatt opp arbeiderbevegelsens samfunnspolitiske interesser i lokale samarbeidsformer slik at en kan få gjennomslag i det politiske systemet.

Arbeidsplassbesøk er en del av faglig/politisk utvalgs strategiske plan for nærmere kontakt med LO's medlemmer.

Generelt

Kontoret har et stort antall henvendelser i ulike spørsmål, enten ved personlig fram møte eller pr. telefon. I tillegg blir det forventet at LO skal være representert ved distriktssekretæren i utvalg og i møter av ulik karakter. Både henvendelsene til kontoret og deltakelsen i møter og konferanser blir fra sekretærens side vurdert ut fra nytten LO har av å være representert, arbeidsmengden og andre arbeidsoppgaver kontoret ellers har. Men i samarbeid med forbundssekretærer og andre tillitsvalgte forsøker vi i fellesskap å finne løsninger på eventuelle problemer vi måtte få oss forelagt og arbeidsoppgaver blir fordelt.

1992 har vært et aktivt år.

Organisasjonsutviklingsprogrammet for samorganisasjonene har tatt mye tid, men satsningen som er gjort fra LO's side har vist at det nytter å gjøre noe med organisasjonen. Arbeidet som nå er mer målrettet, har gitt resultater og aktiviteten er dermed blitt adskillig større. I tillegg har vi tillitsvalgte i samorganisasjonene som føler at den jobben de gjør er viktig for utviklingen av arbeiderbevegelsen i Hordaland. LO har bidratt til større kompetanse blant samorganisasjonens tillitsvalgte som kan komme både klubber, fagforeninger og andre organisasjoner innen arbeiderbevegelsen til gode.

I tillegg har våren vært brukt til presentasjon av «Organisasjonsprosjektet 93» både i samorganisasjoner, fagforeninger og klubber som har bedt om bistand fra LOs distriktskontor.

Også «Regn med oss – Kvinner og økonomi» er blitt presentert i en rekke møter i løpet året.

Planleggingen av skolesluttaksjonen, LO-Rock og Sommerpatruljen er også tidkrevende selv om vi etterhvert har skaffet oss rutiner for å få aksjonene igang.

Kontakten mellom LO-kontoret og forbundenes distriktskontorer, samt mellom kontoret og ansatte i arbeiderbevegelsen er god. Det samme gjelder kontakten og samarbeidet med egne organisasjoner, offentlige myndigheter og med andre organisasjoner i fylket.

LOs distriktskontor har kontorfellesskap med LOs offshorekontor, Bergen.

Det har ikke vært utskiftninger av ansatte i beretningsperioden.

SOGN OG FJORDANE

Distriktssekretær: *John Bjarne Hjelmeland*

Organisasjonsoversikt

I kontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1992 11 samorganisasjoner og 151 fagforeninger med til sammen 18 009 medlemmer.

Pr. 31 desember 1992 var det 11 samorganisasjoner og 150 fagforeninger. Medlemstallet var økt til 18 256.

Endringer i foreninger

Høyanger HK har gått inn i Sogn HK. Sjukeheimens Personalforening har gått inn i Luster Kommunale Forening.

Nye foreninger

Åsnes Treindustriarbeiderforening stiftet 01.05.1992.

Møter i Tilsynsutvalget

Tilsynsutvalget har hatt 5 møter og behandlet 17 saker.

LOs Samarbeidsorgan i Sogn og Fjordane

Det har vært holdt to fylkeskonferanser i LOs Samarbeidsorgan.

På disse konferansen har følgende saker vært behandlet:

- Landsbanken v/Knut Foss
- Prosjekt Kongress -93 v/John Bjarne Hjelmeland
- Samvirke Forsikring v/Johan Løseth
- LOs Handlingsprogram v/Per Gunnar Olsen
- Forslag til Kongressen

Utvalget for Familiepolitikk og Likestilling

Utvalget har hatt 4 møter og behandlet 18 saker. Av sakenesom utvalget har arbeidet med kan nevnes: Transportsubsidier – Organisasjonsdebatten – Skolefritidsordningen og Skolestart for 6-åringar.

Ungdomsutvalget

Ungdomsutvalget har holdt 5 møter og behandlet 15 saker. Ungdomssekretæren Morten Hagen har hatt 37 reisedager og kjørt 2900 km. På landskonferansen for ungdomsutvalgene på Sørmarka deltok fire representanter fra Sogn og Fjordane. Det har vært holdt ett ungdomskurs med 17 deltakere.

LOs Sommerpatrulje

Tre av samorganisasjonene hadde påtatt seg ansvaret for lokal gjennomføring av aksjonsuken. Bare en av disse gjennomførte noe av Sommerpatruljen, nemlig stand og noen arbeidsplassbesøk.

LO-Rock

Årets arrangement ble avviklet sammen med Hordaland og ingen band deltok i konkurransen fra Sogn og fjordane.

Møter

Sekretæren har deltatt i 97 møter/konferanser av en eller flere dagers varighet, som fordeler seg slik:

19 møter i samorganisasjoner/fagforeninger, 8 faglig/politiske møter, 23 møter i styrer/råd og utvalg, 13 møter i opplysnings-/agitasjonssammenheng, 34 andre møter og konferanser.

Opplysningsarbeidet

Sekretæren har medvirket og forelest på 8 ulike kurs, arrangert av AOF, Videregående skoler og våre forbund.

Reisedager

Sekretæren har hatt 91 reisedager og kjørt 8740 km. i LOs tjeneste.

MØRE OG ROMSDAL

Distriktssekretær: *Johnny Ræed* og fra 1. juni *Mellvin Steinsvoll*

I Møre og Romsdal var det pr. 1. januar 1992 14 samorganisasjoner med 233 fagforeninger.

Pr. 31. desember var det 13 samorganisasjoner. 1. april ble Volda samorg. slått sammen med Ørsta, til Ørsta og Volda faglige samorganisasjon. Antall fagforeninger er 225.

Oppløste fagforeninger

Volda Kjemiske forening, Volda NNN, Volda, Håvoll og Sjøholt Treindustriarb.foreninger, Åndalsnes H.K. slått sammen med Molde HK. Vestre Sunnmøre HK slått sammen med Ålesund H.K. Kristiansund Bekledning slått sammen med Kristiansund FF.

Representasjon

Sekretærene har representert LOs distriktskontor på årsmøtene til AUFs D-lag, Møre og Romsdal Arbeiderparti, Faglig/politisk fylkeskonferanse. Videre ved Folk og Forsvars konferanse i Kristiansund, «Etter orkanen». Fagbevegelsens markering av 250 års-jubileet i Kristiansund, og ved åpningen av opplæringscenteret i Sykkylven.

Opplysningsarbeidet

Sekretærene har forelest/innledet på 6 forskjellige kurs/konferanser arrangert av AOF, samorganisasjoner og forbund. I forbindelse med Sommerpatruljen; 4 møter samt 6 dager. Sammen med Ellen Stensrud og Egon Løbekk deltatt på Apoteker-teknikernes informasjonsmøte.

Møter i samorganisasjoner/fagforeninger

Sekretærene har deltatt/innledet på 51 møter i samorganisasjoner/fagforeninger/klubber og 33 møter i andre av våre organisasjoner. Det ble lagt stor vekt på informasjon om debattopplegget «Prosjekt 93».

Andre møter

Av andre møter sekretærene har deltatt på, kan nevnes: Møter i diverse fylkesutvalg/styrer 28, utdeling av svenne- og fagbrev i Molde, Kristiansund og Brattvåg. Oljekartelletts distriktsutvalg, 3 møter, samt befarings for en del tillitsvalgte til ilandsføringsstedet Tjeldbergodden. Faglig/politisk utvalg 7, og 3 møter i ungdomsutvalget. Tilsynsutvalget har hatt 8 møter. Sekretærene har deltatt på LOs representantskap og på sekretærkonferanser.

Sekretærene har sammen med en av stortingsrepresentantene, Laila Kaland eller Karita Bekkemellom, besøkt 23 bedrifter fordelt i fylket.

Mellvin Steinsvoll har deltatt på 3 samlinger i Lederutvikling, samt landskonferansen for YON i Kirkenes.

Johnny Røed har hatt 91 reisedager og kjørt 5275 km i tjeneste.

Mellvin Steinsvoll har hatt 54 reisedager og kjørt 5230 km.

SØR-TRØNDELAG

Distriktssekretær: *Kjell Flønes*

I kontorets arbeidsområde var det pr. 01.01.92 8 samorganisasjoner med tilsammen 252 fagforeninger/klubber.

Pr. 31.12.92 var det 8 samorganisasjoner med tilsammen 225 fagforeninger/klubber.

Møtevirksomheten

Tilsynsutvalget har hatt 4 møter og behandlet 135 saker.

LOs samarbeidsorgan har holdt 2 konferanser, og behandlet følgende saker:

Prosjekt 93

Forslag til kongressen.

Samarbeidsorganet har kommet med uttalelse om følgende saker:

Prosjekt 93

Samfunnskontrakt for økt sysselsetting

Samarbeidsutspill AP/SV

Ungdomsutvalget har hatt 5 møter og har arbeidet med følgende saker:

LO-rock

Aktivitetsplan

Skolesluttaksjon

Sommerpatruljen

Ungdomskurs/konferanser

Prosjekt 93

Familiepolitisk utvalg har hatt 4 møter og holdt et informasjonsmøte med fagforeningene vedrørende «Kvinner og økonomi». Utvalget har behandlet følgende saker:

Arbeidsplan for utvalget

Familiekurs

Prosjekt 93

Kvinner og økonomi

Arbeiderbevegelsens arkiv

Arbeiderbevegelsens arkiv for Trøndelag har en god tilvekst med nye arkiver og faner. Oppslutningen om arkivet fra våre brukere er meget god, det samme kan sies om økonomien. Det er ansatt arkivsekretær i deltidsstilling, og arkivet er betjent hver dag.

Representasjon

Sekretæren har representert LO i en del jubileer i fagforeninger og lag. Videre er kontoret representert i følgende offentlige organer: Sør-Trøndelag Næringservice, Distriktsrådet for HV-12.

Opplysningsvirksomheten og informasjon

Distriktskontoret har i samarbeide med andre organisasjoner gjennomført en rekke informasjonsmøter. Det er avholdt spesielle planleggingsmøter med samorganisasjonene for å sikre deres drift og arbeidsområde. Av forelesninger og informasjonsmøter kan nevnes følgende temaer: LOs Handlingsprogram, forberedelser til LO-kongressen og Prosjekt -93.

Reisedager

Distriktssekretæren har i alt 80 reisedager og kjørt 10 992 km i LOs tjeneste.

NORD-TRØNDELAG

Distriktssekretær: *Liv Thun*

Organisasjonsoversikt

I Nord-Trøndelag var det ved utgangen av 1992 11 samorganisasjoner med 169 fagforeninger/avdelinger – til sammen 22.300 medlemmer. Medlems-tallet har for flere områdene svak tilbakegang, men også økning for noen, bl.a. NKF.

Det blir stadig færre fagforeninger da det på flere områder skjer sammenslutninger til større enheter. De fleste fagforeninger er tilsluttet en av de 11 samorganisasjoner i fylket.

Kontorets virksomhet

Hovedtyngden av sekretærens arbeid har vært deltakelse i kurs, møter, planlegging av aktiviteter i samorganisasjonene, samarbeid med fagforeninger, planlegging og gjennomføring av sommerpatruljen, skolesluttak-sjon, sykefraværprosjektet, prosjekt 93, «Kvinner og Økonomi», Fagbevegelsen og Europa.

Distriktssekretæren er LOs representant i yrkesopplæringsnemnda, medlem i styret for Arbeidstilsynet distr. 10, prosjektstyret for sykefraværprosjektet, styret for Nord-Trøndelag Næringservice og medlem av Fylkestinget i Nord Trøndelag og NTAPs faglig-politiske utvalg. Videre er sekretæren medlem av representantskapet i Landsbanken A/S og styre-medlem i Arbeiderbevegelsens arkiv for Trøndelagsfylkene, AOFs distriktsutvalg i fylket, LOs oljekartell, distriktsutvalget for Midt- og Nordnorge, arbeidsutvalget for videreføring av strategisk plan i Nord-

Trøndelag Fylkeskommune og tiltredende medlem i styret for Nord-Trøndelag Arbeiderparti.

Tilsynsutvalget

har hatt fem møter.

Asbjørn Køhl er medlem og nestleder i faglig-politisk utvalg. Tilsynsutvalget var deltakere på oppfølgingskonferanse i forbindelse med strategisk næringsplan i fylket. Jan Ove Sem og Edel Hildrum Tuff er styremedlemmer i Snåsa og Levanger samorganisasjon.

LOs samarbeidsorgan

Samarbeidsorganet har hatt to konferanser, begge over to dager. Per Gunnar Olsen og Jan Balstad har representert LO sentralt på konferansene.

Tema på konferansene:

- Næringspolitiske tiltak
- Prosjekt -93
- Statsbudsjettet
- Kleppeutvalgets innstilling
- FAFO-rapportene
- Kampen om kapitalen
- Kampen om kompetansen
- Revisjon av LOs handlingsprogram
- Stortingsvalget - 93

Per Gunnar Olsen innledet om prosjekt- 93 og andre faglig aktuelle saker. Jan Balstad innledet om faglig aktuelt og næringspolitiske tiltak.

LOs familie og likestillingspolitiske utvalg

Utvalget har hatt sju møter

Det er holdt 2 dagers konferanse med «Gjeldskrisa» som tema.

Innleder: Elling Borgerås, SIFO

Trygve Bendiksen, Forbrukerkontoret i N. Tr.lag

Ole Erik Yrvin, Barne- og Familiedepartementet

Stein Gunnes, LO

Knut Foss, Landsbanken A/S

Utvalget viderefører prosjektet «Kvinner og Økonomi». Første vararepresentant for utvalget, Gunvor Saur, er fast medlem av utvalget for resten av kongressperioden, da Inger Lise Kvål har sluttet og gått over i ny jobb. Per Lillemark trakk seg som leder og Gunnar Aftret har overtatt ledervervet for resten av perioden.

LOs ungdomsutvalg

Utvalget har hatt sju møter.

Planer som utvalget har jobbet med har vært vanskelig å gjennomføre på grunn av at forbundenes medlemmer i utvalget har sviktet.

Utvalget har vært delaktig i gjennomføringen av skolesluttaksjonen, sommerpatruljen og skaffet deltakere til LO-rock og Utøyaleiren.

Ungdomssekretæren har permisjon fra august 1992 frem til juli 1993 grunnet vikariat i DNA, og vikar i jobben tiltrådte i august -92.

Videre har to fra utvalget, ungdomssekretæren og distriktssekretæren møtt på landskonferansen for ungdomsutvalgene.

Ungdomssekretæren har i tillegg møtt på planleggingskonferanse sentralt rettet mot Kongressen.

Opplysningsvirksomheten

Distriktskontoret og AOF i fylket har et godt samarbeid, og satser på regioninndeling der samorg. og AOF skal fungere på samme geografiske område.

Distriktssekretæren er leder av distriktsutvalget for AOF og deltar på kurs/konferanser arrangert av AOF der det er naturlig med deltakelse.

I tillegg har sekretæren forelest på kurs og møter i samorg. og fagforeningsregi, AMO-kurs og videregående skoler.

Faglig/politisk virksomhet

Leder for tilsynsutvalget og distriktssekretæren er medlemmer av FPU og distriktskontoret er sekretariatet for utvalget i perioden.

Samarbeid mellom Nord-Trøndelag Arbeiderparti, AOF og LO med oppsøkende virksomhet ute i lokalmiljøene der faglig politisk samarbeid, studievirksomhet og bruk av tiltaksmidler/lokal næringsvirksomhet har vært tema. Faglig-politisk konferanse arrangert av samorg. i Ytre Namdal med deltakelse der offentlige myndigheter, lokalt næringsliv og v.g. skole var med.

Generelt

Henvendelser både telefonisk og med personlig oppmøte har økt betraktelig. Dette skyldes stor arbeidsledighet, permitteringer og oppsigelser. Tvistesaker har økt i stort omfang der behovet for juridisk bistand er stor. Samarbeidet mellom LO, NHO, Fylkesarbeidskontoret og fylkeskommunens næringsavdeling og undervisningsetaten er god. Her kan nevnes samarbeid om fagopplæring, som står sentralt i forhold til reform -94, og næringspolitisk arbeid for å skape nye arbeidsplasser.

Månedlige kontormøter der tillitsvalgte tar opp tema av felles interesser og informasjon om LOs virksomhet blir gitt, er en arbeidsform som har gitt gode resultater og god oppslutning. Møteplassen for arbeidsledige er kom-

met i gang i Indre Namdal, og samme tiltak starter fra 1993 i Steinkjer og Meråker.

Kontakten mellom LO-kontoret og forbundenes distriktskontorer, og andre deler av bevegelsen er god.

Distriktssekretæren har hatt 115 møter/reisedager og kjørt 13.901 km i LOs tjeneste.

NORDLAND

Distriktssekretær: *Øivind Silåmo, Hans N. Jensen – til 22.09.92*
og Odd M. Bakkejord – til 12.03.92

Organisasjonsoversikt

I Nordland var det pr. 31.12.1992 18 samorganisasjoner, med ca. 290 avdelinger, samt ca. 45 avdelinger utenom samorganisasjonene. I alt 335 avdelinger med omlag 45 000 medlemmer.

Hemnes faglige samorganisasjon gikk i 1992 inn i Rana faglige samorganisasjon.

Øksnes faglige samorganisasjon ble i 1992 utvidet til også å gjelde Bø kommune, og har fått navnet Øksnes og Bø faglige samorganisasjon.

Situasjonen i samorganisasjonene

I løpet av 1992 har alle samorganisasjonene vært intakte og i drift. Distriktskontoret har i 1992 jobbet aktivt for å øke aktiviteten i de samorganisasjoner som har hatt lavest aktivitet.

Det har også vært holdt møter med flere samorganisasjoner i regionene for å øke forståelsen for samarbeidet mellom samorganisasjonene, blant annet med tema «Næringsutvikling». Flere av samorganisasjonene er i dag representert i styrer i Nærings- og utviklingsselskap i kommunene.

I Nordland er det enda noen samorganisasjoner som ikke har kontingentinnkrevningen gjennom Landsbanken. De fleste av disse har i løpet av året hatt besøk av distriktssekretær og representant fra Landsbanken, og vi forutsetter at i løpet av 1993 vil alle samorganisasjoner ha sin kontingentinnkreving gjennom Landsbanken.

Kontorets virksomhet

Med bakgrunn i de problemer næringslivet i fylket sliter med, har mye av sekretærens tid gått med til arbeid med nærings saker. Dette er et arbeid kontoret også i fremtiden vil prioritere høyt. Samarbeidet med NHO og fylkeskommunen må sies å fungere bra.

Kontoret er også representert i 2 prosjekter som jobber med eksport/internasjonalisering. Disse drives av Senter for Næringsutvikling og Nordland fylkeskommune. I tillegg er en i innledningsfasen på et nærmere

samarbeid med fylkeskommunen, NHO og fylkesarbeidskontoret om kvalitets sikring og om «Skole/næringsliv».

Kontoret holder faste møter 1 gang pr. måned med Arbeiderpartiets stortingsrepresentanter fra Nordland, og med fylkesarbeidskontoret. Til disse møter er alle fastlønte i arbeiderbevegelsen i Nordland invitert.

Kontoret har også i perioden vært med på å avvikle en større konferanse om «Barn og arbeidsledighet» sammen med Framfylkingen, AOF, Kommuneforbundet og Fellesforbundet.

I arbeidet med sykefraværprosjektet har kontoret i samarbeid med NHO og Arbeidstilsynet lagt spesiell vekt på å få opprettet bedriftshelse-tjeneste i de deler av fylket som i dag ikke har slik tjeneste. Dette arbeidet vil fortsette også i 1993.

Kontoret er også representert i styret i Arbeidstilsynets 11. distrikt.

Aktiviteten i det faglige Nordkalottstyret har i 1992 vært relativt høy. Det har vært avviklet 5 styremøter. I dag er i tillegg til Nord-Norge, Nordbotten i Sverige og Lappland i Finland, også fagbevegelsen på Kola i Russland representert i styret.

Kontoret har i perioden deltatt en eller flere ganger i møter med følgende institusjoner og bedrifter:

LOs Nord-Norgebaneutvalg – Nordland fylkeskommune – Samvirke forsikring – TerraTeam Norsk Miljøteknologisk senter – Fylkesarbeidskontoret – Arbor Hattfjelldal – Senter for Næringsutvikling – Statoil Harstad – Arbeidstilsynet 11. distrikt – Nordland Arbeiderparti – Fauske utviklings- og investeringsselskap – Nordland Venstre – Nordlandsbanken på Stortinget – Olje- og Energidepartementet – LOs samarbeidsorgan i Finnmark – LOs oljekartellutvalg – LOs ungdomsutvalgs landskonferanse – Sekretærkonferansen for Nord-Norge – Konferanse «Barn og arbeidsledighet» – Arbeiderbevegelsens historielag for Nord-Norge – Arbeiderbevegelsens Nordkalottstyre – Regionalt kompetansehevingsutvalg for Lofoten – Landsdelsutvalget for Nord-Norge – NHO i Nordland – Nesbruket – Apotekerteknikerne i Nordland – LO i Nordbotten – Nordlandsforskning – Prosjekt «Rana i arbeid og utvikling» – Distriktsutvalget AOF – Skoledirektøren i Nordland – Andøy kommune – Myregruppen – Jernbane-konferanse om Nord-Norgebanen – Møter sommerpatruljen – Fiskeriforskningsfondet – Møter fiskeriutvalget – Nord-Norgeutvalget – Arbeiderbevegelsens historielag Fauske-/Saltdal/Glomfjord – Styremøte SNU – Fylkeskonferanse Hotell og Resturantarbeiderforbundet – Fylkeskonferanse NNN – NTL-konferanse for Nordland – Fiskeridepartementet vedrørende strukturen i fiskeflåten – 25 års jubileum Salten Kjemiske – Arrangement i Narvik for eks-general-sekretær i FFI – Hotell og Restaurantprosjekt «Bedre miljø i næringen» – Sekretærkonferanse i Oslo – Landskonferanse historielag, museer, arkiver på Sørmarka – Fiskerikonferanse i Tromsø.

Tilsynsutvalget

Tilsynsutvalget har i perioden avviklet 6 møter og behandlet 31 saker. Tilsynsutvalgets leder er også leder av Faglig/politisk utvalg.

LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling

Det har vært avviklet 3 møter i utvalget, i tillegg til en større konferanse. Denne konferansen ble holdt i Sulitjelma i tiden 28. – 29. september. På konferansen møtte, i tillegg til utvalgene i Nordland, Troms og Finnmark, også forbrukernemndene i Nordland, Troms og Finnmark.

Tema på konferansen var EØS, innleder Even Aas, LO, og Per Anders Stalheim, direktør i Forbrukerrådet. Gjeldsloven, innleder fra forbrukerkontoret i Nordland. Barn og arbeidsledighet, innleder Tore Karlsen, FAFO, og Terje Havrøy, Framfylkingen.

LOs ungdomsutvalg

Antall møter i utvalget: 5

Ungdomskontaktkonferanse holdt med 15 deltakere. Tema var Reform -94 og ungdomsarbeidet i LO.

Det er holdt kurs i samarbeid med Fellesforbundet. Det var 15 deltakere og tema var ungdomsaktiviteter.

I oppfølgingsarbeidet av kurset har ungdomssekretæren vært på besøk hos 2 avdelinger for å få satt i gang ungdomsgrupper. Det var hos Sandnessjøen fagforening og Bodø Jern og Metall.

Det var stor økning i antall skolebesøk under skolesluttaksjonen. Skoler er besøkt i Brønnøysund, Mosjøen, Mo i Rana, Bodø, Hamarøy, Narvik og Svolvær.

Sommerpatruljen ble avholdt i Salten/Ofoten-området, og varte fra 28/6 – 3/7. Deltakende forbund var: Fellesforbundet, Handel og Kontor, Norsk Kommuneforbund, Hotell og Restaurant, NFATF og Tele- og Dataforbundet.

Det ble avholdt LO-rock i fylket. Gruppen som vant kom på tredje plass i landsfinalen.

På årets landskonferanse deltok Kristin Lundenes og Arnt Ove Kirknes i tillegg til distriktssekretæren og ungdomssekretæren.

Ungdomssekretæren har vært på besøk hos følgende samorganisasjoner:

Narvik, Tysfjord, Fauske, Sør-Helgeland, Saltdal, Sortland, Andøy, Øksnes/Bø og Bodø.

Opplysningsarbeidet:

I Nordland er det gjennomført 138 studieringer på «Kvinner og Økologi».

LO-kontoret har hatt 2 forelesninger om LO på høgskolesenteret i Nordland.

Prosjekt -93:

LO-sekretæren gjennomførte informasjonskonferanser i samorganisasjonene høsten 1991 og vinteren 1992. Det ble også informert i en del fagforeninger som ba om slik informasjon. Da svarfristen for «Prosjekt -93» forelå var det kommet svar fra 9 samorganisasjoner og ungdomsutvalget. Dette må en kunne si seg rimelig fornøyd med. Svarene ble behandlet i LOs samarbeidsorgan for Nordland 10.–12. mai.

Europadebatten

LO-sekretæren og AOF-instruktøren har orientert om LOs debattopplegg «Fagbevegelsen og Europa» i alle samorganisasjonene. Aktiviteten ute på debattopplegget har vært laber. Dette kan skyldes både at «Prosjekt -93» og «Kvinner og økonomi» har tatt mye tid, og at slike store debattopplegg kommer for tett.

LOs samarbeidsorgan for Nordland:

Årskonferansen ble holdt i Sulitjelma 10.–12. mai med tema:

LOs organisasjonsprosjekt – Kongress -93, og orientering fra Landsbanken.

Høstkonferansen ble holdt på Diplomathotell, Bodø 17.–18. oktober.

Der ble følgende behandlet: Forslag til LO-kongressen -93, Den faglig/politiske situasjon v/Liv Undheim, EØS-avtalen v/Liv Undheim.

Reisedager/døgn:

Øivind Silåmo 124

Hans N. Jensen 51

Odd M. Bakkejord 6

TROMS

Distriktssekretær: *Svein Rasmussen*

Organisasjonsoversikt

ITroms var det pr. 31/12 -91 175 fagforeninger, med ca. 25 500 medlemmer.

I fylket var det samme tid 9 faglige samorganisasjoner.

Nye fagforeninger

Ingen nye fagforeninger i 1992.

Sammensluttede fagforeninger

Ingen sammensluttede fagforeninger 1992.

Møter

Kontorets tilsynsutvalg har hatt 7 møter.

LOs faglige samarbeidsorgan har hatt 2 møter.

LOs lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling har hatt 3 ordinære møter, samt ett fellesmøte sammen med utvalgene i Nordland og Finnmark.

18 møter i samorganisasjonene.

27 møter i fagforeningene.

143 andre møter og konferanser.

Faglig virksomhet

I løpet av 1992 har alle faglige samorganisasjoner vært intakt og i drift. Enkelte samorganisasjoner har hatt relativt høy aktivitet.

Den nye samorganisasjonen i Nordreisa er svært aktiv og får gjort mye i nærområdet, både når det gjelder faglig aktivitet og ellers engasjement i kommunen.

Sommerpatruljen for hele Nord-Troms ble i 1992 kjørt i regi av Nordreisa faglige samorganisasjon og dette ble svært vellykket.

Det ser ut for at det ikke lar seg gjøre å opprette samorganisasjon i Balsfjord kommune. Fagforeningen der er ikke særlig interessert i dette, men kontoret skal gjøre et forsøk til.

Samarbeidsorganet har hatt sine to konferanser, vår og høst, hvor en rekke saker av stor betydning for de fagorganiserte har vært oppe til debatt, og hvor det har vært avgitt en rekke uttalelser.

Sekretæren har også i 1992 gjennomført en kontorsdagsordning i Harstad, med ca. 6 dager pr. år, som også kombineres med styremøte i Harstad faglige samorganisasjon, eventuelt arbeidsutvalg om kvelden.

Ordnningen synes hittil å fungere bra, og det er ønskelig å fortsette med denne også i 1993.

Nordkalottsamarbeidet

Det faglige Nordkalottsamarbeidet mellom Nord-Norge, Nord-Sverige og Nord-Finnland har fungert meget bra i 1992.

Etter at LO godkjente et utvidet samarbeid med fagbevegelsen i nordvest-Russland, vil LO-sekretær Stanislav Strelnikov fra Murmansk tiltre styret. Det faglige Nordkalottsamarbeidet vil være et viktig element for fagbevegelsen når det skjer en videre utvikling innenfor Barentsregionen

Faglig/politisk virksomhet

Sekretæren har deltatt i møter i Troms Arbeiderpartis faglig/politiske utvalg, samt en rekke andre møter, arrangert av fylkespartiet. Det har også vært arrangert faglig/politiske regionkonferanser, som vi anser å ha stor verdi for det faglige/politiske arbeidet.

Studiearbeidet

Sekretæren har forelest om Landsorganisasjonen på en rekke videregående skoler og ungdomsskoler i fylket, og har deltatt og forelest på flere faglige og politiske konferanser og kurs i fylket – kurs og konferanser arrangert av fagforbund.

Ungdomsutvalget

Ungdomsutvalget har i 1992 drevet tradisjonell virksomhet med kjøring av sommerpatruljen, kurs/konferanser for ungdomskontaktene i samorganisasjoner og fagforeninger. Det virker som om fagforeningene er lite flinke til å oppnevne ungdomskontakter, og ungdomssekretæren skal i 1993 gå mere aktivt ut på dette området.

Distriktskontoret har i 1992 hatt slik bemanning der LO har hatt arbeidsgiveransvar:

- distriktssekretær
- kontorsekretær
- sentralbordbetjent
- bud
- 2 rengjøringshjelper

Fra 1. april 1992 ble Odd Holmgren tilsatt ved kontoret, der han har sekretariatsfunksjoner for LOs Nord-Norgeutvalg og LOs fiskeriutvalg. Stillingen er tilknyttet Næringspolitisk avdeling i LO.

Sekretæren har i 1992 hatt 187 reisedager/møtedager.

FINNMARK

Distriktssekretærer: *Leif Laurila og Ola Finseth*

Organisasjonsoversikt

I distriktskontorets arbeidsområde var det i 1992 i alt 8 samorganisasjoner og 126 fagforeninger med til sammen ca. 14.700 medlemmer.

Samorganisasjonene

Aktiviteten i samorganisasjonene har i perioden vært variabel. De fleste samorganisasjonene har fungert rimelig bra. Et par samorganisasjoner har imidlertid problemer med rekruttering til tillitsvern og har dermed hatt en låber aktivitet i perioden. Sør-Varanger samorganisasjon har nå engasjert seg sterkt i omstillingsarbeidet i kommunen. Dette arbeidet vil forhåpentligvis føre til et sterkere engasjement fra de fagorganiserte i det pågående omstillingsarbeidet. Det har også vært god deltakelse fra samorganisasjonene i debattopplegget som var utarbeidet for Prosjekt 93.

Generell virksomhet ved kontoret

Hovedtyngden av distriktssekretærenes deltakelse i møter og konferanser har vært i fagbevegelsens organer, samarbeidende organisasjoner og statlige og fylkeskommunale styrever og utvalg. Sysselsettingsproblematikken er hovedutfordring nummer 1 for vårt arbeide. Ved utgangen av 1992 er mellom 11–12% av arbeidstakerne i fylket registrert som helt arbeidsledige eller sysselsatt på arbeidsmarkedstiltak. Mye av arbeidstiden går med til å forsøke å få igang nye og bedre opplæringsmuligheter for de arbeidsledige, sikre eksisterende, samt skape nye arbeidsplasser i fylket.

Kontoret har vært involvert i etableringen og lokaliseringen av Trygdeetatens bidragsentral til Kirkenes med et positivt resultat. Bidragsentralen har gitt kommunen ca. 80 nye arbeidsplasser. LO har gjennom sitt engasjement i samarbeid med NTL bidratt til at vår organisasjon organiserer ca. 90% av arbeidstakerne på Bidragsentralen.

Kontakten med fagforeningene og klubbene har vært god. Distriktskontoret har deltatt på flere årsmøter og fylkeskonferanser innen de forskjellige forbundsområdene.

Av møter og konferanser med eksterne kontakter der kontoret har vært representert kan spesielt nevnes:

- faglig Nordkalottkonferanse i Torneå, Finland
- Regionskonferanse i Kirkenes for tillitsvalgte i Nord-Norge
- egenkapitalutvalget for Nord-Norge
- ringvirkningsgruppen for utbygging av Snøhvitfeltet
- styringsgruppe for en informasjonskampanje for industrietablering i Nord-Troms og Finnmark

Tilsynsutvalget

Det har i løpet av året vært holdt fem møter i tilsynsutvalget.

Utvalget har behandlet 25 saker og 88 søknader om LO-stipend fra fagorganiserte og fagorganisertes barn i Finnmark i skolesituasjon. Det disponible beløp på kr. 48.000,- ble fordelt på 37 LO-organiserte og 22 barn av LO-organiserte.

LOs samarbeidsorgan i Finnmark

Det har vært holdt to fylkeskonferanser i perioden.

Vårkonferansen ble holdt 9.–10. april i Lakselv. Hovedtemaene på konferansen var behandlingen av Prosjekt 93 og debattopplegget «Fagbevegelsen og Europa».

Høstkonferansen ble holdt 16.–18. oktober i Vadsø. Hovedtemaene på denne konferansen var revisjonen av LOs handlingsprogram foran Kongressen i 1993, samt aktuelle politiske saker.

LOs familie- og likestillingspolitiske utvalg

Det har vært holdt to møter i utvalget.

Utvalget har i hovedsak arbeidet med et nytt handlingsprogram og prosjektet «Kvinner og økonomi». Et nytt handlingsprogram for utvalgets arbeid i Finnmark ble presentert på samarbeidsorganets høstkonferanse.

Ungdomsutvalget

Dette utvalget har ikke fungert i perioden. Grunnen til dette er at det ikke har vært mulig å få fylt opp de ledige plassene i utvalget. Noen av medlemmene i utvalget har imidlertid deltatt i årets sommerpatrulje.

Næringsutvikling

Distriktskontoret er representert i Utbyggingsstyret i Finnmark med fulle rettigheter når det gjelder behandling av fondssaker og utbyggingsaker, men deltar ikke i behandling av samferdselssaker. For å avlaste Utbyggingsstyret i behandling av fondssaker er det nedsatt et arbeidsutvalg på 5 medlemmer som har fått delegert myndighet av Utbyggingsstyret. Distriktskontoret er representert i dette utvalget.

Næringslivet i Finnmark har til en viss grad opplevd en resultatforbedring innen de flestenæringer og bransjer. Fiskeindustriens mottak av fisk fra russiske leverandører har ført til en merkbar økning i sysselsettingen på kysten. Industrien jobber nå med å få til langsiktige avtaler med russerne, gjennom etablering av felles selskaper o.l.

Det må imidlertid understrekes at næringslivet i Finnmark fremdeles er preget av lav lønnsomhet, lav egenkapital og svak konkurransevne. En styrking av bedriftenes egenkapital og lønnsomhet er viktige arbeidsoppgaver for vår representant i Utbyggingsstyret, i tillegg til arbeidet med å få til økt kompetanse i alle ledd i næringslivet. Økt bearbeidingsgrad for viktige eksportprodukter er også en sentral arbeidsoppgave.

Det har i 1992 vært stor møtevirksomhet i Utbyggingsstyret og spesielt i arbeidsutvalget. Distriktskontoret har også vært representert sammen med fylkets representanter i møter med forskjellige departementer hvor næringsutvikling i fylket er blitt drøftet.

Olje- og gassutbygging

I forbindelse med den pågående planleggingen av utbyggingen av «Snøhvitfeltet» utenfor Sørøya, har det vært flere møter i ringvirkningsgruppen og med representanter fra næringsliv, interesseorganisasjoner og offentlige instanser. Ringvirkningsgruppens arbeid har imidlertid blitt gradvis nedtrappet på grunn av tregheten i de pågående salgsforhandlingene av gassen. Ved utgangen av 1992 råder det stor usikkerhet om når prosjektet kan realiseres.

Nordkalottsamarbeidet

Det faglige Nordkalottstyret, som består av representanter fra LO i Norrbottens län, Finsk lappland og fylkene Nordland, Troms og Finnmark, har i 1992 holdt 6 styremøter og 5 møter i arbeidsutvalget. Videre har styret arrangert en faglig Nordkalottkonferanse som ble avviklet 23.–24. januar 1992 i Finland. På konferansen deltok:

- Faglige representanter fra Sverige, Finland og Norge.
- Representanter fra sentrale og regionale politiske myndigheter fra Nordkalottlandene
- Representanter fra Nordkalottkomiteen
- Faglige og politiske representanter fra Russland (Murmansk).

Med utgangspunkt i de synspunkter som kom fram på konferansen har styret for Det faglige Nordkalottsamarbeid kommet frem til følgende konklusjoner når det gjelder arbeidsplan/visjon i tiden fremover: «Det faglige Nordkalottsamarbeidet må bygges på samhold og forståelse mellom fagbevegelsens organer på Nordkalotten, samt etablere kontakt og samarbeid med offentlige myndigheter, politiske-, humanitære og næringslivets organisasjoner. Visjonen må være å skaffe en utvikling på Nordkalotten som kan gi nye arbeidsplasser med basis i våre naturrikdommer.»

Med LO i Norge har styret tatt opp spørsmålet om utarbeidelse av en levekårs- og ressursutredning som omfatter nordområdene i Sverige, Finland, Norge og Nord-vest Russland. Styret er av den mening at en slik utredning kan avklare satsningsområdene som det kan samarbeides om, både på multilateral og bilateral basis på næringsvidet i nordområdene. Frem til 31.12.92 har distriktssekretær Svein Rasmussen i Tromsvært styreleder, med distriktssekretær i Finnmark, Leif Laurila, som sekretær i styret.

I henhold til inngått avtale om at ledelse og sekretærfunksjonen i Nordkalottsamarbeidet skal ambulere mellom deltakende land, er disse funksjonene overtatt av henholdsvis den finske og svenske distriktssekretæren fra 1.1.93.

Forholdet til Nord-vest Russland

Ved flere anledninger har fagbevegelsens representanter på Nordkalotten drøftet utvidelse av det nåværende Nordkalottsamarbeidet til også å omfatte fagbevegelsen i Nord-vest Russland. Dette har vært begrunnet med de mange saker som berører folk på tvers av landegrensene på Nordkalotten. Fra 1.1.93 vil fagbevegelsen i Nord-vest Russland bli representert med et medlem i Det faglige Nordkalottstyre. Med den nye styresammensetningen vil et formalisert samarbeid være viktig på følgende områder:

- utveksle yrkesmessige kunnskaper, gjensidig informasjon og lønns- og

- arbeidsavtaler, arbeidsmiljølovgivning, trygdellovgivning, pensjonsforhold, forsikringsordninger, organisasjonsdemokrati osv.
- bidra til konkretisert og økt samarbeid på områder som muliggjør næringsutvikling og samhandel i nordområdene.

Barentsregionen

Et regionalt samarbeid i Barentsområdet vil i årene fremover være av de viktigste arbeidsoppgavene også for fagbevegelsen. Barentsområdet er muligens Europas mest ressursrike region, og de faglige organisasjonene på Nordkalotten må delta aktivt i regionsamarbeidet. Det faglige Nordkalottstyret må arbeide for at fagbevegelsen blir representert i de organer og samarbeidsgrupper som blir etablert i forbindelse med Barentsregion-samarbeidet. Spesilt vil det være en viktig oppgave for fagbevegelsen å bidra til at regionen får en sterk fagorganisasjon, som på et demokratisk grunnlag ivaretar de faglige rettighetene for arbeidstakerne. Det faglige Nordkalottstyret vil være på vakt mot de kapitalsterke industrikrefter fra kontinentet som har vist seg å ha stor interesse for næringsutvikling i Murmansk/Arkangelskområdet. Vår plass må ikke bli på tilskuerbenken.

Faglig/politisk samarbeid

Det har nå kommet igang et formalisert faglig/politisk samarbeid på fylkesplan. Distriktssekretæren er leder av utvalget i denne perioden. Saker som er tatt opp i utvalget er fulgt opp på en meget tilfredsstillende måte. Saker som har vært prioritert i denne perioden er:

- økt sysselsetting i kommunal og fylkeskommunal sektor
- antikontraktørklausul i offentlig anbudspolitik
- flere lærlingeplasser i offentlig sektor
- utvikling av infrastruktur mot Nordvest-Russland

Verve- og aktivitetsarbeid

Det drives et kontinuerlig arbeid på dette området. Kontoret har i perioden hatt en rekke henvendelser fra arbeidstakere som ønsker å organisere seg. Det er særlig innen Hotell – og restaurant og Handel- og kontorsområde henvendelsene kommer. Årets sommerpatrulje viste også at det er innenfor disse områdene organisasjonspotensialet er størst.

Reisedager

Distriktssekretærene hadde i 1992 i alt 185 reisedager/døgn og kjørte til sammen 32.038 km i LOs tjeneste.

LO-kontoret Kårstø

Distriktssekretær: *Kåre Lunde*

Kontorets virksomhet

Kontoret har betjent Statoils Sleipner Kondensat Prosjekt på Kårstø og A/S Norske Shells Troll Prosjekt på Kollsnes i Øygarden.

Kontoret holder kontroll med utenlandske firmaer og tegner kontrollavtale, der en har hjemmel for dette. Et stort problem er inn- og utleie av arbeidskraft. En er ikke her tilfreds med Fylkesarbeidskontorenes arbeid. Videre har en påpekt at det er nødendig med Arbeidstilsynets tilstedeværelse på store anlegg, ikke minst vil dette ha en preventiv virkning.

På Kårstø er det nå ca. 1.200 mann i arbeid. I tillegg kommer ansatte i Sleipner Kondensat Prosjekt og ABBGE. Kapasiteten i anleggsleiren har i siste del av 1992 vært for liten, noe LO-kontoret og forbundene ved anlegget påpekte da anleggsleiren ble tatt i bruk. Det har ført til at arbeiderne ved anlegget må innlosjeres ca. 4 mil fra Kårstø. En kom også i første halvår igang med Statpipe Kompresor utvidelse Prosjekt (SKU) som går parallelt med Sleipner.

Fra LO sentralt er det bestemt at LOs anleggssekretær er leder av LOs prosjektorgan, og leder LO-utvalgsmøtene.

LOs organisasjon på Troll Prosjekt, Kollsnes, skal danne mønster for framtidige store industriutbygninger.

Som ellers i anleggsbransjen i dag, er det her også en utstrakt bruk av underkontraktører. 200–300 mann har i perioden arbeidet på anlegget.

ANLEGGSTEDET KÅRSTØ

LO-utvalgsmøter

På møte i LO-utvalget på Kårstø den 13. januar 1992 ble Svein Tore Djupnes, som er ansatt i A/S Veidekke, valgt som leder i LO-utvalget. Han er organisert i Norsk Arbeidsmandsforbund. Fram til påske hadde han to dager i uka til tillitsmannsarbeid, deretter på heltid. Lønnsutgiftene blir dekket av Statoil.

Tidligere var Ann-Helen Kirkhus, Handel og Kontor i Norge, valgt som sekretær.

Det har vært holdt 11 møter i utvalget.

Av saker som er tatt opp kan nevnes:

- Organisasjonsforhold, Velferd og rapportering fra tillitsvalgte/hovedtillitsvalgte/hovedverneombudet.
- LOs strategi og organisering på framtidige industrianlegg.
- Samarbeidet mellom LO-kontoret og SLK vedrørende rapportering og rutiner for søknader til Arbeidsdirektoratet, Fylkesarbeidskontoret og Arbeidstilsynet.
- ABBGE verneinspektørers myndighetsområde.

Andre møter

Det har vært holdt tre kontaktmøter mellom LO/forbundene og SLK. Følgende saker er tatt opp:

Hovedverneombudets stillingsinstruks, Internkontroll, Hovedbedrifts ansvar i henhold til Arbeidsmiljølovens paragraf 15.

Møte mellom LO - SLK/EMG Consortium i forbindelse med at McAlpine og Sauda Mekaniske arbeidet ulovlig 1. mai. Her hevdet SLKs representanter at de ikke var part i saken. Det ulovlige arbeidet ble rapportert til Arbeidstilsynet.

Møte med Alucrom A/B, Gøteborg, der en gjennomgikk avtale som regulerer forholdet til arbeidstakere ved utenlandske virksomheter i Sverige og Norge.

Møte med Tristan Sveiseindustri A/S vedrørende bedriftens arbeidsavtale og organisasjonsforhold.

Kontrakter

Statpipe Kompressor utvidelse Prosjekt (SKU). Her gikk kontrakten på grunnarbeidet til A/S Veidekke. Hovedentreprisen til Selmer Vest, der Kværner Rosenberg har monteringsarbeidet.

Ved byggingen av MTBE-fabrikken, der arbeidet starter våren 1993, ble i slutten av desember EPCS-kontrakten tildelt Fluor Daniel Construction Company, USA, som har knyttet til seg firmaet A.R. Reinertsen A/S, Trondheim.

Velferd

Velferdsarbeidet på Kårstø drives av LO-kontoret/LO-utvalget. Firmaene som har kontrakter betaler kr. 100,- pr mann/måned for sine ansatte som bor i anleggsleiren. De som har hovedkontrakt skal også betale for sine underentreprenører. Her har en hatt en del problemer, som nå ser ut til å være løst.

I tillegg til forskjellige aktiviteter i leiren, har en arrangert underholdningskvelder og bussturer til Haugesund. En sender også informasjon på video over det lokale kabelnett. Her er det A-Media a/s som står for produksjonen.

Til velferdsarbeidet har også LOs kulturfond, SLK og ABBGE støttet med en del midler.

ANLEGGSTEDET KOLLSNES

LO-utvalgsmøter

Den 29. april 92 ble LO-utvalget på Kollsnes etablert. Ann-Helen Kirkhus ble valgt som sekretær. Det var enighet om å utsette valg av hovedtilitsvalgt til neste møte. På dette møte ble John Helge Steinfeld, Fellesforbundet, og ansatt i A/S Veidekke, valgt. Det har vært holdt åtte møter i LO-utvalget.

Av saker som er tatt opp kan nevnes:

- Organisasjonsforhold, Velferd og rapportering fra tillitsvalgte/hovedverneombudet.
- LOs strategi og organisering på framtidige industrianlegg.

Andre møter

Det har vært holdt fire kontaktmøter mellom LO/forbundene og A/S Norske Shell. Følgende saker er tatt opp:

- Samarbeidsforhold, Velferdsaktiviteter, informasjon fra prosjektledelsen, firmaer som får kontrakter – egne ansatte/innleid arbeidskraft, lokaler for LO på anlegget.

Møte med prosjektledelsen for A/S Norske Shells Troll Prosjekt på Sandsli, der en gjennomgikk forslag som var oversendt fra LO og utvekslet synspunkter vedrørende organisering av Troll Prosjekt.

Møte med Hovedentreprenørene på Troll Prosjekt og LO/forbundene, der spørsmålet om egne ansatte og innleid arbeidskraft ble diskutert. Videre bruk av organiserte bedrifter og inntak av lærlinger.

Møte i Asker med Aker/Kellogg og LO, Fellesforbundet, NEKF og Norsk Arbeidsmandsforbund.

Følgende saker ble tatt opp:

- Kritisk vurdering av bruken av underentreprenører – partene utveksler erfaring og informerer hverandre angående kontrakter – Grenser for å ha egne verneombud – Spørsmålet om inntak av lærlinger.

Kontrakter

A/S Veidekke og Norwegian Contractors A/S, kontrakten for områdeplanering.

Moelven Systembygg A/S, kontrakten for prosjektering, fabrikasjon, levering og montering av anleggsleiren.

ABB Industri og Offshore, innkjøpsordrer for gassbehandlingsanlegget.

Eeg-Henriksen Bygg A/S, kontrakten for prosjektering og bygging av velferds- og idrettshuset.

Arbeidsfelleskapet Aker Engineering og M.W. Kellogg, EPCM-kontrakten. Som har en verdi på ca. 4 milliarder kroner.

Normann A/S, kontrakten for prosjektering av administrasjonssenteret.

Videre er det tildelt en del kontrakter i forbindelse med innkjøp og transport.

Velferd

Velferdsarbeidet har vært begrenset både på grunn av penger og lokalteter. Troll-prosjektet har bevilget en mindre sum, som er brukt til underholdningskvelder og kjøp av biljardbord.

En vil i nær framtid diskutere finansiering og drift av velferden.

Utenom de ovennevnte møter har LO-sekretæren vært på 12 møter og konferanser. Herav 2 møter i LOs representantskap og 3 distriktssekretærkonferanser.

Lillehammer-utbyggingen OL-94

Sekretær: Kåre Karlsen

OL-utbyggingen har i 1992 vært inne i den mest hektiske perioden frem til nå. Det har vært stor aktivitet på alle byggeplassene.

I løpet av dette året er det også avdekket en del useriøse firmaer. Dette skyldes, etter vår mening, at prispresset under OL-utbyggingen har vært stort. Dette har også ført til en del problemer med kontraktørvirksomhet. Men vi har stort sett klart å rydde opp, der hvor dette har blitt avdekket.

Informasjonsmøtene hver 14. dag har hatt en god oppslutning fra de ulike forbundsområdene som er berørt av OL-utbyggingen.

Disse møtene har overtatt den funksjonen møtene i Fagbevegelsens OL-komite hadde.

På flere av informasjonsmøtene har vi invitert personer fra OL-94, kommunen og Arbeidstilsynet for å utveksle gjensidig informasjon.

LO-kontoret har også i 1992 hatt mange henvendelser i forbindelse med besøk. Det kan her nevnes at representanter fra fagforbund, styret i Landsbanken, LO sentralt og andre grupper har besøkt Lillehammer og de ulike anleggene.

LOs miljøpolitiske utvalg holdt i oktober sin konferanse i OL-byen, med innlagt guide-tur til de ulike OL-arenaene og Hunderfossen familiepark.

Vi inviterte også i 1992 medlemmer i fagbevegelsen til å delta i Olympic Day Run. Denne gang hadde vi også invitert til busstur og omvisning til OL-anleggene samt «grillparty». Deltakelsen var meget stor og vi var ca. 600 personer med LO T-skjorter, sang og masse godt humør som stilte til start på søndagen.

Ved utgangen av 1992 var de fleste arenaene ferdigstilt og overlevert. 97% av utbyggingen er nå gjennomført og det som gjenstår er i hovedsak innkvarteringsdelen. I tillegg er det en del arbeid med vei og jernbane.

Like før jul ble det arrangert en underholdningskveld for anleggsarbeiderne. Dette ble arrangert og gjennomført i samarbeid med LOOC og

Lillehammer kommune. Denne markeringen var også en takk for innsatsen til dem som har arbeidet på de ulike prosjektene.

Nå når utbyggingen er kommet så langt vil den gå inn i en ny fase, hvor selve arrangementet i -94 vil være hovedoppgaven. Dette vil også gjøre sitt til at vi fra LOs side vil gjennomføre en omorganisering ved kontoret og utarbeide en nedtrappingsplan.

1. desember kom Ole Knapp tilbake i rollen som koordinator for LOs virksomhet. I den perioden Ole Knapp var statsråd ble koordineringen ivaretatt av Knut Weum.

Noen av møteaktivitetene til sekretæren:

Styremøter i OL-94 – Møter i styringsgruppa «Regionale virkninger av OL» – Møter i bedrifter – Konferanse for Oppland Bygning – Lillehammer Sam. org. – Møter med SBED – Møter i Kultur- og Administrasjonsdepartementet – Konferanse ang. utbygging av Gardermoen – Info.møter – Representantskapsmøter i LO – 2 møter ang. anleggsvirksomheten på Vestlandet – Konferanse avholdt av AOF i Sulitjelma – Møter i Fagbevegelsens OL-komite – Samordningsorganet.

I tillegg har sekretæren representert LO under åpningen av arenaer. Deltatt 14 dager i engelskundervisning i York, England. Til stede under OL i Albertville i februar 1992.

Utvalg hvor LO har vært representert:

Styret i OL-94

LOOC i plenum

Samordningsorganet

Innlandsutvikling

Forskn.prosjektet «Regionale virkninger av OL»

Styret i Etterbruk og Utviklingsfondet

OL-kvinneforum

8. Statistisk oversikt

Tabell I

er en oppstilling av Landsorganisasjonens medlemstall fra 31. desember 1930 til 31. desember 1991. I perioden 1930 til 1939 var det en jevn stigning. I krigsårene fra april 1940 til mai 1945 sank medlemstallet, men ved utgangen av 1945 hadde medlemstallet steget igjen.

I 10-årsperioden 1971–1981 steg medlemstallet med 153 065 medlemmer eller 25,4 prosent og i perioden 1981–1991 med 23 788 medlemmer eller 3,1 prosent.

Tabell II

viser medlemsbevegelsen for de enkelte forbund 1981–1991.

Tabell III

viser forandring i medlemstallet fra 31. desember 1990 til 31. desember 1991 innenfor de enkelte fylker både i absolutte og relative tall.

Tabell IV

er utarbeidet på grunnlag av forbundenes årsrapporter og viser antall avdelinger/foreninger og medlemmer i de ulike forbund pr 31. desember i 1990 og 1991 samt endringer i året.

Ved utgangen av 1990 sto 28 forbund (av dem 1 fellesforbund) med 785 586 medlemmer fordelt på 3 211 avdelinger/foreninger tilsluttet Landsorganisasjonen. Pr 31. desember 1991 var de tilsvarende tall 28 forbund (av dem 1 fellesforbund) med 778 773 medlemmer fordelt på 3 157 avdelinger/foreninger.

Medlemstallet viser en tilbakegang på 6 813 medlemmer eller minus 0,8 prosent fra 1990 til 1991.

Tabell V

gir et bilde av organisasjonsforholdene, ordnet geografisk. Medlemmer i alle forbund er fordelt på byene og enkelte herreder innenfor hvert fylke. Medlemmer i avdelinger på Svalbard, avdelinger i utlandet og i landsomfattende avdelinger og direkte medlemmer er ført opp for seg. Landet sett under ett viser at det i byene var 450 879 medlemmer og i landdistriktene 294 300 medlemmer, på Svalbard og Jan Mayen var det 412 medlemmer og i utenlandsavdelinger 511 medlemmer. Antall direkte medlemmer var 26 426. Det er tilsammen 32 671 medlemmer som ikke kan fordeles på fylker.

Tabell VI

viser en fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemmer i alt innenfor de ulike forbund. Antall kvinnelige medlemmer i Landsorganisasjonen utgjør pr. 31. desember 1991 – 319 650 eller 41,0 prosent av samlet medlemstall. Tilsvarende tall i 1990 var: 318 101 eller 40,5 prosent.

Tabell VII

gir en oversikt over fagblader, antall nummer og gjennomsnittlig opplag i året 1991.

Tabell VIII

gir en oversikt over tariffsaker behandlet i Landsorganisasjonen i løpet av 1992.

Tabell IX

gir en oversikt over godkjente/tariffrettslige konflikter i 1992.

Tabell I, 1991

**Sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall
pr. 31 desember 1930 -1991**

		Atall avdelinger	Antall medlemmer
31. desember	1930	1 861	139 591
→	1935	2 635	224 340
→	1940	3 556	306 341
7. mai	1945	3 199	267 726
31. desember	1945	3 704	339 920
→	1905	4 605	488 442
→	1951	4 747	503 397
→	1952	4 871	515 593
→	1953	5 020	526 016
→	1954	5 079	538 587
→	1955	5 119	542 105
→	1956	5 175	545 416
→	1957	5 172	540 878
→	1958	5 193	543 513
→	1959	5 207	541 408
→	1960	5 129	541 549
→	1961	5 116	562 019
→	1962	5 128	565 062
→	1963	5 091	566 970
→	1964	4 995	570 953
→	1965	4 922	574 295
→	1966	4 776	574 030
→	1976	4 683	570 210
→	1968	4 599	574 113
→	1969	4 982	582 289
→	1970	4 448	594 377
→	1971	4 367	601 920
→	1972	4 202	603 742
→	1973	4 110	613 803
→	1974	4 065	635 801
→	1975	4 054	655 030
→	1876	3 971	673 694
→	1977	3 973	692 209
→	1978	3 942	712 699
→	1979	3 846	721 042
→	1980	3 798	748 040
→	1981	3 767	754 985
→	1982	3 758	751 357
→	1983	3 761	745 101
→	1984	3 711	759 287
→	1985	3 667	768 778
→	1986	3 620	785 617
→	1987	3 445	787 409
→	1988	3 430	783 879
→	1989	3 286	782 256
→	1990	3 211	785 586
→	1991	3 157	778 773

Tabell II, 1991

Medlemsbevegelsen

Forbund	Medlemstall			
	Pr. 31. des. 1981	Pr. 31. des. 1982	Pr. 31. des. 1983	Pr. 31. des. 1984
1 Arbeiderbevegelsens Presseforbund	833	843	825	824
2 Forbund for Arb.l. og Tekn.Funk	14 089	14 073	14 150	14 477
3 Arbeidsmandsforbundet	38 897	38 287	38 021	38 344
4 Barnvernpedagogforbundet	508	653	905	1 102
5 Bekledningsarbeiderforbundet ⁸⁾	18 169	15 801	14 690	14 069
6 Bygningsindustriarbeiderforb. ⁸⁾	54 504	55 079	55 195	56 391
7 Fellesforbundet ⁸⁾	—	—	—	—
8 Elektriker- og Kraftsasjonsforb.	23 292	24 131	24 565	25 834
9 Fengselstjenestemannsforbundet	1 604	1 626	1 654	1 699
10 Grafisk Forbund	14 356	14 238	13 996	14 190
11 Gullsmedarbeiderforbundet ⁶⁾	959	938	911	847
12 Handel og Kontor i Norge	58 164	57 747	57 249	57 761
13 Hotell- og Restaurantarbeiderforb. ...	15 052	13 957	13 582	13 859
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet ⁸⁾	106 709	103 277	98 914	99 077
15 Jernbaneforbundet	22 535	22 637	22 445	22 300
16 Kontorog Organistforbundet ²⁾	—	—	—	—
17 Kjemisk Industriarbeiderforbund	38 668	37 784	37 286	38 072
18 Kommuneforbundet	148 777	153 423	156 246	163 935
19 Lensmannsetatens Landslag ⁵⁾	1 116	1 206	1 253	—
20 Lokomotivmannsforbundet	1 945	1 934	1 924	1 799
21 Musikerforbundet	1 749	1 805	1 957	2 049
22 Norsk Olje- og Petrokjem, Fagforb.	2 914	3 116	3 356	4 099
23 Nærings- og Nytelsesmiddelarb.f	32 719	32 542	31 493	32 431
24 Norges Offisersforbund ¹⁾	3 832	3 832	3 872	3 989
25 Papirindustriarbeiderforbundet ⁸⁾	15 297	14 837	14 264	13 727
26 Postfolkenes Fellesforbund	22 050	23 124	23 955	24 964
27 Sjømannsforbundet	21 743	19 974	19 043	17 964
28 Skog- og Landarbeiderforbundet ⁸⁾ ...	10 025	9 648	8 995	8 632
29 Skolenes Landsforbund ³⁾	—	2 198	2 518	2 871
30 Sosionomforbundet	3 302	3 411	3 832	3 944
31 Suflørforbundet ⁴⁾	34	—	—	—
32 Tele og Dataforbundet ⁹⁾	16 173	16 303	16 528	16 500
33 Tjenestemannslaget	40 627	39 627	39 845	40 524
34 Transportarbeiderforbundet	18 491	17 689	17 139	17 148
35 Treindustriarbeiderforbundet	5 814	5 603	5 484	5 526
36 Urmaker Svenneforbundet	11	9	9	—
37 Vernepleierforbundet ⁷⁾	—	—	—	—
Riket	748 040	754 985	751 357	745 101

1981 – 1991

Medlemstall

Pr. 31. des. 1985	Pr. 31. des. 1986	Pr. 31. des. 1987	Pr. 31. des. 1988	Pr. 31. des. 1989	Pr. 31. des. 1990	Pr. 31. des. 1991	
846	857	828	898	897	945	917	1
14 628	15 433	15 693	15 908	16 066	16 023	15 758	2
38 396	38 964	38 295	37 066	35 541	34 572	33 614	3
1 229	1 309	1 463	1 609	1 826	1 932	2 020	4
13 455	13 005	12 109	—	—	—	—	5
58 105	60 972	62 279	—	—	—	—	6
—	—	—	184 849	177 101	171 821	165 771	7
26 112	27 056	28 497	28 766	28 449	27 805	27 151	8
1 684	1 723	1 830	1 914	2 101	2 274	2 411	9
14 479	14 845	14 976	15 058	15 026	14 908	14 694	10
—	—	—	—	—	—	—	11
57 922	60 815	60 984	60 143	59 514	57 351	56 345	12
14 328	16 683	16 113	15 759	15 498	16 563	16 036	13
101 630	101 148	97 998	—	—	—	—	14
21 965	21 900	21 865	21 351	21 209	20 921	20 465	15
—	—	—	—	—	776	775	16
37 951	38 265	38 091	37 279	36 350	35 550	34 696	17
167 328	172 789	177 022	183 559	191 212	198 882	202 320	18
—	—	—	—	—	—	—	19
2 460	2 467	2 533	2 525	2 489	2 462	2 439	20
1 997	1 948	2 058	2 028	2 088	2 185	2 248	21
4 437	5 138	6 086	6 690	7 005	7 792	8 797	22
33 431	34 653	35 219	35 007	34 618	35 119	34 569	23
3 964	3 889	3 972	4 017	4 260	4 226	4 091	24
13 478	13 132	12 746	—	—	—	—	25
25 876	27 434	28 784	29 476	29 932	29 889	29 940	26
16 100	13 307	11 138	10 134	10 256	11 845	12 408	27
8 143	7 782	7 201	—	—	—	—	28
3 064	3 187	3 122	3 106	3 208	3 273	3 286	29
4 190	4 207	4 173	4 229	4 393	4 562	4 726	30
—	—	—	—	—	—	—	31
16 560	17 076	27 250	17 151	16 990	16 691	16 387	32
41 015	41 487	41 109	41 382	43 097	43 583	43 563	33
16 899	16 814	16 541	16 521	16 467	16 679	15 803	34
5 736	5 794	5 709	5 476	5 214	5 133	5 122	35
—	—	—	—	—	—	—	36
1 370	1 538	1 725	1 897	2 119	2 310	2 421	37
768 778	785 617	787 409	783 879	782 256	785 586	778 773	

1) Norges Befalsforbund byttet navn til Norges Offisersforbund 31/12-1986. 2) Kantor og Organistforb. gikk inn i LO 1/1-1990. 3) Skolenes Landsforbund gikk ut av Norsk Tjenestemannslag og dannet eget forbund 1. januar 1982. 4) Suførforbundet gikk inn i Musikerforbundet 1. juni 1982. 5) Lensmannsetatens Landslag gikk ut av LO fra 1. januar 1984. 6) Gullsmedarbeiderforbundet gikk inn i Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund 1/1-1985. 7) Norsk Vernepleierforbund gikk inn i LO 1/1-1985. 8) Forbundene gikk sammen 1. september 1988 og dannet Fellesforbundet. 9) Telefolkens Fellesforbund byttet navn til Tele- og Dataforbundet 1/1-1989.

Tabell III, 1991

**Landsorganisasjonens medlemstall
forandringer fra 1990 til 1991
geografisk**

Fylker m.m.	1991		1990		Absolutt + eller -	Prosentvis + eller -
	Avdel- inger	Med- lemmer	Avdel- inger	Med- lemmer		
Østfold	170	46 829	173	48 020	-1 191	- 2,48
Akershus	135	30 859	135	33 668	-2 809	- 8,34
Oslo	203	124 193	202	127 255	-3 062	- 2,41
Hedmark	189	37 158	193	37 319	- 161	- 0,43
Oppland	164	30 977	172	31 274	- 297	- 0,95
Buskerud	170	40 041	172	40 497	- 456	- 1,13
Vestfold	108	26 980	115	27 720	- 740	- 2,67
Telemark	129	33 538	137	33 718	- 180	- 0,53
Aust-Agder	63	10 528	64	10 834	- 306	- 2,82
Vest-Agder	101	22 511	102	22 756	- 245	- 1,08
Rogaland	234	57 423	232	56 524	899	1,59
Hordaland	246	71 468	244	70 904	564	0,80
Sogn og Fjordane	134	17 549	136	17 474	75	0,43
Møre og Romsdal	195	37 986	201	37 528	458	1,22
Sør-Trøndelag	188	49 729	194	49 755	- 26	- 0,05
Nord-Trøndelag	126	22 310	125	22 217	93	0,42
Nordland	275	45 135	283	45 154	- 19	- 0,04
Troms	136	25 314	136	25 543	- 229	- 0,90
Finnmark	126	14 651	135	14 753	- 102	- 0,69
Svalbard og Jan Mayen	1	412	1	413	- 1	- 0,24
Utlandet	8	511	7	527	- 16	- 3,04
Landsomfattende avdel.	56	6 245	52	5 673	572	10,08
Direkte medlemmer	0	26 426	0	26 060	366	1,40
Riket	3 157	778 773	3 211	785 586	-6 813	- 0,87

1) I 1990 er 36 265 medl. og i 1991 - 36 592 medl. i Tjenestemannslaget ført opp under fylkene der de hører hjemme.

2) Summen av avd. i 1990 er 3 638 og i 1991 - 3 577. Det skyldes at i 1990 er 427 og i 1991 - 420 underavd. i landsomfattende foreninger i Tjenestemannslaget ført inn i de fylkene der de hører til.

Tabell IV, 1991

Avdelings- og

Løpe- nr.	Forbund	Antall avdelinger/foreninger/grupper			
		Pr. 31. des. 1990	Tilsluttet i årets løp	Utgått eller nedlagt i årets løp	Pr. 31. des. 1991
1	Arbeiderbevegelsens Presseforbund	41	—	—	41
2	Forb.for Arb.ledere og Tekn.F.	133	1	4	130
3	Arbeidsmandsforbundet	27	—	—	27
4	Barnevernpedagogforbundet	20	—	—	20
5	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	216	—	8	208
6	Fellesforbundet	507	—	32	475
7	Fengselstjenestemannsforbundet ...	31	—	—	31
8	Grafisk Forbund	67	—	2	65
9	Handel og Kontor i Norge	154	—	28	126
10	Hotell- og Restaurantarb.forb.	87	—	1	86
11	Jernbaneforbundet	87	—	2	85
12	Kantor og Organistforbundet	11	—	—	11
13	Kjemisk Industriarbeiderforbund	200	6	5	201
14	Kommuneforbundet	645	19	—	664
15	Lokomotivmannsforbundet	9	8	—	17
16	Musikerforbundet	19	1	—	20
17	Norges Offisersforbund	70	1	—	71
18	Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.	103	8	—	111
19	Nærings- og Nytelsesm.arb.forb.	271	2	14	259
20	Postfolkenes Fellesforbund:				
	Postforbundet	37	—	—	37
	Den norske Postorganisasjon	35	—	—	35
21	Sjømannsforbundet	22	—	—	22
22	Skolenes Landsforbund	94	1	2	93
23	Sosionomforbundet	20	—	—	20
24	Tele- og Dataforbundet	38	2	—	40
25	Tjenestemannslaget	54	1	—	55
26	Transportarbeiderforbundet	114	—	7	107
27	Treindustriarbeiderforbundet	79	2	—	81
28	Vernepleierforbundet	20	—	—	20
	Riket	3 211			3 157

medlemsbevægelsen 1990–91

Antall medlemmer						
Pr. 31. des. 1990		Intrådt	Uttrådt	Pr. 31. des. 1991		Løpe-
I alt	Herav kvinner	i årets løp	i årets løp	I alt	Herav kvinner	nr.
945	189	—	28	917	178	1
16 023	1 173	1 180	1 445	15 758	1 346	2
34 572	10 451	—	958	33 614	10 035	3
1 932	1 448	214	126	2 020	1 530	4
27 805	1 013	—	654	27 151	1 058	5
171 821	22 574	—	6 050	165 771	21 704	6
2 274	562	296	159	2 411	617	7
14 908	4 314	—	214	14 694	4 279	8
57 351	41 889	5 328	6 334	56 345	41 124	9
16 563	13 247	2 544	3 071	16 036	12 804	10
20 921	1 000	263	719	20 465	1 795	11
776	250	37	38	775	249	12
35 550	6 977	1 615	2 469	34 696	6 820	13
198 882	140 168	3 438	—	202 320	143 454	14
2 462	14	—	23	2 439	14	15
2 185	713	54	—	2 239	726	16
4 226	74	614	749	4 091	75	17
7 792	1 974	1 376	371	8 797	2 198	18
35 119	15 162	—	550	34 569	14 724	19
						20
14 378	5 727	120	—	14 498	5 832	
15 511	11 362	—	69	15 442	11 368	
11 845	1 500	609	46	12 408	1 500	21
3 273	882	268	255	3 286	898	22
4 562	3 479	164	—	4 726	3 643	23
16 691	5 299	—	304	16 387	5 175	24
43 097	24 178	466	—	43 563	24 650	25
16 679	1 599	—	876	15 803	1 628	26
5 133	1 618	—	11	5 122	1 632	27
2 310	1 765	190	79	2 421	1 889	28
785 586	320 601			778 773	322 945	

Tabell V 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	ØSTFOLD								OSLO							
	Halden	Fr.stad	Moss	Sarpsborg	Askim	Øvrige komm.	Fylket totalt	avd.			medl.					
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd.	medl.							
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	1	17	2	23	1	9	1	25	1	2	-	6	76	5	144	
Forb. for Arb. led. og Tekn.funksjon	1	245	1	384	1	119	1	455	1	130	1	44	6	1 377	3	2 443
Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	1	1 534	-	-	-	-	-	-	1	1 534	1	2 496
Barnevernspedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	77	1	77	2	599
Elektrikerforbundet	2	214	1	186	1	207	2	216	3	347	1	349	10	1 519	4	2 953
Fellesforbundet	6	2 486	3	3 529	4	3 052	11	4 474	4	752	7	748	35	15 041	16	16 316
Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	1	8	-	-	-	-	-	-	1	51	2	59	1	787
Grafisk Forbund	1	194	1	172	1	90	1	959	1	175	-	-	5	1 590	1	5 218
Handel og Kontor i Norge	1	367	1	953	1	412	1	857	2	271	-	-	6	2 860	1	15 005
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1	42	1	241	1	119	1	132	-	-	1	50	5	584	3	2 874
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	4 481
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	82	1	82	1	87
Kjemisk Industriarbeiderforbund	1	260	8	1 293	4	747	1	251	1	804	2	296	17	3 651	7	804
Kommuneforbundet	2	1 456	6	2 974	2	965	5	2 456	1	563	16	3 210	32	11 624	77	30 972
Lokomotivmannsforbundet	1	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	45	1	347
Musikerforbundet	1	17	1	9	-	-	1	7	-	-	-	-	3	33	2	1 018
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	-	-	1	1 006	1	265	2	414	-	-	2	329	6	2 014	11	3 934
Offisersforbundet	2	17	1	36	1	193	-	-	-	-	1	3	5	249	5	1 611
N. Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	776
Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	578	1	578	9	3 928
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	603	1	603	7	3 676
Sjømannsforbundet	-	-	1	129	-	-	-	-	-	-	-	-	1	129	1	2 251
Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	1	11	-	-	-	-	5	101	6	112	3	487
Sosionforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	174	1	174	1	1 123
Tele- og Dataforbundet	-	-	-	-	1	412	-	-	-	-	-	-	1	412	3	4 220
Tjenestemannslaget	-	107	-	64	-	-	-	-	-	-	818	-	-	989	11	12 702
Transportarbeiderforbundet	2	167	2	281	2	209	3	277	-	-	1	62	10	996	4	3 843
Treindustriarbeiderforbundet	1	56	1	20	-	-	1	30	-	-	3	49	6	155	2	285
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	266	1	266	1	243
Totalt	23	5 690	32	11 306	21	7 921	33	10 976	14	3 044	47	7 890	170	46 829	203	124 193

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	AKERSHUS																	
	Ski		Frogn		Bærum		Asker		Skedsmo		Ullensaker		Eidsvoll		Øvrige komm.		Fylket totalt	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	-	-	1	10	-	-	-	-	1	52	-	-	-	-	-	-	2	62
Forb. for Arb.led. og Tekn. funksj.	-	-	-	-	1	150	-	-	2	241	-	-	-	-	2	145	5	536
Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 770	-	-	-	-	-	-	1	1 770
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Elektrikerforbundet	1	113	1	29	1	105	2	257	2	244	1	60	1	45	8	393	17	1 246
Fellesforbundet	-	-	-	-	5	3 753	-	-	4	1 935	3	299	4	895	9	1 184	25	8 066
Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-	1	72	-	-	1	22	-	-	2	94
Handel og Kontor i Norge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hotell- og Restaurantarb. forbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	152	-	-	-	1	152
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjemisk Industriarbeiderforbund	3	69	-	-	-	-	1	69	1	212	-	-	2	46	7	519	14	915
Kommuneforbundet	1	546	1	221	4	2 488	2	783	4	1 197	1	652	2	829	20	5 620	35	12 336
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	37	1	37
Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	1	64	-	-	-	-	-	-	2	58	-	-	1	87	3	210	7	419
Offisersforbundet	-	-	1	6	-	-	-	-	2	103	4	145	-	-	-	-	7	254
N. Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Postforbundet	-	-	-	-	1	205	-	-	-	-	-	-	-	-	2	618	3	823
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1 007	3	1 007
Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	186	6	186
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	370	1	370
Tele og Dataforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tjenestemannslaget	-	-	-	51	-	691	-	-	-	395	-	643	-	-	-	383	-	2 163
Transportarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Treindustriarbeiderforbundet	1	21	-	-	-	-	-	-	1	12	-	-	-	-	2	96	4	129
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	294	1	294	
Totalt	7	813	4	317	12	7 392	5	1 109	21	6 291	9	1 799	12	2 076	65	11 062	135	30 859

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	OPPLAND					
	Lille- hammer	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Øvrige komm.	Fylket totalt
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	1 27	1 40	-	-	-	2 67
Forb. for Arb.led. og Tekn.funksj.	1 29	1 146	-	2 356	5 146	9 677
Arbeidsmandsforbundet	1 1 600	-	-	-	-	1 1 600
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	1 63	1 63
Elektrikerforbundet	3 252	1 139	1 66	2 123	11 695	18 1 275
Fellesforbundet	2 581	5 1 887	2 198	1 2 425	20 3 987	30 9 078
Fengselstjenestemannsforbundet	-	1 19	-	-	1 8	2 27
Grafisk Forbund	1 82	1 262	-	1 60	3 136	6 540
Handel og Kontor i Norge	1 479	-	-	1 101	8 1 701	10 2 281
Hotell- og Restarurantarb.forbundet	1 223	1 173	-	-	5 460	7 856
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-
Kantor og Organistforbundet.....	-	-	-	-	-	-
Kjemisk Industriarbeiderforbund	1 59	-	-	-	6 285	7 344
Kommuneforbundet	3 1 445	2 1 406	1 727	2 711	19 4 397	27 8 686
Lokomotivmannsforbundet	-	1 17	-	-	-	1 17
Musikerforbundet	-	1 29	-	-	-	1 29
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	2 167	1 272	2 26	-	9 319	14 784
Offisersforbundet	1 22	-	-	-	1 5	2 27
N. Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	-	-	-	-	-	-
Postforbundet	-	-	-	-	2 445	2 445
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	2 614	2 614
Sjømansforbundet	-	-	-	-	-	-
Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	5 117	5 117
Sosionomforbundet	-	-	-	-	1 132	1 132
Tele- og Dataforbundet	-	1 636	-	-	-	1 636
Tjenestemannslaget	- 268	- 65	- 20	-	- 739	- 1 092
Transportarbeiderforbundet	-	1 769	-	-	1 47	2 816
Treindustriarbeiderforbundet	1 161	2 146	-	-	9 368	12 695
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	1 79	1 79
Totalt	19 5 395	20 6 006	6 1 037	9 3 776	110 14 763	16430 977

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	VESTFOLD							
	Borre	Holme- strand	Tønsberg	Sande- fjord	Larvik	Svelvik	Øvrige komm.	Fylket totalt
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	-	-	-	-	-	-	-	-
Forb. for Arb.led. og Tekn.funksj.	1 188	-	1 80	1 86	1 165	-	2 64	6 583
Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	1 65	1 85
Elektrikerforbundet	1 32	-	1 219	2 204	2 462	-	-	6 917
Fellesforbundet	2 1547	1 971	5 3106	4 1501	6 2232	2 266	3 301	23 9926
Fengelstjenestemannsforbundet	1 34	-	-	-	-	-	2 164	3 198
Grafisk Forbund	1 47	-	1 290	1 76	1 84	-	-	4 497
Handel og kontor i Norge	-	-	-	-	-	-	1 1178	1 1178
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1 39	-	1 175	1 200	1 116	-	-	4 530
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Kantor og Organisasforbundet	-	-	-	-	-	-	1 89	1 89
Kjemisk Industriarbeiderforbund	1 17	2 73	2 48	1 822	4 271	-	1 56	11 1287
Kommuneforbundet	1 657	1 571	2 1708	2 1239	2 1341	1 177	7 1195	16 7088
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Musikerforbundet	1 27	-	-	-	-	-	-	1 27
Nærings- og Nyt.middel.Arb.forbundet	-	-	4 617	2 77	1 303	-	-	7 997
Offiserforbundet	2 65	-	-	-	1 56	-	1 21	4 142
N.Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	1 12	-	-	2 248	-	-	-	3 260
Postforbundet	-	-	-	-	-	-	1 432	1 432
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	1 469	1 469
Sjømannsforbundet	-	-	-	1 332	-	-	-	1 332
Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	4 86	4 86
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	1 158	1 158
Tele- og Dataforbundet	-	-	1 444	-	-	-	-	1 444
Tjenestemannslaget	-	166	-	-	13 102	-	-	586 867
Transportarbeiderforbundet	1 15	1 3	1 115	-	2 48	-	-	5 181
Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	1 36	1 85	2 121
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	1 86	1 86
Totalt	14 3046	5 1618	19 6802	17 4798	21 5180	4 481	28 5055	108 26980

Tabell, V, 1991

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	TELEMARK							Fylket totalt
	Pors- grunn	Skien	Not- odden	Kragerø	Tinn	Øvrige komm.	avd. medl.	
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	
Arbeiderbevegelse Presseforbund	-	1 38	-	-	-	1 5	-	2 43
Forb.for Arb.led. og Tekn.funksj.	3 973	1 235	2 117	1 48	1 185	2 108	10 1 666	
Arbeidsmandsforbundet	1 1 314	-	-	-	-	-	1 1 314	
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	1 44	1 44	
Elektrikerforbundet	3 57	3 524	2 71	1 52	2 103	7 227	18 1 034	
Fellesforbundet	1 750	3 2 914	1 588	3 674	1 164	8 1 795	17 6 885	
Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	1 23	-	1 10	2 33	
Grafisk Forbund	1 346	-	1 15	1 100	1 4	-	4 465	
Handel og Kontor i Norge	-	-	1 113	-	1 165	2 1 734	4 2 012	
Hotell- og Rest.arb.forbundet	1 161	1 157	1 58	-	1 28	1 95	5 499	
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	
Kjemisk Industriarbeiderforbund	5 4 338	2 218	5 771	1 72	2 493	1 21	16 5 913	
Kommuneforbundet	1 1 687	3 1 869	1 706	1 423	1 514	14 3 933	21 9 132	
Lokomotivmannsforbundet	-	1 36	-	-	-	-	1 36	
Musikerforbundet	-	1 26	-	-	-	-	1 26	
Nærings- og Nytt.middel.arb.forbundet	1 57	1 426	3 33	-	-	2 19	7 535	
Officersforbundet	-	-	-	-	-	-	-	
N.Olje- og Petr.kjem, Fagforbund	-	-	-	-	-	2 775	2 775	
Postforbundet	-	-	-	-	-	1 480	1 480	
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	1 539	1 539	
Sjømannsforbundet	1 125	-	-	-	-	-	1 125	
Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	-	3 125	3 125	
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	1 96	1 96	
Tele- og Dataforbundet	-	1 305	-	-	-	1 118	2 423	
Tjenestemannslaget	-	13	33	-	-	647	693	
Transportarbeiderforbundet	2 120	2 398	-	1 14	-	2 56	7 588	
Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	1 57	1 57	
Totalt	20 9 928	20 7 159	17 2 505	10 1 406	11 1 661	51 10 879	129 33 538	

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	AUST-AGDER													
	Risør		Grimstad		Arendal		Tvede- strand		Lille- sand		Øvrige komm.		Fylket totalt	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5
Forb.for Arb.led. og Tekn.funksj.....	-	-	-	-	2	106	-	-	1	52	1	55	4	213
Arbeidsmandsforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barnevernpedagogforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	34	1	34	
Elektrikerforbundet.....	-	-	-	-	2	552	-	-	-	1	24	3	576	
Fellesforbundet.....	2	361	1	644	4	1 509	3	216	2	75	3	200	15	3 005
Fengselstjenestemannsforbundet.....	-	-	-	-	1	36	-	-	-	-	-	-	1	36
Grafisk Forbund.....	-	-	-	-	1	67	-	-	-	-	-	-	1	67
Handel og Kontor i Norge.....	1	27	1	66	1	236	-	-	-	-	-	-	3	349
Hotell- og Restaurantarb.forbundet.....	-	-	-	-	1	171	-	-	-	-	-	-	1	171
Jernbaneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kantor og Organistforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	61	1	61	
Kjemisk Industriarbeiderforbund.....	1	4	-	-	2	567	1	15	1	160	2	39	7	765
Kommuneforbundet.....	1	329	1	372	1	1 135	1	137	-	-	6	1 337	10	3 310
Lokomotivmannsforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Musikerforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet.....	-	-	1	23	1	135	-	-	-	-	-	-	2	156
Officersforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	26	1	26	
N.Ølje- og Petr.kjem. Fagforbund.....	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6
Postforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	209	1	209	
Den norske Postorganisasjon.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	165	1	165	
Sjømannsforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skolenes Landsforbund.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	70	1	70	
Sosionomforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	75	1	75	
Tele- og Dataforbundet.....	-	-	-	-	1	406	-	-	-	-	-	-	1	406
Tjenestemannsalget.....	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	393	-	413	
Transportarbeiderforbundet.....	1	8	-	-	2	264	-	-	1	4	1	47	5	323
Treindustriarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vernepleierforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	43	1	43	
Totalt.....	7	734	5	1 151	19	5 164	5	366	5	291	22	2 600	63	10 526

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	VEST-AGDER													
	Kr.sand		Mandal		Farsund		Flekk- fjord		Vennesla		Øvrige komm.	Fylket totalt		
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.				
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Forb. for Arb.led. og Telcn.funsj.	1	366	1	89	-	-	1	22	-	-	2	64	5	541
Arbeidsmandsforbundet	1	1 460	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 460
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	70	1	70
Elektrikerforbundet	2	485	1	43	-	-	1	380	-	-	2	389	6	1 297
Fellesforbundet	4	2 344	2	1 152	2	158	2	466	2	950	4	522	16	5 592
Fengselstjenestemannsforbundet	1	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	31
Grafisk Forbund	1	181	-	-	1	11	1	40	-	-	-	-	3	232
Handel og Kontor i Norge	1	733	1	95	1	42	1	100	-	-	-	-	4	970
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1	365	1	45	1	46	1	63	-	-	-	-	4	519
Jernbaneforbundet	8	330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	330
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjemisk Industriarbeiderforbund	4	1 300	1	110	1	606	1	29	-	-	3	318	10	2 363
Kommuneforbundet	5	1 914	2	673	1	227	1	398	1	370	7	1 561	17	5 143
Lokomotivmannsforbundet	1	82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	82
Musikerforbundet	1	74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	74
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	3	625	-	-	-	-	1	12	-	-	-	-	4	637
Offisersforbundet	3	149	-	-	1	7	-	-	-	-	-	-	4	156
N.Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	1	44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	44
Postforbundet	1	406	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	406
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	455	1	455
Sjømannsforbundet	1	334	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	334
Skolenes Landsforbund	1	51	1	21	-	-	-	-	-	-	1	4	3	76
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	108	1	108
Tele- og Dataforbundet	1	345	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	345
Tjenestemannslaget	-	412	-	-	-	56	-	-	-	-	-	347	-	815
Transportarbeiderforbundet	2	332	-	-	-	-	-	-	-	-	2	26	4	358
Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	1	17	-	-	-	-	1	17
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	56	1	56
Totalt	44	12 363	10	2 228	8	1 153	11	1 527	3	1 320	25	3 920	101	22 511

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	ROGALAND									
	Eiger- sund	Sandnes	Stav- anger	Hauge- sund	Sauda	Karmøy	Øvrige komm.	Fylket totalt		
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	
Arbeiderbevegelsens Presseforbund.....	-	-	1 30	-	-	-	-	-	1 30	
Forb.for Arb.led. og Tekn.funksj.....	1 176	1 165	1 740	1 29	1 52	-	4 225	9 1387		
Arbeidsmannsforbundet.....	-	-	1 2 872	-	-	-	1 323	2 3 195		
Barnevernpedagogforbundet.....	-	-	-	-	-	-	1 241	1 241		
Elektrikerforbundet.....	-	-	3 1 647	1 223	1 48	1 293	2 175	8 2 386		
Fellesforbundet.....	2 668	3 2 432	5 6 103	3 2 227	1 178	2 212	8 2 334	24 14 154		
Fengselstjenestemannsforbundet.....	-	-	2 52	1 14	-	-	2 111	5 177		
Grafisk Forbund.....	-	-	1 1 007	1 149	-	-	-	2 1 156		
Handel og Kontor i Norge.....	1 177	-	1 2 337	1 506	1 62	-	2 229	6 3 311		
Hotell- og Restaurantarb.forbundet.....	-	-	1 613	1 237	1 36	-	-	3 888		
Jernbaneforbundet.....	-	-	9 488	1 57	-	-	-	10 545		
Kantor og Orgnistforbundet.....	-	-	-	-	-	-	1 65	1 65		
Kjemisk Industriarbeiderforbund.....	1 136	1 229	1 249	-	1 714	4 1 730	1 24	9 3 082		
Kommuneforbundet.....	2 405	2 1 648	12 4 588	5 1 559	1 240	1 862	18 3 188	41 12 490		
Lokomotivmannsforbundet.....	-	-	1 47	-	-	-	-	1 47		
Musikerforbundet.....	-	-	1 115	-	-	-	-	1 115		
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet.....	1 82	-	6 1 274	2 252	-	1 16	6 122	16 1 746		
Officersforbundet.....	-	-	1 124	-	-	-	-	1 124		
N. Olje- og Petr.kjem. Fagforbund.....	-	3 421	56 3 940	2 229	-	3 195	2 114	66 4 899		
Postforbundet.....	-	-	1 673	1 369	-	-	-	2 1 042		
Den norske Postorganisasjon.....	-	-	-	-	-	-	1 511	1 511		
Sjømannsforbundet.....	-	-	1 1 150	-	-	-	-	1 1 150		
Skolenes Landsforbund.....	-	-	-	-	-	-	6 98	6 98		
Sosionomforbundet.....	-	-	-	-	-	-	1 314	1 314		
Tele- og Dataforbundet.....	-	-	1 657	1 307	-	-	1 74	3 1 038		
Tjenestemannslaget.....	-	28	1 407	-	-	-	- 1 297	1 1 732		
Transportarbeiderforbundet.....	1 58	2 153	2 601	2 166	-	-	-	7 976		
Treindustriarbeiderforbundet.....	1 6	-	1 285	1 5	-	-	1 7	4 303		
Vernepleierforbundet.....	-	-	-	-	-	-	1 223	1 223		
Totalt.....	10 1 706	12 5 076	110 29 999	24 6 329	7 1 330	12 3 308	59 9 675	234 57 423		

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	HORDALAND										
	Bergen	Stord	Kvinnherad	Odda	Voss	Kvam	Vaksdal	Øvrige komm	Fylket totalt		
	avd. medl.	avd.medl.	avd.medl.	avd.medl.	avd. medl.	avd.medl.	avd.medl.	avd.medl.	avd. medl.	avd. medl.	
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	1	30	-	-	1	6	-	-	-	2	36
Forb. for Arb.led og Tekn.funksj.	1	665	1	19	1	11	-	-	2	66	1 145
Arbeidsmandsforbundet	1	2 961	-	-	-	-	-	-	-	-	1 2 961
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	163	1 163
Elektrikerforbundet	4	2 841	-	-	2	121	1	109	1	33	2 110 10 3 214
Fellesforbundet	11	10 697	2	2 650	1	399	2	212	1	363	1 266 1 649 11 1 417 30 16 653
Fenselstjenestemannsforbundet	1	154	-	-	-	-	-	-	-	-	1 154
Grafisk Forbund	1	988	-	-	1	18	1	10	-	-	3 1 016
Handel og kontor i Norge	2	4 137	1	183	-	1 167	1	350	-	-	5 4 837
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	3	1 450	1	75	-	1 59	1	117	-	-	6 1 701
Jernbaneforbundet	11	762	-	-	-	-	-	-	-	-	11 762
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	106	1 106
Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	438	-	1 513	3	1 340	1	10	1	427	4 342 12 3 070
Kommuneforbundet	41	11 604	1	447	2	717	1	630	1	615	1 208 1 261 27 4 791 75 19 273
Lokomotivmannsforbundet	1	69	-	-	-	-	1	38	-	-	2 107
Musikerforbundet	1	200	-	-	-	-	-	-	-	-	1 200
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	7	1 682	1	5	-	-	2	160	-	1 152	11 393 22 2 392
Offiserforbundet	4	499	-	-	-	-	1	3	-	-	5 502
N.Olje- og Petr.kjem.Fagforbund	13	1 043	-	-	-	-	-	-	9	641	22 1 684
Postforbundet	1	1 147	-	-	-	-	-	-	-	-	1 1 147
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1 475	2 1 475
Sjømannsforbundet	1	1 200	-	-	-	-	-	-	-	-	1 1 200
Skolens Landsforbund	1	28	-	-	-	-	-	-	5	347	6 375
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	313	1 313
Tele- og Dataforbundet	1	1 212	1	172	-	-	-	-	1	110	3 1 494
Tjenestemannslaget	1	2 539	-	42	-	-	95	-	-	622	1 3 298
Transportarbeiderforbundet	3	1 630	1	28	-	-	1	5	-	1	27 8 1 690
Treindustriarbeiderforbundet	1	44	-	-	1	16	-	-	1	46	1 13 3 108 7 227
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	288	1 288
Totalt	114	48 020	9	3 826	5	1 648	14	2 580	12	1 875	5 980 6 1 141 81 11 398 246 71 468

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

FORBUND	SOGN OG FJORDANE															
	Flora	Høyanger	Sogndal	Årdal	Førde	Vågsøy	Øvrige komm.	Fylket totalt								
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.							
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	1	10	1	10	-	-	-	-	-	2	20					
Forb. for Arb. led. og Tekn. funksj.	-	-	1	94	-	-	1	257	-	2	79	4	430			
Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	-	-	1	913	-	-	-	1	913			
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	40	1	40			
Elektrikerforbundet	1	114	1	51	1	46	1	92	1	105	1	27	6	198	12	633
Fellesforbundet	2	762	-	-	2	68	2	123	1	360	-	-	19	1 537	26	2 850
Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	11	1	11
Grafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	143	1	143
Handel og Kontor i Norge	1	89	1	76	-	-	1	142	-	-	1	47	5	646	9	1 000
Hotell- og Restaurantarb. forbundet	-	-	-	-	1	36	1	48	1	75	-	-	1	44	4	203
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	45	2	830	-	-	2	1 546	1	14	1	63	4	401	12	2 899
Kommuneforbundet	1	599	2	419	2	209	1	392	2	371	1	254	21	2 792	30	5 036
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	19	1	19
Nærings- og Nyt. middel. arb. forbundet	1	192	1	4	2	166	-	-	2	121	2	331	7	327	15	1 141
Offisersforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N. Olje- og Petr. kjem. Fagforbund	1	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	19
Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	305	1	305
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	393	1	393
Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skolens Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	25	1	25
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	76	1	76
Tele- og Dataforbundet	-	-	-	-	-	-	-	1	426	-	-	-	-	-	1	426
Tjenestemannslaget	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	1	408	1	425
Transportarbeiderforbundet	1	37	-	-	1	96	-	-	1	287	-	-	-	-	3	420
Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	3	80	4	84
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	38	1	38	1	38
Totalt	11	1 867	9	1 484	9	638	9	2 600	11	2 672	7	726	78	7 562	134	17 549

Tabell V, 1991

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	MØRE OG ROMSDAL							
	Molde	Kristian- sund	Ålesund	Volda	Rauma	Sunnal	Øvrige komm.	Fylket totalt
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	-	1 19	-	-	-	1 6	-	2 25
Forb.for Arb.led. og Tekn. funksj.	1 27	1 80	1 80	-	-	1 177	5 292	9 656
Arbeidsmandsforbundet	1 2 011	-	-	-	-	-	-	1 2 011
Barnevernspedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	1 140	1 140
Elektrikerforbundet	2 469	-	1 115	-	1 26	2 168	7 778	13 1 556
Fellesforbundet	3 1 297	2 1 322	2 996	1 187	1 127	1 139	17 5 207	27 9 275
Fengselstjenestemannsforbundet	1 14	-	1 16	-	-	-	-	2 30
Grafisk Forbund	1 53	1 61	1 132	-	-	1 15	-	4 261
Handel og Kontor i Norge	1 379	1 567	1 817	1 116	-	2 307	3 222	9 2 408
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1 102	1 156	1 277	-	-	1 46	-	4 581
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	1 47	1 47
Kjemisk Industriarbeiderforbund	1 49	1 198	1 194	-	1 40	1 1 174	4 130	9 1 785
Kommuneforbundet	5 1 309	5 1 329	4 1 596	2 346	1 160	1 423	30 4 524	48 9 687
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Musikerforbundet	-	-	1 33	-	-	-	-	1 33
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	1 219	1 137	2 349	-	2 47	-	10 461	16 1 213
Officersforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
N.Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	-	2 31	-	-	-	-	-	2 31
Postforbundet	-	-	-	-	-	-	3 675	3 675
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	3 749	3 749
Sjømannsforbundet	-	1 28	1 2 344	-	-	-	1 8	3 2 380
Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	4 112	4 112
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	1 150	1 150
Tele- og Dataforbundet	1 153	1 151	1 288	-	-	-	-	3 592
Tjenestemannslaget	-	121 - 20	- 29	-	46 - 24	-	-	582 - 822
Transportarbeiderforbundet	2 169	3 215	3 422	1 33	-	-	2 135	11 974
Treindustriarbeiderforbundet	1 38	-	1 126	-	2 13	-	13 1 553	17 1 730
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	1 63	1 63
Totalt	22 6 410	21 4 314	22 7 814	5 728	8 437	11 2 455	106 15 828	195 37 986

Tabell V, 1991

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	SØR-TRØNDELAG											
	Tr.heim	Ørland	Oppdal	Orkdal	Røros	Øvrige komm.	Fylket totalt					
	avd. medl.	avd.medl.	avd.medl.	avd.medl.	avd.medl.	avd. medl.	avd. medl.					
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	1	32	-	-	1	5	-	-	1	8	3	45
Forb.for Arb.led. og Tekn.funksj.	1	455	-	-	1	24	1	14	3	171	8	884
Arbeidsmandsforbundet	1	2 134	-	-	-	-	-	-	1	174	2	2 308
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	111	1	111
Elektrikerforbundet	3	1 428	-	1	37	1	32	1	42	7	250	13 1 789
Fellesforbundet	9	5 825	-	1	100	1	115	1	521	11	1 357	23 7 918
Fengselstjenestemannsforbundet	1	94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 94
Grafisk Forbund	1	821	-	-	-	1	83	1	13	-	-	3 897
Handel og Kontor i Norge	2	4 234	-	1	118	1	279	1	178	5	406	10 5 215
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	3	1 331	-	1	101	-	-	1	181	-	-	5 1 593
Jernbaneforbundet	14	1 813	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14 1 813
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	75	1	75
Kjemisk Industriarbeiderforbund	2	374	-	-	-	2	310	-	4	205	8	889
Kommuneforbundet	18	8 859	1	197	1	247	1	731	1	271	18	3 593 38 13 898
Lokomotivmannsforbundet	1	278	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 278
Musikerforbundet	1	223	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 223
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	8	2 127	-	1	38	1	7	1	6	14	449	25 2 827
Offisersforbundet	3	122	2	113	-	-	-	-	-	-	-	5 235
N.Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	4	132	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 132
Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 033	1	1 033
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	1	948	1	948
Sjømannsforbundet	1	330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 330
Skolenes Lønsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	6	317	6	317
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	358	1	358
Tele- og Dataforbundet	1	958	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 958
Tjenestemannslaget	4	2 438	-	170	-	-	-	-	-	993	4	3 801
Transportarbeiderforbundet	2	1 207	-	-	-	-	-	-	2	109	4	1 316
Treindustriarbeiderforbundet	1	18	-	1	30	-	-	-	2	34	4	82
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	188	1	188
Totalt	80	35 033	3	480	8	876	9	1 561	9	1 214	79	10 785 188 49 729

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	NORD-TRØNDELAG							Fylket totalt
	Steinkjer	Namsos	Stjørdal	Levanger	Verdal	Øvrige komm.		
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.		
Arbeiderbevegelsens Pressforbund	-	-	1 18	1 11	-	-	-	2 29
Forb. for Arb.led. og Tekn.funksj.	1 59	-	-	-	1 137	-	3 104	5 300
Arbeidsmandsforbundet	1 1595	-	-	-	-	-	1 297	2 1892
Barnevern edagogforbundet	-	-	-	-	-	-	1 32	1 32
Elektrikerforbundet	2 503	1 200	1 52	1 31	1 196	1 29	7 1011	
Fellesforbundet	4 875	3 729	-	-	3 1733	2 453	17 2 096	29 5 886
Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	1 10	-	1 10
Grafisk Forbund	1 84	1 51	-	-	1 20	-	-	3 155
Handel og Kontor i Norge	1 504	1 304	1 354	1 253	1 367	1 61	6 1 843	
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1 132	1 74	1 222	1 59	1 81	-	-	5 568
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjemisk Industriarbeiderforbund	1 8	1 22	1 192	1 56	-	-	3 351	7 629
Kommuneforbundet	1 786	2 1 108	1 829	2 991	1 521	14 2 531	21 6 566	
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og Nytt.middel.arb.forbundet	2 161	2 124	1 21	2 80	2 167	5 224	14 777	
Offisersforbundet	1 24	-	1 58	1 5	-	-	-	3 87
N.Olje- og Petr.kjem.Fagforbund	-	-	-	-	-	-	-	-
Postforbundet	-	-	-	-	-	-	1 353	1 353
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	1 332	1 332
Sjømannsforbundet	-	1 27	-	-	-	-	-	1 27
Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	5 77	5 77
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	1 112	1 112
Tele- og Dataforbundet	1 373	-	-	-	-	-	-	1 373
Tjenestemannslaget	-	139	-	192	162	-	330	823
Transportarbeiderforbundet	2 59	2 86	1 13	-	-	-	2 147	7 305
Treindustriarbeiderforbundet	1 45	-	-	-	-	-	1 18	2 63
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	1 60	1 60
Totalt	20 5347	16 2743	9 1744	14 3527	9 1795	58 7 154	126 22 310	

Tabell V, 1991

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	NORDLAND															
	Bodø	Narvik	Brønnøy	Vefsn	Rana	Fauske	Vågan	Andøy	Øvrige komm.		Fylket totalt					
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.					
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	1	26	1	20	-	-	1	15	1	18	-	-	-	-	4	7'
Forb. for Arb.l.ed. og Tekn.funksj.	1	82	1	129	-	-	1	89	1	388	1	18	1	28	7	303 13 101:
Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3 457	1	418	-	-	1	121 4 3 99:
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	38	1 3:
Elektrikerforbundet	2	271	1	138	1	28	2	79	3	470	2	187	-	-	11	518 22 1 88:
Fellesforbundet	1	482	3	582	-	-	5	603	2	3 002	1	97	-	-	1	131 22 2 916 35 7 81:
Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	39	1 3:
Grafisk Forbund	1	102	1	87	1	11	1	31	1	38	-	-	1	23	1	13 7 28:
Handel og Kontor i Norge	1	785	1	311	1	122	1	321	1	819	1	237	1	95	1	64 11 735 19 3 28:
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1	315	1	198	1	35	1	127	1	224	1	143	1	51	1	38 5 188 13 1 29:
Jernbaneforbundet	-	-	2	278	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 27
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	54 1 5
Kjemisk Industriarbeiderforbund	1	35	1	7	1	2	1	885	3	327	-	-	1	13	10	1 038 18 2 28:
Kommuneforbundet	3	1 354	3	1 356	-	-	2	781	3	1 198	1	582	1	478	1	384 42 7 254 58 13 34:
Lokomotivmannsforbundet	-	-	2	87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 8
Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	1	222	1	65	3	88	1	130	1	90	-	-	2	74	1	37 19 791 29 1 49:
Offisersforbundet	1	388	2	20	-	-	1	5	-	-	-	-	-	-	1	96 3 114 8 82:
N. Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 1
Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	300	-	-	-	-	-	2 554 3 85:
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	937 3 93:
Sjømannsforbundet	1	102	1	87	1	30	-	-	-	-	-	-	-	-	2	85 5 28:
Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	1	68	1	24	-	-	7	173 9 28:
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	227 1 22:
Tele- og Dataforbundet	1	349	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	462 3 81:
Tjenestemannslaget	-	724	-	474	-	86	-	47	-	110	-	24	-	-	221	- 1 094 - 2 78:
Transportarbeiderforbundet	2	211	2	579	1	34	2	52	2	141	1	100	1	19	1	5 2 109 14 1 25:
Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	85 1 8
Totalt	18	5 408	23	4 356	10	432	19	3 145	23	10 446	10	1 790	9	779	7	958 156 17 823 275 45 13

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	TROMS							Fylket totalt
	Harstad	Tromsø	Bardu	Dyrøy	Lenvik	Øvrige komm.		
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.		
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	-	-	1 45	-	-	-	-	1 45
Forb. for Arb. led. og Tekn. funksj.	1 31	1 53	-	-	-	1 47	2 87	5 218
Arbeidsmandsforbundet	-	-	1 137	-	-	-	1 82	2 1219
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	1 53	1 53
Elektrikerforbundet	2 195	2 549	1 113	-	-	-	2 58	7 915
Fellesforbundet	2 766	2 1 110	-	-	-	2 242	8 554	14 2 672
Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	1 27	-	-	-	-	1 27
Grafisk Forbund	1 60	1 108	1 20	-	-	-	-	3 188
Handel og Kontor i Norge	1 447	1 892	1 113	-	-	1 191	4 293	8 1 936
Hotell- og Restarantarb.forbundet	1 172	1 485	-	-	-	-	1 71	3 728
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	1 37	1 37
Kjemisk Industriarbeiderforbund	1 40	2 44	-	-	-	1 116	3 58	7 258
Kommuneforbundet	3 1 172	7 3 181	1 170	1 82	1 459	21 3 162	34 8 226	-
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Musikerforbundet	1 71	1 50	-	-	-	-	-	2 121
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	1 205	3 569	-	-	-	1 51	12 737	17 1 582
Offisersforbundet	2 53	1 63	1 79	-	-	-	3 207	7 402
N.Olje- og Petr.kjem.Fagforbund	1 42	-	-	-	-	-	-	1 42
Postforbundet	-	-	-	-	-	-	2 527	2 527
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	2 604	2 604
Sjømansforbundet	-	-	1 1 605	-	-	-	-	1 1 605
Skolenes Løndsforbund	-	-	-	-	-	-	8 237	8 237
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	-	1 127	1 127
Tele- og Dataforbundet	1 345	1 385	-	-	-	-	-	2 730
Tjenestemannslaget	-	288	1 783	533	-	24	665	1 2 293
Transportarbeiderforbundet	1 59	2 128	-	-	-	1 191	-	4 378
Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	1 164	1 164
Totalt	19 3 946	30 11 214	5 1 028	1 82	8 1 321	73 7 723	136 25 314	

Tabell V, 1991

Medlemstallet grafisk fordelt

Forbund	FINNMARK								Fylket totalt
	Varðø	Vadsø	Hammer- fest	Nord- kapp	Sør- Varanger	Øvrige komm.			
	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	avd. medl.	
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	-	-	1 15	1 19	-	-	-	-	2 34
Forb. for Arb.led. og Tekn.funksj.	1 11	1 21	1 50	1 23	1 102	4 100	9 307		
Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	1 944	1 1 064	2 2 008		
Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	1 89	1 89		
Elektrikerforbundet	-	2 134	1 65	1 29	1 41	3 135	8 404		
Fellesforbundet	1 22	2 37	2 262	1 4	1 247	3 355	10 927		
Fengselstjenestemannsforbundet	-	1 24	-	-	-	-	1 24		
Grafisk Forbund	-	1 34	1 29	-	-	1 11	3 74		
Handel og Kontor i Norge	-	1 142	1 208	-	1 151	2 364	5 865		
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	-	1 45	1 98	1 52	1 52	1 106	5 353		
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-		
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-		
Kjemisk Industriarbeiderforbund	-	1 68	1 7	-	-	3 18	5 93		
Kommuneforbundet	1 334	2 486	3 901	1 281	2 740	16 2 314	25 5 056		
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-		
Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-		
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	1 115	1 93	3 321	2 99	2 15	13 853	22 1 496		
Offisersforbundet	1 2	-	-	1 8	1 10	3 71	6 91		
N.Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	-	-	2 19	-	-	-	2 19		
Postforbundet	-	-	-	-	-	2 253	2 253		
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	2 373	2 373		
Sjømannsforbundet	-	-	1 175	-	-	-	1 175		
Skolenes Landsforbund	1 30	1 18	-	-	1 20	4 54	7 122		
Sosionomforbundet	-	-	-	-	-	1 96	1 96		
Tele- og Dataforbundet	-	1 98	1 208	-	-	-	2 306		
Tjenestemannslaget	-	92 -	139 -	-	12 -	88 -	887 -	1 218	
Transportarbeiderforbundet	1 7	1 11	2 205	-	-	-	4 223		
Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-		
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	1 45	1 45		
Totalt	7 613	17 1 365	21 2 567	8 508	12 2 410	61 7 188	12614 651		

Tabell V, 1991

Medlemstall geografisk fordelt

Forbund	DIVERSE									
	Svalbard og Jan Mayen		Utlandet		Lands omfattende		Direkte medlemmer		Riket til sammen	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	-	-	-	-	-	-	71	41	917	
Forb. for Arb. led. og Tekn.funksj.	-	-	-	-	1	21	148	130	15 758	
Arbeidsmandsforbundet	1	412	-	-	-	-	8	27	33 614	
Barnevernpedagogforbundet	-	-	1	6	-	-	-	20	2 020	
Elektrikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	208	27 151	
Fellesforbundet	-	-	-	-	-	-	11	475	165 771	
Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	3	99	438	31	2 411	
Grafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	65	14 694	
Handel og Kontor i Norge	-	-	-	-	5	2 060	256	126	56 345	
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	-	-	-	-	-	-	701	86	16 036	
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	2	43	9 686	85	20 465	
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	11	775	
Kjemisk Industriarbeiderforbund	-	-	-	-	-	-	540	200	34 696	
Kommuneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	664	202 320	
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	981	17	2 439	
Musikerforbundet	-	-	-	-	4	330	-	20	2 248	
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	-	-	-	-	-	-	8 178	259	34 569	
Offisersforbundet	-	-	1	6	-	-	853	71	4 091	
N. Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	-	-	-	-	-	-	109	111	8 797	
Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	37	14 498	
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	507	35	15 442	
Sjømannsforbundet	-	-	3	18	-	-	2 068	22	12 408	
Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	93	3 286	
Sosionomforbundet	-	-	1	7	-	-	405	20	4 726	
Tele- og Dataforbundet	-	-	-	-	8	1 051	-	40	16 386	
Tjenestemannslaget	-	-	-	-	33	2 641	1 189	55	43 563	
Transportarbeiderforbundet	-	-	1	467	-	-	-	81	107	5 803
Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	196	81	5 122	
Vernepleierforbundet	-	-	1	7	-	-	-	20	2 421	
Totalt	1	412	8	511	56	6 245	-	26 426	3 157	778 773

Tabell VI, 1991

Fylkesvis fordeling av medlemmer

Forbund	ØSTFOLD				AKERSHUS				OSLO			
	Antall medlemmer			Kv. i %	Antall Medlemmer			Kv. i %	Antall medlemmer			Kv. i %
	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	76	73	3	3,95	62	46	16	25,81	144	100	44	30,56
Forb. for Arb.led. og Tekn.funksj.	1 377	1 281	96	6,97	536	496	40	7,46	2 443	2 182	261	10,68
Arbeidsmandsforbundet	1 534	852	682	44,46	1 770	1 239	531	30,00	2 496	1 618	878	35,18
Barnevernpedagogforbundet	77	25	52	67,53	—	—	—	—	599	143	456	76,13
Elektrikerforbundet	1 519	1 456	63	4,15	1 248	1 201	45	3,61	2 953	2 909	44	1,49
Fellesforbundet	15 041	12 889	2 352	15,64	8 066	7 032	1 034	12,82	16 316	13 908	2 408	14,76
Fengselstjenestemannsforbundet	59	43	16	27,12	—	—	—	—	767	537	250	31,77
GrafiskForbund	1 590	1 034	556	34,97	94	72	22	23,40	5 218	3 807	1 411	27,04
Handel og Kontor i Norge	2 860	665	2 195	76,75	—	—	—	—	15 005	4 836	10 189	67,77
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	584	65	519	88,87	152	11	141	92,76	2 874	1 252	1 622	56,44
Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	4 481	4 481	—	—
Kantor og Organistforbundet	82	51	31	37,80	—	—	—	—	87	53	34	39,08
Kjemisk Industriarbeiderforbundet	3 651	2 607	1 044	28,59	915	611	304	33,22	804	412	392	48,76
Kommuneforbundet	11 624	2 932	8 692	74,78	12 338	3 612	8 724	70,72	3 0972	13 999	16 973	54,80
Lokomotivmannsforbundet	45	45	—	—	37	35	2	5,41	347	340	7	2,02
Musikerforbundet	33	31	2	6,08	—	—	—	—	1 018	723	295	28,98
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	2 014	1 099	915	45,43	419	165	254	60,82	3 934	2 712	1 222	31,06
Offisersforbundet	249	245	4	1,61	254	247	7	2,76	181	176	5	2,76
N.Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	776	604	172	22,16
Postforbundet	578	383	195	33,74	823	488	335	40,70	3 928	2 172	1 756	44,70
Den norske Postorganisasjon	603	126	477	79,10	1 007	186	821	81,53	3 676	1 194	2 482	67,52
Sjømannsforbundet	129	129	—	—	—	—	—	—	2 251	2 251	—	—
Skolenes Landsforbund	112	94	18	16,07	186	138	48	25,81	487	326	161	33,06
Sosionomforbundet	174	40	134	77,01	370	85	285	77,03	1 123	257	866	77,11
Tele og Dataforbundet	412	298	114	27,87	—	—	—	—	4 220	2 800	1 420	33,65
Tjenestemannslaget	989	438	551	55,71	2 163	1 024	1 139	52,66	12 702	4 909	7 793	61,35
Transportarbeiderforbundet	996	878	120	12,05	—	—	—	—	3 843	3 408	435	11,32
Treindustriarbeiderforbundet	155	118	37	23,87	129	85	44	34,11	285	132	153	53,68
Vernepleierforbundet	266	56	210	78,95	294	53	241	81,97	243	45	198	81,48
Totalt	46 829	27 751	19 078	40,74	30 859	16 826	14 033	45,47	124 193	72 286	51 907	41,80

Tabell VI, 1991

Fylkesvis fordeling av medlemmer

Forbund	HEDMARK				OPPLAND				BUSKERUD			
	Antall medlemmer			Kv. i %	Antall medlemmer			Kv i %	Antall medlemmer			Kv. i %
	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	81	58	23	28,40	67	60	7	10,45	27	22	5	18,52
Forb. for Arb. led. og Tekn. funksj.	411	393	18	4,38	677	641	36	5,32	1 037	923	114	10,99
Arbeidsmandsforbundet	1 401	1 028	373	26,62	1 600	1 273	327	20,44	1 116	699	417	37,37
Barnevernpedagogforbundet	75	24	51	68,00	63	17	46	73,02	60	18	42	70,00
Elektrikerforbundet	1 131	1 069	62	5,48	1 275	1 241	34	2,67	1 628	1 529	99	6,08
Fellesforbundet	11 077	10 015	1 062	9,59	9 078	7 466	1 612	17,76	12 626	10 596	2 030	16,08
Fengselstjenestemannsforbundet	78	65	13	16,67	27	24	3	11,11	59	41	18	30,51
Grafisk Forbund	251	196	55	21,91	540	371	169	31,30	1 565	1 084	461	30,73
Handel og Kontor i Norge	2 533	654	1 879	74,18	2 281	654	1 627	71,33	2 157	423	1 734	80,39
Hotell- og Restaurantarb. forbundet	639	58	581	90,92	856	118	738	86,21	603	107	496	82,26
Jernbaneforbundet	771	771	-	-	-	-	-	-	1 756	1 756	-	-
Kantor og Organistforbundet	72	46	26	36,11	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjemisk Industriarbeiderforbund	676	416	260	38,46	344	232	112	32,56	2 428	1 836	592	24,38
Kommuneforbundet	10 298	2 315	7 983	77,52	8 686	1 890	6 796	78,24	10 352	2 581	7 771	75,07
Lokomotivmannsforbundet	159	159	-	-	17	17	-	-	236	234	2	0,85
Musikkforbundet	-	-	-	-	29	22	7	24,14	-	-	-	-
Nærings- og Nytt. middelearbeiderforbund	1 953	1 182	771	39,48	784	492	292	37,24	511	306	205	40,12
Offisersforbundet	72	70	2	2,78	27	25	2	7,41	59	58	1	1,69
N. Olje- og Petr. kjem. Fagforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Postforbundet	413	275	138	33,41	445	296	149	33,48	595	347	248	41,68
Den norske Postorganisasjon	418	115	303	72,49	614	147	467	76,06	649	119	530	81,66
Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skolens Landsforbund	205	148	57	27,80	117	88	29	24,79	194	119	75	38,66
Sosionomforbundet	132	30	102	77,27	132	30	102	77,27	175	40	135	77,14
Tele og Dataforbundet	1 194	767	427	35,76	836	428	208	32,70	528	360	168	31,82
Tjenestemannslaget	1 432	524	906	63,41	1 092	466	626	57,33	1 108	454	654	59,03
Transportarbeiderforbundet	733	572	161	21,96	816	760	56	6,86	352	321	31	8,81
Treindustriarbeiderforbundet	889	579	310	34,87	895	570	125	17,99	146	136	10	6,85
Vernepleierforbundet	64	14	50	78,13	79	18	63	79,75	74	14	60	81,08
Totalt	37 158	21 543	15 615	42,02	30 977	17 344	13 633	44,01	40 041	24 123	15 918	39,75

Tabell VI, 1991

Fylkesvis fordeling av medlemmer

Forbund	VESTFOLD				TELEMARK				AUST-AGDER			
	Antall medlemmer			Kv. i % av i alt	Antall medlemmer			Kv. i % av i alt	Antall medlemmer			Kv. i % av i alt
	I alt	Menn	Kvinner		I alt	Menn	Kvinner		I alt	Menn	Kvinner	
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	—	—	—	—	43	35	8	18,80	5	4	1	20,00
Forb. for Arb.led. og Tekn.funksj.	583	540	43	7,38	1 666	1 538	128	7,68	213	203	10	4,69
Arbeidsmandsforbundet	—	—	—	—	1 314	760	554	42,16	—	—	—	—
Barnevernpedagogforbundet	85	26	59	69,41	44	14	30	88,18	34	11	23	87,85
Elektrikerforbundet	917	895	22	2,40	1 034	1 020	14	1,35	578	544	32	5,56
Fellesforbundet	9 926	8 791	1 135	11,43	6 885	6 074	811	11,78	3 005	2 514	491	16,34
Fengselstjenestemannsforbundet	198	137	61	30,81	33	23	10	30,30	38	30	6	16,67
Grafisk Forbund	497	301	196	39,44	485	303	162	34,84	67	52	15	22,39
Handel og Kontor i Norge	1 178	246	932	79,12	2 012	481	1 531	76,09	349	51	298	85,39
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	530	63	467	88,11	499	43	456	91,38	171	27	144	84,21
Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kantor og Organistforbundet	89	57	32	35,96	—	—	—	—	61	40	21	34,43
Kjemisk Industriarbeiderforbund	1 287	1 077	210	16,32	5 913	5 187	728	12,28	785	723	82	7,90
Kommuneforbundet	7 088	1 669	5 419	76,45	9 132	2 020	7 112	77,88	3 310	881	2 449	73,99
Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	36	34	2	5,58	—	—	—	—
Musikerforbundet	27	27	—	—	28	24	2	7,89	—	—	—	—
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet ...	997	534	463	48,44	535	301	234	43,74	158	118	40	25,32
Offisersforbundet	142	137	5	3,52	—	—	—	—	28	28	—	—
N.Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	260	242	18	6,92	775	587	188	24,26	8	8	—	—
Postforbundet	432	264	188	38,89	480	302	178	37,08	209	131	78	37,32
Den norske Postorganisasjon	469	108	381	76,97	539	106	433	60,33	185	40	145	78,38
Sjømannsforbundet	332	332	—	—	125	125	—	—	—	—	—	—
Skolenes Landsforbund	86	68	20	23,28	125	102	23	18,40	70	55	15	21,43
Sosionomforbundet	158	38	122	77,22	98	22	74	77,08	75	17	58	77,33
Tele og Dataforbundet	444	292	152	34,23	423	305	118	27,90	408	281	145	35,71
Tjenestemannslaget	887	347	520	59,98	693	260	433	62,48	413	183	230	55,69
Transportarbeiderforbundet	181	178	3	1,66	588	532	58	9,52	323	306	17	5,26
Treindustriarbeiderforbundet	121	96	25	20,68	—	—	—	—	—	—	—	—
Vernepleierforbundet	86	25	61	70,93	57	17	40	70,18	43	15	28	65,12
Totalt	26 980	16 486	10 494	38,90	33 538	20 215	13 323	39,73	10 528	6 220	4 308	40,92

Tabell VI, 1991

Fylkevis fordeling av medlemmer

Forbund	VEST-AGDER				ROGALAND				HORDALAND			
	Antall medlemmer		Kv. i % av i alt	Kv. i % av i alt	Antall medlemmer		Kv. i % av i alt	Kv. i % av i alt	Antall medlemmer		Kv. i % av i alt	
	I alt	Menn			Kvinner	I alt			Menn	Kvinner		I alt
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	-	-	-	-	30	23	7	23,33	36	30	6	16,67
Forb. for Arb.led. og Tekn.funksj.	541	513	28	5,18	1 387	1 260	127	9,16	1 130	994	136	12,04
Arbeidsmandsforbundet	1 460	1 044	416	28,49	3 195	2 173	1 022	31,99	2 961	1 726	1 235	41,71
Barnevernpedagogforbundet	70	26	44	62,86	241	40	201	83,40	163	42	121	74,23
Elektrikerforbundet	1 297	1 262	35	2,70	2 386	2 273	113	4,74	3 214	3 093	121	3,76
Fellesforbundet	5 592	4 943	649	11,61	14 154	12 633	1 521	10,75	16 653	14 246	2 407	14,45
Fengselstjenestemannsforbundet	31	21	10	32,26	177	138	39	22,03	154	104	50	32,47
Grafisk Forbund	232	162	70	30,17	1 156	881	275	23,79	1 016	781	235	23,13
Handel og Kontor i Norge	970	205	765	78,87	3 311	783	2 528	76,35	4 837	1 060	3 777	78,09
Hotell- og Restarurantarb.forbundet	519	75	444	85,55	886	146	740	83,52	1 701	367	1 334	78,42
Jernbaneforbundet	330	330	-	-	545	545	-	-	762	762	-	-
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	65	49	16	24,62	106	73	33	31,13
Kjemisk Industriarbeiderforbund	2 363	2 178	185	7,83	3 082	2 450	632	20,51	3 070	2 604	466	15,18
Kommuneforbundet	5 143	1 340	3 803	73,95	12 490	3 461	9 029	72,29	19 273	5 798	13 475	69,92
Lokomotivmannsforbundet	82	82	-	-	47	47	-	-	107	107	-	-
Musikerforbundet	74	53	21	28,38	115	87	28	24,35	200	146	54	27,00
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	637	372	265	41,60	1 746	1 067	679	38,89	2 392	1 512	880	36,79
Offisersforbundet	156	156	-	-	124	123	1	0,81	502	490	12	2,39
N. Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	44	41	3	6,82	4 899	3 735	1 164	23,76	1 684	1 184	500	29,69
Postforbundet	406	246	160	39,41	1 042	511	531	50,96	1 147	748	399	34,79
Den norske Postorganisasjon	455	115	340	74,73	511	115	396	77,50	1 475	392	1 083	73,42
Sjømannsforbundet	334	334	-	-	1 150	1 150	-	-	1 200	1 200	-	-
Skolenes Landsforbund	76	44	32	42,11	98	74	24	24,49	375	253	122	32,53
Sosionomforbundet	108	25	83	76,85	314	72	242	77,07	313	72	241	77,00
Tele og Dataforbundet	345	243	102	29,57	1 038	727	311	29,96	1 494	1 050	444	29,72
Tejenstemannslaget	815	372	443	54,36	1 732	727	1 005	56,03	3 298	1 353	1 945	58,98
Transportarbeiderforbundet	358	335	23	6,42	976	795	181	18,55	1 690	1 478	212	12,54
Treindustriarbeiderforbundet	17	17	-	-	303	144	159	52,48	227	185	42	18,50
Vernepleierforbundet	56	21	35	62,50	223	44	179	80,27	288	66	222	77,08
Totalt	22 511	14 555	7 956	35,34	57 423	36 273	21 150	36,83	71 468	41 916	29 552	41,35

Tabell VI, 1991

Fylkesvis fordeling av medlemmer

Forbund	SOGN OG FJORDANE				MØRE OG ROMSDAL				SØR-TRØNDELAG			
	Antall medlemmer			Kv. i %	Antall medlemmer			Kv. i %	Antall medlemmer			Kv. i %
	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	20	17	3	15,00	25	23	2	8,00	45	34	11	24,44
Forb.for. Arb.led. og Tekn.funksj.	430	387	43	10,00	656	611	45	6,86	664	586	78	11,75
Arbeidsmandsforbundet	913	812	101	11,06	2 011	1 498	513	25,51	2 308	1 524	784	33,97
Barnevernpedagogforbundet	40	9	31	77,50	140	34	106	75,71	111	19	92	82,88
Elektrikerforbundet	633	617	16	2,53	1 556	1 497	59	3,79	1 789	1 719	79	4,42
Fellessforbundet	2 850	2 483	367	12,88	9 275	7 785	1 490	16,06	7 918	7 243	675	8,52
Fengselstjenestemannsforbundet	11	11	-	-	30	24	6	20,00	94	70	24	25,53
Grafisk Forbund	143	81	62	43,36	261	178	83	31,80	897	642	255	28,43
Handel og Kontor i Norge	1 000	240	760	76,00	2 408	575	1 833	76,12	5 215	1 466	3 749	71,89
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	203	31	172	84,73	581	72	509	87,61	1 593	241	1 352	84,87
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	1 813	1 813	-	-
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	47	40	7	14,89	75	53	22	29,33
Kjemisk Industriarbeiderforbund	2 899	2 368	531	18,32	1 785	1 372	413	23,14	889	705	184	20,70
Kommuneforbundet	5 036	1 211	3 825	75,95	9 687	2 436	7 251	74,85	13 698	4 004	9 694	70,77
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	278	277	1	0,36
Musikerforbundet	19	9	10	52,63	33	22	11	33,33	223	179	44	19,73
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	1 141	619	522	45,75	1 213	638	575	47,40	2 627	1 448	1 181	44,96
Offisersforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	235	234	1	0,43
N.Olje- og Petr.kjem.Fagforbund	19	16	3	15,79	31	17	14	45,16	132	60	72	54,55
Postforbundet	305	201	104	34,10	675	395	280	41,48	1 033	672	361	34,95
Den norske Postorganisasjon	393	132	261	66,41	749	192	557	74,37	946	251	695	73,47
Sjømannsforbundet	-	-	-	-	2 380	2 380	-	-	330	330	-	-
Skolenes Landsforbund	25	20	5	20,00	112	97	15	13,39	317	244	73	23,03
Sosionomforbundet	76	17	59	77,63	150	34	116	77,33	356	82	274	76,97
Tele og Dataforbundet	426	287	139	32,63	592	439	153	25,84	958	659	299	31,21
Tjenestemannslaget	425	234	191	44,94	822	388	434	52,80	3 601	1 490	2 111	58,62
Transportarbeiderforbundet	420	418	2	0,48	974	907	67	6,88	1 316	1 205	111	8,43
Treindustriarbeiderforbundet	84	52	32	38,10	1 730	1 085	645	37,28	82	72	10	12,20
Vernepleierforbundet	38	8	30	78,95	63	18	45	71,43	186	52	134	72,04
Totalt	17 549	10 280	7 269	41,42	37 986	22 757	15 229	40,09	49 729	27 363	22 366	44,98

Tabell VI, 1991

Fylkevis fordeling av medlemmer

Forbund	NORD-TRØNDELAG				NORDLAND				TROMS			
	Antall medlemmer		Kv. i %		Antall medlemmer		Kv. i %		Antall medlemmer		Kv. i %	
	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	29	25	4	13,79	77	63	14	18,18	45	35	10	22,22
Forb. for Arb.led. og Tekn.funksj.	300	278	22	7,33	1 013	957	56	5,53	218	202	16	7,34
Arbeidsmandsforbundet	1 892	1 424	468	24,74	3 996	3 039	957	23,95	1 219	958	261	21,41
Barnevernpedagogforbundet	32	9	23	71,88	38	8	30	78,95	53	9	44	83,02
Elektrikerforbundet	1 011	982	29	2,87	1 667	1 567	100	6,00	915	862	53	5,79
Fellesforbundet	5 886	5 480	406	6,90	7 813	6 891	922	11,80	2 672	2 437	235	8,79
Fengselstjenestemannsforbundet	10	8	2	20,00	39	35	4	10,26	27	22	5	18,52
Grafisk Forbund	155	101	54	34,84	285	180	105	36,84	188	133	55	29,26
Handel og Kontor i Norge	1 843	424	1 419	76,99	3 269	774	2 495	76,32	1 936	551	1 385	71,54
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	568	70	498	87,68	1 295	152	1 143	88,26	728	141	587	80,63
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	278	278	-	-	-	-	-	-
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	54	40	14	25,93	37	24	13	35,14
Kjemisk industriarbeiderforbund	629	491	138	21,94	2 285	2 011	274	11,99	258	216	42	16,28
Kommunerforbundet	6 566	1 447	5 119	77,96	13 347	3 419	9 928	74,38	8 228	2 405	5 821	70,76
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	87	67	-	-	-	-	-	-
Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	121	87	34	28,10
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	777	487	290	37,32	1 495	839	656	43,88	1 562	860	702	44,94
Offisersforbundet	87	87	-	-	623	609	14	2,25	402	392	10	2,49
N.Olje, og Petr.kjem.Fagforbund	-	-	-	-	1	1	-	-	42	19	23	54,76
Postforbundet	353	229	124	35,13	854	505	349	40,87	527	350	177	33,59
Den norske Postorganisasjon	332	83	249	75,00	937	260	877	72,25	604	163	441	73,01
Sjømannsforbundet	27	27	-	-	284	284	-	-	1 605	1 605	-	-
Skolenes Landsforbund	77	61	16	20,78	265	221	44	16,60	237	163	74	31,22
Sosionomforbundet	112	26	86	76,79	227	52	175	77,09	127	29	98	77,17
Tele og Dataforbundet	373	215	158	42,38	811	563	248	30,58	730	482	248	33,97
Tjenestemannslaget	823	340	483	58,69	2 780	1 314	1 466	52,73	2 293	1 011	1 282	55,91
Transportarbeiderforbundet	305	284	21	6,89	1 250	1 135	115	9,20	378	368	10	2,65
Treindustriarbeiderforbundet	63	39	24	38,10	-	-	-	-	-	-	-	-
Vernepleierforbundet	60	16	44	73,33	85	19	66	77,65	164	29	135	82,32
Totalt	22 310	12 633	9 677	43,38	45 135	25 283	19 852	43,98	25 314	13 553	11 761	46,46

Tabell VI, 1991

Fylkesvis fordeling av medlemmer

Forbund	FINNMARK				SVALBARD OG JAN MAYEN				UTLANDET			
	Antall medlemmer		Kv. i %		Antall medlemmer		Kv. i %		Antall medlemmer		Kv. i %	
	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt
Arbeiderbevegelsens Presserforbund	34	29	5	14,71	-	-	-	-	-	-	-	-
Forb.for Arb.led. og Tekn. funksj.	307	287	20	6,51	-	-	-	-	-	-	-	-
Arbeidsmandsforbundet	2 006	1 623	385	19,17	412	261	131	31,60	-	-	-	-
Barnevernpedagogforbundet	89	16	73	82,02	-	-	-	-	6	-	6	100,00
Elektrikerforbundet	404	368	36	9,41	-	-	-	-	-	-	-	-
Fellesforbundet	927	630	97	10,48	-	-	-	-	-	-	-	-
Fengselstjenestemannsforbundet	24	18	6	25,00	-	-	-	-	-	-	-	-
Grafisk Forbund	74	56	16	24,32	-	-	-	-	-	-	-	-
Handel og Kontor i Norge	685	209	656	75,64	-	-	-	-	-	-	-	-
Hotell- og Restaurantarb.forbundet	353	79	274	77,62	-	-	-	-	-	-	-	-
Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjemisk Industriarbeiderforbund	93	66	27	29,03	-	-	-	-	-	-	-	-
Kommuneforbundet	5 056	1 466	3 590	71,00	-	-	-	-	-	-	-	-
Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og Nyt.middel.arb.forbundet	1 498	628	870	44,79	-	-	-	-	-	-	-	-
Officersforbundet	91	68	5	5,49	-	-	-	-	6	6	-	-
N. Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	19	12	7	36,84	-	-	-	-	-	-	-	-
Postforbundet	253	151	102	40,32	-	-	-	-	-	-	-	-
Den norske Postorganisasjon	373	69	264	76,14	-	-	-	-	-	-	-	-
Sjømannsforbundet	175	175	-	-	-	-	-	-	16	16	-	-
Skolenes Landsforbund	122	75	47	38,52	-	-	-	-	-	-	-	-
Sosionomforbundet	96	22	74	77,06	-	-	-	-	7	2	5	71,43
Tele og Dataforbundet	306	206	100	32,66	-	-	-	-	-	-	-	-
Tjenestemannlaget	1 218	456	762	62,56	-	-	-	-	467	254	213	45,61
Transportarbeiderforbundet	223	217	6	2,69	-	-	-	-	-	-	-	-
Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vernepleierforbundet	45	3	42	93,33	-	-	-	-	7	1	6	85,71
Totalt	14 651	7 363	7 288	49,74	412	261	131	31,60	511	261	230	45,01

Tabell VI, 1991

Fylkesvis fordeling av medlemmer

Forbund	LANDSOMFATTENDE				DIREKTE MEDLEMMER				RIKET TOTALT			
	Antall medlemmer		Kv. i %		Antall medlemmer		Kv. i %		Antall medlemmer		Kv. i %	
	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt	I alt	Menn	Kvinner	av i alt
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	-	-	-	-	71	82	9	12,88	917	739	178	19,41
Forb.for. Arb.led. og Tekn.funksj.	21	1	20	95,24	148	139	9	8,08	15 758	14 412	1 348	8,54
Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	8	8	-	-	33 814	23 579	10 035	29,85
Barn e rmpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	2 020	490	1 530	75,74
Elektrikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	27 151	28 093	1 058	3,90
Fellesforbundet	-	-	-	-	11	11	-	-	185 771	144 087	21 704	13,09
Fengselstjenestemannsforbundet	99	87	12	12,12	438	358	82	18,72	2 411	1 794	817	25,59
Grafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-	14 894	10 415	4 279	29,12
Handel og Kontor i Norge	2 060	841	1 219	59,17	256	83	173	87,58	58 345	15 221	41 124	72,99
Hotell- og Restaurantarb. forbundet	-	-	-	-	701	114	587	83,74	18 038	3 232	12 804	79,85
Jernbaneforbundet	43	43	-	-	9 686	9 686	-	-	20 465	20 465	-	-
Kantor og Organistforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	775	528	249	32,13
Kjemisk Industriarbeiderforbund	-	-	-	-	540	314	228	41,85	34 696	27 878	6 820	19,66
Kommuneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	202 320	58 868	143 454	70,90
Lokomoti mannsforbundet	-	-	-	-	981	981	-	-	2 439	2 425	14	0,57
Musikerforbundet	330	112	218	88,08	-	-	-	-	2 248	1 522	726	32,30
Nærings- og Nyt.middel,arb. forbundet	-	-	-	-	8 178	4 270	3 908	47,79	34 589	19 845	14 724	42,59
Offisersforbundet	-	-	-	-	853	847	6	0,70	4 091	4 016	75	1,83
N.Olje- og Petr.kjem. Fagforbund	-	-	-	-	109	75	34	31,19	8 797	6 599	2 198	24,99
Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	14 498	8 668	5 832	40,23
Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	507	141	368	72,19	15 442	4 074	11 388	73,62
Sjømannsforbundet	-	-	-	-	2 088	2 088	-	-	12 408	12 408	-	-
Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	3 288	2 388	898	27,33
Sosionomforbundet	-	-	-	-	405	93	312	77,04	4 726	1 083	3 643	77,08
Tele og Dataforbundet	1 051	830	221	21,03	-	-	-	-	16 387	11 212	5 175	31,58
Tjenestemannslaget	2 841	1 952	889	28,09	1 189	417	772	84,93	43 583	18 913	24 850	56,58
Transportarbeiderforbundet	-	-	-	-	81	80	1	1,23	15 803	14 175	1 828	10,30
Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	196	180	18	8,18	5 122	3 490	1 832	31,88
Vernepleierforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	2 421	532	1 889	78,03
Totalt	8 245	3 886	2 379	38,09	26 428	19 925	8 501	24,60	778 773	459 123	319 850	41,05

Tabell VII, 1991

Fagblader - 1991
(Utkommer 1. januar - 31. desember)

Forbund	Fagbladenes navn	Antall	Gj.sn.	Antall	Gj.sn.
		nummer i 1990	opplag i 1990	nummer i 1991	opplag i 1991
1 Landsorganisasjon i Norge	LO-aktuelt	14 ⁽⁴⁾	40 000	13 ⁽²⁾	40 000
2 Arbeiderbevegelsens Presseforb.	-	-	-	-
3 Forb.f.arb.leder og Tekns. Funks.	Arbeidsledelse og Teknikk	10	17 500	10 ⁽¹⁾	17 500
4 Arbeidsmandsforbundet	Arbeidsmanden	12 ⁽²⁾	40 000	12 ⁽²⁾	36 000
5 Barnevernpedagogforbundet	Barnevernpedagogen	12	2 500	12	2 700
6 Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	Elektrikeren	11	31 500	11 ⁽¹⁾	30 138
7 Fellesforbundet	Magasinet for Fagorganiserte	13 ⁽¹⁾	175 000	12 ⁽¹⁾	170 000
8 Fengselstjenestemannsforbundet	Fengselsforum	6	2 600	6	2 700
9 Grafisk Forbund	Norsk Grafia	12 ⁽¹⁾	16 000	10	16 000
10 Handel og Kontor i Norge	Handel og kontor	8	58 394	8	56 775
11 Hotell- og Restaurantarb.forb.	Vi i Hotel og Restaurant	7	18 500	7 ⁽²⁾	17 000
12 Jernbaneforbundet	Jernbanemanden	10 ⁽²⁾	24 000	10 ⁽²⁾	23 000
13 Kantor og Organistforbundet	Norsk Kirkemusikk	10	1 250	11	1 250
14 Kjemisk Industriarbeiderforbund	Fabrikkarbeideren	9	35 000	9	35 000
15 Kommuneforbundet	Fagb. Organ for Norsk Kommunef.	20	200 000	20	203 000
16 Lokomotivmannsforbundet	LokomotivmandsTidende	10 ⁽²⁾	3 000	10 ⁽²⁾	3 000
17 Musikerforbundet	Norsk Musikerblad	12 ⁽²⁾	2 600	10 ⁽²⁾	2 700
18 Norges Offisersforbund	Befalsbladet	8	6 700	8	7 500
19 NorskOlje- og Petrokj.Fagforb.	NOPEF-AKTUELT	9 ⁽¹⁾	8 700	8	10 000
20 Nær- og Nytelsesmidl.arb.forb.	Næringsmiddelarbeideren	10	35 000	10	33 500
21 Postfolkernes Fellesforbund	Posthornet	11 ⁽¹⁾	29 500	11 ⁽¹⁾	30 150
22 Sjømannsforbundet	Norsk Sjømannsforb.Medl.b.	10 ⁽¹⁾	16 000	10 ⁽¹⁾	15 000
23 Skolenes Landsforbund	Iskolen	9	4 000	10	4 520
24 Sosionomforbundet	Sosionomen	22	5 510	22	5 650
25 Tele og Dataforbundet	TD-Bladet	10 ⁽²⁾	18 500	10	18 500
26 Tjenestemannslaget	Tjenestemannsbladet	11	43 000	10	44 000
27 Transportarbeiderforbundet	Transportarbeideren	8 ⁽¹⁾	18 300	8 ⁽¹⁾	17 500
28 Treindustriarbeiderforbundet	Trearbeideren	4	6 000	4	6 000
29 Vernepleierforbundet	Vernepleieren	12	3 004	12	3 150
30 Statjensmennskartellet	Kartellnytt	10	143 000	10	142 000

1) Tallene i parentes angir herav antall dobbeltnummer.

2) Internasjonal solidaritet utgis som en del av LO-aktuelt 4 ganger i året.

Antall saker/tariffer behandlet i LO i 1992

Tabell VIII, 1992

Løpenr.	FORBUND	Godkjente søknader for å fremme krav om ny tariffavtale		
		Antall saker	Omfattende	
			Tariffer	Org.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—
2	Forbund for Ar.led. og Tekn.Funksj.	16	18	5 932
3	Arbeidsmandsforbundet	47	73	23 884
4	Barnevernpedagogforbundet	7	7	1 769
5	Elektr.- og Kraftstasj.forbundet	24	27	23 010
6	Fellesforbundet	180	308	85 159
7	Fengselstj.mannsforbundet	—	—	—
8	Grafisk Forbund	29	39	10 658
9	Handel og Kontor i Norge	137	280	34 092
10	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	80	97	644
11	Jernbaneforbundet	1	1	35
12	Kantor og Organistforbundet	—	—	—
13	Kjemisk Industriarbeiderforbund	29	29	21 999
14	Kommuneforbundet	50	136	152 354
15	Lokomotivmannsforbundet	1	1	14
16	Musikerforbundet	1	1	920
17	Norges Offisersforbund	—	—	—
18	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forbundet	37	41	23 321
19	N.Olje- og Petrokjemisk fagforbund	19	20	7 652
20	Postfolkenes Fellesforbund:			
21	Postforbundet	—	—	—
22	Den norske Postorganisasjon	—	—	—
23	Sjømannsforbundet	9	9	6 580
24	Skolenes Landsforbund	—	—	—
25	Sosionomforbundet	9	12	3 147
26	Tele og Dataforbundet	9	9	1 351
27	Tjenestemannslaget	6	6	5 819
28	Transportarbeiderforbundet	47	56	12 513
29	Treindustriarbeiderforbundet	12	13	3 556
30	Vernepleierforbundet	5	5	1 634
31	Statstjenestemannskartetlet	1	1	103 200
Til sammen		756	1 189	529 243
Prosent		76,21	83,09	

Godkjente søknader for å si opp tariffavtalen			Godkjente søknader for å sette i verk arbeidsstans			Antall saker i alt	Antall tariffer i alt
Omfattende		Org.	Omfattende		Org.		
Antall saker	Tariffer		Antall saker	Tariffer		Org.	
—	—	—	—	—	—	—	—
18	18	9 559	—	—	—	34	36
15	18	23 629	—	—	—	62	91
5	5	1 765	—	—	—	12	12
17	17	22 258	1	1	1 777	42	45
14	14	82 523	1	1	64	195	323
—	—	—	—	—	—	—	—
9	9	10 491	1	1	727	39	49
25	25	32 504	1	1	1 415	163	306
5	5	7 601	3	3	31	88	105
1	1	35	—	—	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	18	18	21 932	47	47
24	24	150 052	1	1	20 552	75	161
1	1	14	—	—	—	2	2
2	2	1 171	—	—	—	3	3
—	—	—	—	—	—	—	—
6	6	23 020	—	—	—	43	47
14	14	7 455	1	1	940	34	35
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
11	11	9 680	2	2	4 900	22	22
7	7	79	—	—	—	7	7
9	12	3 147	1	1	382	19	25
7	7	1 310	—	—	—	16	16
1	1	5 800	—	—	—	7	7
1	1	12 191	—	—	—	48	57
6	6	3 464	—	—	—	18	19
5	5	1 634	1	1	209	11	11
—	—	—	2	2	111 620	3	3
203	209	409 382	33	33	164 549	992	1 431
20,46	14,61		3,33	2,31		100,00	100,00

Godkjente/tariffrettslige konflikter 1992

Tabell IX, 1992

Forbund/ Bedrifter	Antall arbeidere berørt av konflikten		Konfliktens varighet		Antall tapte arb.dager 1)	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
	I alt	Organi- serte	Fra og med	Til og med				
<i>Norsk Barnevernpedagogforbund</i> Kommunenes Sentralforbund	-	164	27/05	15/06	2 132	Tariff- revisjon	Lovlig pkt. streik	Tvungen lønnsnemnd
<i>Elektriker- og Kraft- stasjonsforbundet</i> Hovedoverensk. KS-området	1 800	1 800	28/05	15/06	19 101	Tariff- revisjon	Lovlig pkt. streik	Tvungen lønnsnemnd
<i>Fellesforbundet</i> Kommunestreiken	-	1	27/05	15/06	20	Tariff- revisjon	Lovlig pkt. streik	Tvungen lønnsnemnd
<i>Hotell og Restaurantarb.f.</i> Mirawa-Drammen	11	7	30/04	08/05	63	Tariff- krav	Lovlig streik	Tariff- avtale
<i>Kantor- og Organistforbundet</i> Kommunesektoren	-	67	27/05	15/06	Delvis arbeids- nedlegg	Tariff- revisjon	Lovlig pkt. streik	Tvungen lønnsnemnd
<i>Kjemisk Industriarb.forb.</i> Pre-Plast-Per Haagensen A/S Kroderen	22	11	26/09	30/09	44	Opprett. av tariffavt.	Lovlig streik	Avtale opprettet
<i>Norsk Kommuneforbund</i> Kommunesektoren	-	13 413	27/05	15/06	268 260	Tariff- revisjon	Lovlig pkt. streik	Tvungen lønnsnemnd
Kommunesektoren	-	570	10/06	15/06	3 420	Tariff- revisjon	Lovlig pkt. streik	Tvungen lønnsnemnd

<i>Musikerforbundet</i>									
Kommunesektoren	-	74	27/05	15/06	1 110	Tariff- revisjon	Lovlig streik	Tvungen lønnsnemnd	
<i>Norsk Olje- og Petro- Kjemisk Fagforbund</i>									
ASO/NOPEF/LO	-	50	02/07	07/07	300	Tariff- revisjon	Lovlig streik	Krav innfridd	
<i>Sjømannsforbundet</i>									
Utenriks-ASO	2 000	800	01/12	02/12	300	Brudd i for- handlingene	Lovlig streik	Tilfreds- stillende	
<i>Skolenes Landsforbund</i>									
Skoler i Bergen og Tr.heim	-	12	27/05	15/06	144	Tariff- revisjon	Lovlig pkt. streik	Tvungen lønnsnemnd	
<i>Sosionomforbundet</i>									
Kommunenes Sentralforbund	-	385	27/05	15/06	5 005	Tariff- revisjon	Lovlig pkt.streik	Tvungen lønnsnemnd	
<i>Vernepleierforbundet</i>									
Kommunenes Sentralforbund	-	201	27/05	15/06	2 613	Tariff- revisjon	Lovlig pkt. streik	Tvungen lønnsnemnd	
SUMTOTALT	-	17 555			302 512				

¹⁾ Vesentlig oppgitt av forbundene på grunnlag av utbetalt stønad til organiserte.

